

Incipit expositio in septem canonibus et pistolis venerabilis beate presbiteri

Jacobus dei et domini nostri ihesu christi servus. duodecim tribubus que sunt in dispersione salutem. Dicit de h

iacobo apulo paulo iacobus rephas et iohanes qui videbant colupne esse dextras dederunt in barnabe societas: ut nos in gentibus illi autem in circumsione. Cum ergo in circumsione ordinatus esset apulus: circumavit eos qui ex circumsione erant sicut presbiteri colloquendo docere. sic et absentes per epistolam consolari instruire increpare corrigere. Duodecim namque tribubus que sunt in dispersione legimus oratio a iudeis beato stephano. quod facta est in illa die persecutio magna in ecclesia que erat iherosolymis: et omnes dispersi sunt per regiones iudee et samarie propter apostolos. hinc ergo dispersi qui persecutione passi sunt propter iustitiam mittit epistolam non solum hinc verum etiam illis qui precepta fidei christi nondum operibus perfecti esse curabant sicut sequentia epistole testantur. Non enim et eis qui etiam fidei exortibus ducebantur quia et ipsam incredulitatem quantum tunc valebat persequi ac perturbare studebant. Cui tamen omnes in dispersione fuerunt variis casibus patria profugi et innumeris rebus mortibusque atque erumpis ubique erant ab hostibus pressi sicut historia ecclesiastica sufficiat exponit. Et in actibus apostolorum legitur eos tempore domine passionis longe lateque iam fuisse dispersos: dicit lucas. Erant autem in iherosolym habitantes iudei viri religiosi ex omni natione que sub celo est. Quorum etiam nomen plerumque nominatim exprimitur

tum subinfertur parthi et medii et elamite et qui habitant mesopotamiam et cetera. Itaque iustos hortatur ne in temptationibus a fide deficiant: peccata castigat et ammonet ut a peccatis se contineant et virtutibus proficiant: ne infructuosum sibi immo etiam dampnabile quod fidei sancta precepissent reddat. Incredulos ammonet ut primas de necessitate salvatoris ceterisque quibus implicabatur sceleribus gerant: cumque eos ultro celestis vel invisibilis vel etiam visibilis irruens prellat. De gaudium existimate fratres mei: cum in temptationes varias inciditis. In perfectionibus inchoat verbum: ut per ordinem perveniat ad eos quos ipse esse videbat corrigendos atque ad perfectionis culmen erigendos. Et notandum quod non ait solum gaudete vel gaudium existimate sed omne inquit gaudium existimate: cum in temptationes varias inciditis. De gaudium dignum arbitramini: si vos propter fidem christi temptationes sustinere contingat. hec est gratia si propter gratias dei sustinet quibus peccata iuste: ut petrus ait: et ut apostolus eius paulus. Non sunt indignae passionibus huius temporis: ad futuram gloriam que revelabitur in nobis. Et apostoli omnes ibant gaudentes a conspectu consilii: quoniam digni habitati sunt pro nomine ihesu christi qui tunc patitur. Non igitur tristari debemus si temptati: sed si temptationibus superati fuerimus. Daictes quod probatio fidei nostre patientiam operatur. Ideo namque adus temptationum ut virtute pariter distentis: et per hanc ostendere possitis ac probare quia firmam fidem fueret bucorum in corde gestetis. Neque huius loco quum putari debet sed potius consilium intelligi quod paulus ait. Veritatem quod tribulatio patientiam operatur

ga. Iudei fideles
et neci deo fides
diffusi deo fides
Noi consolat dicit
et gaudium est

Sigay in perfectione
gaudij gaudere in his

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

patia at pbatoem opat: qe aug
panētia vna nō p̄t ille p̄fecty
esse p̄bat. Quid h̄c q̄ subsequēt
edoret tū dicit: Patia at opus
p̄fectū habet. Et rursū: p̄batio
fidei patiam opat. Quā illa rō
facit fideles p̄ patiam exeri:
ut p̄ h̄c fides eoz q̄ sit p̄f̄m
p̄bet. Si quis at v̄m m̄diget
sapia: postulet a deo qui dat
oibus affluēt z nō m̄pperat: et
dabit ei. Om̄s q̄dē sapia saluta
ris a d̄no postulada ē: qe sicut
vir sapiēs ait: Om̄s sapia a do
m̄no deo ē z tū illo fuit sp̄. Neq̄
aliq̄s p̄ liberū arbitriū sine ad
iutorio gr̄e d̄ne q̄uis pelagia
ni multū ḡtendat mtelligē ac
sape ualet: s̄ h̄c sp̄calit̄ de illa
sapia d̄ni videt̄ qua nō itēpta
a oibus uti n̄cē ē. Si q̄s m̄quit
v̄m nō p̄t itelligē vtilitatem
tēptacōnū q̄ fidelibus p̄badi
cā cuemāt: postulet a deo t̄bui
sibi sensū quo d̄moftrē valeat
q̄nta pietate p̄r castigat filios
quos et̄na h̄ditate dignos
efficē curat. Et ḡsulte ait: Qui
dat oibus affluēt. Ne q̄s v̄z
sue ḡficius fragilitatis accipe
se petentē posse diffidēt: sed
p̄oaus quisp̄ r̄colēt: qua desi
deriū paupm exaudiuit d̄ns
Et sicut idē alibi dicit: Ab̄ndixit
oēs timētes se d̄ns pusillos cū
maiorib̄. Verū q̄ m̄ti m̄l̄ta
petūt a d̄no q̄ tū accipe nō me
rent. Addit q̄lit̄ petē debent si
impetrāe desiderāt: postulet at
in fide m̄cl̄yl hesitās: hoc ē tale
se exhibeat b̄n̄ viuēdo: q̄ dignū
sit exaudiri d̄ni postulat. Qui
en̄ mem̄it se d̄m̄ nō obtēpe
rassē p̄ceptis: m̄ito despetat
d̄m̄ sub mtendē p̄ab̄ d̄ptū

*sapia in illis illa
quasi debent in
tribulatio.*

*in fide p̄ boni
illigib̄ boni vite*

ē en̄ Qui obturat aurē suā ne
audiat legē: oratio ei⁹ erit ex
tribilis. Qui en̄ hesitat: silis ē
fluctui maris: q̄ a vento mouet̄
et cūfert. Qui mordente se
ḡscia peccati hesitat de p̄cepti
one p̄m̄oz celestū facile ad
impulsū tēptacōnū statū fidei
deserit: qua it̄n̄a quillitate d̄o
seruie videbat̄: et ad libitū
hostis iuisibilis q̄ ad flatū vēti
p̄ diuisos viciōz aptatur erro
res. Vir duplex aīo: i⁹stās est
in oibus v̄is suis. In oib̄ v̄is
z adūsib̄ et prosp̄s dicit: Vir
aūt duplex ē aīo q̄ et ad p̄cā
dū d̄m̄ genuflectit: v̄oces p̄cā
torias emittit: et t̄n̄ accusate se
mtus cōscia impetrāe posse dif
fidit. Vir ē d̄m̄ aīo: q̄ z h̄ vult
gaudē cū seculo z illuc regnāe
cū deo. Itē vir d̄m̄ aīo: qui in
bonis q̄ facit nō retribuōem m̄tēis
s̄ extēnis fauorē q̄rit. Vn̄ b̄n̄ pet
quēdā sapientē d̄i: De p̄cā ter
tā ingrediēti duabus v̄is. Du
abus quippe v̄is p̄cā trā igre
dit: q̄n̄ et dei ē q̄ ope exhibet:
et m̄udi q̄d̄ p̄ cogitacōnē q̄rit.
Om̄s aūt isti m̄ḡstātes sicut
in oibus v̄is suis: q̄ facillime et
adūsib̄ seculi detrent̄ et prosp̄s
urraūt: ut a v̄eritatis via de
uertant. Gloriet̄ at fr̄ hūilis i
exaltacōne sua. Ideo inq̄t om̄e
ḡndiū vob̄ existimāe ōz cū in
tēptacōēs vaīas m̄adētib̄: q̄
oib̄ q̄ adūsā hūilit̄ p̄ d̄no suffert:
sublim̄it̄ ab illo regni p̄mia p̄ci
p̄iet. Diues at in hūilitate sua
Dubaudit̄ a sup̄iori v̄su gloriet̄:
q̄d̄ p̄ uisionē q̄ grece h̄yromia
vocat̄: dictū esse ḡstat. Ita inq̄t

*15 vi
15 vii*

inam

gloria sua qua de diuitijs superbit
 et paupes despicit. a etia oppri-
 mit frienda ee memneit vt
 huiliatus metru pereat cu purpa-
 rato illo diuite q lazaru despexit
 egentē. Quia sicut flos femi tran-
sibit. flos femi z odoratu delet-
at z visu. s. citissime gra sue
venustatis z suauitatis amittit.
 Ideo q huic rectissime pns impio-
 ru felicitas assimilatur q diuitia
 esse nullatenus valz. Exortus est
em sol cu ardore z arefecit femi.
z flos eius deadiu. Ardore solis
 sententia dicit districti iudicis. qd
 reboz decore tpalis i fine gfiut.
 floret aut z ela: no ta ut femi.
 iustus em ut palma floebit. flo-
 rent iusti tpalit. qm taq femi
 velant arefcant z sicut olera her-
 baz cito cadent floret iusti ta-
 qua arbores. quia flos eoz id e
 spes ctissima eoz. firm expectat
 phemie. Radix q i caritas eoz fix-
 a z immobilis pmanet hinc et
 em vir sapiens ait. Ego q vitis
fructificauit suauitate odoris z
flores mei. Demq naboth vir
iustus mori maluut q vineam
patru suoz in ortu olez triffi
vineam quippe patru in ortu olez
triffmutae e forna i vtutu opca
q ex pzm doctna prepimz fra-
guli vicioz delectameto mutare
 Iusti aut aiam pone qua iresra
 p celestibz bona elige maluit bn
 bn de illis psallit. Quia erut taz
 lignu qd platatū e secus decus
 aquaz qd firm suu dab i tpe
 suo et. At qd iusti? Et decore iqt
vultu eoz depetrit. ut z diues in
itineibz suis marcescat. No omes
diuite dicit. s. eu q gfidit i met-
to diuiaz. Qui em fratri hui

diuite extraio opposuit: ostendit
 se de illo diuite loqui q huilis no
 e. Na z abrahā cu esset diues in
 mudo paupere tn pty morte suo
 suscepit smu. diuite reliquit in
 pomb. Bed no ideo diuite riqz
q diues eat qd z ipe fueat esse
desperat. s. q misericors z huilis
qd ipe fueat ee desperat. Et
cont no ideo lazaru recipit quia
paup erat qd ipe no fueat. sed
q huilis et iuocet qd ipe fueat
esse tuabat. Talis g diues hoc
e supbus z impius trena gaudia
celestibz anpones in itineibus
suis marcescat. hoc e tactibz suis
pibit iniquis. qd iter dm rectu
ingredi neglexit. s. cu ille ut fe-
nu ante ardore solis deadiu. us-
tus cont ut arbor fructifca et
eiusde solis ardore id e seueri-
tate iudicis integre suffert. et
insup bonoz opm fructus pro
quibz in ppetuu immunet affect.
Vnde rre subiugit. Beatus vir
q suffert teptacione. qm cu pba-
tus fuerit accipiet cona vite. qua
ipmsit deus diligetibz se. huic
sile e illud in apocalyps. Esto fidel-
usq ad morte z dabo t coronā
vite. qua ipmsit deus diligeti-
bus se. Aperte admones qz tato
aplus gaudē in teptacionibus
oportet qto certius clact deu hys
quos diligit. maius sepe tepti-
cionu pondz imponē. ut s per
teptacionu exercitiu pbent i fide
pferti. Cu aut pbatu sunt vanc
fideles. h e pferti z itegri i nullo
defiaetes. Jure accipiat pmissa
vite etne coronā. Nemo cu tep-
tat dicit. qm a deo teptatur.
hacteng de teptacionibus quas

12 aces coronat in
Xaly et in finm Alralat
collat.

vite iugis
ai stly.

diuiaz
flam ind
et impij

finy teptoy coronat

pmittente dño exteius probãdi
grã ppetmur disputa: Nũc in
põit agẽ de illis quas mtrius istigã
te dya^{lo}. ul' etiã nature nre fra
gilitate suadente toleramus Vbi
pimo illoz destruit erroẽ q̄ sicut
bonas cogitaciones a deo nobis
õstat inspirari: ita etiã malas
ipõ instigante putãt nra imẽ
te gnãri Nemo q̄ cũ tẽptat^r di
cat: qm̄ a deo tẽptor Illa videlicet
tẽptacione quã diues itadens in
itineibus suis marcescit: t nemo
cũ rapina furtũ flm̄ testioniũ ho
micidiũ stuprũ. ul' cetera hõõ qm̄
serit dicat: qm̄ deo cogente nra
habuẽt hõ patrãe ideo q̄ nitate
nus hoz effectũ dectiare potuẽt.
Deus em̄ tẽptator maloz est:
subauditur tẽptamentoz. Ipe
em̄ neminẽ tẽptat. Ea videlicet
tẽptacione q̄ decipit miserõs ut
peccent. Duplex ẽ em̄ genus tẽp
tacionis. Vnũ qd̄ decipit: aliud
qd̄ probat. Scdm̄ hõ q̄ decipit
deus neminẽ tẽptat: s̄m̄ illud
q̄ probat deus tẽptauit ab hã.
De qua ẽ ppheta postulat: p̄ba
me deus ẽ tẽpta me. Vnusquisq̄
võõ tẽptat^r a gupiscãcia sua ab
stractus ẽ illectus: Abstractus
a recto itinẽ: ẽ illectus in malũ
De hoc v̄su ihõõmõõ cont̄ ioui
manũ. Dicit in hoĩs inquit opĩ
bus p̄fectõr ẽ deus: Nõ em̄ volẽ
tis neq̄ tẽntis s̄ dei miserentis
ẽ adiuuãtis ẽ ut p̄uẽre valeamõ
ad calcẽ: sic in malis atq̄ p̄cãis
semã nra sũt inrentiua p̄fectõ
dya^{lo}. Cũ em̄ vidit nob sup fun
damentũ xpi edificasse ferum
lignũ stipulã. supponit mcediũ.
Edificemõ aurũ argentũ lapides

2plex tẽptatio

paosõs ẽ tẽptatẽ nõ audebit? q̄
q̄ et in hoc nõ sit certa ẽ secum
possessio: s̄ et q̄ leo in isidõis in
oculas ut m̄ficiat innocẽtem:
Et vasa figuli probat fornax:
hoĩes aut̄ iustos tẽptaco tbulaci
õnis De hinc gupia cũ ḡcepit
p̄it p̄cãm p̄cãm võõ cũ ḡsuma
tũ fuit gnãt mortẽ Tribus
modis tẽptacio agit: Buggesti
one delectacione consensu Bug
gestione hostis: delectacione ul'
etiã consensu nre singulitatis
Cũ si hoste suggerẽte delectat
ã ḡsentie nolimõ p̄cãm tẽptacio
ipã nobis ad victoriã p̄uenit:
qua coronã vite meãm̄ accipe
Si võõ ad hostis suggestione pau
latim a recta m̄tẽcione abstra
hi et in vicio icipimõ illi: dele
tando quidẽ offendimõ s̄ idũ
lapsũ mortis icurimõ. At si dele
tacionẽ ḡceptã in corde facio
ris etiã partus p̄ue sequit ac
tiõnis: nobis iã mortis reis vic
tor hostis abscedit. Cũ ut af
triamõ exemplis. Tẽptatus ẽ
ioseph v̄bis dñe s̄ q̄ gupiscã
ciã libidinis nõ habuit sugges
tione t̄m̄ nõ etiã delectacione
ul' ḡsensu tẽptari potuit: ideo
victor euasit Tẽptatus ẽ da
uid visu vxoris aliene: et q̄
necdũ carnis appetitũ vicerat:
a gupia sua abstractus ẽ illectus
ẽ: atq̄ vbi cõceptã scelus p̄fecit:
reatũ mortis etiã p̄ ore uidi
tatus incidit quã tũ p̄m̄tedo
euasit Tẽptatus ẽ iudas p̄
phylarguriã: ẽ q̄ cãt auarũ ab
ipã sua gupia abstractus et
illectus ad m̄teritũ ḡsienõdo

q̄t adit
tẽptatõr
2plex

dedit Temptatus e iob mltiplr?
 s qn possessiones n' salute corpis
 diuino amori pposuerat: tēptā
 quidē suggestione hostili potuit
 s cōsentire ul' saltim delcāri pō
 nullatenus valebat Ed' go di' qā
pām cū qsumatū fuit generat
mortē: respicit econtario ad hoc
qd sup dnm ē. de eo q suffert tēp
tationē. qm cū pbatus fuit acci
piet coronā vite Dicit em ille q
temptatus supat pma vite. ita
mirū q qrupistēns suis illecty
tēptatione supat merito ruina
mortis incurrit. Nolite itaq er
rare frēs mei dilectissim. Videli
ret estimādo q nutrimenta vicia
a deo sumant originē Quāuis
sciamy nō nullos exigētib' meūf
predenāū emmū m alia rursus sce
lera iusto districti iudicis corruis
se pmissos Vn' ē i' apli Et sicut nō
pbauerūt deū hē in notia tra
didit eos in reprobū sensū: ut
faciāt q nō queniūt. repletos oī
iniquitate Omē datū optimū et
oē donū pfectū de sursum ē desce
dens a patre lumini. Postq
docuit vicia quib' temptam'
nō a deo nobis s a nobis ipis m
esse: oūdit econt' qz quid qd bōi
agimy. hoc deo donāte pcepimy.
Vnde z eū patrē lumini dicit qā
auctore nouit spiritaliū cōfma
tū. Cui qsonat illud apli pauli Ed
em habes qd nō accepisti. Apd
quē nō ē tismutatio. n' viciis
tudinis obumbratio. qz m dei
nata mutabilitas nō ē: nez lu'
eius sicut lumē huius mudi. aliq
viciisitudinis vmbra mēdit. liquet
vtqz qz sola nobis dona lucis et
nō etiā tenebras mittit errorū.
Volūtaie em genuit nos vbo

veritatis. Et dñs in ewangelio. nō
 vos me elegistis: s ego elegi vos
 Et in osee ppha Diligā eos spon
 tanee. Ed' go dixerat Omē da
 tū optimū et omē donū pfm
 a deo descendē? qsequēt astrit
 addendo. q nō nris mītis sed
 sue bñficio volūtatis per aquā
 grāciōis de filiis tenebray nos
 in filios lucis tismutauit: vt
smg micū aliqd creatē eius. Ne
m eo q ait genuit. hoc nos fieri
putāemq qz ipse ē. Ideo pncipa
tū quēdā in creatura nob hac
ad opāone concessū oūdit. hos
etēm vñculos quidā ita tismutit.
Volens genuit nos vbo veritatis
vt smg pncie creaturay eius:
id ē ut retēis quas emmū fatu
ris smg meliores. Pncias nāq
frugū ul' aīancū dno qseruā
lex pcepit. Pncias auri z argē
ti ad opus tabnacuuli iussit con
ferri: id ē optima quozī metall'
Et de antiquo dei pto dixit
ppha. iherimias. Vtū isrl' dno: p
micie frugū eius. Vatis frēs mei
dilectissim. Notissim inqt vob
ē. qz a vobis ipis habuistis ad
vicia labi. a dno aut uos illu
tra: nō vñ pūisione s supna
grā uos pueniente contigit
bit at oīs homo uelox ad au
diendū? tardy aut ad loquēdū.
et tardus ad irā. hinc auditorē
moralib' instruit pceptis: et
recte pmo admonet aurē quēz
cius accomodāe dorenti: sero
aut os ad dorendū apre. Cū
stulnū ē quēlib' qz ipse nō didice
rat: alijs velle pducāe. Ergo
sapīam diligit: pmo ut supra
āmonuit hanc a deo postulet.
De hinc mgrm vitatis hūilis

auditor inquirunt: Et me agendum
sua cautissime lingua non solum ab
onosis sermionibus coherreat. Verum
et ab ipsa qua nup didicit veritate
predicante contineat. hinc salomō
de distantia tpm scribens ait Tem-
pus tacendi et tempus loquendi. hinc
pitagora naturalis scientie magis-
terio pditi auditores suos p quin-
quenniū iubet silere: et sic demū
predicāe pmittat. Nā et tucius. ut
veritas audiat q̄ pdicat. qm̄
cū audit hūilitas custodit: cū
aut pdicat vix nō surripit cui-
uis hōm quātulacūq; iactāa
hinc iherias bñ instituti adoles-
centis vitā distibues: modestā
tantimitatis int̄ p̄ma v̄tutū stu-
dia gputat. Bonū ē viro m̄q̄
cū portauit iugū dñi ab ado-
lescencia sua: sedebit solitarius
et tacebit. Et tardus m̄q̄ ad irā
q̄ maturitas sapie nō nisi tran-
quilla mente p̄cipit. Scriptū est
en: q̄ ira in sinu stulti regestat
Nō aut ita velocitatē ire vetat
ut huius tarditatē appbet: s̄ hoc
potius amonet ut et hora p̄tba-
tionis ac litū ne nob ira sub-
ripiat t̄ueamq; Aut si forte sub-
ripuerit m̄ oris septa eis cohi-
beamq; impetū: et exacta hora
discrim̄b̄ liberius eā ad integrū
a n̄o corde p̄ tempus expurges
Vel ite tardos ad irā nos esse
p̄cepit: ut nō q̄libz obcausas
serenitatē n̄i vultus i austerita-
tem v̄tamq; s̄ certa existete rōe
v̄bi ḡra. Si alit̄ corrigi proxios:
maxime q̄ nobis gmissi sūt non
posse t̄namq; seueritate erga
eos verberū eā iudicij distric-
tione exhibeamq; manete tamē
quātū natā hūana patit: statu

nre mentis sereno Credo phinees
samuel helias. et petrus tardi-
fuerūt ad irā: et tñ peccātes vel
gladio ul' verbo p̄merūt. Sed
et moyses cū esset vir mitissimq;
exiuit a pharaone quē irori-
gibile vidit iratus nimis: qm̄
natus ei penā. quā et ope pa-
trauit. Ita em̄ v̄ri: iusticiā dei
nō opat̄ facili ē sensū: q̄ qui
irandie vicio se incautus sub-
iugat: et si horibus iustus apparet.
i diuino examine nondū p̄fecte
iustus ē. Ver̄ aliaq; p̄t̄ intelligi: qua
dño dñm ē. Tu aut dñe v̄tutū
cū tranquillitate iudicab: Quia
iustū iudex homo. amissa mētis
trāquillitatē delinquētē iudicat:
eā si iuste iudicat. iusticiā tñ
diuini exam̄b̄ in quā p̄turbaco
tandē nescit imitari nō p̄t̄ qd
abiciētes oēm imūdiā et habū
danciā malicie: imansuetudine
suscipite insitū v̄bū. p̄mo et
corpus et mentē a vicijs iubet
expurgat: ut digni existē possint
qui v̄bū salutis p̄cipiat. Et em̄
nō declinat p̄us a malo: nō p̄t̄
face bonū. Omne quippe imūdi-
ciā et carnis et aie nūcupat sua
licia aut p̄e adm̄teioris hōis
p̄uitatē respicit. Suscipite m̄q̄
insitū v̄bū dei: et v̄bū qd v̄ris
cordibus pdicando imponimus.
vos discendo suscipite. Vel certe
ita sentiendū v̄bū qd uob̄ in die
redēptionis insitū ē. qm̄ volūta-
ne genuit nob̄ deus: Jam nūc
p̄fectiq; suscipite eā opibus imple-
do qd iā in mysteio tenetis. Et d̄
p̄t̄ saluāe aīas v̄ras: eā si in
corpore tēptacoēs paciamini: vel
a p̄fidis morte gsumem̄. Estote
autē flores v̄bi et nō auditores

tñ Et dicit et paulus de legis cultori-
bus. No auditores legis iusti sūt
apud deū. s; frōres legis iustifica-
bunt. Et in apoc. Iohes cū dixiss.
beatus q legit et qui audiūt vba
pherie libri huius. pting aduūt.
et suēt ea qui in illa sc̄pta sunt
Cui aut p̄spereit in lege p̄fecta
libtatis et p̄manseit in ea. legem
p̄fecta libtatis gratia dicit ewan.
Nihil em p̄fectū adduxit lex. Et
alibi. Nō em accepistis sp̄m s̄uitu-
tis itez. Itmōe. s; accepistis sp̄m
adoptionis filioꝝ. Et itez. Vbi em
sp̄s dñi. ibi libtas. Et ip̄e dñs
Si vos inquit filius lib̄auēit:
vē liberi eritis. Nō auditor obli-
uosus factus. s; factor opis: hic
beatus in facto suo erit. Nō audi-
tu vbi sup̄uacuo. s; opis executa-
one b̄tudo ip̄atur. Sicut et dñs
loquēs ad discipulos. Si hec sc̄tis
inquit. b̄n eritis si feceritis ea. Di-
qs aut putat se religiosū esse non
refrenās lingua sua s; seducens
cor suū. huius vana ē religio.
Monuerat sup̄ v̄bu dei nō solu
audie. s; et face. Nōc addit qz et
si mandata quib dñi q didicit fac-
tis exere videt si nō etiā liguā
a detractioib; mendacijs. blas-
phemijs stultiloquijs. ab ip̄o etiā
multiloquo. cetisq; quib; p̄care
solet refrenauēit. frustra se de
operū iusticia iacet. Sicut pau-
lus gentilis poete sentētiā com-
phans ait. Corrūpūt moēs bo-
nos colloqa mala. Religio autē
mūda et immaculata apud deū
et p̄rem h̄c est. pulchre addit ap̄
deū et p̄rem. qz sūt q hoib; religio
si vident cū a deo habeant p̄pha-
si. Vñ et salomon ait. Est via q
videt hōi iusta. nouissima autē
eius deducūt ad mortē. Visitae

pupillos et viduas in tribulatione
 eoz. et immaculati se custodie
 ab hoc seculo. Quia dixerat
 factore opis beatū in facto suo
 futurū. Nūc q̄ facta deo maxi-
 me placeat dicit mā s; et ino-
 centia. Nāq; in eo q̄ pupillos
 et viduas in tribulacōe eoz vi-
 sitae iussit: cūta q̄ erga proxi-
 mū misericordit agē debeam; q̄
 ismuat. Quod q̄ntū valeat:
 ip̄o iudicij tpe pandet. ubi dic-
 turus ē iudex. Quā diu fecistis
 vni de hīs fr̄ibus meis minimis
 in fecistis. Porro in eo q̄ immu-
 culatos nos ab hoc seculo custo-
 dire p̄cepit. vniūsa in quibus
 nos ip̄os castos seruāe decet of-
 tendit. In quibus sūt et ea que
 sup̄ ob̄suāe monuerat. ut tar-
 di ad loquēdū tardi sim; ad
 iram.

Capitulum secundum
H fratres mei nolite in personā
 acceptione habē fide dñi
 nri ihu xpi glorie. Ostendit
 quia hñ quib; scribebat fide
 quidem ewangelica imbutis
 s; opibus erāt vacui. Et quia
 mandata dñi in elemosinis pau-
 perū docuerat implenda. Vi-
 dit illos econtr q̄ paupibus cat-
 pt̄ etna p̄mia faciendū: diuiti-
 bus potius p̄t q̄ moda trena fe-
 cisse. Ideo qz eos put erāt digni
 redarguit. Et cōgrue in huius
 exordio sententiae dñm nrm
 ihm xpm glorie cognōiat. ut me-
 minēam; qz eius ē potius iuss
 obediendū. Cui cū sit splēdor
 glorie sempitna gloria imuneat
 quiddā pro eius amōe paup; da-
 tur. quā quelib; hōm dignitas
 honorāda. De quib; ḡralit̄ dñm
 ē qz oib; cōo femi et oib; gla eius
 quasi flos femi et. Item si itroicit

in quentū vīm vir aureū anu-
lū habens in veste candida me-
ierit at et paup in sordido ha-
bitu: et intendatis in eu qui
indutus ē veste p̄clara & dixe-
ritis tu sede hic: paupi autē di-
catis tu sta illic a sede sub sca-
bello pedū meorū. In huius expo-
sitione s̄me b̄ti augustinū dicitis
vtam? Si hanc inquit distāciā
sedendi & standi ad honores et
ecclesiasticos referam: nō ē putā-
dū leue esse p̄cām in p̄fōz accep-
tione fide d̄m n̄rī ihu xp̄i glorie. Cū
em̄ ferat eligi diuitē ad sedem
honoris ecclē? ḡtepto paupē istruc-
tione atq; sanctide. Si autē de to-
tidianis cōfessionibus loquitur quib; nō
hic peccat. si tū peccat. n̄ cū ap-
semetipm̄ intus ita iudicat ut ei
tanto melior q̄nto dicitur illo vi-
deat. hoc videt significasse sub-
dendo. Nōne iudicatis apud uos
metipos: et facti estis iudices co-
gitationū iniquarū? Sed intēdit
fr̄es mei dilectissimi diligētiā inq̄t
aiaduitate: q̄ nō q̄ dicitores ad se-
culū h̄i idiuino examine sūt me-
liores. Nōne deus elegit paupes
in hoc mūdo diuites in fide et
heredes regni qd̄ p̄misit dilige-
tibus se? paupes vocat hūiles et
q̄ pro ḡteptu reū visibiliū fide at
invisibiliū diuitiarū huius mūdo de-
p̄cābiles parēt. Tales namq;
deus elegit d̄ns n̄r̄ ih̄s xp̄us di-
cendo. Nolite timē pusillus grex:
quia q̄placuit p̄ri v̄ro dāe vob
regnū. Tales elegit tū p̄ntes sibi
paupes quorū officio in mūdum
veniens nutriet. creauit. Hos
tū futuri regni expectatione p̄-
claros reddidit ac nobiles. Vos

aut eximhorastis pauperē. p̄t
illu s̄z cui d̄m ē tu sta illic: tū
habenti anulū aureū dictū ē tu
sede hic bene. Nōne diuites per
potēciā opprimit vob & ip̄i trahit
vos ad iudicia? Nōne ip̄i blas-
phemūt bonū nomē qd̄ iuoca-
tū est sup̄ uos. Hic oñdit ap̄cius
qui s̄nt diuites de quorū hūiliatio-
ne ac p̄dicatione sup̄ disputauerat.
Illi nimirū q̄ diuitias suas xp̄o
pponū procius q̄ a fide euis alie-
ri. In sup̄ et eos q̄ credūt p̄ potē-
ciā opprimit trahentes ad iudicia
potētiōra: ac blasphemātes no-
men xp̄i qd̄ ē sup̄ om̄e nomē. Cū
ap̄toz t̄pibus plures & gentiliū
et maxime iudeorū priores fuisse.
Et in actibus eorūde ap̄toz et in
ep̄stis ap̄li pauli satis patenter
oñdit. Si tamē legē p̄ficiatis regale
s̄m̄ scripturas diligētib; proxmū tuū
sicut teipm̄: b̄n̄ficiatis. Si at̄ p̄sōs
accipitis p̄cām opamini: redargu-
ti a lege q̄i t̄nsgressōes. Vide quē
admodū t̄nsgressores appellat: q̄
dicit diuiti sede hic & paupi sta
illic. Vn̄ ne putaret ḡteptibile
esse p̄cām in hac vna re legē t̄ns-
gredi: secutus adiūxit. Quicūq;
aut totā legē seruauit & offen-
dat in vno: factus ē om̄i reus. Cū
em̄ dixit. nō mechabeis: dixit et
nō occides. Cū si nō mechabeis.
occides at̄: factus es t̄nsgressor
legis. p̄t illud qd̄ dixerat r̄dar-
guti a lege q̄i t̄nsgressōes. Cū
tū ita s̄nt: ḡsequēs videt n̄ alio
intelligendū oñdat. Vt q̄ dicit di-
uiti sede hic & paupi sta illic. huius
honorē amphorē quā illi defēns
& ydolotra & blasphemus & adult-
et homicida & neq; longū ē ut
cūcta q̄memorē reus om̄i em̄mū

iudicandus e. Offendēs quippe in
vno fr̄is e om̄ reus. Querendū
 q̄ vnde sit om̄ reus si in vno
 offendat: q̄ totā legē suauerit.
 An forte quia plenitudo legis
 caritas e qua deus proximo q̄
 diligit: quib⁹ p̄ceptis caritatē tota
 lex pendet ⁊ p̄phete: Meito fit
om̄ reus q̄ cont̄ illā facit. in qua
 pendent oīa. Nemo at̄ peccat:
n̄ adūsus eā faciendo. Quā non
 adulterabis: nō homicidiū facies
 nō furtib⁹ nō concupisces: et si
 qd̄ e aliud mandatiū: in hoc s̄mo
 ne recapitulatur. Diligēs p̄xim
tūū tāq̄ teipm̄. dilectio proximi
 malū nō opat̄. plenitudo at̄
legis est caritas. Reus itaq̄ fit
 om̄ faciendo cont̄ eā: in qua p̄
 dent oīa. Surge nō dicat̄ p̄nia
p̄ca: An forte qd̄ magis fuit qui
 q̄tra caritatē quig peccat: minus
 q̄ leuig: tñ etiā si i vno offen
 deit reus om̄ quia cōtra eam
 facit in qua pendet oīa. Sic
loqm̄ et sic facite: sicut per
legē libtatis incipientes iudi
cari. Lex libtatis lex caritatē e:
 de qua dicit Si tñ legē p̄fici
tis regalē s̄m̄ s̄pturas. Diligēs
 proximiū tuū sicut teipm̄: bene
 facitis. hoc q̄ inquit loquēdo
 h̄o faciendo curate: ut proximo
 diligendo a deo diligī merea
 mini: proximis maḡ imp̄dedo:
 i diuino iudicio m̄ia digni exis
 tatis. Alit̄ sicut lex fututis est:
 q̄ data e p̄ moysen: ita lex li
 bertatis gr̄a e in ewangelij q̄
 p̄ ihm̄ xpm̄ facta e. S̄plo teste
qui ait: Nō em̄ accepistis sp̄m

fututis iterū itimoe: si accepistis
 sp̄m̄ adoptiōis filioꝝ i quo cla
 manus alba p̄r. Et iterū vbi
at̄ sp̄s d̄m̄ ibi libertas. Sic q̄
 loqm̄ inq̄ ⁊ sic facite sicut per
 legē libtatis iudicādi. hoc e em̄
incipientes iudicari. Graui⁹ nāq̄
 iudicabit̄ q̄ legē moysi q̄ qui
 legē naturālē q̄tēpmit. Graui⁹
 q̄ q̄ agnitā ewangelij gr̄a q̄ q̄
 moysayce legis edicta despiciat.
 Om̄i em̄ cui mltū datū e mltū
 querit̄ ab eo: ⁊ cui mltū q̄mēda
 uelit. mltū plus petent ab eo. Vñ
et aptus ait: Vñ em̄ q̄ p̄ āgelos
dict⁹ e s̄mo factus e firm⁹ ⁊ oīs
p̄uaricatio et inobedia accepit
iusā mercedis retributionē. quo
 nos effugiē⁹ si tantā neglexerit
 m̄ salutē: q̄ cū ricū accepisset
 enarra p̄ d̄m̄: ab eis q̄ audire
 tūt in nob̄ q̄firmata e. Et iterū
irritā quis facies legē moysi. In
 ulla misericordie duob⁹ ul̄ tribus
 testibus morit̄. Quāto magis
 putatus detelora mereri supplicia
 q̄ filiū dei q̄culrauet et sangui
 nē testamēti pollutū duxerit.
 in quo sacrificatus e ⁊ sp̄i gracie
 q̄tūelā fecerit: Utēq̄ at̄ sensus
ad vnū finē respicit. Ut videli
 cet diuine gr̄e iustis opibus res
 pondentes. s̄mo inuicē benigni
 misericordes donates inuicē
 sicut ⁊ deus in xpo donauit nob̄
 iudiciū em̄ sine m̄ia illi q̄ non
 fecit m̄iaz. S̄me m̄ia iudicabit
ille q̄ cū facē possit nō fecit mi
sericordiā: anteq̄ iudicet̄. Ad
 etiā de oībus misericordib⁹ recte
 sentiat: q̄stat oīmodis q̄ quo
 maiorē quisq̄ a d̄no m̄iaz q̄seru
 tub e: eo iustius idigēt̄ p̄ximo

māz negavit. Et q̄ iustus impie-
tatis sue penas luet. Unde dñs p̄
uide admonet. Nolite iudicare
ut nō iudicem. Nolite mgt̄ con-
dēpnāe z nō ḡdēpnabim. Di-
mittite z dimittet vob. Date et
dabit vobis. Judiciū q̄ s̄n̄ mā-
ei q̄ nō fecit māz. Sup̄exaltat
aut̄ mā iudicio. q̄ quēadmod̄
dāpnatus i iudicio dei dolebit
qui nō fecit māz. ita q̄ fecit re-
muneatus exultabit atq̄ gaude-
bit. Illi. Sup̄exaltat at̄ mā
iudicio. Nō dūtū ē vicit mā
iudiciū. Nō em̄ ē aduersa iudi-
ſ sup̄exaltat. q̄ plures p̄ miam
presterūt. Beati em̄ misericor-
des. qm̄ ipozū miserebit deus.
Itē sup̄exaltat mā iudicio. id ē
ſupponit mā iudicio. In quo iūe-
tū fuit opus m̄ie. z si habuerit
aliquid forte in iudicio quo puni-
atur tāq̄ vnda m̄ie p̄tā ignis ex-
tinguit. Sed p̄deat fr̄es mei si fi-
dē quis dicat se h̄re. opa at̄ nō
habeat z. h̄m̄ de m̄ie opibus
lacius disputat. ut quos vehe-
ment̄ sententia p̄denti truce-
rat conſolet̄ cū admonet. Cūo
etiā p̄tā cotidiana sine quibz
h̄ nō viuit̄. cotidiana r̄medijs
expient̄. Ne hō q̄ in vno offende-
rit fit om̄ reus in multis offende-
do. q̄ in multis offendimz om̄es
magnū aggerē reatus sui minua-
tim collectū ad t̄bunal tanti iudicis
puhat. et eā quā nō fecit miam
nō iueiat. ſ potius dimittendo
atq̄ dando meāt̄ sibi dimitti debi-
ta reddi q̄ p̄missa. Si aut̄ frater
z soror nudi s̄nt z indigeant vic-
tu cotidiano. dicat at̄ aliquis de
vobis illis. ite i pace caleſciam̄
z saturem̄. nō dederitis aut̄ eis
q̄ necia s̄nt corpori. q̄ p̄deat. Ita

et fides si nō habeat opa. mortua
ē in ſemetip̄a. Manifestū ē q̄ si
aut̄ v̄ba ſola pietatis nudū uel
esurentē nō r̄creat si nō z r̄bz
p̄beat̄ ac uestib. ita fides v̄bote
nus ſuata nō ſaluat. Mortua
ē i ſemetip̄a. si nō opibz carita-
tis q̄bz r̄uiuſcat ammet. Neg-
huc ſentēre ḡrū ē q̄ dñs ait
Et credidit z baptisatus fuit.
ſaluus ē ſub̄telligendū n̄q̄z ibi
ē q̄ t̄t̄mo v̄e credat. q̄ exer-
tet opando qd̄ credit. Et quia
fides z caritas ab̄v̄icē ſeparari ne-
queūt paulo attestante q̄ ait.
et fides q̄ p̄ dilectionē opatur.
Apte ioh̄es ap̄tus q̄ talem de
caritate ſentētia qualē de fide
iacobus p̄fert dicit. Et habuit
ſbam m̄udi z vidit fr̄em ſui
n̄tē h̄re et claſcit viſcra
ſua ab eo. q̄o caritas dei ma-
net in eo. Tu credis qm̄ vnq̄
ē deus vn̄facis. z demones
credūt z ḡremſcūt. Ne pu-
tes q̄ magnū aliq̄ ſas cre-
dendo vnū ēē deū. hoc em̄ z
demones faciūt. Nec ſolum
deū p̄rem. ſ et filiū dei cre-
dūt. Vn̄ dicit lucas. Tribant
etiā demonia. multis clamātia
et diſcencia. q̄ tu es filius dei.
Et iſrep̄s nō ſinebat ea loq̄.
q̄ ſc̄bat ip̄m ēē xp̄m. N̄ ſolū
credūt. verū etiā ḡremſcūt.
Vn̄ ad illū legio q̄ hōiem obſi-
debat ſup̄p̄lica voce p̄dama-
bat. Q̄z m̄ z tibi ih̄u fili dei
ſūmi. Aduro te p̄ deū ne me
torqueas. Et q̄ deū eſſe non
credūt ul̄ creditū nō timent.
p̄fecto ſūt demōibz tardiores

at pternioes estimadi. **B** n' deū
crede & q̄remiste magnū ē: si
nō et in eū credat. hoc ē si nō
eius in corde amor teneat. **N**ō
ē em̄ crede illi. aliud crede illū.
aliud crede in illū. Crede illi est
crede vea esse q̄ loquit. Crede
illū ē. crede q̄ ip̄e sit deus. Cre
de in illū. dilige illū. Crede vea
esse q̄ loquit. mlti & mali possūt
credūt em̄ esse vera & nolūt ea
fare sua: quia ad operādū pi
gri sūt. Crede at ip̄m ēē deū.
hoc demones faciūt. Crede veō
in deū soli nouerūt q̄ diligūt
deū. q̄ nō solo noīe xp̄iam sūt
s̄ et factis et vita: q̄ sine di
lectione fides iam ē. Cū dilcōe
fides xp̄iam: sine dilcōe fides
demonis. **S** q̄ nō vlt crede xp̄m.
adhuc n' demones imitat. **J**a
nedit xp̄m s̄ odit xp̄m. habet
q̄fessionē fidei in timōe pene
nō in amorē tōne. **N**ā & illi p̄mi
ri timebāt. Demiq̄ b̄tus petrus
tū dño q̄fens dicit. Tu es xp̄s
filius dei viui. eadē pene vba q̄
et demones p̄ferre videt. ex
ore: s̄ illoz q̄fessio q̄ cū odio p̄
lata ē xp̄i. merito dāpnata est.
Illius q̄ ex mēna dilectioē pro
cessit: etna b̄titudine v̄muncata
ē. **S**i vis at scire o hō manib
qm̄ fides s̄ opib9 ociosa ē. **A**bra
hā p̄r n̄r nōne ex opib9 iustifi
catus ē offerēs ysaac filiū suū sup
altāe. **C**ū paul9 aptus p̄dicās
iustificāi hoīem p̄ fidē sine opi
bus. **N**ō b̄n̄ intellectus ē ab eis
q̄ sic dictū acceperūt ut puta
rent cū semel in xp̄m credidisset
etiā si male operaret. et facino
rose flagriose q̄ viuerēt. saluos

esse posse p̄ fidē. **L**oc9 iste hui9
ep̄le eūdē sensū pauli apti quō
sit itelligendus expo. **I**deo q̄ a
brahē magis ex. vtit vacuam
esse fidē si nō b̄n̄ opet. **C**ū ab
he exemplo etiā paul9 aptus vsq̄
ē ut p̄baret iustificāi hoīem sine
opibus. Cū em̄ bona opa q̄mco
tat abrahē q̄ eius fidē comitata
sūt satis ondit aptm paulū non
ita p̄ abrahā docē iustificāi ho
minē p̄ fidē sine opibus. **V**t si q̄s
credidit nō ad eū ptineat b̄n̄
opari: s̄ ad hoc potius ut nemo
arbitret. mētis prior9 bonorum
opm puenisse ad donū iustificāi
omib9 q̄ ē in fide. **I**n hoc ē se genti
bus in xp̄m credentibus iudei pre
ferre cupiebāt: quia dicebāt se
mētis bonoz opm q̄ in lege sūt
puēisse ad ewāgelicā grāciā. **I**deo
q̄ scandalizabant. mlti q̄ ex eis
crediderūt. qd̄ martūsis genti
bus xp̄i grā tradēt. **V**n̄ aptus
paul9 dicit posse hoīem s̄n̄ opib9
s̄ p̄cedentibus. iustificāi p̄ fidē.
Nā iustificatus p̄ fidē quō pt n̄
iuste opari. **C**ū q̄ dicit iacob9
Abrahā p̄r n̄r nōne ex opibus
iustificatus ē offerēs ysaac filiū
suū sup altāe. **E**legant. exēplū
bone opaciōis ab ip̄o patriar
cha monuit ēē discendū: puo
rans eos videlicet q̄ de iudeis cre
diderāt ut q̄ bone soboles p̄mi
et maximi sui p̄ntis actus sequerēt.
Et qm̄ eos ne in teptaciōibus
deficerēt et ut fidē suā p̄ opa
p̄baret amonebat. **E**legant de
patriarcha posuit ex. p̄ qd̄ eos
in vtrāq̄ v̄tute posset istitūe. **S**ue
em̄ teptaciō maior exceptis h̄is
q̄ ad xp̄i corpus plagas ptinent

accidē p̄t: q̄ si q̄s filiū vnicū di-
lectissimū q̄ suū senex cogat occi-
dē: quō at tunicā ul' estab suas
pro diuino amōe paup̄ibus
dare differet? q̄ filiū quē senex
accēpat heredē ad iussione d̄m
statim morti dāe nō distulit?
Itaq̄ q̄gruit huic b̄ti iacobi sen-
tencie q̄ paulū ait: fide obtu-
lit abrahā ysaac cū tēptāetur
et vngēnitū offerēbat q̄ susce-
perat rēp̄m̄ssione ad quē d̄m
est quia in ysaac uocabit' tibi
semen. Arbitrās quia r̄ mortuos
suscitāe potēs ē deus. Biquidē
in vno eodēq̄ facto b̄ti abrahā
iacobus op̄m̄ eius magnificā
paulū fidei ḡstancā laudauit
Nō tū disparē diuīsiōe iacobo p̄-
tulit paulū s̄m̄am. Dāebāt nāq̄
ambo q̄ abrahā ex op̄ibus et
fide cāt p̄fectū. Et ideo quib' illorū
illā magis in eo v̄tutē p̄dicauit
qua suos auditoēs amplius indi-
gere p̄sperit. Quia em̄ iacobū
illis stridebat q̄ fidē sine op̄ib' 9
otiosā tenebat: oportune illud
p̄tulit ex^m in quo illa p̄p̄ue
fides abrahe q̄ et p̄us scriptū
teste laudatā ē appareret. q̄
nō otiosa eius in corde torpuit
set. s̄ ad obediendū d̄m̄is in-
peris in prompta flagrasset.
Quia uō paulū illos iustituebat.
q̄ sine gr̄a fidei de suis se extolle-
bant op̄ibus? Quidit q̄ sine fide
impossibile ē placē deo: atq̄ ad
redarguendā corrigendāq̄ eorū
temeritatē collectis om̄n p̄uar-
charū exemplis manifeste edo-
cūt. q̄ om̄s testimoio fidei p̄bati
sūt. Vñ ē specialit' de abrahā
intulit: q̄ fide offerret ysaac
Arbitrās inquit q̄ et mortuos

suscitāe potēs ē deus. Coniuxit q̄
opus fidei. q̄ ideo filiū mox offe-
re voluit. q̄ deū hūc q̄tinuo re-
suscitaturū esse credebāt. Ideo
aut hūc p̄t mortē a deo resus-
citandū esse credebāt: q̄ vix
credebāt esse qd̄ audirent. quia
in ysaac uocabit' tibi semen.
Quā ḡuictionē vtriusq̄ v̄tutis
b̄tis quoz iacobus subsequēter
exponit dicit. Vides qm̄ fides
coopabat' op̄ib' illius et ex op̄i-
bus fides suata ē. r̄ sup̄pleta est
scriptura dicit. Creditit abrahā
deo r̄ reputatū est illi ad iusti-
tiam: et n̄cus dei appellat' est.
De h' testimoio paulū ad rōnos
firmisē differuit manifeste do-
cens. Quia tāta ē v̄tus fidei
ut statim p̄ceptis eius misterijs
iustū de impio facē possit hōiā.
Quia em̄ abrahā tanta r̄ fuerit
te fide creditit deo ut p̄opt' 9
esset aīo ad agenda oīa q̄ deo
iubēt. Nō ito fides eius a deo
q̄ cor noueāt illū r̄putata est
ad iusticiā. Et ut nob' q̄ fidē
illū qua iustificat' ē sciremus.
tēptauit em̄ cū deus iubēs offre-
re filiū: r̄ ex op̄ib' 9 fides ḡsumata ē
Idē q̄tū esset in corde eius p̄fecta:
op̄erū exēcutione p̄batū ē. hoc
quoz tpe si quis nup̄ ad fidē ve-
niēs baptisimū accepit. r̄ p̄ponēs
se toto corde dei suē p̄ceptis
mox hac de luce migravit iusti-
ficatus vtiq̄ p̄ fidē sine op̄ibus
migravit: q̄ temp' 9 op̄andi vnde
fide p̄baēt ip̄o in quē creditit
deo disponētē nō hūit. At q̄ p̄cep-
tis fidei sac̄mētis longo sup̄ui-
uit tpe nō bonis op̄ib' curant
insiste hys m̄lārandū qd̄ b̄tis

iacobus pposito exemplo fidei filii
et operu abrahe mox subdi-
dit dices. Videtis qm ex opi-
bus iustificat ho? et no ex fi-
de tm? Ad aut ex opib9 sig-
ficat ex opibus fidei q p fca
opa sine fide nll9 h9e pt. fide
veo sine opib9 mlti null9
opm temp9 no assit De qlib9
dm e Raptus e ne malicia
mutaret intellm illius. a ficto
deripet aiām ill9. Bilu9 aut et
ma9 mētrix nōne ex opibus
iustificata e suscipies nūcios et
a9 via ciues. Ne se cansarent
opa tanti patris abrahe imitari
nō vale. pferim cū nll9 eos mō
rogeret deo filios pmedos. s
hoc potius ipe p septuag de9
fieri phibeat. addidit 2 mulie-
ris ex m mulieris emose mulie-
ris abemigene. q tñ p opa mē
p officiu hospitalitatis etiā cū
perulo sine vite dei faūlis exhi-
bitū iustificat a patris merueit.
israhelicia pū aiuis asēbi regalis
co9 p sapie cathalogo anūari-
ipig dm ac saluatoris nri gene-
racombus q a pēi arthoz fote
descendūt inferi ab exordio
pate pennas 9 pfidiā deseruit
eriu. hns igit9 quese ad meliō
mulieris exemplis suadet audi-
tores suos pate pennas mteitū
cauē? et a aug stelen9 credē
do recesserāt ab hac etiā fca
osis opib9 se memisse scēnere
qting scō9 cen9 copulari 2 ad
redēptoris sui mereant ptmē
9foraiū Et illos q hortat sus-
cipe nūcios ihu. hoc e pdicato

res vbi ewan9 gratant' audire
Et cū hos a contribulib9 suis re-
pulsos ul' certe ad mortē que-
sitos eē ggnouerūt ut sepe fca
actus eoz edorent. Ipi eront
acceptū ab eis 9 silio salut' sue
ad dnm ihm eos m pace re-
mittit. Ad honoabile quōdā
vniuse plebi iudeoz 2 nūc ma-
gis honoandū dm erē xpī p
reuelacionē reliquaz bti pro-
thomartiris stephani effectum.
bū pauli apli m grm gamalielē
ihēosolimis fuisse pfatus actus
apto9 lib' m smuat. qn disponē-
te senatu iudeoz aptos m fice
ipe sapienciaore 9 silio eoz mo-
limna euacuauit. creptos q
de m fidis eoz aptos ad ewā-
gelizandū ihm rmissit icolumes
Nolite plures m grī. Cam' tūū
fieri frēs mei. scientes qm
maius iudiciū sumitis. Multū
fuisse studij credentib9 tpe apto-
rū ut vbi laaus ppagaret ac-
tus eoz edorent. ita ut apol-
lo vir m scpturis doctissimus
scies tm baptisma iohis fidua-
alut xpm p dicit. Et tm qua
sapies eāt mox ut doctor affuit
facilime qd mis habueāt ad
impleuit. atq ad p dicanū
officiū iā pfectus redit. Alii ma-
iore mēptia descendētes de iu-
dea anthiochia docebāt creden-
tes ex gentib9 q n nūciderēt
fm lege moysi salui eē nō pos-
sent. Nec puū castus p dicatori-
bus questiomis labore 9 tulerūt
hos q et huigmoī doctores bts
iacobus ab officio vbi r mouet

ne impediret hys q̄ illud rite
implere poterant facerent **Die**
tes maḡ q̄ maius iudiciū fuit
Dicit em̄ is q̄ bñ misitueit
gradu sibi bonū acq̄rit: ita q̄
officiū docendi sibi indoctus
vsurpāe tēptauit q̄ xpm̄ annū
ciat nō s̄m̄tē maius iudiciū
dāpnatiōis meret: q̄ si solus
in suo scelē periret **In multis**
em̄ offendim̄ om̄s. Nō dixit
offenditis cū illos arguet quos
in sc̄a et opatione. min̄ per
fectos videbat Tales q̄ a cathe
dra maḡstr̄i deponet: timēs
ne ul' errore p̄dicādo puulos
lederēt atq̄ ab auditu doto
rū portupando eoz̄ aures au
terent: Vel ite ea q̄ recte p̄di
carent nō recte actiōis s̄orde
fedaret: ac p̄ hoc vitā eivā
p̄fectiōis s̄m̄st̄ opimione susca
rent **Et offendim̄ maḡ** Cum
sūm̄ xpi loq̄ret̄ aptus et p̄m̄st̄
in multis subiūxit om̄es: ut tā
to caucius se imp̄f̄i quoz̄ in
agendo ul' loquēdo circūspice
rent q̄to certissime ḡgnose
rent q̄ ne p̄fecti quidē boni
et sp̄s s̄i grācia duce m̄ced̄
huius vite viā absq̄ offensiōe
p̄t̄i aliauz̄ trāsiret n̄llateng
possent Juxta qd̄ alibi s̄ptū ē
Celi nō sūt mudi in ḡsp̄tū eoz̄
Et sicut salomon ait: q̄ nō
ē hō iustus in t̄ra q̄ faciat bo
nū et nō peccabit. **Si quis in**
v̄bo nō offendit. hic p̄fectus
ē vir. Quō dicit p̄fectū esse vi
rū q̄ in v̄bo nō offendit cum
p̄mittet q̄ in multis offendim̄

om̄s: An q̄ et i multis offendē
p̄nt electi. et t̄n̄ p̄seuerare p̄
fecti: Immo ita itelligendū est
Namq̄ diuisa offensionū ē sp̄s
Alii electi offendūt alii i p̄o
bi: salomone teste q̄ ait **Be**
nes em̄ cadit iustus et r̄surgit
imp̄i aut̄ corruet in malum
Et si em̄ iustus p̄ fragilitatē
carnis ul' ignorāciā forte offe
dit iustus t̄n̄ esse nō desistit:
quia sicut cotidiana ē huius
et tēuitabilis offensio: ita ē et
cotidiana orōnū ac bonoz̄ opm̄
medela q̄ offendētē iustū ne
in t̄ra p̄ruat: et nup̄cialē mitat̄
ac fidelē vestē puluē viatorum
sordidet: oculus erigit **Si quis**
ḡo in v̄bo nō offendit. hic p̄fectus
est vir. Illo v̄z̄ v̄bo cuius offen
sionē hūana p̄t vitāe fragili
tas: ut ē v̄bū doli. detractionis
maledictiōis. sup̄bie. iactārie.
excusatiōis in p̄t̄is. emulatiōis.
dissensionis. heresis. m̄dāciū. p̄u
ri. s̄ et otiose n̄ nō etiā sup̄
flue locutiōis. in h̄is q̄ n̄c̄ia vi
dent̄ In quo mirū v̄bo q̄s̄z̄
se s̄m̄e offensione custodit: hic
p̄fectus ē vir. et hic potēs est
Et em̄ custodit os suū et linguā
suā: custodit ab angustiis anim
suā. **Potēs ē etiā freno cādu**
re totū corpus. Pendet h̄ v̄sus
a sup̄iore **Si quis maḡ in v̄bo**
nō offendit. hic p̄fectus ē vir. et
hic potēs ē etiā freno cādu
re totū corpus: qd̄ ē apto dice
Si quis lapsū lingue q̄ pene
tēuitabilis ē cauet: hic ḡsuetudi
ne fixa eiusdē ḡm̄etie. etiā

recta corporis membra q̄ facilius casti-
 gne possit ne a recto itinere di-
 uertant distat obseruare. Si autē
equus frenos in ora mittimus ad
osenaendū nobis et de corpore
illoz auferimus. Subaudiis q̄nto
 amplius magis decet ut nobis
 ipis frenū q̄tinēre in ora mit-
 tamus ad osenaendū conditorū
 nro quatenus p̄ lingue custodia
 opm quoz rectitudinē obtinē
 queamus. Et si ut quidā codi-
ces habēt legemus. sicut autē
equus frenos in ora mittimus
 nichil q̄stionis est. q̄a gūgitur
 ad hoc q̄ insequētib⁹ dicitur ita et
 lingua modicū q̄dē mēbrū est
Et et naues cū magne sit
et auentis validis minet. auferunt
a modico gubernaculo ubi impeditur
dirigentis voluit. Naues magne
 in mari. mētes sūt hōm in hac
 vita siue bonoz siue maloz. Ventis
 validi a q̄bus mimant⁹ ipi appe-
 titus sūt mētiū. q̄bus nātū co-
 gūt aliq̄ agē p̄ qd̄ ul' ad bonū
 ul' ad malū pueniāt finē. Sub
 nauilū quo hui⁹ naues itāse-
 rūt ubi impetus dirigētis voluit.
 ipa cordis intencio qua electi
 trāsgressis hui⁹ seculi fluctibus
 felice p̄te celestis portū attin-
 gūt. Reprobi autē q̄si stilla vel
 mribdi necati fluctuosis vite h⁹
 errorib⁹ quos deserē nesciēbāt
 intereūt. Et q̄a ex habūdāna
 cordis os loquit. rē subiūgit.
Ita et lingua modicū q̄dē mēbrū
est. et magna exultat. Magna
utiq̄ p̄ma exultat. si cū impe-
tus animi dirigētis bñ gubna-
rit. Juxta illud salomonis. Et m-
intelligens gubernacula possidebit.

Dixit autē male. mala cōrio sibi
 subiq̄ magna p̄diciōis exultat
 Vñ et salomon. Mors inquit et
vita in māibus lingue. Vita
q̄ exultat si bñ docet eccliam:
Mors ē cōtra si p̄ue agit. Nāz
 adūsus eos. q̄ et vita et sciētia
 destituti docē p̄sumebāt. idēz
 magis eccliam ledebāt. Et si
in quibusdā codicib⁹ inuenitur.
legat⁹ et magna exultat. Illa
 nimirū hic exultatio debz itelli-
 gi de qua insequētib⁹ cū per-
 plua lingue vitia enumeāset
 adiūxit. Nūc at exultatis in sup-
bijs vrb⁹. Dīs exultatio talis
 maligna ē a qua et m̄r beati
 samuelis nos pia exhortatioe
 opescit dices. Nolite multipli-
care loq̄ sublimia gloriātes
 Magna q̄ exultat lingua q̄ et
 ceteroz sensus et vba despiciēs
 singularit⁹ se esse sapiētem iac-
 tat et faciūdam. Et q̄ntus ig-
nis q̄ magnā siluā incendit
Quātus dicit. q̄ modicus. De-
iq̄ et codices quidā sic habēt
Et modicus ignis dicit em
 a modica sintilla ignis extres-
 cens magnā sepe siluā incendit.
 Ita in q̄tinētia lingue. sub nut-
 ta leuitatibus magnā bonoz
 opm materiam multos vite spūa-
 lis fructus ubi attarnauēit. p̄d̄.
 Vñ et in nūa plerūq̄ optimeq̄ vi-
 debant locucoris folia q̄sumit.
 Et lingua ignis ē vniūstas miq̄-
 tatis. Ignis ē lingua: q̄ vtiūm
 siluā male loquēdo deuorat.
 Vnde vir sapiēs de insipiente.
 Et aprio inq̄t oris illius inflāma-
 tio est. Cui videlicet igni p̄diciōis

gravius ē ignis ille salutaris qui
lingua ferū stipulā vicioꝝ q̄su
mens secreta cordis illustrat quo
s̄a inflāmat̄ doctōes: ut et ip̄i
ardeāt amādo et q̄d linguus ig
nitis accendāt alios p̄dicādo.
De quib⁹ bñ septū ē. Qua appu
erūt illis dispartite lingue tamq̄
ignis seditq̄ sup singulos eoz:
et repleti sūt om̄s sp̄u sc̄o Recte
āt de lingua idisapliata dī: q̄
ip̄a sit vniuersitas miqtatis Quia
cūcta fere facinora p̄ eā a ḡm
nāt̄ ut latrocinia supra a pa
trant̄ ut puaria falsa testioma:
aut defendūt ut quilibz impuro
excusando scelus q̄d am̄sit. et
simulat ostentando bonū q̄d nō
ferit Et inflāmat rotā natitatis
nre inflāmata a iehēna. A gehē
na dicit a dya^{lo} 2 āgelis eius
ip̄t quos gehēna sc̄a ē Et qui
ubicūq̄ ul' in aere volūtāt. ul' in
tris ac sub tris vagāt̄ siue detme
tur. suaz sp̄ ferū ferūt tormēta
flāmaz. instar febricitātis Qui
et si in lectis eburneis. si in loas
ponat̄ ap̄riat̄ feruore t̄n ul' fir
gus insiti sibi languoris emitate
nō p̄t. Sic ḡo demones et si in
templis colūt̄ auratis. et si p̄ aem
discurrūt igne sp̄ ardent gehēna
li. et ex ip̄a sua pena ḡmomi
deceptis quoz homibz fomitem
vicioꝝ vnde et ip̄i pereāt iudē
do suggerūt Cui ḡtra sc̄a dei ciui
tas noua ih̄m de celo a deo des
cendē dicit̄: q̄ nimrū q̄ q̄d celestē
in tris agim⁹ h̄o p̄fecto ut agē
mus celesti munē accepim⁹. Rotā
āt dicit natitatis nre. incessabile
vite tp̄alis p̄cursum: quo a die
natitatis usq̄ ad mortē uelut sp̄

riente rota curru incessant̄ agi
mus. Vnde bñ salomō cū dicit̄
memēto creatoris tui i diebus
iuuētutis tue anteq̄ veiat tēp̄
afflictōis: Paulopost addidit.
2 q̄fringat̄ rota sup r̄stnā et
reuertat̄ puluis in trā suā vnde
erat Inflāmat ḡo lingua rotā
natitatis nre. Cū statū oem
nre quifacōnis p̄ua loquēdo
qtamiat Itē rotā natitatis nre
dicit: q̄ melto p̄me p̄uairaco
nis ab m̄na stabilitate p̄iecti
huc atq̄ illuc mēte vaga imp
tamur et incertis p̄cūta disc̄
sibus. ubi p̄iculū ubi salus sit
ignoramus Inflāmat̄ h̄o rota at̄
nre natitatis igne lingue ma
culātis: cū viciū natue p̄fba
ciōnis meptis etiā ac noxibz s̄
mombz accumulāt̄. Om̄es
em nē bestiarū et volucrū 2 ser
penāū etiā retēoz domātur. et
domita sūt a natum hūana. Le
gim⁹ in plinio m̄mamissimam
serpēaū aspide in egypto do
mitā a p̄refamiliab: et cotidie
de cauerna sua egressā a men
sa eius ānonā papē solitā. Legi
mus itē sc̄bente marcellino co
mitē mansuetā factā tigridem
ab india anastasio p̄ncipi mis
sam Vult ḡo intelligi q̄ lingua
p̄uoz bestibz ferocitate voluar
bus leuitatē ul' exaltacōne:
Serpentibus virulēna p̄cellat
Dūt em bestiales. q̄ exauerūt
ut gladiū linguas suas Dūt vo
latiles q̄ posuerūt in celū os
siū. 2 quoz os locutū ē vanitatē.
Dūt serpentini de quibz d̄m̄ ē
venenū aspideū sub labiis eozū

Inguā aut nullg hoīm domāe p̄t.
Duobus moīs h̄ sententia p̄t r̄e
 intelligi. Quia z nullg doctorū
 bonoz p̄t domāe linguā eoz
 qui seipos a stulta v̄bositate co
 hibē negligūt. Et nullg loquē
 cū est q̄ nō aliqū delinquat ī
 lingua sua. Demq̄ de viro p̄
 fecto ī articulo maxie tēpta
 nomis q̄stituto verat̄ dēm est.
 In oībus h̄is nō p̄fauit iob la
 bīs suis. Et tū ip̄e se p̄tymodū
 auditis dei s̄momb̄ de tēpta
 stulte locutiois rēphendit dices.
 Unū locutus sū qd̄ utinā nō dix
 issem. et alterū quibus ultra
 nō addā Inq̄tū malū: plena
veneno mortifero. Inq̄tū ad
 dit ad hoc qd̄ dixerat. cā do
 māe nō posse. cū bestie domē
 tur et volūctes. Plenā veō dī
veneno mortifero ut exponat
ur idomabile dicit eā: cū et
serpentes q̄stat posse domari
 De cuius atrocitate veneni plūa
 subsequent̄ anertit. Et ex ip̄o oē
predit b̄ndīo z maledīo. Non
 oz fr̄es mei h̄ ita fieri. Nūq̄ fōs
 de eodē forāmie emanat dul
 cē z amarā aquā. Dicit dulcē
 et amarā aqua nō p̄t siml̄
 vna de vena fontis ebullire s̄
 et si misceant̄ ī vase ul' cistna
 dulcis quidē mox amarescat
 ab amarā. Amara aut z ad
 m̄tione dulcis ī dulcedīe nes
 cit imitari. Ita b̄ndīo z maledīo
 ī vno oē nullatenq̄ p̄t quē
 re. By quicūq̄ sic deū b̄ndicē
orando ul' verbū eius p̄dicā
do q̄suevit ut etiā maledicere

hoīes nō om̄seit. cōstat q̄ dulce
 dīe b̄ndīoīs eius amaitudo
 maledīoīs eius q̄sumit. Modicā
 em̄ fermētū totā massā corū
 p̄t: z nō ē pulchra laudaco ī
 ore p̄toris. Demq̄ si faciās fis
 tulā b̄mo ore vnde aqua intret
 simplia vnde exeat. z ī hoc
 amarā aquā ī illud dulce m̄
 mitas: absq̄ ulla dubietate v
 bi ad unū exitus forāmē pue
 rit. p̄ mixta vtrāq̄ z amara pa
 rebit. Quia nimirū multo dul
 ce facilius ī amarū vbi q̄mis
 cent̄ q̄ amarū v̄tīt ī dulce.
 Quo exlo colligit̄: q̄ colloq̄a
 mala sicut mores bonos apto
 teste. Nūq̄ p̄t fr̄es mei ficus
olivas facē? a vitis ficus? In
 promptu ē q̄ sicut arbor neq̄
 amisso naturali fr̄u altēius ar
 boīs ex se ferre fr̄m. ita ma
 ledicus et si quid boni ad tē
 pus loq̄ videt̄ fructū b̄ndīo
 nis habē nullatenq̄ vah. At si
 her alcius quis vellit discuti
 p̄t ī ficu cuius folijs p̄thopn
 tes n̄ri p̄t agmionē p̄uarita
 nomis sua pudenda texerunt.
 velamētū extusacoīs itelligi:
 quo z ip̄i tūc ī crepacionē cre
 atoris a se ip̄elle z ī ip̄m cre
 atorē conabāt̄ refūde. Et nūc
 pleriq̄ stultoꝝ cor suū declinat ī
 v̄bū malū: ad extusandas extu
 saciones ī p̄tīb̄. P̄t ī oliuis fr̄
 tus m̄e. ī vite feruoz dulcōīs ac
 tūp̄i. Ego aut̄ sicut oliua fructi
 fera ī domo d̄m spēant̄ ī mā
 dei mei. Id ē sicut is q̄ fr̄m m̄e fut
 m̄az ip̄e a d̄no spēant̄. Itē q̄: et

porulū inquit tuū inebriās q̄
p̄clarū ē. Et de caritate dei q̄stat
ditū. q̄ diffusa ē in cordib⁹ nr̄is
p̄ sp̄m s̄m qui datus ē nobis. Nō
pt̄ q̄. ficus oliuas facē. q̄ q̄cūq̄
se in p̄c̄is excusae potius q̄ ac
tusae int̄. nequa q̄ opa p̄ieta
tis q̄ pro p̄c̄is sūt in p̄xiōs p̄f̄o
s̄ magis sup̄bo corde largit̄. Neq̄
utis ficus. Quia q̄ diuina dilōe
se p̄f̄ete debeat. nullū iā de suis
erratibus nisi ip̄m accusat. Et
sap̄ies et disaptiatus int̄ uob̄.
ostendat ex bona ḡsacōne ope
rationē suā in māsuētudie sapi
entiae. Quia in p̄bis doctoribus
silenciū imposuēt eos q̄ magis
terij gradū tenē. uel uet̄at quos
net uite p̄fectionē n̄ ḡtinētiā
lingue habē. t̄nebat. Cōsequēt
admonet ut si q̄s int̄ eos sap̄ies
et disaptiatus ul̄ sit. ul̄ sibi esse
videat. magis sap̄ient̄ ip̄e ac
disaptimate uiuēdo erudiciōne
suā q̄ alios docendo demōstret.
Qui em̄ mansueto corde et ore
sereno bona q̄ ualet opat̄. cui
dens utiq̄ dat animi sap̄ient̄ in
dicū. P̄cipiū em̄ sap̄ientiae timor
dm̄. Qui uēd̄ ad p̄dicandū v̄bū
q̄ ad faciendū p̄cluior ē. plerūq̄
p̄ amorē iactantiae p̄ studiū ḡten
tiōis. p̄ eloquētie facilitatē. p̄
inuidētiā alioz̄ docentiū p̄ ig
norātiā catholice ueritat̄is stulti
cie reatū m̄rit. Cui b̄n̄ ḡgruit
illud salomōis. quia ubi sūt v̄ba
plūima ibi frequēt̄ egestas. v̄nde
et h̄ q̄ r̄e subiūgit. Et si zelum
amarū habetis et ḡtentiones in
cordibus ur̄is. nolite gloriari. Ze
lū amarū dicit. quia ē et zelus dil
ctis a quo et symon ap̄tus m̄to
p̄f̄eti cordis nomē accepit. quē

et helyas habuit cū ait. Zelo ze
latus sū pro dño extitū q̄ de
liqrunt pactū tuū filij isti. Et
ap̄tus paulo. Emulor em̄ inquit
vos. dei emulacōne. Est et bona
cōtencio quā dñs habē nos p̄re
pit dices. Contēdite int̄e per
angustā portā. Nolite inquit glo
riari et mendaces esse aduersus
ueritatē. quia ueritas ip̄a p̄bat
nō esse glōia dignos eos q̄ sapi
entiae v̄ba p̄mentes ex ore zelū
amarū et ḡtenciois ifr̄uose stu
diū gestant in corde. Nō est ista
sap̄ia de sursum descendēs. s̄ t̄rena
ciālis et dyabolica. Et paulus
ait. quia ciālis hō nō p̄cipit ea
quē sūt sp̄s dei. Nōndū autē
q̄ ciālis hō siue ciālis sap̄ia
nō ab ciāli s̄ ab ciā diriuatur.
Teste ap̄to q̄ fr̄is ē p̄m̄ hō
adā in ciām uiuētē nouissig
adam in sp̄m uiuificatē. Nō
p̄us qd̄ spiritale ē. s̄ qd̄ ciāle
qd̄ ab ciā diriuatū ḡreca testat
ciālis. in qua uidelicet lingua
ps̄yche anima ps̄ychon dicitur
ciāle. Porro ciālia q̄ uis l̄ie ab
ciā uocabulū accepisse uideant̄.
longe diuisam ḡreca ac dissimile
habent ethimologiā. Nāq̄ ab eo
qd̄ uiuāt nomē sorauit. Sicq̄
apud eos. zoe uita. zoa uocant̄
ciālia. Cū ḡ. ap̄tus i. eptis sub
sepissime notat̄ caritē hōiem.
notat̄ ciāle notat̄ spiritale. spi
ritale ul̄ ip̄m dñm dicit qui in
carne et ciā natalit̄ ḡsistens gra
tiā q̄ sp̄s s̄m s̄. m̄surā dona
tiōis xpi qua illustret̄ accipit
Carnale uero ul̄ ciāle appellat

hōiēm: q̄ mēl̄ gr̄e sp̄ritalis habēs
 ea tm̄ q̄ natalit̄ carnis sue aīe
 sensibus insita sūt. cogitac̄e ul' fac̄e
 nouit Meito q̄ cōtenaosa r̄ sup
 ba sapiā esse trena aīalis et
 dya^m memorat^r q̄ dū trena
 gloriā aīa q̄rit dū expers gr̄e
 sp̄ritalis imanes sola ea q̄ sibi
 natalit̄ p̄ty reatū p̄me p̄uata
 nomis sūt insita cogitat a malig
 no delusa sp̄ū ad agenda se illa
 q̄ sūt vesana r̄ noxia q̄ntit. Vbi
 em̄ zelus et cōtenaō: ibi īgstan
 na et om̄e opus p̄uū. Di m̄q̄t
 custodia serua tuū cor: qm̄ ex ip̄o
 vita p̄cedit. Qualis em̄ cordis ē
 radix: talis in q̄sp̄ū intermi arbi
 tris ē oīs fr̄us actōnis. Et q̄ ne
 quiciā corde linous ul' cōtenaō
 nis contegit. huius ē p̄uū opus
 om̄e qualibz rectū homibz ēē vide
 atur: videlicz p̄t m̄q̄stanciā mē
 tis huc illucqz fluctuātis. q̄ se ad
 vnā sup̄m̄ intuitus anchorā figē
 neglexit. Que aut̄ de sur̄sū est
sapiā p̄mū quidē pudica ē dem̄
pacifica modesta suadibilis bonis
consentiēs. her̄ ē aut̄ m̄asuetudo
 sapiē quā sup̄ius habendā esse
 p̄cepit. Zelo utiqz amantudinis
 et contencionibus stultis adūsa:
 qua scōz p̄dicatoz v̄tus r̄ doct̄na
 massim̄ sibi ī caritatis atz ḡordie
 pace soat. P̄mū m̄q̄t pudic
 ita ē: deinde pacifica. pudica v̄z
 quia caste intelligit. Pacifica at̄
 q̄ p̄ elacionē se m̄ime a proxi
 m̄i societate disiūgit. Modesta
 v̄o. suadibilis bonis q̄sentiēs:
 q̄ m̄atū sapiētis ē bonozū
 suasioni assensū p̄bē. Quomō
 petrus rdarguenti se paulo con

titus anuit. Improbos v̄o doc
 trimā tota intencione ul' docēdo
 ul' viuēdo repellē. Plena m̄ia
 et opibus bonis. Et h̄ ē bona cō
 uersacio quā sup̄ sapiētē et
 disciplinatū ostendē monuit:
 misericordē videlicz ēē aīo et eoz
 m̄ie fr̄us extius p̄ pietatis opa
 mostrāe. Nō iudicab sine simula
 aone. hac v̄tute q̄tū pudica sa
 piencia p̄p̄e v̄tit. tātū ḡtenaosa
 p̄orsqz caret r̄ blasphemia. Nā q̄
 se doctiorē ceteris p̄fectiorē q̄ vi
 dei appetit. m̄l̄tū n̄cē ē laborez
 vt proxim̄ q̄ imprudētorē doctē
 possit lacerae: r̄ se nō nūqz etiā
 ea quibus aliem̄s ē bona feasse
 ul' dixisse simulādo p̄tendat.
fructus at̄ iusticie in pace sciat^r
facientibus pace. Om̄e qd̄ in
 hac vita agimz. semē ē futūe
 retribucōis. Sp̄a aut̄ retribucō fr̄us
 est operū p̄uū. d̄pto teste qui
 ait. Quicūqz em̄ sem̄auit homo
 h̄ et metet. Et qui sem̄at ī car
 ne de carne et metet corruptio
 nē. Q̄ aut̄ sciat in sp̄ū de sp̄ū
 metet vitā etnā. Et ideo terte
 di^r q̄ fr̄us iusticie in pace sc̄i
 nat̄ facientibz pace. fr̄us em̄
 iusticie vita etna est. q̄ operibz
 iustis retribuit, quia q̄ inquirūt
 pacē sequūt eā. Sp̄a pace cui stu
 dent q̄ optima semente fram
 sui cordis asp̄gūt. quo p̄ cotidi
 anū bone opatōis tementū ad
 fr̄m valeant vite p̄uēre celest
 tis. De quo alibi scriptū ē. Q̄ sem
 nat̄ in lacrimis in gaudio metet:
 r̄ cetera usqz ad finē psalmi. Sei
 nant aut̄ et metet etiā reph̄i.

quia pro meritis in iudicio capi-
ent. nō tñ firm s; corruptionem
Necē dicit qz nō bonis fruuntur
etnis. fructus quippe a fruendo dī
s; pro corruptione in qua vix-
erant penas luēt sempiternas. **Cam**

Vnde bella et lites mī **quartū**
uos nōne hinc: id ē a zelo et
contentione q̄ sup̄ vetueāt habēi
vnde et hinc lacus idē exponē
do subiūgit dicens Ex corrupscē
ris vris que militat i membris
vris. Concupie aut militat i membris
tū ad ea q̄ mēs impba p̄ue sugge-
rit. manū ul' lingua ul' cet̄oꝝ mē-
broꝝ consensus intemperant̄ obedit
De quo et in p̄mis huius ept̄e p̄tib⁹
ait Vnguisq; v̄oꝝ tēptat̄ a gra-
p̄sencia sua abstractus et ulcer-
tus. Possūt aut̄ cupie etiā tres-
trū bonoꝝ in hoc loco dicte intel-
legi: regni v̄z appetitū diuiciarū
bonoꝝ dignitatū. p̄t h̄ em̄ 2 h̄
modi. Innumere lites frequēt mī
malos et bella gmittūt. litigatis
et belligeratis: et nō habetis p̄t
q̄ nō postulatis. litigatis inquit
et belligeratis pro tp̄ali glōia. neq;
hanc obtinē valetis. p̄t hoc mimi-
tū qz dñm postulare nō curatis.
ut ip̄e vobis salutaria quez gferret
Si em̄ illū p̄a int̄caone postula-
retis: et trena vobis n̄tia ad
v̄sū tp̄alē et ad fruendū p̄petuo sup̄
na bona tribuēt. Petitis et nō acci-
pitis eo qz male petatis: ut i con-
cupiscencijs v̄ris insumatis. P̄dit
erat eos nō postulaē: et nūc dicit
eos male petē. Quia q̄ male pe-
tit: iā in gsp̄u interm̄ testis nichil
petē videt. Male at̄ petit: qui
dñi iussa ḡtēp̄nēs a dño bñficia
sup̄na desiderat. Male petit et

ille q̄ n̄m̄sso amore sup̄noꝝ infi-
ma tm̄ q̄rit bona p̄ape: et h̄ nō
ad sustentationē s; ad idūdancā
libē voluptatis hūane figilitatis
hoc est em̄ qz aut: ut i ḡcupiscen-
tijs v̄ris insumatis. Adulteri: nesci-
tis qz aucta huius mūdi inimica ē
deo. Adulteros recte nūcipat qz
derelicto amore sapie celestis ad
amplexū potius amicitie mūdiat̄
esse deflexos increpat: qz cōditore
contēpto māmone magis fūie cer-
nebat. Dixerat quidē sup̄ de ap̄t̄
dei inimicis. Nōne diuites p̄ potē-
tiā opp̄mūt vob et ip̄i at̄h̄nt vob
ad iudicia: nōne ip̄i blasphemāt
bonū nomē qd̄ iuocātū ē sup̄ vob:
Et ne illos solos putatis inimicos
esse dei q̄ cū ap̄te blasphemant
qui fidē eius p̄sequūt in s̄tis et
eos iniquo iudicio qd̄ēpnāt. ostē-
dit etiā eos esse dei inimicos q̄ sub
fide et ḡfessione noīb ei⁹ mūdi
ulceribus et amōe defūiūt: q̄ nōie-
tenus fideles t̄bus t̄renis celestia
postponūt. Ad etiā sequente
vsicūo instancius m̄culat subdēs
Crucis q̄ uoluerit amicus eē s̄ti
huius: inimicus dei ḡstituit. Ergo
inimici dei omēs amatoēs mūdi.
Omēs inq̄sitos nugarū. Omēs
p̄tinēt ad eos de quib⁹ dicit qm̄
ete inimici tui dñe p̄būt. Intrēt
et̄ias nō intrēt et̄ias: Inimici
dei sūt. Ad tempus p̄nt florere
ut fenū: s; ubi ardor iudicij ap-
paruerit p̄būt. et decore vultus
eoz denidet. Aut putatis q̄iam
s̄ptura dicit: illa v̄z s̄ptura q̄
a maloꝝ societate fideles cohercet
ita p̄ moysen loquit. Nō imbis
cū eo fedus: n̄ cū dñs eoz. Non
habitent in tra tua. ne forte pec-

care te faciant in me si fueris
dñs eoz: qd' tibi certe erit in scā
dalū Et rursū. Nō facias opera
eoz s; destrues eos: et ofringes
statuas eoz. Ad iudiciā gūpifit
spūs qui habitat in uobis: Int'
rogatue p increpationē legen
dñi q̄ diceret. Nūq̄ spūs gr̄e quo
signati estis in diem redēptōis
hoc cōcupifit: et iudicis altub'
nō utiq̄ bonus spūs iudicē vi
nū in uobis s; malus opat' Cui
sc̄tis ē modus locutiōis ī psalmo
frat nō redimet: redimet hō?
Ita em̄ intelligit' Si nob' xpūs
nō redimet qui nob' frat' fieri
digtus ē p hūanitatē: nūquid
aliquis hō purus nos r̄dime suffi
at? Quidā hāc sententiā ita e
differūt. Ad iudiciā gūpifit spūs
qui habitat in uobis. Nō iudicē in
iudiciā gūpifit. h' ē iudicē mor
bū debellatē atq̄ a ur̄is mētibus
exstirpari desiderat. Alij de spū
hoīs dictū intelligūt. ut sit sensū
Nolite gūpifcē nolite mūdi hūg
amiciōis ad herē: q̄ spūs mentis
v̄e dū trena gūpifit ad iudiciā
utiq̄ gūpifit. dū ea q̄ ipi atq̄rē
cōcupifit. alios mudetis hāc ma
iore aut dat grām. Maiore dñs
grā dat q̄ aīaīa mūdi. Quia
hec trena bona ad tēpus z ea cū
dolore amittenda tribuit: ille
gaudiū vite largit' etnū. Cuali
bis aut hāc grām largiat: sub
sequēt' expōit. p̄t qd' dicit.
Deus sup̄bis resistit. hūilib' aut
dat grām. fures quidē p̄uiros.
luxoriosos et alios p̄ctores q̄si
cōtemptores p̄ceptoz suos punit
deus. Sed sp̄cialit' sup̄bis r̄stē

diat: quia nimirū maiore pena
plectūt' qui ḡfidūt in v̄tute sua
q̄ diuine potencie subdi p̄mitē
do negligūt: q̄ quasi sibi metip̄is
ad saluādū sufficiāt. auxiliū sup̄
ne gr̄e q̄rē detrectāt. At cont'
hūilibus dat grā: q̄ qui in suoz
plagis v̄torū veni se medici mani
bus sup̄hat' subdūt: merito desi
deate sanitatis dona recipiūt. Ro
tandū aut q̄ hāc s̄mām de sup̄bis
et hūilibus b̄tus iacobus de pabo
lis salomomis iuxta antiq̄ tr̄sla
tionē quē admodū et petrus in
sua epla posuit. pro qua in n̄ra
ediciōne q̄ de ebrayra ueitate des
cendit ita dicit' Illusores ip̄e delu
det: et mansuetis dabit grām. De
ludet aut dñs illusores iuxta hō
q̄ p̄hulg loquit' de eis. Cui illū
noīe p̄is sui venētē recipē recu
santes. anti xpm in noīe suo veni
entē suscepturi sūt. Et q̄ delectio
nem inquit v̄tatis nō reperūt
ut salui fient. Ideo mittet illis des
opacionē erroris ut credat men
daco. Delusit illusores: cū dixerūt
tibus iudeis. Si rex isrl' ē descen
dat nūc de cruce z credim' ei
Paucē sustinuit do' mortuus
ac sepultus z eoz m̄sultaciones
et ip̄am mortē ita r̄surrectione
sup̄aret. Dabit aut mansuetis
grā: q̄ eis q̄ se hūilit' sequūt'
et p̄fctionē boni op̄is z beate p̄
hemmitatis dona largit'. Appm̄q̄te
dño. et appm̄quabit uobis. Appm̄
quate dño p hūilitate eius vesti
gra sectando: et appm̄q̄bit uobis
p̄ m̄iaz de angustiis liberando
Nō em̄ r̄gionibus longe ē quisq̄

a deo. s̄ affectibus. Nāq; vno cōmo
m̄tes terre loco is q̄ virtutibus
studet et is qui defluit sordibus
vicioꝝ vno longe ē a deo. aliq;
proxim̄ habet deū. Vñ p̄s dicit
ipe ē dñs oībus iuocantib; eū inēi
tate. Rursū q; longe est a p̄tōri
bus salus. Illa utiq; salus cui cam
mūs. Dñs illuācio mea et salū mea
Et ipe dñs cū nob sibi appmquāe
suadet dices. Venite ad me oīs
q̄ laboratis et onerati estis et ego
reficiā uos. Continuo q; nō hoc
p̄ribus s̄ actibus esset implendū
demonstrauit cū subdidit. Tollite
iugū meū sup uos et disite a me
quia mitis sū et hūilis corde. E
mūdare manū p̄tōres. et p̄uifi
tate corda duplices dño. hoc est
beāt; nos dño appmquāe. opib;
videlicet mūdiciā et cordis simplici
tate habē. Imores inquit maib;
et mūdo corde. hic accipiet bñ
dictionē a dño et m̄as. et hoc ē
veritat; dñm appmquāe nobis. sue
nobis dona pietatis simplicit; q̄
rentibus dare. Vñs em̄ spūs dis
cipline effugiet fictū. et auferet se
a cogitaciomb; q̄ sūt sine itellcū
Miseri estote et lugete et plorate.
risus v̄r in luctū gūtat et gaudiū
in merore. hūiliam̄ in asp̄cū dei
et exaltabit uos. Nolite inquit
amae locupletari et gaudē in hoc
sc̄lo. s̄ memores sc̄leꝝ q̄ fecistis h̄
poro. p̄uāte ut p̄ breues h̄ vite
miserias paup̄tate q; ac lamēta
cionē transitoria ad gaudia celestis
regni sempiterna p̄tingatis. q; p̄
pro ut letiaa temporali opib; que
p̄ iniquū laborē acq̄sistis p̄ctuo
mendicetis. lugetis tormenta
solutatis. Nolite detrahe altitū

fr̄es mei. Et hoc vicū detractionis
ad venenū lingue mortiferum
respiat. De quo ait. litigatis et
belligeratis. Et detrahit fratri
d qui iudicat fr̄m suū. detrahit
legi et iudicat legē. Detrahit
legi q̄ detrahit fr̄. q̄ ipa non
recte fecit qm̄ detractionē vetuit
dices p̄ p̄ham. Detrahentē adu
sus proxim̄ suū occulte. hūc p̄seq̄
bar. Et in leuitico. Nō eis t̄ma
tor. et susuro in p̄tis. p̄t et ita
intelligi. Et detrahit fratri legis
iussa facti. detrahit legi. et
iudicat legē. q̄re talia iussa de
derit. vbi gr̄m. lex p̄cepit dices.
Ne memor eis iurie ciuū tuoz.
Qui q; detrahit fratri et q̄ iudi
cāt fr̄m suū quē videt pro dei
amore libent; iurias suscipe. de
trahit utiq; legi et iudicat legem.
q̄ nos iurias obliuisci p̄cepit. Tu
aūt quis es q̄ iudices proximū.
Temeritate arguit eū q̄ p̄xim̄
delectat iudicā. nec sue statū
fragilitatis ac vite t̄p̄alis it̄tū
p̄pendē curat. Et q; nō nūq; p̄
imutationē dexte extelsi. h̄n qui
iudicabat proxim̄ eius quē iudi
cabat p̄tati subdit. Nonūq;
ip̄o sup̄stite rapuit emūdo. ar
guit subsequēt. et eoz temerita
tem. q̄ t̄tudinē vite sue nullā
habentes. de m̄toꝝ t̄p̄m luro
am̄ in futū distendūt. Nā sc̄q̄t
Ecce nūc qui dicitis hodie a cras
tino ibim; in illā citate. et facie
quide ibi anū. et merabim; et
lucrū faciem; Multifaria. in
huic; disposicione stulticia ē in
esse notat. Quia v̄z et delucroꝝ
augmēto cōsiliū agit. et de se
multo t̄p̄e victuros arbitrantur

et ubi anu faciat sue esse ptatis
autumat: et in hys oibus supm
udias examen ad mente ruota
re gtempnuit. Que em e vita ura
vapor e ad modicu appareb: de
mceps extimabit. No aut que e
vita nra h q est inquit vita ura:
Quia iusti tuc verus viuē tūpi
unt: tū ad hys vite fine pucne
pnt. Inimici aut dñi mox ut ho
norificati z exaltati fuerit: defici
entes ut fung deficiat. No aut
putandū est hāc candē eē sente
ciā que apud se impij in libro
sapiecie dixisse phibent? Quia
ex nichilo nati sumz z post her
cimz tamq nō fuimz: qm fumz
afflatus e in naribus nrīs z fmo
scintille ad gmoūdū cor nrū. Quā
extincta cinis erit corpz et spūs
diffundet tamq mollis aer: her
em illi rationabant q nullā vitā
nisi istā esse credebāt. dicentes
tū epiauro. Post mortē nichil ē:
et mors ipa nichil ē. Illud aut
nichil ē bñs iacobus intulit: ut
doceat quia vita prauoz bñis
ē in pñti: quā tñ in futō mors
sequet. etna. Juxta illud bñ iob
Ducit i boīs dies suos: z i pūcto
ad inferna descendit. Dacti igit
bonū facē z nō facienti: pccm est
illi. p totū epte hys textū. bñs
iacobus oñdit q hñ quibz scpsit
fientā bona faciendi habebant
sil et fidē rectā didicerāt: ita ut
eā alijs se mgros fieri posse psu
meret: nec tñ opm pfectionē
negz mentis humilitatē: negz
gtinenciā adhuc fmonis erant
adepti. Unde illos mō int' aha in
crepationis et exhortationis ūba
nō minū fret in eo q scientem

bona facē et nō facientē q nouit
maius dicit hñe pccm qñt illū q
ignorant' delinquit. tam si et si nō
ille proorsus a reatu lib' esse possit
q nescius errauit tū ipa boni ig
norātia nō parū sit malū hñc
etem dñs ait. Diuis q ggnouit uo
lūtate dñi sui z nō sparauit z nō
feat fm uolūtate eius: vapulab'
multis. Et aut nō ggnouit z feat
digna: plagis vapulabit pauca
Agite nūc diuites. Ca^m qñtū
plorate ululātes i misericordie que
aduemet uobis. Nūc dū tēpus ac
reptabile dū dies e salutis: futu
ras inquit penaz misericord' fredo
et elemosinas faacendo vitate
Aurū z argentū vrm eruginauit
et erugo eoz i testimoniū vobis cit
z manducabit carnes vras sicut
ignis. Nō solū impros z misericor
des diuites vobis gēne ignis
intormentis extruāt s' eā ipa
diuiciarū putrefactarū z manum
mēoria quibz facillime possent
suas idmē nequaas nō minū
z ante iudiciū aiās eoz z post
resurrectionē etiā carnes exuret.
dū sibimetipsis gñt vasci inapuit
qre sua scdca elemosinis abluere
noluerit. Demqz diuiti illi spura
to erugo pecuniaz i testimonium
nequiae z i augmētū vñ eāt
penaz. qñ p tēpacionē abra
he audiuit: fili recordāe q rece
pisti bona i vita tua z lazary silu
mala possūt etiā noie carniū
ipe delicie carnales itelligi: qñ
erugo pecuniaz sicut ignis man
ducat dū aiām luxuriosā z exti
secus scuiēs flāma extruāt: et
nō minū int'ius pungens sue

tenacae dolor accusat. Quod in hac
quoz vita sepius contingit ut non
nulli diuitias quibus male utebantur
amittant: perditisq; facultatibus iam
sero incipiunt quod eas sine fructu ha-
buerunt dolere. Et tunc se gemant in di-
gentibus sua non dedisse: cum ipsi
ingruente indigentia cogantur me-
ditari. Thezaurisastis uera in nouissi-
mis diebus. Cum neglecta pauperum
nuditate uel esurie thesauros pe-
tunie uobis condere gaudebatis.
Iam uobis ipsis non prouidentibus intermi-
iudiciis uera cumulastis. Quae et si
nerdum appuit in nouissimis diebus
iam certissima restat: id est ubi temporalium
dierum finis affuerit. Ecce merces
operatorum quae messuerunt regiones
uerras quae fraudati sunt a uobis clamant.
Quanta iniquitas superborum quae cum diuitiis
ab sufficientibus habeant non solum
pauperes passim ueniunt suscipere
at reficere sperant: sed ipsis quoz mer-
cedinarius uel famulus suus debitam
laboris sui mercedem reddere nolunt.
Quod impietatis uicium beatus iob mul-
tu se caue insinuat: cum ait. In adu-
sum me terra mea clamat: et cum ipsa
sula eius deflent: si fructus eius co-
medi absque pernicia et curam agri-
colarum eius afflyxi: pro frumeto
oriat in tribulus et pro ordeo spi-
na. Et clamor ipsorum in aures domini
Sabaoth introit. Dominum Sabaoth
id est dominum exercituum appellat: ad-
trozem eorum qui pauperes putant
nullum habere tutorem. Hinc autem loco
ogruunt illud psalmiste. Tibi enim dere-
lictus est pauper pupillo tu eis adiu-
tor: et quod in libro beati iob scriptum est.
Neque enim frustra audiet deus: et
omnipotens singulorum causas intuebitur.

Epulati estis super terram. Neglectis
gaudiis celestibus: ad quae per afflictio-
nes et ieiunia uenire poteratis:
epulas tamen diligitis carnales quas
tanta in futuro fames sitis quae sequitur
ut ne una quidem aquae gutta tunc
possit aliunde accipi: per quam ardens
uobis lingua pariter refrigeret.
Et in luxurijs enutristis corda uera
illi in luxurijs enutrit corda
Tua: quae iuxta illum ecclesiastes sermo
non prohibet cor quod in uoluptate
fruat: et oblectet se in hijs quae pau-
erint: et hanc ducunt per se sua: si uita
ipsi laboribus suis: nullam de pauperum
nutrimento uel oblectamento curam
habebis. In die occisionis addux-
istis: occidistis iustum et non restit-
uobis. Iustum appellat dominum saluato-
rem: de quo et beatus pthomartir ste-
phanus eisdem uideis loquitur. Quae
phetarum non sunt persecuti presbiteri:
Et occiderunt eos quae anuercabant
de aduictu iusti. Aug. uos nunc per-
ditores et homicidae fustis. Apparet
quod quia beatus iacob uos illos diuites
alloquitur ex eo loco quo ait: Agri-
te nunc diuites plorate ululantes:
Qui in nece domini gurraverunt et
nerdum fide non habent eum qua saluare-
tur acceperunt: de quibus et supra
loquitur credentibus. Nonne diuites
per potentiam opprimunt uos et ipsi
trahunt uos ad iudicia: Nonne ipsi
blasphemant bonum nomen quod tuo-
catum est super nos: Et quibus christus tribu-
bus quae sunt in dispersione scribit. Ita fide-
les monet opera fidei facere ut eos
etiam quae nerdum crediderunt ad fide-
dominam simul et fidei opera suadeat
conuerti: reuocans illis ad memoria-
rem fidei filium occiderunt et in super-
bia nichil mali fecisset luxurie sese
et auaricie manciparet. Nec tamen

felus penitencie et elemosinis e
 munda curant. Et bus spe quent
 qd aut: Quia carnes instar ig
 nis manducatur. Et quia thesau
 risauerit sibi ira in nouissimis
 diebus: hoc em in eis post ori
 sione ipius iacobi copletu esse
 claruit cu iherosolimoꝝ ciuitas
 pmo ois iudea provincia ex
 pugnat ac delet a romanis in
 vlatione viz dmi sanguis et ceteroꝝ
 q patrauerit sceleru. Pacetes
igit estote frs usq aduentu
dmi. postq supbos et inredu
los maepauerat rursus gultitur
 ad eos qui talu impbitate fue
 rant oppsi: cohortas eos ad peni
 tencia et insinuab q talu pressu
 raru frms proximus instet: aut
 ipis viz raptis ad dmi firm q
 sue pacencie sapientibus: a pse
 ratoribus eoz ptati psequedi pri
 uatis. Ecce agricola expectat
paosiu frim terre paciet ferens
donec accipiat temporanei et se
rotmure. Di ille pro tre frim que
 expectat et tpele sperat puenie
 tata pacient labores: qnto mag
 vos pro celestis frim mercedis
 que ppetuo posside valetis. Oia
nuc adusa sustine debitis accipi
etis etem uos tpele frim vitam
 viz aie pty morte decipietis sed
 timu carnis incorruptione in iu
 diao. Ul ite temporaneu i opib
 iusticie serotmu in retributione
 laboru. Juxta illud apli habetis
frim vtm in sificaaone fine vco
vita etna. Nolite igemisc frs
in altutu. Quasi uos maiora
meis adusa paciam et psecu
tores vti ai magna scelerata fece

rint nichil ferre videat adusi. ut
 no iudicem iudicio viz dapnatio
 nis: eo q iudice iustu qm inique
 iudicante vitupetis. Ecce iudex au
ianua assistit: q et uob pma pa
tencie et adusaris vris pena qua
p merent istituat. Ante ianuam
 aut assistit: q ul proximo e ad
 noscenda oia q geritis vl cito vei
 et ad retribuendu et uob et psecu
 toibus vris q singuli merustis.
Exemplu accipite frs exitus ma
li et longanimitatis laboris et pa
ciencie per pphas qui locuti sunt
 in noie dmi. Videte inquit qua
 pphete q tam sci erant ta imunes
 a delictis ut dei sps p eos sua
 misticia loquet homibus. exitum
 malu habuerit. morte patiedo
 ab infidelibus ut zacharias. vri
 as. et machabei mirtres. Et in
 nouo testameto iohanes. stepha
 nus. iacobus sebedei et alij q plu
 rimi. n tñ huic exitu ingemisc
 s eu porus longanimit ferre uole
 bant. Alj logos sustinuit labores
 s hos patient et sine murmurae
 tulere: ut noe in edificatione
 arche p centu anos. moyses in erep
 tione et ducatu pti p anos qdra
 ginta. Dauid in exilio sine culpa
 ppresso. ioseph in seruitio fratrum
 fraude suscepto. Ad utraq aute
firmu et imitabile subuxit ex m
dicis. Job audistis et fine dmi
vidistis. labore inquit et paciaz
 iob lre cognouistis: et qn du
 plia nicta q hostis fraude p
 didit. dno miserate recipit. Exi
tu quoz dmi in cruce que logam
mit suscepit astantes ipi vidis
tis: sed et gloria resurrectionis

et ascensionis eius ad celos et uan-
gelica p̄dicatione didicistis. **Ca-**
mioris est dñs et miserator. Ut ul-
m p̄nti suos a temptationibus
liberet et pro constantia fidei eis
coram hominibus uiuentes glorificet
Ut post mortem in occulto coronet.
et ne sic quidem ab hominibus memoria
quam meruere laudis auferat. An
oia autem fratres mei nolite iurare
Qui letiferum lingue uirus ad mte
grum in suis auditoribus exhaurire
desiderat. Qui detrahunt aliterum
uoluit? qui iudicium proximo in dicit
qui in aduersitatibus aliterum in ge-
misse prohibuit. qui sunt apta peccata?
addit etiam hoc quod quibusdam leue
videtur ut iuris quos iurandi con-
suetudinem tollat. Nam hoc quoque
illis nequaquam suspicandum pa-
tentur apparet? qui illam domini sanctam
solicite considerant qua dicit. De
uobis otiosum quod locuti fuerit homi-
nes? reddet rationem de eo in die
iudicii. Ut non sub iudicio dea-
dati. Ideo inquit uos a iurandi
omni culpa quiesce ne frequent
uocem iurando aliquam etiam impiuri-
um deidatis. Sed eo longius
a piurandi uicio stetis quo ne-
que de iurare nisi proxima nati-
tate uelitis. Sed et ille sub iudi-
cium reatus deidit. qui et si nunquam
piurat crebrius tamen quod opus est
uerum de iurat? Quia nimirum
ipsa superflue locutionis otiositate
delinquit? offendit quod iudicem.
quod et inutile uerbum et uiametum
omne uoluit. Tristat aliquis uerum
oret equo animo et psallat. Ita
supra impressuris admoneam
fratres in gemisse prohibuit. Nunc

quid e contrario gerendum sit ipse
demonstrat. **Si quod inquit alium**
uerm tristitiae deprimentis. uel ab
alijs hominibus illata forte iniuria
ingruerit. uel culpa accedente uel
domestico dampno preoccupante.
uel alia qualibet ratione uos con-
tristari contigerit? nequaquam illa
hora adinuicem inmuraturi et de
dei iudicis querelas deposituri
conueniatis. si potius ad ecclesiam con-
currentes flexis genibus dominum
orate ut consolacionis sue gratiam
mittat. ne uos tristitia seculi que
mortem operatur absorbeat. Ipsi quos
trebra psalmodie dulcedine no-
uam mestitiae pestem uero de corde
repellite. Infirmat quibus in uobis?
inducat presbiteros ecclesie et oret
super eum. Sicut dederat contristato?
sic dat et infirmati consilium quod
se a inmuracionis stulticia tueat?
Iuxtaque modum uulneis? modum
ponit et medele. Tristato Papi-
ens ut ipse pro se oret et psallat.
Infirmanti autem uel corpe uel fide
mandans ut quod maiorem susti-
nuit plagam plurimorum se adiu-
torio et hoc seniorum curam memi-
neat. Neque ad iuniores nimirum quod
doctos causam sue imbecillitatis
referat? ne forte quod pro eorum allo-
cucionis a consilio nocentis accipi-
at. Et orent inquit super eum un-
gentes eum oleo in nomine domini? et
oratio fidei saluabit infirmum.
hoc et apostoli in euangelio feris
se legitur et nunc ecclesie consuetu-
do tenet. ut infirmi oleo quiesca-
to uingantur a presbiteris et oratione
comitante sanentur. Nec solum

psbuteis sicut in morencis papa
 scribit etiam oibus xpianis uti
 licet eode oleo in sua a suoz
 nritate uniendo: Ad tri oleu
 no nisi ab epis licet ofia Na
 qd aut oleo in noie dm significat
 oleo in noie dm consecrato vel
 certe qz eaa cu ungant infirmu
 nome dm sup eu inuocae piter
 debent. Et si in pias sit dimittet
 ei Multi ppt pira in aia facta
 infirmitate aut eaa morte plec
 tant corpus Unde apstus corinthys
 qz corpus dm indigne papere
 erat soluti ait: Ideo mit uob
 mlti infirmi z imbecilles sunt z
 dormierut mlti In go infirmi in
 pias sint et her presbuteis etie
 ofessi fuerint ac pfecto corde.
 ea relmqre atz emedae satage
 rint. dimittent eis Neqz em sn
 cofessione emendatois pira qut
 dimitti Unde rre subiungit Con
 fitemi go altutru pira via: z ora
 te pro mutce ut saluem In hac
 at sententia illa debet esse dist
 no? ut cotidiana leuias pira
 altutru coequalib9 cofiteam? eoz
 qz cotidiana credam9 oroe sal
 uari porro quiois lepre imudi
 ca iuxta lege sacerdoti padag:
 atqz ad eius arbitriu qualis et
 qnto tpe iussit purificae cure9
 Multu em valet depraao iusti
 assidua. helyas ho eat silis nobis
 passibilis: z oratione orauit ut no
 pluet sup tra z no pluit anob
 tres emenses sex r. Decenter
 astruit exemplo qntu depraao
 iusti valeat assidua. cu helyas
 tm vna oratione orando tam
 logo tpe celos continuit tris

ymbres auertit: fructus morli
 bus negauit. et rursus ubi vo
 luit ubi tepus esse pspexit ubi
 loga medie tabe cor regis sup
 bi et gentis ydolatre ad penite
 cia vidit inflexu: vna solumodo
 oratione orauit. z fruis atqz
 aquas quas negauerat terris
 restituit. Sic em sequit. Et rur
 sum orauit: z reliu dedit pluuiam
 et tra dedit frim suu. Bemel go
 z pub et postmodu orauit et ho
 vng helyas: ac tanta impetrau
 Cntu aut valet freques plurio
 ru oratio iustoz. Sed ne trepi
 daret nra fragilitas reputans
 se tanto pphete qz curru igneo mpi
 meruit ad celos similia face non
 posse. Consulte beatus iacobus de
 eius oroe locatur9 ita inchoauit.
 helyas ho erat silis nob passibil.
 ho naqz erat tam et si nulli ho
 nu virtute secundu silis nob origi
 ne carnis: passibilis ut nos. et
 mentis fragilitate z carnis. Na
 quia carne fragilib esset apud
 sareptena vidua victu qrendo
 monstrauit. Quia mente quoqz
 passibilis fuerit ostendit cu post
 redditas terras aquas. extinctos
 qz pphetas e sacerdotas ydolorum
 vni9 muliercule mms extritus
 p deserta diffugit Cntu aut sit
 meriti apud dm p infirmati
 bus orae: eosqz sua pira ofitetas
 ad amissa reuocae sospitatem.
 subdendo manifestatur. Pres
 mei si quis ex uobis errauerit
 a ueitate z quertit quib eu: scie
 debet qm qui conuti ferit per
 ratorē ab errore vie sue salua
 bit aiam eius a morte Quia
 em in superiorib9 hui9 epte pti

bus lingua nra a maligna ul' onosa locutione restringit? oportune in fine qd maxie loq de beamus ostendit? Jubeat itaq orae r pulsae dno: qdies aliqbz pulsam? aduis? Itē qdies altitru pta nra r orae pnuice ut saluem? Pro sanitate proximoru. Nō solū tpali s' potius etna: qm tū possumz impendē curā. Si em magne mercedis ē a morte eripe carne qnz moriturā: qntā ē meriti a morte aiāz liberare in celesti pta sine fine victurā. Nōndū sane q' quidā codices hnt saluabit aiāz suā a morte et ex ambiguo greco ita etiā recte int'pretari p't: et reuera q' errātem corrigit sibi metip'i p h' vite celestis gaudia āpliora conqrit. Saluabit inquit aiām eius a morte: r cooperit multitudinē pccōz. Qui peccatorē ab errore conuertit et eius pta p hāc conuersionem ab asp'riū m'ri iudicis supposide vite melioris abscondit r sua quoz in quibuscūqz offendit errata ab intuitu eius q' oīa videt proximū curādo contegit. Juxta illud psal'te beati quoz rmissē sūt inq'tates. **N**ec obliuiscat' her hortās b'us iacobus qd' sup'is ait. Nolite plures m'ri fieri frēs mei. Ibi namqz impertios in ppria actione a magisterij officio qd' p iactanciam qrebant sūmonet. Hic uero i'strictos ex omi pte. quid erga salutē proximoz p amorē fratritatis a gē debeāt edoret. Sed em doctor fare phibet hoc alio loco caritas facit memorat'. Dicente b'ro ap'to petro. Quia caritas opit multitudinē pccōz. **N**ec pretereundū q' her errantis

conūfio nō solū loquēdo s' plerūqz etiā b'n agendo p'fiat'. Nam si quis etiā lingua tacente proximis exempla bone actionis ostendit. eos qz ad imitanda ea q' neglexerāt elemosine ul' hospitalitatis ul' aliaz opa v'tutū conūtit officū profecto doctoris exequit' at p' eū quē tēxerit saluacione frīb certā a pro iudice mercedē q'sequet'.

Etrus ap'tus ihu xp'i
Expliat liber expositiōnis in
eptam b'ri iacobū ap'ostoli
Incipit in eptam beati petri
ap'ostoli primā

Detrus ap'tus ihu xp'i
electis aduenis dis
p'ositiōnis ponti galacie
capadociae asie r bi
time. Aduenē h'ie.
grece dicuntur profeluti. Quo nō appellabant iudei. eos q' de gentibus nati in deū credē: r arriūfione accepta iudauo more iuxta dei legem vitā dūcē voluerūt. De quoz numēo fuere quidā eoz q' in die s'cō pentecostes quo ap'ti sp'm s'c'm in ignis visio ne preperūt ad p'duacionem eoz x'po crediderūt. dicēte sc'ptūa q' iudei quoz r profeluti ad essent. Electos q' aduenas dicit q' de gentilitate ad agnitionē ac suscepcionē diuine legis: ac p'ceptis sacramentis legalibus ad acceptationē gracie fidei puenire meruerūt. Vnde sc'us profelut' ih'cōnims de h'is loquēs ait. Quia petrus post episcopatū antiochenis eccl'ie r p'duacionēz dis'p'ositiōnis eoz q' de arriūfione

nostrā dilexit vitā ut illū pro
hac mori disponet: atq; eadē
morte p resurrectionē destructa
spem nobis exemplū q; r̄surgēdi
mōstraret. Mortuus ē namq;
ne nob mori timēmus. Resurrex̄
ex mortuis: ut et nob p eū r̄sur-
recturos esse speremq; In hēdita-
tem incorruptibilē et ingamma-
tā et imarcessibilē Incorruptibi-
lē quia vita celestis n̄c semo nec
morbo n̄c morte nec aliq; mesti-
cia tangit: Ingtammata quia
nullus in eā p̄t mūdus intrare
Immarcessibilē quia nec in ip̄s
b̄tōz; hōim mentibus ex longo
usu celestis illa consuetudo valet
aliquā v̄lescē. Quo p̄ntis s̄ti
luxus et delectio solet nōnūq;
diutina consuetudine et usu r̄fasti-
dū verti. Conseruata in celis in
vobis. Conseruata in vob̄ dicit
pro eo ut dicit. consuata vobis
id ē ad hoc consuata nūc ut vob̄
tpe p̄stituto reddat in celis. Vel
recte conseruata in celis in vob̄
quia qui dedit credentibus p̄ntē
tem filios dei fieri: ip̄e dedit
eisdē p̄ntē hēditatē accipē in cel̄
p̄seuerando usq; ad finē ut salui
sint. Et ideo consuata dicit in celis
hēditatē quoz; merit̄s iuuatē d̄no
puemendū nouit ad illā. Quia q̄
nō suauerint disciplinā p̄ris hē-
ditatē ab eo nō merent̄ accipe.
Qui in v̄tute dei custodim̄ per
fidē in salute pat̄a r̄uelat̄ in tpe
nouissimo. Et d̄ns ait in euan̄.
In domo p̄ris mei mansiones
mlte sūt. Et iterū. nō ē meūm
daē: s; quib; pat̄a ē a p̄re meo
pate sunt q̄ sedes in regno dei

Pate mansione in domo p̄ris
parata salub̄ in celis. Tantū faa
at se dignū. qui accipē desideat
Deo quia nemo suo fatū cona-
mie dignus fieri suis v̄rib; ad
etnā p̄t venie salute: recte
p̄mittit. Et in v̄tute dei custodi-
m̄ p̄fidē. Neq; em̄ quisq; sue
libtatis potencia custodiri nah̄
in bomb; s; illius p̄ oīa q̄rendū
est auxiliū ut p̄ficiam;: a quo
iniā bone actōis accepimus
In quo exultabitis. modicū nūc
si oportet cōtristat̄ i uariis tēp-
tationibus. Et dicit in quo s̄t
in eo q̄ tpe nouissimo salub̄
parata reuelabit̄ ac dignis dabit̄
De quo et d̄ns ait. Iterū at̄ vide-
bo uos et gaudebit̄ cor v̄m; et
gaudiū v̄m̄ nēo tollet a vob̄.
Modicū nūc si oportet cōtristari.
Oportet inquit cōtristari: q̄ nō
nisi p̄ tristitiā seculi labētis et
afflictiones p̄t in gaudia etnā
puemri. Modicū aut̄ dicit: quia
ubi merces etnā retribuit̄ breue
videbit̄ ac leue totū fuisse qd̄
in seculi tribulationib; graue
videbat̄ et ar̄bū. Ut probatio
fidei v̄re m̄lto p̄osior sit auro
qd̄ p̄ ignē p̄bat̄. Et sapie liber
passiones s̄tōz; auro qd̄ p̄ ignē
examiat̄ comparat̄ dices de d̄no
Tamq; aurū in fornace p̄bauit
illos: et q̄ holocausti hostiā acce-
pit illos. Quia imm̄rū quos i
cranno t̄bulatiōis fideles p̄bat̄:
hos in gaudio retribucōis q̄ pla-
cabile sibi hostiā assuit̄. Et bene
pat̄eciā s̄tōz; auro assimilat̄:
quia sicut i metallis p̄osius

auro aliquid nō ē: Ita h̄ apud
 dñm oī ē laude dignissia hinc
 etem̄ sc̄ptū ē p̄iosa in ḡsp̄ū
 dñi mors sc̄oꝝ eius. Dicit em̄
 aurū in fornace clausū ignibus
 examiat. Platū vō foras cuius
sit fulgoris appetit. Ita fidelū
 cōstancia int̄ infidelū quidem
 pressuras cōteptibilis videt̄ ac
 stulta? s̄ ubi tēpus r̄tribuaom̄is
 finito certamine t̄bulacionū affue-
 rit: tūc q̄ntē fuerit glorie q̄ntū
 flām̄is t̄bulacionū p̄ferat eoz̄ v̄t̄
 oñdit. Unde apte subiūgit. Inueni-
atur in laudē et gloriā et honore
in reuelacione ihu xpi. Inuenit̄
 aut̄ in laude p̄bacio fidei cū lau-
 dās eā uider̄ dicit. Esuriui et de-
distis m̄ manducate. Inuenit̄
 in gloriā cū p̄mittit eandem
 glorificās. Venite benedicti pa-
tris mei possidete pat̄ vobis
regnū a cōstituaone mūdi. Inue-
 nitur in honore cū cadētibus
 impijs in supplicū etnū iusti-
 bunt̄ in vitā etnā. De quo ait
 ip̄e. Si quis m̄ m̄strauit: hono-
rificabit eū pat̄ meus. Quem
cū vidētis exultabitis leticia
menarrabili et gloriata. Et
 paulus ait. Quid oculis nō vidit
neq̄ auris audiuit n̄c in cor ho-
m̄is ascenderūt q̄ p̄parauit deo
diligentibus se. De qua salute
exq̄sierūt atq̄ scrutati sūt p̄phe-
tae qui de futūa in vobis q̄n̄ p̄phe-
tauerūt. Exq̄sierūt et scrutati
sūt in occulto a dño ul' ab ange-
lis de futūa ewangelij grācia:
quā uel quo ordine salus etnā
mūdo aduenit qd' in eoz̄ libris

inuenit̄. Unde et vnḡ ex eis pro
magno salutis scientie amore:
Vir desiderioꝝ appellat̄ ab an-
gelo meruit p̄phetabāt autē
loquēdo palā hominibus et expo-
nendo q̄ in occulto int̄ne q̄tem /
placōis ip̄i cognouerāt. Veritate
in quo ul' quale tempus significa-
ret in eis sp̄us xpi p̄nūciās eas
q̄ in xpo sūt passiones et postē-
ores gloriās. Has gloriās signifi-
cavit ewangl̄a cū ait. Sp̄us em̄ nō
dū erat datus: quia it̄us nōdū
fueat gloriatus. Due sūt autē
dñi gloriaciones s̄m̄ suscepti sus-
cepti hoīs formā. Vna qua re-
surrexit a mortuis: et alia qua
ascendit in celū ante oculos disci-
puloꝝ suoz̄. Restat t̄tia. Et ip̄a in
ḡsp̄ū hōm̄ cū uenit̄ in maesta-
te sua et pat̄is et sc̄oꝝ angeloꝝ: ut
reddat v̄m̄cuꝝ s̄m̄ opus eius.
Quibus reuelatū est qd' nō sibi p̄s
vobis at̄ m̄strabat ea q̄ nūc nū-
ciata sūt vobis. In̄ m̄ta archana q̄
reuelata sūt p̄ph̄is cū diligent̄ de-
futa salute scrutarent̄ et exquirent̄:
enā hoc illis reuelatū ē qd' non in
diebus ip̄oꝝ eadē salus s̄m̄ v̄s
potius q̄ in fine seculoꝝ nascim̄i
in esset aduentura tempib̄. Hec
ideo dicit ut admoncat eos
aurā gerē salutis oblate quam
tantiss̄ amabant p̄phe et iusti
p̄ores. Desiderātes illo tpe vi-
uē in mūdo: quo ablatis emū-
do statim lucret̄ celestia regna
conscende. P̄ eos q̄ ewangeli-
zauerūt in vob̄ sp̄u sc̄o m̄sso
de celo. Sup̄dixerat p̄phetis
sp̄m̄ xpi p̄nūciāsse passioēs eiꝝ

et posteriores gl'as! Et nūc dicit
eadē apl'us eis nūciāe spū scō
misso de celo. Unde patet quia
idē spūs xpi erat in pphetis
prius q' postmodū in apl'is. Ideo
q' eandē fidē passiōis xpi et
postiores gl'as utriq' pplis p'
dicabat. Illi adhuc venturū. Ista
iā venisse. Ac p' hoc vnā esse
etiā. q' p' carnalē dñm ad
uentū p'cessit. pars sit altera
secuta. In quē desiderāt āgeli
p'prie. Costat p' cō. q' tāta eis
qui passus ē pro nob' hominib'
ihu xpi postior gl'a successit.
ut etiā āgelice in celo v'itutes
cū sint eterna felicitate p'fecte.
Nō solū immortalē deitatis
magnificentiā. s' assupte hūa
nitatis ei' claritatē s' aspirare
gaudeāt. Verū diligēciā ituen
dū quō dicit q' in eū desiderāt
āngeli p'prie. cū desiderū
dici nō soleat eius rei quā ha
bem' s' quā volūg' habē. Nam
nō desiderāt qd' habet. Quō
q' in xpm p'prie desiderāt?
aug' cernē fanē nūq' cessat?
Nisi q' q'teplario dicit p'ncie.
ita sup'ne patrie ciues beatifi
cat' ut ineffabili nob' ordine
et sp' eius visa gl'a sanent' et
sp' eius dulcedinē q' nonā insa
ciabil' esuriāt. Nā sicut b'tus
p'p' gregorius delicias cordis et
corp' mirifice distinguēs ait
Corpales delicie cū nō habent'
grauē in se desiderū accēdūt.
Sū v'ō aude edūt' comedētē
protin' in fastidiū p' sanctatē

vertūt' ac cont' spiritales delicia
cū nō habent' in fastidio sūt.
cū v'ō habent' in desiderio. Tāto
a comedente ampl' esuriūt'.
quāto et ab esuriēte āpl'us
gmedūt'. In illis appetit' sa
turitatē. saturitas fastidium
griāt. In istis aut' appetit' sa
turitatē saturitas appetitum
parit. Augent' em' spiritales
delicie desiderū in mēte dñi sa
tiant'. q' quāto magis earū sapor
p'cipit'. eo ampl'us ggnosat'.
qd' ampl'us amet'. p't aut' qd'
aut in quē desiderāt āgeli p'
p'prie etiā de spū scō rē intelli
gi. De quo p'miserat q' ewāgē
lizauerūt in vob' spū scō misso
de celo. Nāq' hoc b'tus petrus
ad grām refert diuine pietatis.
qd' eū qui tante maiestatis est
et gl'ie ut sp' eius visio sicut
ip'ius p'ris et filij. q' nimirū vna
cadē q' est. desiderāt' ab āgel'
in celis. cū salutis hūane ad
trās sp'm misit atq' illustran
dis fidelū mentibus in fideit'.
P'ter qd' sancti liberos mētis
v're sobri' p'fecte sperate in eā
q' offert vobis grāā in reuelati
one ihu xpi. q' vobis inquit h'
p'missū est ut reuelatiōe ihu
xpi videatis post hāc vitam
quā nūc āngeli vident. Cūto
magna ē grā vobis p'missa.
tanto ampl'us digni eē cūate
ut eā papē valeatis. Ductig'it
liberos mētis. q' hanc etiā
a cogitatione r'stringit. Et rē
dicit sperate in eā q' offertur
vobis grāā in reuelatiōe ihu

xpi: qd qui succinctis libris mentis
 id e et mente et corpe castus. dm
 aduentu expertat. merito qm re
 uelet sperat. Na qui dno se pla
 ce no nouit. merito spe bonoru
 caris. ne eaus adueniat metuit
Quasi filij obedientie. Kerte
 filios obedientie vult illos existe
 quos m pfaaoe mobediencia et
 affpione sanguis ihu xpi dire
 rat elos. Sed s. eu q uocauit
 uos sanctu et ipi sa in omni
 gusaone sitis. hinc sile e illud
 in ewang. Glote q et uos pfa.
 sicut et pr vr celestis pfectus e.
Et si ptem uocatis eu. Quado
 in oroe pr nr qui es in celis.
Qui sine acceptaone psonaru
 iudicat p m vniuscog opus. Vo
 ut pr carnalis q filijs peccati
 bus indulgencus pre q faulis
 gsueuit. Pater aut deus tante
 iusticie et pietatis est ut r ser
 uos huiles atq obediētes. ymo
 etiā hostes sibi manu dantes.
 mutet in ad opationē filiorum.
 Et rursū eos qui filioy nome
 vident honorabiles. p culpa
 mobedienciae prorsus heditatis
 petue reddat exortes. In timoe
 incolatus vā tpe gusam? Ne viz
 p desidia r negligēā tāto pte
 existatis indigni. et dū tpe pnt
 incolatus securi sitis ad pmissa
 pūe bāitudmē puenie nō possitis
Daentes q nō corruptibilibus
auro ul argento redēpti estis.
de vana vā cōuersatiōe pat
ne traditiōis: s pāoso sanguie
q agm in gta mmati r immacu
lari ihu xpi. Qnto maus est
pcū quo redēpti estis a corrup

none vite carnalis. tanto amplis
 timē debetis ne forte ad corrup
 tela vicioru reuertendo am vā
 redēptoris offendatis. Renati
nō ex semie corruptibili sed
uorruptibili p uerbū dei viui r
pmanētis metru. Tale e i ewā
 iohis hys qui crediderūt i noie
 eius. R nō ex sanguibus neq
 ex uolūtate carnis neq ex uolū
 tate viri: s ex deo nati sūt
 Dicit q uorruptibile e pccū
 dntē passiois quo redempti
 sumy. Ita etiā uorruptibile est
 sacmentū fontis sacri quo inas
 tim. Que ita sibi inuicē gnerte
 tur: vt vnū nobis sine altero
 salutē gferre neqat? Quia m
 mirū dñs ita nos tpe uarnacōis
 sue sarro sanguie sil' omis idemit.
 vt nos quoz nro tpe vritim per
 gnāone baptisim ad cōsoerium
 eiusdē ignānois pueire debeamg.
 De qua regnāone bñ dicit. Quā
 nō ex semie corruptibili s p vbu
 dei viui et pmanētis metrum
 agat? vt hinc colligat. Quā sicut
 ex semie corruptibili cāo q cor
 rūpat' nascit. sic p aquā verbo
 dei consecratā vitā nobis q fine
 nesciat tbuat. Sed etiā apte.
 ppheticō astruit testimonio subicēs
Quia oīs cāo fenū: et oīs gta
eius tāq flos feri. Exaruit fe
nū r flos decidit vbu at dm ma
net metru. Dicit q corruptibil
 corruptibile caro gnāt carnem.
 ita vbu dm qd manet metrum
 etnā hys quos ex aqua recreat
 in carne sil' et aīa vitā dat. h
 testimonij scūs cypriang i libro

de habitu vgnū ita memit. **Cl**
ma inquit p̄facie dēns. **D**is caro
fenu: et oīs clauitab eiubut flos
fenu. **A**ruut fenu r flos eig deat.
fimo at d̄m manebit metnum
Nemine xpianū deret r moxie
vgnē nō deat clauitate ulla
oputae carnis et honore: sed
solū appetē fmonē dei bona me
tū mansura opletū. **A**ut si carne
sit gloriandū tūc plane qm̄ in
noīs xpi ofessione cruciat: qm̄
fortior feia viris torpentib⁹ iuei
tur. **C**ū ignes a cruce a frum
aut bestias patit: ut coronet.
Illa sūt carnis p̄iosa monilia:
illa corpis ornamenta meliora:
Nō aut r̄bet lōrē q̄ in hac p̄phe
sentēcia. ille clauitate nūc tūc
laao gloriā posuit. **N**āq̄ ex
vno greco qd̄ ē doxa. vtrūq̄
solet latine tr̄sferri. **D**eponē
tes igit̄ oēm maliciā r omnia
doli et simulaaones r iuidiab
r omēs detractiones sicut mō
genti infantes rationabiles et
sine dolo lac ḡcipitate. **Q**uia
renati estis inquit nup r filij
dei p̄ baptisimū facti: talesq̄
mō estote p̄ studiū bone con
ūsaciōis: quales recens editi
infantes p̄ naturā moxie eta
tis ignari viz malicie r doli.
simulare inuide detrahē alijsq̄
hui⁹: vicijs mantipari oīmo
dis ignorātes: q̄ sicut lac ma
ternū natalit̄ desiderāt. ut ad
salutē cretē atq̄ ad panē co
medendū p̄uēre valeāt. **I**ta
et nos simplicia fidei rudimen
ta p̄mo de etiā m̄is vberib⁹
querite. hoc ē de vtriusq̄ testa

menti doctoribus q̄ dīna eloq̄a
ul' sc̄psere. ul' etiā vna vobis
vore p̄dicāt. ut bene discendo
puematis ad r̄fectionē panis
viui q̄ de celo descendit hoc ē
p̄ sacramēta d̄m̄te incarnatio
nis quibus r̄nati estis et q̄bus
nutriti puematis ad ḡtēplatio
nē dīne maiestatis. **R**atōbile
inquit et sine dolo lac ḡcipita
te: ut in eo crescat̄ in salutē.
Prepto ḡcipiscendi lac vbi
tangit eos q̄ ad audiendas
lōnes sacras multi r fastidi
osi adueniūt ignari illis s̄is
et esuri de qua d̄ns ait. **b**h̄
qui esuriūt r sicut iustitiam
Ideoḡ tardius ad p̄fectū salu
tis r̄mentū puementes quo
possint solido vbi cibo r̄fia id
est archana agnosre dīna ul'
maiora fare bona. **s**i tū ḡs
tastis qm̄ dulcis ē d̄ns. hoc
inquit pacto dimissa ab emū
data cordis v̄i malicia. et
spuracia vitale xpi alimoni
am ḡcipitate: si dīne dulce
dimb̄ q̄ta sit multitudo sapib⁹
Nā qui nichil de supna suavi
tate aiō gustat: nō ē mirū si
hūc f̄stribus illecebris sordi
dare nō euitat. **V**ene aut
psalmista gustae admonet
q̄ dulcis sit d̄ns: q̄ sūt non
nlli q̄ nō de deo sentiūt qd̄
dulce intis sapiat s̄ qd̄ extis
sū extis sonet. **E**t et si sece
ta qdā itelligendo p̄cipiūt:
eoz dulcedine expiri nō p̄nt
Et si nouerūt quō sūt. ignorāt
ut dixi quō sapuit. **E**t qm̄ in

ipso psalmo de quo hinc vscilum
 supsit pmissu est. Accedite ad eum
 et illuminamini. **Recte beatus petrus**
subdidit dicitur. Ad quem accedentes
lapide viuum ab hominibus quidem
reprobati. a deo aut electi et hono-
 rificati. **Et hoc de lapide testio-
 nuu sumit ex psalmo vbi scriptu**
est: lapide que reprobauerunt edi-
ficantes h' frus e in caput anguli
 Quid ne quis iudicio sensu pu-
 taet de materiali lapide a ppheta
 cantatu q in edificacione ter-
 rene aughlyz domy. cont' homi-
 dispositione dno iudicio impo-
 neret. cosulte addit viuum ad
 que accedentes in quibus lapide
 viuum: ut de xpo dem significet q
 re lapis appellatus e. qz i car-
 ne venies edificacioni sce ecclie
 quo hat confirmat se miseru dig-
 natus e. **Viuis aut qz dice po-**
tuit Ego su via veritas et vita
 et ab hoibus reprobatus e cu dice-
 rent. No habemus regem n cesarem
 a deo aut electus cu ait ipse. Et
 aut gstitutus su rex ab eo rz: et
 honorificatus qm pty mortem
 crucis deus illu exaltauit rz. **Et**
 ipi tanq lapides viui sup edifi-
 cationi domy spiritales. **Super edifi-**
cari illos dicit: qz sine dno ihu
xpo lapides viui nlla spiritualis
 edificacione stae pt. fundamentum
 em aliud neo pt pone pt ipm.
 cuius ptiapacione fideles lapides
 viui efficiut: qz p ifidelitatem
 lapides mortui fuerat: duri sz
 et insensibiles quibz merito di-
 ceret. **Aufera a uobis cor lapi-**
deu: et dabo uob cor carneu. sz

tamq lapides viui ad spiritale
 edificiu aptant q p discretionem
 eruditi doctoris amputatis acti-
 bus et cogitacionibus supfluis velut
 ictu quadrant securis et sicut or-
 dines lapidu in parete portat
 alij ab alijs ita portant fideles
 quqz a pcedentibz in ecclia ius-
 tis. **Qui cu a poribus portet que**
 portae debeat ipse sequete no
 habebit. **Qui aut ome edificiu**
 portat et ipse a nemine portat
 dno e xpus. **Unde et lapis a ppheta**
 ta pposius uocat in fundamento
 fidatus. **Ite viuos lapides app-**
 appellat elcos: ut conatu ifmu
 et bone intencionis siue actionis
 eoz quo p pueniente se ac co-
 mitante dei gra sz exercei debe-
 ant. **Mortui naq id e materiales**
 lapides cu pparunt a ponunt
 in edificio nichil ipi labore ope-
 rantis iuuat nil p se nisi cade
 pnt. **sz quocunqz et ubicunqz a**
 structore positi fuerint ita ibide
 insensibilis p durat a etia lapsi
 decidunt. **No aut nos beatus petrus**
 talu lapidu diuina ab insensi-
 bilitate vt imitari sz tamq la-
 pides viuos fundamenti xpi sup
 edifica: ut videlicet iuuati nos
 gre sobrie et iuste et pie viuendo
 cooperemur. **Iuxta exim eius q dice-**
 bat **Et gra eius in me vacua no**
 fuit sz plus oibus illis laboraui
Viuis naq lapis in edificio sce
 ecclie extitit: qz ne gra dei frus-
 tra accepisset. sedulus laborare
 contendit. **Et ne aliqd eiusde**
 pri laboris sibi met rebuisse vi-
 deret: vigilans adiuxit. **Non**

meum dicitur
 ut scilicet
 vobis pccatis
 puenatis
 vobis qz
 p formam
 me quibus
 nutru pccati
 no dico modo
 maquit et fac
 re: ut nra
 pcepto
 mngit cas
 loms
 offi aduerm
 et dicit
 qui dicit
 dnoy
 fuis
 possit
 est
 m. aoci
 tatis
 maquit
 dola
 spora
 am
 dnoy
 Na
 tate
 huc
 dare
 psalmu
 qd
 nlla
 dule
 su
 ra
 eoz
 Et
 ut

aut ego? s̄ gr̄a dei meū Tamq̄ la-
pis ḡo vniū edificat̄ a x̄po ī domo
eius: quicūq; donat̄e ac iuuat̄e
īpo bonis indefessus curat̄ insiste-
re opibus? at qui p̄ gr̄am īgnit̄is
s̄c̄e eccl̄ie incorporatus nichil am-
plius pro sua salute operni studi-
erit: h̄c q̄ mortuus lapis celesti
proorsus ē edificatio idignus Ideoq;
abiciendus d̄no examine atq;
alius q̄ dignus ē loco eī substitue-
ndus Juxta p̄ceptū leuitici in quo
leprosi domoꝝ lapides sacerdote
inspicit et si purificari nequerit
iā m̄t̄ in m̄dos q̄putari ac de
ordine m̄doꝝ lapidū p̄cipiūt̄
erui. Supedificam̄ inquit domos
spirituales: In illos domus spiri-
tales dicit fieri debet. Cū sit vna
domus x̄pi ex el̄c̄is oībus z̄ āgel̄
et h̄oībus ḡdita Quō cū sit vna
eccl̄ia catholica toto orbe diffusa:
sepe pl̄ualit̄ appellat̄ eccl̄ie: p̄t̄
m̄l̄asā s̄ fidelīū conuētūla va-
rijs tribubus. linguis z̄ p̄t̄is dist̄a
v̄n̄ dicit ip̄e Ego ih̄sus nisi āgelū
meū testificāi uobis in eccl̄es̄is
Nec p̄tereūdū q̄ quidā codices ha-
bent nūo singulari supedificam̄
domus spiritual̄s: alij supedifica-
m̄ in domū spiritale. In quo mi-
mirū v̄mitas ip̄a totius s̄c̄e eccl̄ie
ap̄cius ḡmendat̄ Cū at dixiss̄
supedificam̄ domus spiritales.
siue in domū spiritale: addidit
Sacerdotiū sanctū quo māf̄es-
tissime nos hortat̄: ut sacerdoti-
um s̄m̄ ip̄i exentes supedifica-
mur sup̄ fundamētū x̄pi Om̄es
ḡo eccl̄iam sacerdotiū s̄m̄ appel-
lat̄: qd̄ sola dom̄ q̄ naron ī lege
nom̄e z̄ officiū habuit Ad̄ mi-
mirū om̄es s̄m̄i sacerdotis m̄bra

sumus cūcti oleo leūae signam̄:
Om̄is ḡgruit qd̄ subdit. Offer-
re spirituales hostias accepta-
biles deo p̄ ih̄m x̄pm. Spiritua-
les aut̄ hostias opa n̄ra de-
mosnas. et p̄res dicit ad distic-
tionē carnaliū in lege victiay
Ad̄ aut̄ in ḡcl̄usione dicit p̄
ih̄m x̄pm ad cūcta q̄ p̄misit p̄ti-
net? q̄ p̄ ip̄ius gr̄am z̄ sup̄edifi-
cam̄ in illo p̄ architectos sapiē-
tes h̄o ē m̄stros noui testamē-
ti: et domus spirituales efficiam̄
p̄ sp̄m̄ eius cont̄ pl̄uuias v̄elos.
flumina t̄ptationē n̄m̄ti z̄ sacer-
dotio s̄c̄o p̄t̄cipari z̄ boni aliqd̄
acceptabile deo gerē nō nisi p̄
ip̄m valem̄. Dicit em̄ palmes
nō p̄t̄ fr̄e fr̄m̄ a semetip̄o nisi
manserit in vite: sic n̄ uos m̄q̄t̄
nisi me manseritis. p̄ter qd̄ ḡtmet
septuā. Ecce ponā in syon lapidē
sumū angulārē. electū p̄osū. h̄o
testimoniū de ys̄aia p̄ōit ad ḡfir-
mandū hoc qd̄ p̄m̄sc̄at. Ad̄ quē
accedentes lapidē viuū. Astruc̄
et affirmas d̄m̄ saluatoreē p̄t̄
infirmitatē suā lapidē a p̄phetis
uocāi Et qd̄ addit Et oīb̄ qui
crediderit in eo nō ḡfudet. p̄t̄
hoc p̄ōit qd̄ dixerat. Et uos taq;
lapides viuū sup̄edificam̄. Pul-
chre aut̄ queit h̄c p̄phete z̄ ap̄t̄i
sermo quo dicit̄ accedetes ad la-
p̄idē viuū Vel credetes in eo nō
confudi. Illius psal̄m̄ v̄siculo in
quo cū dictū esset. Credite ad
eū z̄ illuam̄: cōtinuo subiūctū ē
z̄ vultus v̄ri nō erubesc̄t Cui s̄ile
ē qd̄ ioh̄es ait Et nūc filioi ma-
nete in eo? ut cū apparuit habe-

amus fiducia: et non confundamur ab eo in aduentu eius. Vobis igitur honor credentibus. Ille nimirum honor ut non confundamur ab eo in aduentu eius: sicut ipse ait. Si quis in me miserauerit honorificabit eum pater meus. Non credentibus autem lapis quem probauerunt edificantes. Ut sicut illum improbauerunt cum edificaret altus suos nolentes eum in fundamentis cordis sui ponere. Ita et ipsi reprobentur ab eo in aduentu eius nolente illo tunc eos qui se reprobauerunt in edificationem accipere domus sue que est in celis. Et hec distinctio honoris credentium non credentium autem reprobatio hinc usque pertingit. Hinc ite de credentibus infertur hic factus est in caput angelis. Quia videlicet sicut lapis angularis duos preces coniungit. ita dominus iudeorum plebe et gentium in una sibi fidei societate copulauit. Ac mox de infidelibus addit. Et lapis offensionis et petra scandali. Hinc et paulus. Nos inquit predicamus christum crucifixum: iudeis quidem scandalum gentibus autem stultitiam. Hinc qui offendunt verbo nec credunt in quo et positi sunt. Offendunt verbo qui in corpore quod verbum dei odie eos stigit. Offendunt animo dum nolunt credere quod audiunt: quorum stultitiam exaggerando subiecit. Nec credunt in quo et positi sunt. Quia in hoc positi id est in hoc per naturam facti sunt homines ut credent deo et eius uoluntati obtemperet. Salomone attestante cum ait. Deum time et mandata eius obserua. hoc est enim omnis homo: id est in hoc naturaliter factus est omnis homo ut deum timeat

cius mandatis obseruet. Quidam codices habent in quo et positi sunt. quod intelligitur iuxta hoc quod paulus de deo loquens ait. In ipso enim uiuimus et mouemur et sumus. Vos autem gens electam regale sacerdotium gens sancta populus acquisitionis. hoc laudis testimonium quondam antiquo dei populo per moysen dictum est quod nunc re gentibus dat apostolus petrus. quia uos in christum crediderunt qui uelut lapis angularis in ea quam in se ipse habuerat salutem gentes ad unauit. Sed gens electam uocat pro fide. ut distinguat ab eis qui lapide uinum reprobando facti sunt ipsi reprobi. Regale autem sacerdotium: quod illius corpori sunt uniti qui rex sumus et sacerdos est uerus. Regnum suum tribuet: ut rex. et ut pontifex eorum patris sui sanguis hostia mundans. Regale sacerdotium eos notat. ut et regnum sperare perpetuum et hostias immaculate conseruatois deo se offerre meminerit. Gens que sancta et populus acquisitionis uocantur: iuxta id quod apostolus paulus prophete exponens sententiam dicitur. Iustus autem meus ex fide uiuit. Sed si subtraxerit se non placebit anime mee. Nos autem inquit non sumus subtractionis in perditionem sed fidei in acquisitionem anime. Et in actibus apostolorum. Vos spiritus sanctus posuit episcopos regem ecclesiam domini quam acquisiuit sanguine suo. Populus quoque acquisitionis facti sumus in sanguine nostri redemptoris: quod erat quondam populus israel redemptus sanguine agni de egypto. Unde et in sequenti quoque uersiculo mystice ueteris recordatur

hystorie. et hanc etiā nouo p̄pto
dei spiritalit̄ docet impledam
dicens. Ut v̄tutes anūctis eius
q̄ de tenebris vos vocauit in ad-
mirabile lumē suū. Sicut em̄ h̄ij
q̄ de egyptia fuitute liberati sūt
p̄ moysen carmē triūphale post
trāsitu māis rubri z demersū pha-
raonis ex̄itū dño cantarūt. ita
et nos oꝝ p̄t̄ acceptā in bap̄tis-
mo remissionē p̄ccōꝝ dignas be-
neficijs celestibus rependē grās
Nāq̄ egyptij nō solū q̄ p̄ptm̄ dei
affligat̄. Verū etiā q̄ tenebre ul'
tribulacōes int̄pretant̄. apte p̄
sequēna nos p̄t̄a s̄ in bap̄tisma-
te deleta significāt. Libeāno quoz
filioꝝ isrl. z ad p̄missa olim pa-
triā p̄ductio ogruit misteio n̄re
redēp̄acōis. p̄ quā ad lucē sup̄ne
mansiois illustrāte nos ac ducēte
x̄pi grā tendimꝫ. Cuius lucē grāe
etiā illa nubis z ignis colūpna
mōstrauit. q̄ eos z in toto itinē illo
a tenebris defendit noctiū. et ad
p̄missas patrie sedes inenarrabi-
li calle p̄duxit. Cui aliqui non
p̄ptus. nūc at̄ p̄ptus dei. q̄ nō con-
secuti m̄iaz nūc at̄ m̄iaz cōsecuti.
Indicat apte p̄ hos v̄siculos q̄a
h̄ijs qui de gentibus ad fidem
uenerāt h̄ac sc̄psit eplam. qui
quondā alienati a gūsacone
p̄pti dei. tūc p̄ grāa fidei. p̄pto s̄
eius v̄niti. z m̄iaz quā sperac̄ nō
nouerāt adepti. Assumit aut̄ eos
de p̄p̄ta oꝝee q̄ de uocacōe gen-
tū p̄t̄mēs. Vocabo inq̄t nō ple-
bē meā plebē meā. z nō m̄iaz
cōsecutā m̄iaz m̄iaz cōsecutā. Et
ēit in loco vbi dictū ē eis. nō plebs

mea vos. ibi uocabūt̄ filij dei
v̄ni. Carissimi obsecro uos tāq̄
aduenas z peregrinos abstinē
uos a carnalibꝫ desiderijs. q̄ mili-
tant adūsus aiām. hucusq̄ b̄tis
petrus generalit̄ eccl̄iaz instituit
explicās ul' b̄nficia quibꝫ nos di-
uina pietas ad salutē vocat. U'
dona quibus aliqui iudeos nūc at̄
nos honore dignata ē. h̄inc diu-
sas fidelū p̄sonas sollerter hortat̄.
ne se tanta sp̄s grā carit̄ uiuē-
do reddant indignos. Ne qui
regali ac sacerdotali uobulo sūt
insigniti uiaoz militia subacti a
condonate ul' p̄missa sibi nobili-
tatis glōia degeneret. Itaq̄ p̄mo
liberos z seruos. Demde mulieres
et uiros specialit̄ alloquit̄. ac
post inelocucōnē gn̄alis exhor-
taciōis seniores quoz et adoles-
centes qualit̄ sese agē debeant
ostēdit. Aptē aut̄ liberos docet a
carnalibus abstinē desiderijs.
quia solet libertas uite r̄missiois
maiora illecebray titillancū tole-
rāe p̄uila. Que militat̄ adūsus
aiām. q̄ dū ḡrupiscēijs blandi-
entibus caro eneruit subuugat̄.
iā uiaoz exercitū firmit̄ adūsꝫ
aiām armat̄. Quos op̄tent̄ ad-
uenas uocat z peregrinos. ut co-
m̄m̄ frem̄is rebus. aiām supponat̄
quo se patriā in celis h̄ic mem-
nerint. Nāq̄ hoc distac̄ in hac
uita int̄ electos solet z rep̄bos.
q̄ electi peregrini nūc et exules
patriā expectāt in f̄itō. Tantoꝝ
m̄m̄ in p̄nti gaudijs delectantur
caducas. q̄nto fut̄a sine fine gau-
dia se sperāt acapē z meternū

regnare cum christo aduersus reprobi hic
 habet patriam suam: cuius solam vitam
 desideris norunt in hanc. Ideoque
 post hanc vitam in exilium religantur
 perpetuum: ubi cunctis careret voluptatibus
 sola in tormentis patiuntur.
Ut in eo quod detractat de uobis tamquam de malefactoribus: uos
 ex bonis quibus considerates glorificent deum in die uisitationis.
 Plerumque contingit ut pagani qui
 fide christianorum vituperabant quare
 deos suos dereliquisset: post
 modum considerantes conuersionem
 eorum castam et iunctam in christo am
 resaret eis detrahent magister
 deum glorificat ac laudare iape
 rent qui bonitate ac iustitia cul
 torum suorum bonus esse probaret et
 iustus. Glorificat deum in die uisi
 tationis: hoc est in tempore retributio
 nis. Quanta uobis sit gloria a
 deo donanda iam nunc cognoscant
 increduli: cum uos instant inter
 obstantia pericula illum sequi prospexerit.
Dubietati estote omni humane
 creature propter deum. Omni humane crea
 ture dicit. Omni dignitati hominum omni
 persone omni principatum: cui uos diuina
 dispositio subditi uolucit. hoc
 est enim quod ait propter deum: quod non est
 potestas nisi a deo. Et quod potestati resistit
 dei ordinationi resistit. Quia cre
 aturam subsequetur exponit adiu
 uentibus hinc regi qui precellentibus suis
 duabus tamquam ab eo missis. Ideo
 regi tantum ac duabus non ait et
 dominus dicit: quod hoc in loco illos spe
 cialiter ut potestati summo instruit qui se
 domini seruorum. Subsequetur uero et suos
 quos dominus famulentur admonet
 docet ergo fideles famulos uidelicet

etiam regis eam mundi potestatis subdi
 ne uel in hoc fidei et religioni
 christiane possit detrahi quod pro eam
 humane gradibus iura turbent. Nam
 et ita potestatem re intelligi quod dominum est
 omni humane creature. ut significetur
 et fidelibus et incredulis reus dominus
ad uindictam malefactorum laudem
 uero bonorum. Non quod omnes quod reges
 et duces sunt uel malefactores punire
 uel laudare bonos nouerit. Sed
 quod esse debeat actio boni iudicis
 simpliciter enarrat. hoc est ut male
 factores coherere bene agentes
 immunet. Qui eam si iniuste agat
 et bonos dampnat: nichilominus
 ad laudem eorum partem quam facit si pa
 tienter eius improbitatem tolerat et
 sapienter eius stultitiam resistit. Uis
 magister non timeat potestatem: bonum fac
 et habebis laudem ex illa non dicit
 ab illa: sed ex illa. Quia et si potestas
 te mundana non laudat: primo si
 eam persequitur si occidat gladio ut
 paulum si crucifigit ut petrum: habe
 bis ex illa laudem. Dum ex eo quod
 malefuit in te iustum et innoxium tue
 uirtutis pacem contra laudem metur
 Nam et hoc intedisse beatus petrum
 in hac sententia uerba sequentia do
 cent quibus dicit. Quia si est uolun
 tas dei ut benefactores obmutescere
faciat imprudentium hominum ignorantiam
 hec est ergo laus bonorum ad quam du
 ces a rege dicit missos dum ignorantiam
 sua dum imprudentium boni ad laudem
 suam perpetuam bene se agendo utuntur.
 Quasi liberi et non quasi uelamine ha
 bentis malicie libertatem. Quasi
 liberi bona faciunt: qui quo ma
 iore apud homines libertate utuntur

eo artius fimo liberius dno faula
tui subuigant. **¶** Sed et illi q̄ liberi
benefaciunt q̄ exemplū ioseph pa
triarche tñ et si seruias depmūt
hōm. serui esse vicioz nulla arte
opellūt. At uero libtate suā i velame
malicie vertūt. qui quo mig huā
ni faulatus iugo colyberent eo la
cuis p̄torū dominiō mācipant.
¶ Et cū intus impune suūt. libtate
vocāt. nemi hoc p̄textūt culpam
¶ Et aut iuxta illud apli pauli grā
lit' accipi. **Vos in libtate vocati**
estis fr̄es tantū ne libtate i occa
sione carnis detis. **Liberi em̄ rē**
vocam' q̄ p̄ baptisma a p̄torū
sumo nexibus absoluti. Et a de
monica fuitute redēpti q̄ filij
dei effecti. nō tñ dono libtatis po
tiorē peccadi facultatē ul' licen
ciā accipim'. **¶** Quynimo si p̄tiam
noz libtate p̄dita serui efficiam'
p̄tā. **¶** Et quisq̄ se ad hoc liberatū
a dno putat ut licencius peccet.
talis suā libtate in velamen mali
cie mutat. **¶** Vult aut nos beatus
petrus liberos esse a seruias nul
parū vt serui creatoris nri boni et
fideles p̄manē possim'. vnde
subsequent' adūgit. **¶** Sed sicut
serui dei **Oms honorate. fratmita**
tē diligite. deū timete. regē hono
rificate. **¶** Monet q̄ cōgruū auctis
impendē honorem. et iuxta im
periu dmi. cesari q̄ cesais sūt. et
deo reddē que dei sūt. **¶** Et bene
int' alias fratmitatē diligē iubet
liberos. ut eos quoz q̄ sibi tēpōa
li q̄dione subiecti sūt. fr̄es sibi
esse in xpo factos r̄colat. vna cum
ip̄is p̄rem tuorates eū q̄ sine accep
tione p̄sonaz iudicat. **¶** Serui subdi

ti estote in oī timōe dms vris. nō
tñ bonis z modestis s̄ etiā discipulis.
¶ Discipulis in disciplinatis dicit. nōre
ducto a greco eloq̄o. q̄ grece scola
vocat' locus in quo adolestētes libe
ralib' studiis operā dāe. et audie
dos mgros vacare solent. vñ scola
vacatio interpretat'. **¶** Demiq̄ i psalmo
ubi canim'. **Vacate z videte qm̄**
ego sū deus. **¶** pro eo q̄ nos dicit
vacate. in greco habz scolafate
Scolafata q̄ sūt eruditi. **¶** Discipuli
indocti z agrestes. s̄ utrisq̄ vult
obedie subditos. explicās ap̄tius
quō nos sup̄ oī huāne creature ius
sent esse subiectos. **¶** Alia ediao. pro
discipulis diffiales habet. **¶** Et sc̄is
antistes fulgērius i opusculis suis
sic poit' veruētēs cū timōe. nō tñ
bois z modestis. s̄ etiā discipulis.
¶ Sed si bñ facietes z panctes sustinet.
¶ h̄ ē grā apud deū in hoc em̄ vocati
estis. q̄ et xp̄us passus ē pro nob'
relinquēs vobis exemplū. **¶** Nōndū
attentus quā sume q̄dione suoz
glorificat'. quos bñfacietes z absq̄
culpa vapulātes. a dms crudelib'
et improbis imitatores esse dmicē
passioms affirmat. **¶** audis at' q̄ xp̄us
passus ē pro nobis z gaudes quia
pro te mortuus ē xp̄us. attende qd
sequit'. **¶** Relinquēs vobis exemplū.
vt sequamī vestigia eius. **¶** Exem
plū tribulacionū nō deliciarū.
cōtueliarū flagelloz dolorū olyn
brizoz sp̄marū crucis vulnerum
mortis. **¶** In psalmo septū ē p̄t'
vba labioz tuoz ego custodiu
vias duras p̄t' que vba labioz
dei. n̄ q̄bus p̄mittit vitā etnā.
¶ Qui p̄tā nra ip̄e ptulit i cor
pore suo sup lignū. **¶** Tu sup ad
seruos specialit' faciet f̄mone

Nunc generalitate admonet ut etiam dominus in memoria reuocet quod pro illis dominus sustinerit. Immo tota ecclesia instruat quod pro eis liberacione suus auctor protulit. Non enim ait peccata vestra sed etiam addito quod peccata inquit nostra ipse protulit in corpore suo super lignum. Etatis enim sicut oues errantes. Quia et oues dicit et errantes cum hinc quod in errore vitam ducunt hedoniarum potius quam ouium nomine 'censeant' nisi quod nouit dominus quod sunt eius quod et multos diu male conuersantes sustinet quos tamen in ouium suorum numero saluandos esse prouidet. Et conuersi estis nunc ad pastorem et uisitorem animarum uestrarum. Tangit euangelicam parabalam ubi pius pastor rictus nona ginta nouem ouibus in deserto uenit uisitare unam que errauerat. Nam quod ibi dominus est quod hanc muetam imposuit in humeros suos gaudens: hoc istuc beatus petrus promissit dicens. Quia peccata nostra ipse portauit in corpore suo super lignum. Quia nimirum ita nos redimere uoluit: ut lignum in quo peccata nostra tolleret pendens in humeribus habet ad pastorem inquit igitur et uisitorem animarum uestrarum. Pastorem uis quod pastua nobis uite donat etne: pastua in presentia temporalium prestat gratiam. Uisitorem uero animarum uestrarum quod uisitauit nos oriens ex alto illuare hijs quod itenebris et in umbra mortis sedent. Uisitat cotidie ipas in nobis quia donauit lucem ne deficiat seruando ymo ut crescat iuuuado. Quidam codices ipm grecum

habet: Ad pastorem et episcopum animarum uestrarum. Episcopus autem linc superintendens dicit. Quia nimirum oculi domini super iustos et aures eius ad preces eorum: ut ex omnibus tribulationibus eorum liberet eos. Viris et mulieres subdite sint uiris suis. ut et si qui non credunt uerbo pro mulierum uisitatione sine uerbo lucrifaciant: et cetera. Non dicit quod beatus petrus ea quod dicitur desiderant mulieres bonas et honestas uiris incredulis subdite: ut non solum nichil mali ad imperium eorum faciant. Verum etiam in tanta casta uisitatione persistant sed inseparabiles ut ipis etiam uiris ex parte possint esse castitatis et fidei. Quarum sit non extrinsecus capillatura a circunda-
ao auri a indumenti uestimenter
cultus. Etiam sicut Cypriang ait sericum et purpuram induite. christum induere non possunt: duro et margaritis et momilibus ornate ornamenta cordis ac pectoris perdidit. Et si petrus inquit mulieres quos admonet coherentias et ad ecclesiasticam disciplinam religiosam obseruatione moderandas quod extrinsecus cultus suos soleant permariti. Quia id magis obseruare uirginem fas est cui nullam ornamentum competat uenia ne deriuari in alterum possit mendacium culpe sed sola ipsa remaneat in corde. Et quod absconditus cordis est homo in corruptibilitate quieti et modesti spiritus quod est in conspectu dei locuples. Castitate predicat et ornamentum multo-ribus hominibus in incorruptione quieti et modesti spiritus quodammodo dicitur. Et in exterior uestire homo corruptus

in uerbo...
dicitur...
et cetera...

est. et bñtudine integritatis que
pp̄e v̄gini est h̄c desititib. mi
tamini iocorupcionē sp̄us p̄ verā
abstineciā. et q̄d corpe nō potest
mente prestate. h̄c em̄ xp̄us di
uicias. et hos v̄re qūctiois q̄rit
ornatus. Virū et apud phytago
rā natalis scientie lege dictate
h̄c s̄mā iuēnti vera orname
ta matronarū pudiciā nō ves
tes esse. Viri s̄lr cohabitantes s̄m
faciā q̄ infirmozi vasculo mu
liebri impientes honore. Virū
dicit. viros ad ymitacionē puocās:
q̄ iā sup̄ vxorib⁹ p̄ceptat dicit
Considerēt viri in timōe dei cas
tā v̄rā qūsacionē. Virū s̄mā at
ut nouerint quid desidet deus.
et tribuat honore vasculo mulie
bri. Si abstinem⁹ nos a coitu hono
re tribuim⁹. Nō abstinem⁹ p̄p̄itu
um est. honore q̄rarū esse q̄rubi
tū. ut nō impediāt orōes v̄re. Et
paul⁹ ait. Nolite fraudāe inuicem
nisi forte extonsensu ad tepus: ut
vacetis orōm impēdie q̄ orōes
officio giugali q̄medeat. Quia q̄a
ens tūq̄ vxori debitū reddo orāe
nō possu. Ad si iuxta aliū apli
s̄monē sine int̄missione orādū est
Nūq̄ q̄ m̄ giugio s̄uedū ē. ne
ab orōe cui sp̄ insiste iubeor ulla
hora p̄pediat. In fide at omēs
vnammes opacientes. Quia
superius diuisas p̄sonas q̄duces
et sexus. q̄grua sibi discrezione
docebat. iā nūc om̄s cōit admo
net in fidei d̄mice causa vnū cor et
vnā h̄c aiām. Quia in hoc vo
cati estis ut b̄ndictionē heredita
te possidentis. dicente videlz iudi
ce. venite b̄ndicti p̄is mei p̄p̄i
te regnū. Et b̄ndictio h̄ditatis

et ulla intelligi: qua certia futū
vita p̄petuo b̄ndiat. Vnde etiam
nūc spe futū gratulabūda cūit
Exaltabo te deus meus rex et bene
dica nōmē tuū in etnū et in sc̄m
scli. Ad q̄ quisq̄ in futū iuēntre
desideat hoc in p̄nti medita et
age satagat: et q̄ditore v̄g et
proxim̄ s̄m̄era voce b̄ndice et se
ip̄m ead̄ diuina p̄it ac fraterna
b̄ndicōe dignū reddē. Quia orti
d̄m sup̄ iustos: et aures eiq̄ p̄res
eoz. Vultus at d̄m sup̄ facies
mala. Quia b̄tis petrus malū
nos pro malo reddē veterat
p̄mo maledictib⁹ b̄ndice iussit:
recte p̄phetico testimoio aseruit
sup̄na inspectione et bonos semp
videi et malos: q̄teng mēnerim⁹
et n̄rā paciam qua toleam⁹
malos. n̄rā beniuolentiā qua p̄
sequētib⁹ bona optam⁹ etno
munē imunerādā et p̄secutores
n̄ros si penitēti noluerint digno
plectendos esse supplias. Si v̄o
penituerit. nos q̄ pro ip̄oz salu
te quā dep̄am⁹ a d̄no. coronam
iusticie q̄tulariōis accepturos.
Et q̄s ē qui vobis noceat: si b̄i
emulatores fueritis: de h̄is dicit
q̄ nobis ab adūsans p̄ v̄ba q̄tū
liosa p̄ d̄p̄na rex t̄p̄aliū p̄ tor
menta corpis accidūt. h̄ em̄ et
hui⁹: oīa tū fidelib⁹ irrogant⁹?
h̄is d̄taxat q̄ b̄i emulatores sūt.
et hoc s̄m̄ s̄mā nequa q̄ eis no
re p̄nt: s̄ palmā magis p̄cā
eq̄mmit̄ tollerātib⁹ asserit. Et
eḡtra ulla q̄ irrogāt. penā actu
melado etnā: plurimū nocent
Si q̄s aut̄ hui⁹: adūsib⁹ victus
defiat: nō h̄uc ille q̄ malū itul⁹
s̄ ip̄e sibi q̄ h̄c patient⁹ ferre

irasit nocuit. Neq; em domus
 qua vir sapiens edificavit ideo no
 cecidit q; violentias tepestati
 no ptulit: s; q; fudata eat sup
 petra. Nec rursus ea qua stultis
 stulte fabricavit ideo cecidit qua
 pulsata tepestatibus: s; q; sup
 arena posita eat. Utraq; etem
equalit; adu'sitas ferieb; tepta-
uit. s; vni firmitas fundamenti
torona p'seueranc; t'buir. alte-
rum fragilis structure stulticia
stravit. No em p'fectu boni e-
mulatore casus aliq; ul' a dyabolo
ul' ab hoie impbo ul' gnali rex
labenciu turbine illatus ledere pt
Ceter; constat plurimos boi emula-
tores lesos esse ab alijs. du i veri-
tatis qua diligunt sciencia male
instituunt. Quas em catholice
in deum crede; et recte in ecclia
vine cupientes. arri; vesania;
quatos sabellij alioy ve heretico-
ru nequicia nesactes seduxit:
lege libru iohis aristotomi que
scripsit de eo nemine posse ledi
ab aliq; n; a semetipso. Et si qd
patim; p'p' iusticia: beati eritis.
No solu mqt nichil uob; nocet q;
bonu facientibus mala irrogat.
s; etia cu uob; p'p' bona q; exeam-
tur hostis insequit; causa uobis
maioris b'itudis p'stat cu pacie-
re v're vites extet iuxta illud
ewangelicu. Hi q; p'secutione
pacunt; p'p' iusticia. Dom; nrm
ihm xpm s'ificite in cordibus vris.
nisi sciatate eius qua sit i'q'phen-
sibilis gl'e intimo cordis affec-
tu intueri: qntu in se sperati-
bus vincendi fortitudinē dare
valet: q; inestimabilis sanctitas

fulget: pati sp ad satisfactionē
 omi posenti vob; roem de ea q;
 in vobis ē spe et fide. Duob; mo-
 dis de spe et fide nra roem posse
 tibus reddere debem;: ut et iustas
 spei et fidei nre causas omnibus
 intinem; siue fidelit; siue infideli-
 ter querentibus: et ipam fidei ac
 spei nre p'fessionē illibatā semp
 teneam;: et int' p'ssuras adu'
 sanciu ostēdentes p' paciam
 qua rōnabilit; eā suadā di-
 dicim; pro cui; amoe nec
 adu'sa pati n' mortē subire
 formidem;. Et cu modesta et
timore cōstanc; hntes bonam
In ipa doctrine scia q'itate doce-
di monet obseruari: ut videlicet
hūilitas q; magna est omi mal;
q; v'itutu et loquendo dicat;
et viuēdo mōstret. Ut in eo
qd detrahūt de vobis tūq;
malefactoribus: cōfundantur
q; colupnat; vram bonā in xpo
cōuersionē. ut q; fidē ac spe
celestiu qua vidē nequeunt
in vobis irridet videat opa
vra bona: et p' her q'fidant;
q; apta esse bona negare non
valeant. Ul' arte ita sciendum
Curate b'nfacientes ut q; bone
v're q'faciom detrahūt adue-
mente tpe retribucionis futie
videtes vobis cu xpo rōnatis.
sese dyabolo dāpnari. Relius ē
em b'nfacientes si velit. volūtas
dei pati q; malefacientes. her
sentencia illoz stulticia elegat;
arguit: q; cu pro culpis arguū;
a fribus ul' etiā penis coher-
rent; patient; omo tolerant

Ac si absq; culpa vl' vbor; otuelli
as ul' dāpna rerū ul' adūsa q;
q; patiūt' a proximis. mox
ad iracūdiā prūpūt' et q; hacte
nus videbant' moxij: p impa
enciā se z mīnurnationē noxios
reddūt. Ut at flagelloz distācia
mīdisparibus meitis longe dis
par appeat. Videam; vna eadē
q; ceatatis molestia tobyam
saulū elymā fuisse pūssos? s;
tobyam ob hoc ut virtus pati
enciā eius laus m ex^m cūctis
clarescēt. Saulū ob hoc. ut de
saulo pserutoe ī paulū mutaret
aplm? Elymam ut dignas sue
pfidie penas luēs: ab eoz quoq;
qui credituri erāt demeritatione
cessaēt. Et m si det' opno malim
cū tāto patre siue dñs siue hu
manis subiacē iustis vberibus:
q; ab iusticia vber; vi ad iusti
studia trahi. Kursūq; malim
a culpis flagello retrahi: q; p
mīsanabili pondē pāoz etno
vicioni subici. Quia et xpūs sel
pro patib; nrīs mortuus ē iustis
pro iniustis. Qui gō iustus pati
xpm imitat. Qui m flagellis cor
rigit' latronē q; m cruce xpm
agnouit: et pty cruce paradisi
cū xpo intuit. Qui nō mī flagel
la desistat a culpib; smistrum
imitat' latronē: q; pty pāā ascē
dit m cruce z pty cruce ruit m
tartarū. Ideo aut xpm semel
mortuū esse gmedorat: vt nobis
quoq; in mēoriā tuoret. q; tpa
neis nrīs passiomb; merces red
det' etna. Ut nos offerret deo:
mortificatos quidē carne viui
ficatos aut spū. De hac mortifi

caione carnis z viuificatione spūs
quā hnt hī qui pro dño p pari
enciā laborāt: dicit z apstus pau
lus. Et si exteior hō nō corripit'
s; hī hīs q; intus ē rmonat' de
die m diem. Offert gō nos deo
pū xpūs: cū p mortificationem
carnis p illo smolari gaudent;
id ē vitā nrām laudabilē m
ospū patib; ondūt. Ul' ite offert
nos deo: cū solutos carne met'
nū nos regnu mīduat. Bene
hoc qd dicit' viuificatos autē
spū. scūs athanasius alexandrie
pontifex nō ad hoīs spm qui
mortificata carne meli; viuifica
dicente ppheta de dño ut viuisi
cet spm hūilū z viuificet cor
contritoz: s; ad grām potius re
fert spūs facti qui mortificatib;
carne suā vitā retinet sempit
nā. Ut' em et hoc testimo rō
tra arrianos qui cōlitate scē
trinitatis contēdit. a. struens
q; indiuidua dñe opacoomb;
vmitate viuificet pat' viuificet
filius viuificet spūs scūs. Pater
videlicet z filius q; scptū ē. Sic
em pater suscitet mortuos et
viuificat. sic et filius quos vult
viuificat. spūs scūs bēo m hoc
testimonio declarat'. quo dicit'
de filio vt nos offerret deo
mortificatos quidē carne viui
ficatos aut spū. Ideoz quozum
vna opaco est. hoz esse dispar
sbna ul' essēcia nō possit. In quo
et eis qui m carne gclusi erant
spū venēs p dicit' q; m creduli
fuerāt aliqñ. Et nrīs tymb; ī carne
venēs iter vite mudo p dicit'
Ipe em p spm scm ante diluui
um eis qui tūc m creduli erant

et carnaliter vixerunt spiritu veniens predicavit
 ipse enim per spiritum sanctum erat in
 noe reclusus qui tunc fuit sanctus et
 per eorum bonam conversationem primum illis
 enim hominibus ut ad meliora converterent
 predicavit. Conclusos namque
 in carne de caribus desideris ve
 hementer aggruatos. Unde de illis scripta
 est Quia omnis caro corrupta
 via sua. Sed autem dicit in quo
 significat in eo quod promissum ut nos
 offerret deo: quod et tunc si qui tunc
 ad predicacionem domini quam per vitam
 fidelium pretendebat credere vo
 luisse et ipse offerre deo pre
 gaudebat. Si qui autem desinebant
 de bonis tamen de malefactoribus
 hinc veniente diluivio confidebant.
 Nam et de utroque potest intelligi quod
 ait in quo id est in quo et eis qui
 in carne conclusi erant spiritu veniens
 predicavit: ut per eandem suam predi
 cacionem et credentibus contra lau
 dis et hinc quod incredulitate persistis
 sent confusio nascetur. Quidam tamen
 res habent: In quo et hinc qui in
 carne erant spiritu veniens predicavit.
 Sed ad eandem partem atque tardulo
 rum intencionem respicit: qui quoniam
 tenebris obscurati habent sensum
 merito etiam in hac vita in carne
 conclusi esse dicunt. In quo videli
 cet carne interioribus adhuc tene
 bris hoc est ceitate mentis et op
 bus iniustis quant. donec carne
 soluti in tenebras exteriores et
 in carcerem perveniunt et ne dampna
 mibus. De quo dominus in ewangelio et in
 dex inquit tradat te ministro.
 et in carcerem mittatis. Quibus
 etiam facta in hac vita se in carne
 positos in gaudium superne patrie

sicut merito proclametur: iuxta id
 psaltes. Educ de carcere animas meas.
 ad confitendum nomini tuo. Distat
 namque multum inter utrumque carcerem.
 Siquidem reprobis in carne sunt
 peccatorum et ignorantie: Iusti vero
 in carne licet tribulacionum posi
 ti licet spiritu iusticie dilatato in deum
 corde fruuntur. Sed designave
 runt apostoli paulus et silvas cum me
 dia nocte in intimo carceris
 horrore vinciti licet et flagellati.
 In nomine deo laudis letissima voce
 canebant. Quidam hinc locum ita
 interpretatus est: quod consolacionem illam
 de qua dicit apostolus dominus. Multi
 prophete et iusti cupierunt videre
 quod vobis videtur et non viderunt et
 audire quod auditis et non audierunt.
 De qua et presbiter Defecerunt man
 oclis mei in eloquium tuum dicens
 quoniam consolaberis me: donec quiescentes
 inferno desideraverint: quod hec
 descendere in inferna domino etiam
 hinc quod in carne erant et increduli
 quondam fuerunt in diebus noe.
 Consolacio vel exhortacio predicata
 fieret. hec ille dixerit: sed catho
 lica fides habet quod descendens
 ad inferna dominus non incredulos imo
 sed fideles solummodo suos educens.
 ad celestia sancti regna perduxit.
 Neque exutis corpore a diabolo et
 inferorum carne scelex inclusis. Si
 hac vita vel per seipsum vel per suos
 exla siue verba fidelium cotidie
 vitam vite demonstrat: de quibus
 bene dicitur. Si increduli fuerunt
 aliqui quoniam expectabat dei pa
 tencia in diebus noe: tum

fabricaret archa. Nā et ipsa dei
pacā pdicatio eius erat. Cum
noe cētū ānos arche opib⁹ iustis
qd mūdo futurū esset cotidiana
opis executione mōstrabat
Vñ paul⁹ ait An ignoras qm
pacā dei ad penitentiā te addu-
cit? Alia trāslatio hūc locū ita
habet. Xp⁹ semel pro pñs
nris mortuus est iust⁹ p iustis:
ut nos adducat ad deū reco-
firatus corpe s̄ viug s̄c̄is in spū:
in quo spū et eis q̄ in carne erāt
pdicauit q̄ quondā nō credide-
rāt: in diebus illis cū expectaēt
dei paciēcia in dieb⁹ noe r̄
In qua pauca id ē octo aīe salue
facte sūt p aquā: q̄ et uos nūc
sitis forme saluos fāt baptisma
formā baptismi assūptā dicit
arche et aquis diluuij Et recte
ōmō: q̄ et ipsa fabricatio arche
de lignis leuigatis cōstructionē
significat ecclie q̄ fit de collectiōe
aiarū fidelū p architectos vbi?
et q̄ pereūte orbe toto pauca
et octo aīe salue facte sūt p aquā.
significat q̄ ad opationē pereūcū
gentiliū uideorū hēticorū et florū
fidelū: multo breuior ē nūc elcorū.
Vnde de angusta porta et arca
via q̄ duat ad vitā dicit: et
pauci sūt q̄ inueniāt eā. Et
iter⁹ Nolite timē pusillus grex:
quia gplacuit p̄i v̄o dare uo-
bis regnū. De quo pusillo gre-
ge et hic apte subiūgit: Non
carnis depositio sordiu s̄ ḡne
bone interrogatio in deū. Vbi ē
eī ḡna bona? nisi ubi ē et fides
nō ficta. Doret nāq; aptus

paulus q̄ fms̄ p̄cepti ē caritas.
de corde puro et ḡna bona et
fide nō ficta. Et ḡo aqua dilu-
uij nō saluauit extra archam
positos s̄ occidit: sine dubio p̄fi-
guabat oēm hēticū licet haben-
tem baptismatis sacramentum:
nō alijs s̄ ipis aquis ad inferna
mergendū. quib⁹ archa subleuā
ad celū. Ipse quoq; octonari⁹ nūc
aīarū q̄ salue fr̄e sūt p aquā
significat q̄ sc̄a ecclia i sacmen-
tū dñice resurrectionis baptismi
lauathrū papit. Ut sicut ipse
resurrexit a mortuis p gloriā
patris Ita et nos expurgati a
pñs p aquā regnatiōis in
nouitate vite abulem⁹. Octa-
ua nāq; die h̄o ē p̄t⁹ septimā
sabbati dñs a mortuis resurgens et
exm̄ nobis fuit resurrectionis
et misterij noue cōuersationis
qua in t̄is positi celestē vitam
agēms̄ oūdit: quā eā ip̄e
petrus exponēdo subiūgit
dicēs p resurrectionē ihu
xpi qui est in dextera dei de-
glucēs morte: ut vite etne
participes efficiem⁹ p̄fect⁹ i celū.
Sicut em̄ ip̄e resurgēs a mor-
tuis ascendit in celū et sedet
a dextris dei. sic etiā nob
p̄ baptismā viā salutis ad
regnū celestis introitū patere
signauit. Bene aut̄ ait deglu-
tiens mortē Et em̄ deglu-
tim⁹: agrim⁹ ut v̄tute nostri
corpis assumptū aparet et
deglutiuit mortē dñs. quia
surgēs a mortuis ita penit⁹

gsupsit ut nichil cotra se ult
 p attrinctu alioy corruptiois
 valeret. ac manete spene vi
 corpis abesset pprocessus labes
 ois pisse singulitatis **Ad** qm
 et nobis in fine pmittit futu
 ri dicente aplo: cu de nostra
 resurrectoe loqretur **Tu** fiet
 fmo q scriptus est: **absorta e**
mors in victoria **Vene** absor
 ta? quia cu z nob vite etne
 ptiapes fuimg effecti ita mmi
 tu vtus corpis imortis ome p
 teite corrupciois tollet: quo so
 let flama ignis immissa sibi
 aque gutta ardois sui gsume
 virtute. profertus inquit i celu
subiectis sibi angelis et pntib
et vltutibus. **Nulli** dubiu quin
 filio dei semp erant angeli et
 omes pue celestis vtutes ac pta
 tes subiecte? **Quē** cu pte z spu
 sco vnu sme inico deu laudat
 tremut adorant: **h**z necessariu
 ad monendu vtus petrus estia
 g assumpta huamitas intm sit gla
 resurgendo sublimata ut i compa
 rabili culme oi angelice digni
 tatis potencie pferat. **Iuxta** qd
 et ps cu dicit de ipo pte. mi
 nuisti eu paulomig ab angelis:
 contmuo subiecti. **Gloia** z hono
 re coronasti eu. z gstatuisti eu
 sup opea manuū tuaz: omia
 subiecti sub pedibus. **xpo**
igit passio in carne. et vob ead
rogitacione armamini. **Postq**
 exemplū resurrectiois dnce et
 abluciois nre q fit in baptismo
 de archie ac diluuij sacramento
 astruxerit: reuitt ad h qd

dice repat ut ymitates opus
 redemptoris nri mit bona q fang
 patient' maloz neqia tolemg
Notandū at q distmte loques
 ait. xpo igit passio in carne: **Ca**
 sicut vtus abrosius ait. Caro eius
 passa dimitas aut morte libea
 passioi corpus nate huane le
 ge gcessit **An** vero mori dimitas
 pt. cu aia no possit? **Nolite**
 mqt time eos qui corpus occi
 dūt: aiam aut no pnt occide
Si go aia occidi no pt? quo
 diuinitas pt? **Quia** q passus
e in carne desit a pntib: ut ia
no hom desideris s volutati
dei qd reliquū est in carne vi
uat tps. **Quisq** scoz corpus
 suū ad martiriū psecutoz violē
 tie subdidit. **Nulli** dubiu quin
 usq vite sue tmnu qntū hūa
 ne nate possibile e sese a pntib
 abstiniuit. **Quid** em de peccati
 ppetracione q de carnalibus
 desiderijs cogitare. q nisi volu
 tate dei potuit aio versari? q
 ul' ligno affixus ul' lapidū icti
 bus itudatus. ul' bestiarū mor
 sibus subactus. uel igniū flam
 mis suppositus. ul' scorpionū fla
 gris pfoffus. ul' alio quolibet
 penaz grie affectus hō tm mō
 desiderae rogebat? qn finito cer
 tamē coronā vite ppet. **Ta**
 liū go nos mente beatus petrus
 cupit sp mitari: cu pposito dnce
 passiois exemplo. nos eadem
 cogitacione cont' neqia pnoz
 cont'q vicioz oblectamēta pce
 pit armai? **Voles** mtelligi q
 eia nos in pace carie qesce
 tes: si habitū patientis iduimg

facile iuuate dno lapsus vitam
patoꝝ homiꝝ desideria cuncta
diuine voluntatis subiugamus
imperijs Demꝝ et p̄b̄ dnm
p̄cat̄ dicens Infige timore tuo
carneꝝ meas: a iudicijs em
tuis timui Et ap̄tus Qui go
xpi sūt inquit: carne sua cruci
fixerūt cū vitijs et gupiscētib
Qui go timore iudicioꝝ celest
tū carnales i mente gupiscē
tiab extinguit iā talis crucifixo
ac patienti pro xpo filijs. In
quo admirant̄ nō concērentibꝝ
vobis in eandē luxurie cōfusi
one blasphemates. Cū carne
inquit vram crucifixistis cum
vitijs et gupiscētib: vēit pro
fecto ut et si p̄t̄ suā p̄fidiam
uos blasphemāt ut pote segre
gatos ab eoꝝ cōsocio in v̄ra
tū cōuersatione semp opa ius
tiae ac pietatis vident̄ q̄ mei
to admirent̄ et pro q̄bus fi
dem iure laudent ac venerēt
xpianā. Et reddent rōnē ei
qui paritib̄ ē iudicāe viuos
ac mortuos Ideo inquit inq̄
citate inq̄ dolete si bñfacē
tes blasphemam̄. Quia si uos
tacueritis nō tū tacebit necꝝ
cōpescet̄ deus: iudex utiq̄
iustus: qui et illis blasphemie
sue et paciē v̄re vobis p̄mia
digna restituet p̄t̄ hor em et
mortuus ewangelizatū ē: ut
iudicent̄ quidē s̄m̄ hoies in
carne: viuāt aut̄ s̄m̄ deū i spū
Tanta cura tātus amor tm̄
ē desiderū nos mortificari
carne: viuificari at̄ spū: ut hys

quoꝝ q̄ maioribus t̄m̄bus iuoluti
sūt et int̄ mortuos iure nominadi
luxurijs videl̄ desiderijs vniote
rijs cōmessaciōibꝝ. et illatis ydo
loꝝ cultibus obū fidei ewāgel
zare p̄cepit? q̄tmꝝ etiā illis
iudicatis id ē sp̄retis? abiectis
carnalibus desiderijs sp̄ritaliter
viuāt: vngꝝ cū eis quos ino
rent̄ viuētes ewāgelij grā iuēt
vitā expectent et̄nā. Dm̄ aut̄
f̄m̄s app̄m̄quabit. Ne sibi q̄sq̄
blandiret de longinq̄tate futu
ri iudicij in quo viuos et mor
tuos dixerit iudicandos: con
sulte admonet q̄ et si inctus
ē cōtrem̄ disc̄m̄s aduētus.
certū tū oibꝝ q̄stat q̄ in hac
mortali vita diu subsistē ne
queūt. Etote itaq̄ prudētes
et uigilate in cōtibꝝ. Et dñs
in ewanꝝ nos incti f̄m̄s itutu
semp uigilāe ac orāe p̄cepit
ait nāq̄ loquēs de die iudicij
Vigilate itaq̄ om̄ tpe orātes:
ut digni habeam̄ fugē ista
oīa que ventura sūt et stāe
ante filiū hoibꝝ. Bene at̄ in ora
tiombꝝ uigilāe iubem̄: ut cū
stāq̄ ad orōnē cogitatio hoibꝝ
carnalis et secularis abscedat:
nec quidq̄ tūc aiꝝ p̄t̄ id solū
cogitet qd̄ p̄cat̄. Durripit em̄
frequēt hostis et subtilit̄ fallēs
p̄tes n̄rās adeo uocat̄: ut ali
ud habeamꝝ in corde et aliud
p̄fēamꝝ in uoce: cū intētiōe
sincera deū debeat nō sonus
uocis s̄ animi orāe. Ante oīa
aut̄ mutūā iuobismet̄ p̄b̄ cōi
tate ḡtinuā habentes. Bene

addidit cōtinuā. q̄ p̄ diligere
valem9 p̄ at̄ vigilare in orōi
bus fragilitate carnis obstante
neq̄m9. p̄ h̄is q̄ subiūgt̄ v̄tutib9
insistē m̄ime valeam9. id ē hōs
p̄taliatē doct̄ne admiſtrationi
gr̄iaz ul' cōium ul' ſpiritualium
in p̄xiōs ceteriſq̄ h̄m9. Quia
h̄ n̄m̄itū et p̄ officiu corpis et
p̄ t̄pa oportuna ſciē n̄re ē. Ipa
aut̄ caritas cui9 iſtrictu h̄ foras
agūt q̄ m̄teiori hōi p̄ſidet p̄
ibide habet p̄t̄ q̄uis in publicū
nō p̄ ondi p̄t̄. Quia caritas co
opit m̄ltitudinē p̄ccōr. In eo
maxie cū veat̄ deo dicit. Et
dimitte nobis debita n̄ra ſicut
et nos dimittim9 debitorib9 n̄ris
Et quidē cūcta p̄ opa bona q̄
facim9 culpas quas fecim9
dilue et copire certū est. Sed
hoc ideo ſpecialit̄ de caritate d̄t̄
p̄ quā p̄xiōib9 n̄ris ea q̄ nob
debet̄ dona9. Quia iuſtiſſim
est apud deū. ut iuxta men
ſurā pietatis qua meſi fuerim9
remencatur nobis. Sicut eccl̄.
tribuit̄ iuricoedes vir ſapies ar
guit dicens hō hōi ſuat̄ n̄ra. et a
deo q̄rit̄ medelā. Nec dubitādū
p̄ in eo quoq̄ q̄ p̄ caritatē qd̄q̄
valet̄ eiga correptionē p̄xiōi
āmonedo increpādo caſtigādo
operat̄. caritas ip̄a copēit̄ m̄lti
tudinē p̄ccōr. Iacobo teſte q̄ ait
Qui gl̄ti fecerit̄ p̄ccōrē ab errore
vie ſue ſaluabit̄ atq̄ eius a mor
te. et opit̄ m̄ltitudinē p̄ccōr. Si
quis loquit̄ q̄ ſmōes dei. Timēs
viz ne p̄ter̄ volūtate dei ul' p̄t̄
qd̄ in ſc̄ib9 ſc̄ptūis euidet̄ p̄cipit̄
ul' dicat̄ aliqd̄ ul' impet̄ r̄iueiat̄
tāq̄ falſus teſtis dei a ſacrileg9

25
26
ul' introducēs aliqd̄ alienū ad doc
trinā d̄m. Ul' certe ſubſt̄inqueb
et p̄t̄icēs aliqd̄ eorū q̄ deo plac
ta ſūt. cū ip̄e māiſteſſime p̄dica
toribus veitatis de h̄is quos imbu
erēt p̄cipiat̄ d̄cēs. Docētes eos
ſuāe oīa quecūq̄ mandavi uo
bis. Et ea em̄ que ip̄e mādauit̄.
nō alia. Et hec nō ex p̄te ſed
oīa ſuis auditorib9 ſuanda t̄dē
uobet̄. Si quis miſtrat̄. tāq̄ ex
v̄tute quā admiſtrat̄ deus. Tā
to huius impendit̄ quicūq̄ p̄xi
mo bonū om̄e qd̄ p̄t̄. q̄nto t̄uſſe
nouit̄ q̄ a ſemetip̄o nō p̄t̄ h̄re
qd̄ impendat. Ut in oībus honoi
ficer̄ deus p̄ ihm̄ xpm̄. Iuxta ip̄m
ihu xpi p̄ceptū qd̄ ait. Videat̄
v̄ra bona opa r̄ gloſificet̄ p̄xiō
v̄r̄m q̄ in celis est. Honorificatur
q̄ deus in actibus n̄ris. cū om̄e
qd̄ bene ac ſm̄ volūtate eius fa
cim9 nō hoc n̄ris m̄itis ſ̄ eius
gr̄e tribuim9. Contra aut̄ mala
q̄ gerim9 n̄re ſolū malicie ul' igno
rancie deputam9. Cariffimi noli
te mirari in feruore q̄ ad tepta
cionē uobis fit. Quia t̄d̄ies
habet̄. Nolite peregrināi in fer
uore. Vtriuſq̄ aut̄ v̄bi ſenſus in
p̄ceptu est. Quia neq̄ mirari
fidelis quicūq̄ debet̄ q̄re in hac
v̄ta feruore patiāt̄ tribulacōm.
qui c̄ta r̄ōe ideo n̄t̄ tribulacōi
tēptat̄ ut cū p̄batus fuerit̄ ad fu
ture vite coronā p̄cipendam
dignus habeat̄. Neq̄ ſe aliq̄s
ideo p̄grinū r̄ extraneū a xpi
m̄bris eſt̄are debet̄ q̄ p̄ntis ſc̄li
feriat̄ aduſis. cū et d̄m̄ exitus
mortis in eia eadē nūq̄ a pro

thomartire abel usq; ad ultimū elēm
q̄ in fine sc̄i nasciturū est infide-
liū p̄seruao cessauit. Vnde bene
tū dixisset nolite mirari in fuoco
addidit. Quasi noui aliquid
cōtingat? Quia valde ē anti-
qui et frequēs. electos dei vite
p̄ntis adūsa pro et̄na salute
tolerae. Nemo em̄ v̄m patiat
tū q̄ homicida aut fur. a male-
dicis. Tamq̄ maledicty em̄ patit
q̄ passiois sue tpe in sui saltim
iuria p̄seruatois effrenat. Cū
tēpus est ut incipiat iudiciū de
domo d̄m. Duo sūt iudicia dei
p̄scripturab̄ insinuata. Vnū ocul-
tū alter manifestū. Oculū iudi-
ciū est pena qua nūc vngquis
hōm a c̄ret̄ ad p̄gacōem aut
admonet̄ ad ḡsionē. Aut si cō-
tēpsit vocacionē z disciplinam
dei exeret̄ ad dāpnationem.
Judiciū aut̄ manifestū ē quo v̄-
turns ē d̄n̄s iudicāe viuos z mor-
tuos. Nūc aut̄ esse dicit̄ tēpus in
quo incipiat iudiciū de domo d̄m
id ē de eccl̄ia. q̄ p̄ ex̄cū p̄nciū
afflictionū ad fut̄a gaudia p̄pat̄.
Nāq; reprobi tāto securiores nūc
et sine ullo v̄mdite v̄bere vitā
tr̄sitoria ducūt. q̄nto eos in futuro
nichil nisi v̄mdicta restat. Juxta d̄
b̄ti iob. Ducūt in v̄ois dies suos. et
in p̄ucto ad inferna descendūt.
Si aut̄ p̄mū a nobis. q̄s f̄ms eoz
q̄ nō credūt ewā. dei. h̄m̄c colli-
git̄ districtus iudex quāta illic f̄c-
iat̄ districtione quos reprobat. si
hic sic cruciat quos amat. Si em̄
flagellant̄ filij. q̄s debeāt sp̄mie
sui nequissimi. Et si iustus vix sal-
uabit̄. impius z p̄tor vbi pare-
būt. Nolūt crede pelagianū q̄ in

vno hōie tota ē ḡm̄s hūam̄ massa
viciata z tota dāpnata. a quo
vicio z dāpnatiōe sola sanat et
liberāt̄ ḡm̄ x̄pi. Crucē em̄ iustus
vix saluus erit. Nūq; liberare ius-
tū labor ē deo. Absit. Sed ut of-
tendat̄ q̄ merito fuerit dāpnata
nata quā nō vult facile de tāto
malo n̄ ip̄e om̄ps liberare. p̄t̄
q̄s et p̄ta p̄clūia sūt z laboriosa
iusticia n̄ amantibus. z c̄itas q̄
hos amātes facit. ex deo ē. Uōndū
cūt̄ q̄ h̄c sentēciā b̄tus petrus
de p̄verbis salomōis iuxta veterē
dūtaxat̄ edicōnē assūpsit. p̄ qua
in n̄ra q̄ de hebraice v̄t̄n̄tis f̄-
te descendit̄ sc̄ptū ē. Si iustus in
tra reudit̄. q̄nto magis impius et
p̄tor. q̄s ē apte dicit̄. Si tāta est
vite mōelis fragilitas vt ne iusti
quidē q̄ in celo coronādi sūt h̄c
sine t̄bulacōib̄. p̄t̄ innumera vi-
ciate natūe labē tr̄scat. q̄nto
magis h̄i q̄ a celesti sūt ḡna ex-
tores certū p̄petue sue dāpna-
tiōis exitū expectāt. Bemores q̄
qui in uobis sūt obsecro cōsemor
et testis x̄pi passionū. In eo vix
testis q̄s p̄m̄ ewā. illo pariete
astitit. et cūta ut gerebāt̄ aspx̄t.
Vel et̄ q̄ et ip̄e p̄t̄ nomē x̄pi
carere v̄m̄cula z verba passus ē.
ut in actibus aptoz legim̄s. Qui
z eius q̄ in futuro reuelanda est
est gl̄rie ḡm̄m̄ator. Tūc imm̄u
q̄m̄ in mote sc̄o gl̄ria vultus eius
celestē cū iacobo z iohāne aspx̄t.
siue in r̄surrectionis et ascensionis
eius potētiā cū reuelis q̄ affuere
discipulis vidit. Passite q̄ in uob
est ḡregē dei. Dicit̄ d̄n̄s b̄to pet̄
torius ḡregis eius h̄ ē ḡ celeste

26
27

curā habere iussit. Ita ipse petrus se
quētibz ecclie pastoribz iure mā
dat ut cū quisq; q; serū ē gregē
dei sollicita gubernandē tuteat. Pro
uidētes nō coacte s; spōtaneē s; m;
deū. Loactus pascat gregē dei et
providet. qui p̄t mōp̄iā rerū
tpaliū nō h̄ns vnde vivat idē
ro p̄dicat ewan^m ut de ewan^o
vivē possit. Spōtaneē vō et
s; m; deū q; nullū t̄rene rei s; t̄m
sup̄ne mercedib; intutu v̄bū dei
p̄dicat. Et vtrūq; distinguēs
abūicē aptus paulus. Ubi cū vo
lēb; inquit hoc ago mercedem
habeo. si aut̄ inuitis dispēsario
m̄ credita ē. Dispēsario quippe
ei credita dicit. q; rei ext̄ne curā
ad sep̄us habē p̄cipit. Vbi gr̄a.
qui tritū d̄m sui q; suis m̄ tempore
d̄p̄t̄ie iubet. cui assilat. q; non
spōtaneē s; inuitis ewāgelizat.
Neq; t̄pis lucrī gr̄a s; volūtaie. Tur
pis lucrī gr̄a providet gregi dei
qui p̄t questū et t̄rena q; mōda
p̄dicant. cū religiōis opa cūcta spō
taneē fieri debeant. Juxta illud
ex^m constructiōis tabnaculi. qd
p̄ntē ecclie q;structionē p̄tende
bat. Vbi et oib; mltitudo filiorū
isrl̄ obtulit mente p̄optissima
atq; deuota p̄micias d̄no. ad
faciendū opus tabnaculi. Spō
te p̄pria cūcta t̄buēs. et ipi arti
fices spōnte sua obtulerūt se
ad faciendū opus. Neq; ut do
minātes in cleris. s; forme factē
gredi ex aīo. Ut v̄z hūilitatem
quā subditos et ad uos et ad
inuitē habē desideratis ipi p̄us
et actu monstratis in aīo fuchs
integro. Juxta illud d̄m̄cū. Dicit

quia h̄i qui vident p̄ncipā gen
tibus domnāt eis et p̄ncipes
eorū p̄tate habent ipor. Non
ita ē aut̄ in uobis. sed quicūq; vo
lueit fieri maior est v̄r m̄ster. Et
quicūq; volueit in uobis p̄mus
esse erit om̄ suus. Et d; paulus
impiū diligeit obsequas ait. Non
em̄ nosmetipos p̄dicam; s; ihm̄
xpm̄ d̄m̄ nr̄m. Uos aut̄ suos
v̄ros p̄ ihm̄. Dicit̄ adoleſcentes
subditi estote senioribus. Post
q; seniores quo p̄ssent docuit.
oportebat ut etiā iuniores ad
obediendū patrie eorū p̄uisioni
instruet. Nō aut̄ opus eāt ei
plura loqui. s; t̄m subiectiōis
d̄ne p̄ceptū. Quia m̄m̄tū sem
ozibus p̄cepit ut forme facti
essent subditi. Et sufficiebat
iuniorib; ad maiorū bene agen
tū exempla respicē. h; deuote
ymitati. sed ne aut̄ audicētes
plati putarent subditis solūmō
suis. et nō etiā sibi b; debite hū
ilitatis iura esse seruanda q; t̄nuo
gnalit̄ amonēdo subiecit.
Omēs aut̄ inuitē hūilitatem
insinuate. Omēs etem dicit et
seniores et adoleſcentes q; iuicē
iubent hūilitatis insinuae v̄tute
et h̄i v̄z regendo et illis obsequio
hūilit̄. Et ap̄t ipm̄ petri et
in ip̄o factū legim; Cū intrante
eo cesareā cornelius ocat̄es pe
dibus se ep̄us hūilit̄ astravit.
et ille hūilit̄ leuauit eū dicens.
Burge etem ego hō sum sicut et
tu. Et quidē cornelius necdū
renatus in xpo. necdū ecclie
erat mēbris incorporatus. Des

ergo humilitate aliter uel exemplo
docet uel eam uerbo insinuare: quia
nimium omnibus superbie uicium quod in
gelos de celo deiecit nouerat
esse cauedum omnibus. Adiecta salo-
monis sententia qua tunc salubriter
at refouet dicitur. Quia deus su-
perbis resistit humilibus autem dat
gratia. Et quod sit eadem gratia quam
offert humilibus deus: ostendit ex-
ponit eam amonendo subiungit hu-
militatem sub potenti manu dei: ut
uos exaltet in tempore uisitationis.
Hanc ergo gratiam humilibus tribuit: ut
quo magis humiliati fuerint propter
ipsum tempore etiam: eo gloriosius ex-
altentur ab ipso tempore retributionis. Pro-
curat humilitate hoc in loco multi-
pharie accipi. hoc est et ea quae ma-
piens quisque uiam uirtutum per ablue-
dis quae commiscantur partibus salubriter atte-
ritur: et illa quae spontanea mentis
deuotione a perfectioribus deo uel
proximis in pace exhibet uerum con-
stantiam: nec non et ea qua in uita
tibus persecutionum turbis inuictus
per pacem uirtute animus armatur
Omni autem generi deo deuote humili-
tatis merces succedit illa: ut quod
se tempore suae peregrinationis humiliantur
tempore uisitationis eius exaltentur. Bo-
brui estote et uigilate: quia aduersarius
uester dyabolus tanquam leo rugiens circum-
quirit quem deuoret. In huius expo-
sitione sententia non nostra uerum beati gra-
piani deum ponamus. Circum inquit
ille nos singulos: et tanquam hostis
clausos obsides muros explorat
et temptat an sit per aliquem membrum
minus stabile et minus fida. Cuius
auditu ad interiora penetret. Of-
fert oculis formas illucis et faciles

uoluntates ut visu destruat casti-
tatem. Aures per canora musica
temptat: ubi in somni dulcioris
auditu soluat et molliat christianum
vigorem. Linguam conuicio prouocat:
manum iniuriis laescentibus
ad petulantiam redire instigat ut
fraudatorem faciat: lucra opponit
iniusta. Ut etiam pericula capiat
ingerit perniciosa compendia: ho-
nores terrenos permittit ut celos
adimat. Quidit falsa ut uera
subripit. Et cum latent non potest
fallere: excet atque apte immatur
Terrore turbide persecutionis in-
temptat ad debellandos suos
dei inquietus per et per infestus:
in pace subdolos in persecutione
uolentus. Quia obrem contra omnes
dyaboli uel fallaces insidias uel aptas
minas stare debet instructus
animus et armatus tanquam peritus
per ad repugnandum quod ad impug-
nandum per paratus inimicus. Cui
resistite fortes in fide scientes
eandem passionem ei quae in mundo est
uere fraternitati fieri. Tanto inquit
fortiores estote in fide tanto
maiores habetote fiduciam ad su-
perandas dyaboli uersutias. quod
constat quod non uos soli temptamur
sed ipsa passio quae uos fatigat: ei
quoque quae per totum mundum est ecclesie
christi uere uidelicet fraternitati et
quod a constitutione mundi per passi-
sunt uisti pudeas uos solos pre-
cibus sustinere non posse. Per-
siluanum uobis fidele frater ut ar-
bitror breuitur scripsi: obsecrans et
restans hac esse uiam ueram gratiam

Et aut obseruans per ad superiora
 referri: quod videlicet breuitate scripse-
 rit non imperans sed obseruans eos
 fortes in fide resistere. Per ad se-
 quentia recte copulari: ut intelligatur
 non solum contestari eos habere esse veram
 eorum gratiam quam scribendo predicat
 Graua nimirum non est in alio ali-
 salus in quo oporteat nos sal-
 uos fieri: sed etiam obseruans eos ut
 habeat esse veram suam gratiam faciat
 qua inbuti sunt in christo. Graua enim
 christi eorum sit gratia qui habeat mundo
 corde suscipiunt. Nam qui gratiam
 dei promittit non ipsam gratiam minuit
 sed hanc suam non esse id est sibi facit
 non potestesse. Salutate uos ecclesia que
est in babilone collecta et martus
filius meus. Babilone typice ro-
 ma dicitur videlicet propter confusionem
 multiplicis idolatrie in eorum medio
 sancta ecclesia iam rudis et per pua fulge-
 bat iuxta eorum plebis israelitice
 que quondam parua natio et capti-
 uata super fluuina babilonie sedes
 absentiam sancte terre desolebat:
 nec cantum domini in terra aliena can-
 tare valebat. Et beatus petrus
 dum suos auditores ad tollerantiam
 hortatur aduersitatem principum. Dicit
 etiam ecclesiam que etiam seruata est in
 babilone constituta id est in confu-
 sione tribulationum et tunc collecta
 eam esse confirmat: ut ostendat sac-
 tam dei ciuitatem in hac vita
 a persecutione et pressura ciuitatis
 dyaboli quam babilonia signat
 imminere eam non posse. Martum autem
 filium suum euangelista dicit: qui
 eius in baptismo dicitur filius
 effusus. Unde patet quod priusquam
 martum alexandria de roma
 ad euangelizandum mittet episcopus

totam antea scripsit. Tunc autem
 claudi principis et petrus ac
 martus romam venerunt. Et ipse
 martus descripto rome euangelio
 suo: alexandria missus est. Unde
 colligitur quod epistolam hanc petrus
 dum scribit ubi uel quoniam scripsit. locum
 erat rome tempus claudii cesaris.
Salutate inuicem in osculo sancto.
Osculo sancto osculo uero osculo
pacifico. osculo colubino non
ficto subdolo polluto quoniam usus
est ioab ad occidendum amasam.
 quali iudas ad idendum salua-
 torem. quali utitur hi qui loquuntur
 pacem cum proximo suo. mala autem
 sunt in cordibus eorum. Illi ergo oscu-
 lo sancto salutem inuicem que non deli-
 quit uerbo nec lingua. sed ope et
 ueritate. Graua uobis omnibus qui
estis in christo ihesu. A gratia incepit
 epistolam in gratia consummat. media
 gratia respicit. Ut errorem pelagia-
 num omnium locutionis sue parte dampna-
 ret. Ecclesia uero christi non nisi per
 gratiam eorum saluari posse doceret.
 Et consulte cum dicit gratia uobis
 addidit omnibus qui estis in christo
 ihesu: ut ea que paucis ecclesiis id
 est ponti galacie capadoacie asie
 et bythime scripsit cunctis per orbem
 christi ecclesiis se scribere designet. Sicut
 et iohannes in apocalypsi cum septem
 asie ecclesias singillatim per ut ope-
 rebatur admonere. aduixit per singu-
 la ita concludens. Et habet aures:
 audiat quod spiritus dicit ecclesiis:
 apte insinuat quod cuncta que uinculis
 ecclesie scripsit: omnibus que auditi salu-
 bre haberent uniuersis fidelium scriberet
 ecclesiis.

**Explicit tractatus beati bede
in eptam p̄m am beati petri
ap̄ti Inapit eiusdē in sc̄dam**

Symon petrus seruus
et ap̄tus ihu xpi hinc
qui coeq̄lem nobis
sortiti sūt fidē. **Pr̄p̄**
tū est in sequentibus huius epte
Ecce hanc vobis carissimi sc̄daz
sc̄bo eptaz. Vnde cōstat q̄ hanc
eisdē quib⁹ et priorē epistolam
miserat electis profectis dispo-
nis ponti galatie cappadocie
asie ⁊ bytīme epistolā sc̄psit q̄b
coeq̄les sibi agnoscit. Nō q̄ cir-
cūsiōnē ex lege acceperāt quā
īpe ut nā iudeus habebat. sed
quia eandē quā īpe illustrante
xpi gr̄a acceperāt sortiti sūt fidē.
Nō em̄ arriasio legalis. s̄ sola
ē fides ewangelica q̄ gencium
p̄ptos antiq̄ dei plebi ofonet.
Verū quia fides eades sine opi-
bus saluac̄e nō p̄t. recte subdit.
In iusticia d̄m n̄ri ⁊ saluatoris
ihu xpi. Illis q̄ scribit eptaz illos
salutat ap̄tus petrus qui coeq̄le
sibi sortiti sūt fidē. et hanc p̄ opa
iusticie extent. **Eus** v̄z iusticie
quā nō huāna prudētia repperit
nec legalis institutio docet. s̄ p̄
ewangelium loquēs d̄ns ⁊ saluator
n̄r ondit tū aut. Nisi habūdaucit
iusticia v̄ra plus q̄ sc̄bay et
phariseoy. nō intrabitis ī regno
celoy. **Et itez** audistis q̄ d̄m ē
antiquis. **Ego** aut̄ dico vobis. **Gr̄a**
vobis ⁊ pax adimpleat̄ in ag-
macione d̄m n̄ri ihu xpi. In p̄s
epta sc̄psit gr̄a vobis et pax

multiplicet. In hac aut̄ gr̄a vob
et pax adimpleat̄. Quia nimi-
rū illā incipientibus h̄ar p̄fecti
oribus sc̄psit eptam. Multiplica-
tur em̄ pax et gr̄a b̄n̄ p̄ficiētib⁹
in hac vita p̄ fidē. adimplebit̄
aut̄ puenientib⁹ in alia vita
p̄ sp̄em. Vnde bene tū dicit̄ q̄
na vobis et pax adimpleat̄.
addidit in agmacione d̄m n̄ri
ihu xpi. Quia hec est inquit
vita etna vt agnoscāt te vnū
et vey dēū. et quē misisti ih̄m
xpm. **Et itez**. Si uos filius libe-
raucit. vere libei eritis. et ag-
noscetis veritatē. et veritas liberabit
vos. **Quo** oīa nobis diuine v̄tutis
sue q̄ ad vitā ⁊ p̄tate donata
sūt. **Pendet** h̄ sc̄m̄a a superiorib⁹.
Est em̄ sensus. **Gr̄a**na vobis et
pax adimpleat̄ in eo vt d̄m
n̄m ih̄m xpm p̄fecte agnosca-
tis. **Et hoc** quoz p̄ eū agnosca-
tis quō oīa nobis diuine v̄tutis
sue donata sūt p̄ eius gr̄a q̄
ad vitā obtinēdā ⁊ p̄tate cō-
suandā sufficiūt. Vnde ait. **Dia**
oīa q̄m̄q̄ audiui a p̄re meo
nota feci vobis. **Et alibi**. **Et ego**
claitate quā dedisti m̄ dedi-
cis. **Ad** si legat̄ ut quidā codi-
ces habēt. q̄ ad vitā ⁊ p̄tatem
donata ē. h̄c est sensus. Vt cōg-
noscat̄is quō d̄ns n̄r oīa nobis
diuine v̄tutis sue dona iuxta mo-
dū n̄re capacitatis presticit.
q̄ videlicet v̄tus ad vitā nobis
et p̄tate cōsequēdā donata
est. h̄c etem̄ modus locutiois
scripturis ē vsitatissim⁹. ⁊ ap-
pellat̄ a ḡmatus eclips̄ id ē
defectus necessarie dictionis

Cruale e in psalmo Crua neqz
 ab oriēte neqz ab occidēte neqz
 a desertis montibz. subaudit eim
 patet via fugiendi qm deus
 ubiqz iudex e. Progmationem
 eius q uorauit nos ppa gloria et
 virtute. Et hoc a superioribz pen
 det: q p rogmaone dmi r salua
 tois nri oia diuitatis eius miste
 ria quibz saluadem agnouimus
 Cr' nos ppa vltute r gloria vocat.
 Crua no angelu ad saluacoem
 nram no archangelu misit. No
 in nobis aliquid meriti boni p
 quo saluadem inuenit. Crua
 potius infirmos et inglorios
 ternes. sua nos vltute recupera
 et gloria hinc etem dicit. Non
 vos me elegistis: s ego elegi vos.
P qua maria r piosa nobis p
 missa donauit. Per qua p rog
 maone eius dicit Crua qnto qd
 pfectus dmi agnoscit: tato am
 plius pmissoz eius magnitudme
 sentit. Ut p her efficam diue
 ssortes nature. Mutat repente
 psona et q pus dese subq dixe
 rat piosa nob pmissa donauit
 donisus extemplo ad eos qbus
 loqbat. Ut p her efficam inqt
 diuine consortes nate: qd no fortui
 tu s puidet agit. Ideo inqt dms
 nobis q natura iudei q sub lege
 sumz nati q magistro ipsius ena
 corpalit' inbuti. Oia diue vltutis
 sue secreta reseauit. Ideo nobis
 suis vyz discipulis maria r piosa
 spūs sui sū pmissa donauit. Ut
 p h' ena vos q ex gentibz estis qui
 eū corpalit' vidē nequistas diue
 sue nature donaet esse picipes
 Nobis sz q ab ipso audiuimz doce

tibus uos p eius mysticia rōsecrātibz
 Unde rectissime qd sup ait gracia
 vobis et pax adimpleat. Rogmōe
 dmi nri ihu xpi quō oia nob diue
 vltutis sue q ad vitā r pietatem
 donata sūt. Pt ita dmi accipi gra
 uobis et pax in eo adimpleat. ut
 sic agnostatis dmi nrm ihm xpm
 ena uos sicut nobis p illū oia diui
 ne vltutis sue pmissa ul' munera q
 ad vitā r pietatē ducūt donata
 sūt. ut sicut nos pmissa ab illo do
 na ul' accepimz. ul' accepturos nos
 esse sine ulla dubietate cōfidimz.
Ita ena uos credētes de donis eius
 existatis dubi. Fugietes es que in
 mudo e gupistēre corrupaonem.
Bene dicit gupistēria mudi habē
 corrupaonē: ideo q fugiedā esse
 iuxta eū q dixit. Cruasi a facie co
 lubri fuge pta. Crua e r corrup
 tibilis gupia de qua canit. Corupit
 et desent aia mea in atria dmi de
 qua ena in libro sapie p figuram
 locutionis q grece climax latine
 gradaco vocat. Pulchissime refert
 Iniciū inquit sapie verissima est
 discipline gupia. Cura q discipline
 dilectio e. et dilectio custodia legū
 illig e. Custodia at legū cōsumaco
 corrupaōis e. Inocorruptio at facit
 esse proxm deo. Corupia uoz sa
 piētie deducet ad regnū ppetuum.
Vos at omēz curā subiferētes. mi
 nistrate in fide vza vltutē. Vltutē
 hoc loco no p fortitudine ac mātū
 lis. s p gūfaciōe bona posuit. que
 fidei recte iūgeda e: ne sine opibz
 otiosa sit r mortua. In qua recte oēz
 curā subimpre pcepit. Crua q mol
 lis r dissolutus e in ope suo frater
 e sua opa destruetis. In vltute autē
 scienā. Iuxta illud psal. disate bene
 face. qrite iudiciū. In scienā at ab

stinet. Ut cum bona facta didicerint
mox a malis abstinere: ne invariū
scia celestium cedat si se ab illicitis
trestibus quibus gtime neglexerit. In
abstinentia aut paciam. Abstinentia
nere ē sp paciam comitet. Ut quicq
a voluptatibus mundi se cōtine didicit
eius quoz adusa corde firmo susti
neat: a dextris vix 2 a sinistris p
arma iusticie munitis. In paciētia
autē pietatē: ut erga eos quos pa
tient toleat etiā pie existat. Juxta
illud ap̄ti pauli Caritas pacis ē: be
nigna est. In pietatē aut amorē fra
trinitatis: ut nō alterius rei intuitu
pietatis opa suis qz adūsariis im
pendat nisi fratne tm dilcois. hoc
vix tota intencione pcurābvt quos
docendo solū ul redarguendo ne
quit ad effectū pietatis: orādo ul
benefaciēdo cōuertat. In amore
aut fratnitatis caritatē. Caritatem
hoc loco appellat speaalit' eam
qua cōditore diligim9: qz p̄ficiēti
bus v̄tutū ḡdib9 m̄ito amori frat
nitatis adiūgit: qz nec deus sine
proxio: n' sine deo proxio p̄ferte
valet amari. Et quidē dei amor
excellētiōr ē amore proxioy: qz
illos sicut nosipos deū v̄o toto
corde tota aia tota v̄tute diligē
iubem9. Et tñ q̄suetudie nos amo
ris fratm oportet ad amorē con
ditois ascendē. Et em nō diligit
frēm suū quē videt cotidie: d̄m
quē nō videt quō p̄t diligē. Et
em oia si uob assint 2 superēt:
nō vacuos ē sine fr̄u vob ostitu
ent. Si superēt dixit: si adūsū
bella v̄noy poriori v̄tute p̄ualu
erint. Sui em nō presto sut her:
recus ē 2 māu tēptans. Oculus
sciētiā: man9 opacionē designt

Cecus autē ē et māu tēptans: qui
sciam recte opacois nō h̄ns qd qd
sibi rectū videt opat. Et lumen
v̄tutis ignorās q̄i manū ad
opus qd nō videt extendit. Gref
sus in iter qd nō p̄uidet attollit.
Ideoqz repente miser in ruina p̄di
cois quā p̄scie nequibat incidit.
Talib9 autē ē ois cui nō presto sut
her q̄ petrus loquit: quia per
inremēta v̄tutū spiritualiū ad cō
sorcium d̄mitatis p̄uēire cōuēiat.
At cont salomon sapiētem mo
nēs auditorē: et palpebre inqt
tue p̄cedent gressus tuos. Quod
ē patent' suggerē vt in cūctis
actib9 n̄ris qui nos finis sequitur
sedula intencione p̄uidē curemus:
quid p̄m̄ dei volūtate qd alit' agit
sollert' explorem9. Et uia p̄t fr̄es
magis satagite: ut p̄ bona opa
certā v̄rām uocacionē 2 electionē
faciatis. Multi sut uōti pauci at
electi. Terta ē uōtio cūctoz qui
ad fidē veniūt v̄o fidei sacmē
tis q̄ p̄pererūt bona quoz opa
p̄seuerant' adiūgit. isti suā vo
cacionē etiā 'electionē etiā intu
entibus faciūt. Sicut econtra
q̄ post uocacionē ad c̄mina re
uertūt: cū in h̄is ex hac vita
migrauerūt certū iā oibus quia
reipi sut reddūt. Her em facē
tes nō peccabitis aliqn: de ma
ioribus p̄tās dicit q̄ quicqz egit
nō h̄z h̄editatē in regno xpi et
dei. Et a quib9 ois qui sup̄dictis
v̄tutibus se mānparit immūnis
d̄no p̄manet. Alioqn sut p̄tā
minora de quib9 septū ē. Et uia
nō ē hō iustus in tra q̄ faciat

bonū et nō peccat Et nō iustificabitur in op̄tū tuo oīs viues. Si em̄ habūdant m̄strabit uob̄ m̄troitus met̄nū regnū d̄m̄ nr̄i et salua
toris ihu xpi. hūc loco cōgruit illud ezechielis p̄ph̄e ubi de edificāo in mōte ḡstituto loquēs ait Et in octo ḡdibus ascensus eius. Et hūc em̄ b̄t̄s petrus octo v̄tutū ḡdas enūat. quib⁹ fugiētes mūdialis ḡrup̄ie corrupcionē ad habitatiōnē regnī celestis ascendē debent. fide s̄q̄ v̄tutē. sciām abstīnēciam. paciētiā pietatē amorē fratritatē et caritatē. De quib⁹ nimirū ḡdib⁹ psalmus dicit Ascensus in corde eius disposuit. et usq̄ dū ait ambulabūt de v̄tute in v̄tute videbit⁹ deus deos in syon. p̄ter qd̄ incipiam vob̄ q̄mōnē de h̄is. Et qd̄e sc̄ctes et firmatos in p̄nti v̄tate. Quāe vult illos q̄mōnē de vob̄ op̄ibus quos h̄c sciām dicit et de p̄ntia vitatis esse ḡfirmatos. nisi forte ob hoc. sciām quā norūt op̄ibus exēat. et v̄tate tūḡ p̄sencia cōfirmati sūt. fixa mēte custodiāt. Ne qm̄ p̄ mḡros errorib⁹ excedāt a simplicitate et castitate fidei. De quib⁹ vix mḡris in processu epl̄e plura loquit⁹. Sc̄ant aut̄ hūc. sentētia b̄t̄i ioh̄is qua dicit. Nō sc̄p̄sm̄ḡ vob̄is q̄ ignorātibus v̄tate s̄ q̄ sc̄ctib⁹ eā. Ideo autē sc̄ctib⁹ v̄tate sc̄būt et eos q̄mōnet apti. ut qd̄ sc̄nt obsuet. Vn̄ et ioh̄es h̄ loquēs post pauca subiūgit. Vos qd̄ audistis ab uicō in vob̄ p̄maneat. Iustū at̄ arbitror qd̄ diu sū in hoc tabnaculo. suscitāe vob̄ in ḡmōnitione. Tabnaculo solem⁹ in it̄nē al̄ in bello vti. et ideo se recte fideles q̄d̄ diu

sūt in corpe et p̄grimat⁹ a d̄no in tabnaculis esse testat⁹. In quibus iter huius vite pagat⁹. et contra aduersarios vitatis et tamen agant. Sc̄tus qd̄ uelox ē depositio tabernaculi mei. Pulcherrime b̄t̄s petro obitū suū nō mortē s̄ depositiōnē tabnaculi sui dicit. Quia nimirū sic ē p̄fertis dei filiū carnis et t̄m̄cula exuere sicut viatorib⁹ ḡfecto it̄nē domū p̄p̄riā solū municipatū solā patriā norūt in celis. De qua et ap̄t̄s paulus Sc̄m̄ḡ m̄q̄t si t̄restrib⁹ dom⁹ nr̄a hui⁹ habitaculis dissoluat⁹ qd̄ edificatiōnē ex deo habem⁹ domū nō māfactā et̄nā in celis. Nō em̄ idocitas fabulas sc̄cti notā sc̄m̄ḡ vob̄is d̄m̄ nr̄i ihu xpi v̄tute et p̄sc̄ctiā. s̄ speculatores facti illiḡ magnitudinib⁹. Hic paganos sil⁹ et h̄eticos tergit⁹. quoz̄ p̄m̄ qd̄ q̄ eos delectabat deos appellāe nō timuerūt. Sed̄i acceptis dei veri m̄st̄ens de cetero v̄o nō diuinit̄ scripturis attendē s̄ ad suū potius sensū erroneū hab̄ male int̄pretādo tr̄sferre studuerunt. Et hanc vocē nos audiui⁹ de celo allatā. Quida hanc epl̄am negant a b̄t̄o ap̄to petro c̄e ḡsc̄ptā q̄ si hūc v̄sū sollertius attenderet et hoc qd̄ sequit⁹. Tu essem⁹ cum ip̄o in mōte s̄to. Nequaquā de epl̄e hui⁹ autore dubitaret. Costat em̄ iuxta fidē ewāgelioz̄ q̄ p̄fatiōnē vocē sup̄ d̄m̄ in mōte clausitātū idē petrus tū iacob⁹ et ioh̄e coap̄t̄olis suis audiuit. Et habet firmosē p̄ph̄etū s̄mōnē illū vix quo ex p̄sona mediatois dei et hōm̄ loquit⁹ d̄t̄es. d̄ns dixit

ad me filius meus es tu: ego hodie
genui te. **Et** enim quispian inquit
nostro testimonio loquitur dicitur disce
dendum putauit quod in secreto glo
ria redemptoris nostri aspexerimus di
uinamque vocem patris ad eum factam
audierimus: certe finem prophetico
nemo contradicit nullus de hoc am
bigere audebit quem dominus scripturis
iam olim insertum omnibus verum esse testatur
Cui benefactis attendentes quia lucene
luceti in caliginoso loco. Ordo
sensus est. Cui attendentes quia lucene
lucenti in caliginoso loco benefactis
In huius eterni seculi nocte tenebro
sis temptationibus plena ubi diffici
le quisquam inuenit quod non offendat?
Quid essemus si lucenam prophetiam finem
non haberemus? Sed nunquam pro luc
na est necessaria? Non utique. **Domine**
dies inquit lucifera. Mane enim asta
bo tibi et conturbabor ad lucenam inte
rim nocturna pertinet quod filii dei sumus:
et nodum apparuit quod erimus. **Et in**
operatione quidem improborum dies sumus
paulo dicente. Fustus aliqui tenebr
nunc autem lux in domino. Sed si operentur
illi vite in qua futuri sumus adhuc
nox sumus et lucena indigemus. Et lu
cifer oriat in cordibus vestris. Quis
est lucifer iste? si dominum dicat parum est
lucifer: ipse clarus intellectus noster est
Ipse enim oritur in cordibus nostris: ipse
illustrabitur ipse manifestabitur. Dilectio
erit qualem nunc optamus? Et quomodo
non est suspiramus? Et quilibet est sin
guli in singulis videbimus quomodo nunc
facies nostras altitruum videmus. Hoc
primum intelligentes quod omnis prophetia scripte
propria interpretatione non fit. Perdet
hic officium ex eo quod superius ait
cui benefactis attendentes. Cui enim

prophetarum vobis attendentes bene
utique faciunt ut per hoc luce possint
habere sine: hoc primum intelligere de
bent quod nullus prophetarum scripturarum propria
sua interpretatione propriis dogmata
vice predicant sed quia a domino didicerunt
hec suis auditoribus agenda quomodo
dabantur? **Quare in secreto celestia**
archana preceperunt hoc finem vel loqui
do vel scribendo dei plebi debebant
Et non sicut generum dominum quod ipsi de
corde suo finxerunt hec turbis deceperunt
quod diuini oraculi consulta profere
bant. Sicut ergo prophete non sua propria
sed dei verba scribebant: ita lectorum
non sua propria interpretatione potest
ut in ea sensu vitatis exorbitet?
sed hoc omnimodis debet attendere: quomodo
sua verba voluit intelligi ipse quod scriptum
sit. Non enim voluntate humana alla
ta est aliqui prophetia: sed spiritu sancto
inspirati locuti sunt sancti dei homines
Sicut in profeta prophetarum non erat
semper habere spiritum sanctum semper futura
posse predicare: sed ipse spiritus eorum corda
quomodo voluit impleuit. Ita etiam profetas
eorum non erat ut quecumque vellet doce
ret sed quia spiritu illustrati didicerunt ea
sola dicebant. Hec ideo dicimus ne
quis ad libitum suum scripturas expo
ne audeat. Ridicule quidam hoc beati
petri verba interpretatus est dicit. Quod
sicut fistula flatu oris humani ut re
sonet accipit nec sonum tamen ipsa que
ministrat quia insensibilis nature est
intelligere valet: Ita prophete dei spiritu
inspirati ea que idem ipse spiritus vellet
ore profert. Nec tamen ea que dicerent
ipsi mente tenerent? Juxta illud ma
romis. Dat sine mente sonum: quod
imprudens erroris esse palam
daret. Cuius enim auditoribus tam

sana viuedi q̄silia daret? si insanes
 siles ip̄i que loquent̄ nestaret? Et
 videntes appellant̄ p̄phete qua rōe
 sc̄ptū est Verbu q̄d vidit ysaiab ā
 aliq̄s aliud p̄pheta nisi q̄ i occulto
 visionū celestū lucidissimo mētis
 intuitu gnoscebat archana que
 foras suis auditorib⁹ palā v̄bis
 q̄buscūq̄ vellent efferrer? Fuerūt
v̄s pseudo p̄phete in ip̄lo sicut
et in vobis erūt m̄gri mendaces:
q̄ in dicit̄ sectas p̄dicōib⁹. Et
secte h̄ie: grece dicit̄ h̄eses. Cum
 quib⁹ stulta obstinacōne errore que
 sel cepit semp̄ sectā nullatenus
 cessat? q̄d h̄eticōy esse p̄p̄ū quis
 nesciat? Item qui emit eos d̄m̄
negant sup̄dicētes sibi celestem
p̄dicōne. De hoc emptōe et pau
 lus ait Empti estis p̄cio magno?
glorificate et potate d̄m̄ i corp̄e
v̄s. Neito aut̄ sibi celestē p̄dicō
nem sup̄dicūt? qui redēptorem
 suū negātes h̄ic recte q̄fitendo
 glorificāe et b̄nfaciēdo suo corp̄e
 ferre detrectēt. q̄d om̄s faciūt
 h̄etici. Nā et arrius q̄ redēptorē
n̄m̄ in diuinitate patre minōrē
dicit: et fortius qui dicit xp̄us
homo ē. deus nō est. et maniche
us q̄ dicit xp̄us deus tm̄ ē. homo
verus nō est. et abyron qui dicit
xp̄us ante mariā non erat ex
ip̄a originē sup̄sit. et appollinaus
qui dicit xp̄us tm̄ deus et caro est
aiam rationabile nūq̄ suscepit
et pelagus q̄ dicit xp̄us redēp
tor puloy in baptismo nō ē. q̄a
sine iniquitatibus cōcepti et sine
delictis a m̄re sua geniti nullū
peccatū h̄nt p̄ccm̄ q̄d sibi debe
at dimitti. ideoq̄ xp̄us non est

saluator om̄ elōy Et retēa cum
 h̄is h̄eticis d̄m̄ p̄fecto q̄ emit eos
 p̄cio sanguis negat? quia illum
 nō qualē v̄itas ondit? s̄ q̄lem
 sibi ip̄i fingūt p̄dicāt Et apterea
a redēptore alieni facti: nil t̄ig
quā foueā p̄dicōis expectant.
P̄ quos via v̄itatis blasphemabit?
Via v̄itatis blasphemabit? per
h̄eticos? nō solū in eis quos sic
h̄esi seductos associāt? s̄ in eis
quoz. quos p̄ impurissima sua
facta et sacrificia ul' misteria ex
atanda que faciūt in odiū nob̄
xp̄iani conatāt? Existimātib⁹
imp̄tis om̄es xp̄ianos: h̄uicmōi
flagitijs esse mancipatos. Quilib⁹
dicit scriptura P̄ uos nomē meū
blasphemāt in gentib⁹. Quibus
iudiciū iā olim nō cessat. Tu iam
olim p̄tētū sep̄us significet? non
cessat aut̄ v̄bū p̄ntis sit t̄p̄is? n̄
quia iā olim cepit iudiciū p̄dici
om̄is imp̄oz q̄d eos p̄ntialit? p̄
extructiōis nullō v̄m̄q̄ fine cessab̄.
Si em̄ angelis peccatib⁹ non
peccat? Multi h̄c v̄s̄iculi v̄no
fine claudūt? Nouit d̄ns p̄ios
de tēptacōne eripe. Si em̄ inq̄t
deus angelis peccatib⁹ nō pep
tit? s̄ eos inferni traditos p̄emis
ad maiores in die iudicij suat
truciatus? si originale mūdū p̄t
stelēa diluuiō p̄dens noe iustum
seruauit? si sodomoz flagicia pu
m̄es loth iusticie cultorē. ab iustis
eruit? Constat p̄cto q̄ nouit
d̄ns p̄ios de tēptacōne eripere:
in quos vero in die iudicij cruci
andos refuāe. Et nōndū in eo
q̄d ait deum angelis peccatib⁹

nō peperisse quia ipi mali āgeli non
nō a deo mali conditi s̄ peccando
facti sūt mali **Et** rudētibz infer
ni detractos in tartarū tradidit in
uudiciū cruciandos resuari. hunc
vsicū alia trāslatio sic habet: sed
carcēbus caliginis inferi ētrudēs
tradidit in uudicio pūmēdos resu
uari **O**stendit gō adhuc āgelis
apostatis vltimū uudiciū penā de
beri: de qua dñs dicit **I**te ignē
etnū 7 qui pparatus est dñs 7 ange
lis eius: **C**ruānis iā penalit hunc
infernū hō est inferiorē caliginosū
aerē tāq̄ carcerē acciperint **C**ū
em̄ ad sublimitatē celi iā hūg acis
spaciū dici infernus p̄t: sicut etiā
q̄ntū ad eusdē aeris altitudinē:
tra que inferius iacet infernus
intelligi et profundus p̄t **R**udētes
aut inferni appellat ipaz supbie
iactanciā: qua angelicus sp̄s cō
tra gōditōrē itumuit **R**udētes q̄p
pe dicit̄ fines quibz naute vela
suspendūt. ut flante aura. portz
tranquillitatē relinquant: seseq̄
sem̄p̄ ambiguis pōti fluctibz cre
dant. **C**ruibz cōueniēt̄ rudētibz
Imūdoz spiritūū conamīa gparā
qui mox ut flatu supbie impulsi
se adūsus cōditōrē crexerūt: ipis
elacois sue conatibus in abissi pro
fuda sūt rapti **C**ruidā codices
hnt̄ s̄ rugientibus inferni detrac
tos in tartarū tradidit: qd̄ vocē
ul' supbie elacois ul' ciulatus in
pemis significat **R**ugient nāq̄
fere tū ul' fame ul' q̄ aliud mole
te patiūt̄ p̄t̄ nimietatē elacois
ferre nō valentes si qd̄ eis adūs
tatis occurrerit **E**t originali mūdo
nō peperit: **I**dem ipse mūdo est in

quo nūc hūanū genus habitat:
quē inhabitauerūt hñ q̄ ante di
lūuū fuerūt **Et** tñ recte originalis
mūdo ille q̄ alius dicit̄: q̄ sicut
in sequētibus hūg eple s̄ptū cōti
net̄ ille tūc mūdo aqua iūdatz
perit̄: et celis vōz qui erāt prius
id ē cūctis aeris hō turbulētū spa
ciis aquaz accrescenciū altitudie
cōsuptis: et tra quoz in alterā fanē
excedentibus aquis immutata **N**ā
et si mōtes aliq̄ atq̄ valles ab inicio
facti credūt̄. nō tamē tanti q̄nti
nūc in orbe ceruūt̄ vniūso **C**rd̄
negari forte potuisset: si nō etiā
nūc oibus ānis trarū faciē t̄nere
mus aquaz subuersione mutata
Crd̄ tāto magis tūc fuisse factum
credit̄: q̄nto maior ac diut̄ior
impetus aquaz tras obsidēs allue
bat **Et** octauū noe iusticie p̄conē
custodiuit diluūū mūdo impioz
inducēs. **C**onstat oibus q̄ noe de
tima ab adā generatiōe natus est
Et octauū eū noiat. q̄ octo hōies
diluūū euaserūt e quibz ille vng
erat **I**darco aut̄ octauū nūc facit
mentionē: ut occulte insinuet q̄
tpa diluūū discrimen significent
examimis vltimū: q̄n dāpnatis oibz
reprobis. omēs iusti gloriā vite
p̄petis accipiūt **B**ex etem̄ sūt seculi
p̄ntis etatis: septima etiā nūc agit̄
etas in illa vita: vbi aīc s̄toz sab
bato felici t̄ requie p̄frūit̄ etne
Octaua ē ventura tpe iſurrecti
onis om̄ 7 vniūsalis iudiciū **I**usti
cie aut̄ p̄conem noe ggnōiat̄ 7 q̄
iusticie opa faciēs cūctis itūctibz
qlit̄ corā dño viuēdū cēt̄ oñdit̄
Neq̄ em̄ vbo quempiā docē t̄p̄it̄
quippe cuius nō vnus s̄mo reperit̄ ad

deū prolatus ul' hoies: s; qd' maxi-
 me vltutis est in tota arche fabra
 i aduetu diluuij in sequētib; cui . . .
 p'mordis ore quide silente. s; cordis
 deuotione p'optissima iussis obtē-
 perae celestibus Et ciuitates sodo-
morū 2 gomorreorū cinere redi-
gens euersioe dampnauit. Triua
ciuitates impiorū in cinere redac-
tas asserit. du' intelligi d; q; et
 p'mo p' incendiū eas cū adiacēti-
 bus trib; in cinere redegit? et cū
 loca incendiij postmodū mortui
 maris vndis cōtexerit: seruare
 adhuc voluit arāpositā r'gionē
 p'risce sperāe pene. Nascūt em po-
ma pulcherrima q; et edendi cupidi-
tate spectantibus generēt: si carpas
fatuescūt ac r'foluūt in cinere sumū
q; excitant q; adhuc ardeāt. Vñ in
 libro sapie dicit: her iustū a pereūti-
 bus impijs liberauit fugietem. desce-
dente igne in pentapolim Aug' testi-
monū nequicie fumiganda gstat
 Deserta tra et mēto tpe fructus ha-
 bentes arbores subaudiū: et ipse
 fumigabūde gstat deserte Et hoc est
qd' hic quoz subūgit. Exemplū eoz
qui impie acturi sūt. ponēs Nam
et ignis q' sodomitas semel punit:
ōndit patent' quid impij sint sine
sine passuri. Et q' tra eoz futi-
gabūda: gstat q' frētus eius pulch'
r'm cinerem habent intus r'fetore
apte oibus seculis inuit. q; delet
taco carnis 2 si stultoꝝ mentibus
ad p'ns aridet nil tñ imuisibilis
msi incendiū sibi r'seruat: nisi ut
fumus tormentoz eius in secula
seculoz ostendat. Et iustū lothop-
pressū a nefandoꝝ iuura 2 luxu-
riosa cōuersatione eruit. Aspēu

em 2 auditu iustus erat: habitans
 apud eos qui de die in die aiam
 iustā iniquis opibus cruciabant.
 Cruciabāt quide virū s'm iniqua
 proximoz facta p' et vba: q' not
 die t'nens nullatenq; corrigē valebat:
 s; tñ ipe tā p'spēte se gerebat. ut n'
 visis eoz flagitijs nec auditis i aliq
 caste sue mētis fuscāet intutū sed
 indefessa intēaone ceptis sue iustis
 t'istebat actibus. Vel ite aspēu et
auditū iustus erat: Et nichil in
illo p'ntes nisi iusticie opa c'nebat
et audiebāt eloq'a Nichil fama de
illo p' absentes: nisi qd' ad iusticiā
ptineret vulgabat. Ad ex'm bñ
iob qui dicit. auris audies bñfica-
bat me: et oculus vidēs testimoniū
reddat m' Et notādū q' bñs pe-
trus hoc in loco dñci magisterij
sequit' exemplū. Et ipe em dñs i
evan. de die iudicij loquēs sub-
tanēū ul' diluuij ul' ignis sodomi-
tici aduetū ad mēoriā deducit:
ubi iusti libeati repbi at s'mt in
opmate p'dicōis laq'o cōprehensi
Et 2 alio loco cū discipuloꝝ aīos
a fastu elatiois compestē curaret:
angelici casus illis p'inat. ex'm. Vi-
debā iniquēs sathanā qñ fulgur
de celo cadētem. Nouit dñs p'os
de tēptacione eripē: iniquos v'co
in die iudicij cruciandos r'suari:
nō q' nō etiā ante diē iudicij so-
luti corpe penas luēt p' mētis: s;
q' q' uora eos in iudicio tormēta
expectat: qñ qm et in corpe recep-
to qui nūc in aīa sola cruciabūt
Vñ 2 dñs hīs q' v'bu ewā' i t'p'e
noluerūt ciuitatib; exp'brās ita
gclūsit. Remissus erit t're sodomoz

in die iudicii q̄ vobis traq̄s aut̄
eos q̄ p̄t̄ carnē in corrupta imūdi-
tie ambulāt. formatores dicit
qui pro reatu fide corruptionis
maiora in iudicio q̄ ḡnales inq̄
tormenta paciāt̄ Dnationēq̄ con-
tēpnūt audaces sibi placētes. In
perbos dicit et arrogantes qui et
ip̄i ḡuora ḡnalibus sint supplicia
laturi Beatas nō metuūt facere
blasphemātes hēticos dicit qui
blasphemātes fidē ul' vitā ortho-
doxoz sectas sui noīs id ē hēsēs
inducūt. qui et ip̄i cū prioribus
audiāt q̄ fortiorib⁹ fortior istat
cruciatio Vbi angeli fortitudie
et v̄tute cū sint maiores nō p̄o-
tant aduersū exērabile iudiciū
sed aut vbi significat in eo q̄ d̄na
tionē q̄tēpnūt. sed audaces qd̄
sibi placētes sūt qd̄ hēsēs id est
sectas faciūt qd̄ blasphemāt her
nāq̄ faciēdo angeli demōia fieri
at penas sue sup̄bie solūē me
ruerūt Neq̄ em̄ spiritualis eoz nā
p̄t̄cebat̄ corruptie carnalis obste
ritate pollui. nisi forte cū ad hāc
hōies illiciūt pro eo quoz illos si
tut et p̄ retēb̄ q̄ hōibus mala agē
da p̄suadet iudicādos cē significat.
hij vero uelud irrationabilia p̄o-
ra natalit̄ in captione et in p̄mione
in hys q̄ ignorāt blasphemātes in
corruptione sua peribūt. Dicit irra
tionabilib⁹ animalib⁹ naturale ē causa
p̄abuli. sepius in captione et in p̄mi
one ignorant̄ incidē. ita et hēteri
compati iumentis insipientib⁹ ob
appetitū sue corruptionis explēdū.
irrupta sanāq̄ catholice ecclie
doctrinā blasphemantes. at v̄tā

sempiternā sibi p̄diciōis laq̄os impia
temeritate necit. Quales extitit
se hēticos ip̄is ap̄toz t̄pib⁹ symo
nianos menandanos basilianos
nicolaitas hebrionitas marionitas
et cerdomanos pluresq̄ alios histo
ria eccliastrica refert De quibus
recte cū dixisset blasphemātes in
corruptione sua p̄ibūt. adūxit
Papicetes merredē iniusticie mer
redē nāq̄ iusticie pena dicit.
quā opa iusticie merent̄ maxie
in eis q̄ cū ip̄i corruptionis carnis
seruiūt nichilomin⁹ cōuersationē
eoz q̄ caste viuūt blasphemant.
cū ip̄i vesanis teneāt̄ erroribus
eis q̄ sanū sapiūt detrahē non
cessant. Voluptatē existimātes
dici delicias cōm̄nacionis et macula.
Voluptas et in bono accipit et in
malo. In bono quidē sicut paradus
dicit̄. Et sicut in psalmo canit̄. Et tor
rente voluptatis tue potabis eos
In malo aut̄ ut salomon ait̄. Ido
lestentia em̄ et voluptas vana sūt
sed indifferent̄ accipit̄ iuxta hoc
qd̄ sara dicebat postq̄ q̄sēni et
d̄ns meus vetulus ē voluptati ope
rā dabo. voluptas ḡ bona recte
dici vocat̄. qua facti quq̄ delect
tant̄ in d̄no Voluptas aut̄ mala
notas q̄ cū rep̄bi ad p̄ficiēdū opa
tenebrarū p̄uēse delectāt. Bene
ḡ d̄ de iustis q̄ voluptatē exis
timēt̄ dici delicias cōm̄nacionis
et macule. q̄ mlti m̄tātū secordes
p̄uersi et iuerendi existūt vt
cū delictis impurissimis vacēt et
exēradissimis has tū ip̄i optimas
et q̄ lucifluas iudicent̄ Quidā
p̄mū hui⁹ v̄sūcū v̄bū p̄cedenti
v̄sūi iūgūt. ita legētes. Propicetes

mercede iniquitatis voluptate. et ex
ponit iuxta illud ap[osto]li pauli Tra-
didit illos deus in desideria cordis
eor[um] in inuidiam ut quibus affia-
ant corpora sua in semetipsis. Et
 paulo post. temptatione operantes mer-
cede qua oportuit erroris sui in
semetipsis sapientes. Et sicut non
 pbauerit deū habē in noticiam
 tradidit eos deus in reprobū sensū
 ut faciant q̄ nō querūt. Et nos
distinctione qua in b[ea]ti pape gre-
gorij opusculi. inuenimus sequen-
dā esse putauimus. Pellicetas aīas
instabiles. Pellicetes appellari solēt
métrices sup[er] uocabulo a polluci-
one ul' a pellicis sine formositate
qua incautos illiciūt. Pellicēt gō
aīas instabiles. q̄ eas. male doctē
do erroneis ualioy dogmatū scētis
q̄ q̄ stupranciū lusibus subdiunt.
Diriti sūt uia balaam ex bosoz
qui mercede iniquitatis amant.
correctione uo habuit sine uerba-
me subingale mutū in hoīs uoce
loquēs phibuit pphete in sapientia
plerūq̄ hētū tam stulta dogma-
ta tā excreta da pferūt sacramta.
ut eāa hebetū sensui etiā paga-
noū et qui ratione dñi agnita
omīs oīmodis caret illoz deteste
insaniā illozū distorta 2 deo q̄tra
itineā sanus sapiendo idarguat
Et qd̄ peius q̄ frequēcius ē nō
nūq̄ multi catholicoy mtatū mer-
cede amat iniquitatis. ut etiā doc-
ti ab indoctis a layas cleici mto
laxeret. Qui uire opant pphete
q̄ obis agime cont̄ natura loq̄tis
corripit. Nec tñ a pposito pui it-
neris retardat. Quib9 etiā ap[osto]l[us]
sine nomē ggruit ciuitatis. de

qua balaam uenisse phibet. Dosoz
nāq̄ carneus sine t[ri]bulacione dicit
Neg[ue] em̄ alia magis causa luxuri-
osis existit ubi ueritatis amore
peruē ul' desiderioy t[ri]palū adul-
terae q̄ qui carnis se gauris mā-
ripauerant indigni mirū ap[osto]lica
laude qua uiros fideles glōficab
at. Vos aut̄ fr̄es nō estis i carne.
ſ in spū unde 2 in t[ri]bulacione sūt
positi nō quidē ea qua p̄ dño
ipsi patiant. ſ in illa potius qua
aios infirmoz pueris opm suoz
exemplis ne ad salute offurgē
ul' resipiscē possint oppmūt. Sed
et nomē ipius balaam q̄ uanus
ptus siue papitas eos int̄pretat
talibus couēit. Et em̄ agnita uer-
itatis uia sponte ipi deserūt. q̄
nisi uanus sūt ptus qd̄ nisi impi-
ficiū suos mittūt auditores. q̄b9
nō salutaria q̄ corrigant ſ q̄ illos
delectet erronea p̄dicat. De quib9
bñ subdit. Hī sūt fontes sine aqua
et nebule turbim9 exagitae. q̄b9
caligo tenebrarū resuat. sup̄bia
em̄ uanitatis loquētes pelluet in
desiderijs carnis luxurie eos qui
paululū effugiūt qui in errore con-
uersant libtatē illis p̄mittēt. cū
ipi sui sūt corrupciōis. hos uisicu-
los scūs ih̄domis in libro cont̄ ioui-
nianū ponēs ita explanat. Uōne
tibi uidet̄ p̄mixisse ap[osto]lus nouā
impericie factionē. Aperiūt em̄
q̄ fontes sciencie q̄ qua nō habēt
doctrinarū p̄mittūt ymbre uelut nu-
bes p̄phete ad quas p̄uēiat uitas
dei. Et t̄bimib9 exagitāt demonū
atq̄ uicioy loquūt grandia. et
totus eoz s̄mo sup̄bia ē. Inuidus
aut̄ est oīs q̄ exaltat cor suū. ut

qui paululū refugerit a patris ad
suū reuertit errorē: et stident
luxuria ciborū carnis et deliciis. **Et**
em nō libent audiat manducemus
et bibamus: et metū regnabimus
Sapientes et prudētes. prauos vo-
cant eos q̄ dulces sūt in s̄mone
Contigit autē eos veri p̄b̄y. caib
rursus ad suū vomitū et sub lota
involutabro luti. Verū hoc eē p̄b̄ū
diat: de p̄b̄is salomōis testionū
assūt: qd̄ ibi cū expositiōe positū
est sicut carnis inquit r̄uertit ad
vomitū suū ita stultus q̄ utat stulti
ciā suā. **Et addit de sue.** et sub
lota in volutabro luti. Carnis ergo
cū vomit p̄fecto abū qui pertus
dep̄mebat prorat: s̄ cū ad vomitū
reuertit vnde leuigatus fuit rur
sus onerat. **Et qui admissa pla-**
gūt profecto nequā de qua
male satiati fuerāt et q̄ mentis
intima dep̄mebat cōfiterido proi
ciūt: quā post cōfessionē dū re
petūt resumūt. **Bus vō iuoluta-**
bro luti dū lauat sordidior reddi
t: et q̄ admissū plangit nec tamē
deserit pene ignori culpe se subi
cit: qui et ip̄s quā flendo impe
trae potuit: veniā ḡcepit. **Et q̄**
in lutosa aqua semetip̄m voluit:
qui dū fletibus suis vite mūdiciā
subtrahit ante dei oculos sordi
das ip̄as etiā lacrimas facit. **Ecce**
hāc vobis km̄i s̄dām s̄bo ept̄y:
in quibus extito vram i cōmomi
tione sincerā mente. In q̄bus ept̄
tolis diat sive in eis ad quos ept̄
tolas scribit. Venēt in nouissis
diebus Idreptione illusores. Illu-
dentes v̄y fidei et spei xp̄ianorū
qd̄ tempus sibi r̄surrectionis fu

turū frustra p̄mittat. Juxta p̄bas
occupatōes ambulantes dicentes
vbi ē p̄missio aut aduentus eius
S̄ptus paulus scribēs ad thessalo
nenses. **Rogo** inquit vob per
aduentū d̄m n̄ri ihu xp̄i et n̄re
cōgregatiōis idip̄m ut nō cito mo
ueamini a sensu neq̄ t̄reamini neq̄
p̄ sp̄m neq̄ p̄ s̄mone neq̄ p̄ ept̄y
tamq̄ a nobis missā q̄ m̄stat dies
d̄m. **Reprehendit** ergo b̄tus petrus
et illusores n̄tupat eos q̄ aduentū
d̄m et p̄missa tardare asseuerāt:
coherret paulus eos q̄ diem d̄m
m̄stare autumāt. **Vnde ḡstat oib̄**
qui diligūt aduentū eius mente
in hac op̄matione teporāy cōhi
bendā: ut neq̄ vicinū neq̄ cū
aduenturū eūdem diem d̄m neq̄
rursū tardius h̄r̄ aduenire suspice
mur s̄ hoc solū seduli p̄curemus
ut siue orus siue sero veniēs pa
tos nos possit iuenire dū venerit.
Latet em̄ eos hoc volentes q̄ celi erāt
prūs et terra de aqua et p̄ aquā
ḡstēs dei v̄bo. Terra de aqua con
sistat: q̄ in p̄ncipio creaturay dixit
deus. **Congregat** aqua i cōgregatiō
nē vnā: et apareat arida: et factū
est sic. **Eadem p̄ aquā ḡstāt dei**
v̄bo q̄ diuina dispositione venis
aquay tota int̄secus plena est.
Sicut corpus aīanciū venis sang
winis redundat ḡstāy: ne
videlic ariditate deficiat si aquay
irrigatio cessaret. **Deniq̄ videm̄**
estatis fuore tras absupto humo
re flantes: et mox impulcerem
quā p̄erat ventus esse cōuersas.
Alia edicio habet celi erāt olim
de aqua et p̄ aquā cōstituti. **Siḡni**
fiat autē aerē istū h̄ūdū et turbidū

huc etiam scriptura celum et aliquos
 celos appellat consuevit ubi
 scripta est soluus in celo cog
nouit tempus suu p q ille
tunc mundus aqua mudatus
perijt per que p celos et
tra dicit q prius nomina
 uerat p her em pdita mudus quia
 in hys gsterat perijt Na supioes
 mudi ptes diluuii mme tige
 bat Perijt go tra qe subasa z coo
 pta aquas no solu tato tpe istu
 sibi fructificadi statu pdidit sed
 etia sicut supra doauing distitem
 pleriq in locis ab eo qua pmo
 accepit facie recepit Perierut et
 celi p qntitate z spatia aeris huy
 Excreuit em aqua ut scab augus
 ting ait et tota istu capacitate
 ubi aues volitat occupauit ac sic
 utiq celi perierut pinq tris p m
 q di aues celi Sut aut inquit et
reli celoz superiozes ifirmamento
frutu et ipi perituri sint igni an
hij soli qui etia diluuij operierut
disceptario est aliqui strupulosior
me doctos. Celi at q nuc sut z tra
eode dno repositi sut igni resuati
in die iudicij z pdicibz impiozu
hoim. Patet go sma bti petri qe
illa tram z illos celos q diluuij
perierut z pty diluuii repositi sut
igni ulas pdendo asseuerat Vnu
vero hoc no lateat vos lum quia
vnq dies apud dnm sicut mille ani
et mille anni sicut dies vnus. Cui
 dan hac sma ita itelligendam
 putat q dies iudicij tatu habe
 at longitudine qntu mille anoy
 spaciū no gderates qe no ait
 sint. erit vnq dies sicut mille
 ani: s vnq inquit dies ap dnm
 sicut mille ani Ra nimiru in

cognicoe dinc vtutis et pteita et futu
 et pnaa equalit pnaa gstat. Et q
 longa et q breuia vident tpm curri
 cilu equalis vtiq sut spaci apud
 conditorē tpm Juxta illud ps^{te} Em
mille anni ante oculos tuos sicut
dies hestna q pterijt et sicut custo
dia in nocte que pro nichilo hnt
ani eoy. Dicit em costat qe psal^{ta}
mille anos no diei futij iudicij s
diei hestno q pterijt ante oculos
conditoris adequat. pmmo omis
anos nros id e seculi huy omē
tempo custodie noctis vnig q est
qnta ps noctis assimilat. ita bti
petrus vniqueq die seculi pntis
mille ans et mille anos vniqueq
diei apud dnm equapat. id e eius
dem mensure asseuerat Ra vq
oia et pna et magna equalit ipe
cospiat. Et quide petrus si hoc
de die iudicij vellet tm itelligi
q ve tante esset longitudis qnte
sut mille ani nri. poteat vtiq ap
aub sua indicare smaz. Neq op
esse adde apud dnm q ille dies
vtimq tante esset longitudis etia
hoibus cuctis vbi aduisset appa
reret. Ideo aut her apus gmeo
rat vt couincat eos quos dicere
pmiseat. Vbi est pmissio a aduen
tus eius. Ostendens dnm nequaq
oblita sue pmissiois aut aduētus
ad iudicandos viuos z mortuos. s
tu ita vniqueq die seculi nri etna
sua meoria oputat vt anoy mille
circuitus ita mille anos vt vnus
diei spaciū sine labore transpa
at. Manifeste itelligendū q ipoy
quoy dieru et anoy om finem
certissime nouerat z absq ulla du
bietate hor quoz pmouerit quado

aduentus quibus clauis reuelata quoniam
promissa sunt sunt prima reddenda. Unde et
recte subiungit Non tardat dominus promissionem
sed patienter agit propter vos: non
longe aliquando perierit sed omnes ad primas
reuerenti. Quia igitur omnia nouit tempore
nouissima et antiqua non tardat
promissionem retributoris sue: si hanc utique
in tempore quo ante omnia tempora futurum pre-
destinatum ostendit. Ideoque adhuc dif-
fert. ut electorum prius summam quam cum
pre ante secula detreuit adimple-
at. Unde in apocalypsi anime martiri
quod die iudicii et resurrectionis oculis
aduentus siciebatur audierunt ut re-
quiesceret tempus adhuc modicum. Do-
ner impleantur conferui eorum et fratres
eorum. Quia autem profeta beati petri sen-
tentia ita intelligitur quod dicit diem
iudicii tante longitudinis futuram. quoniam
te mille sunt anni: hoc ad causam
referunt quod nunc sit eos quod cum patribus
aliquibus de corpore exeunt et tamen ad
electorum sorte predestinati sunt. tunc
tempore per ignem purgari: et sic demum
remissis omnibus patribus ad vitam venient.
Sed hi non vident quante sit impuden-
cie credere quod tantus perfectorum iusto-
rum ceteris receptis in metu oculi: cor-
poribus beatorum et immortalibus per mille
annorum spacia debeat in aera vel in
terra fine expectare iudicii: et tunc de-
mum preparatis ad integrum sociis. diu
expectata audire finem. Venite beati
dicti patris mei percipite regnum. Ad-
ueniet autem dies domini ut situr: in quo
celi magno impetu transierunt. Ab-
solutum pauldubio celos dicit qui in dilu-
uio transierunt: hoc est aere hunc tunc
proximum qui igni pendens est. Tan-
tum ut tunc creditur spatium tenere: quoniam
tunc aqua tenebat diluuium. Alioquin
si quis celos superiores ubi sol et

luna et astra sunt posita transierunt
asserat: quomodo vult illam domini finem
intelligere qua dicitur. Tunc sol obscu-
rabit et luna non dabit lumem suum
et stelle cadent de celo. Si enim
locus siderum transierit id est celum
qua ratione potest dici in eadem die
domini et sidera vel obscurari vel cadere
et ipsorum siderum loca quo fixa tenentur
igne assumere transierit. Elementa
vero calore soluentur. Quatuor sunt
elementa quibus mundus est iste consistit:
ignis. aer. aqua et terra: quod cuncta
ignis ille maxime absorbet: nec
tamen cuncta intantum absorbet ut fundi-
tus non sint. sed duo in totum consumet.
duo vero in meliorem restituet faciem.
Unde in sequentibus dicitur. Nouos vero
celos et nouam terram et promissa ipsius
expectamus. Non enim dixit alios ce-
los et aliam terram sed veteres et antiquas
in melius commutandos. Iuxta hoc
quod dauid ait. Iudicio terram tu fundasti
domine: et opera manuum tuarum sunt caeli
ipsi probantur tu autem permanebis: et omnia
sicut uestimentum veterascunt: et sicut
optorum mutabis ea et mutabuntur
que operibus probantur veterascunt et muta-
buntur. Constat propterea quod consumpti per
ignem mox abeunte igne granore
resumet spiritum. Proterit enim figura
huius mundi non substantia: sicut
et carnis nostre non substantia perit
sed figura immutabitur: quoniam seminat corpus
animale surget corpus spirituale. De
igne autem et aqua nichil tale legitur
quin potius huiusmodi in apocalypsi et
mare iam non est. habes et in prophetis
et lux lucerne non lucebit tibi am-
plius. Et promissa inquit ipsius ex-
pectamus in quibus iusticia habitat
Iusticia habitat in futuro seculo.

qua tunc tuus fidelium pro modo sui
 certaminis reddet corona iusticie: quod
 in hac vita nequaquam fieri potest iuxta
 illud salomonis Vidi sub sole in
 loco iudicij impietate et in loco
 iusticie iniquitate: et dixi in corde
 meo Iustus et impius iudicabit deus:
 et tempus omni rei tunc erit Et iterum
 Vidi inquit calumpnias que sub sole
 geruntur et lacrimas innocentium et con-
 solationem neminem: Nec posse resistere
 eorum violentiam: tunc auxilio
 destitutos: et laudavi magis mor-
 tuos quam viuentes Ideo namque magis
 mortuos inuocetis quam viuentes lau-
 dauit: quia illi adhuc in etamine po-
 siti Iusti aut perpetue beatitudinis sunt
 mercede donati Ideo sub sole
 calumpnias se vidisse quebatur:
 quia super sole nouerat iudicem esse
 iustum: qui in altis habitat et humilia
 respicit Super sole mansiones: in
 quibus iusti debita iusticie sue pre-
 mia percipiant. potest hoc quod ait in
 quibus iusticia habitat etiam iuxta
 illud psalmiste intelligi: hanc porta-
 ram iusti intrabunt in eam Et in
 apocalypsi de ciuitate supra iohannis
 Nec introibit in eam inquit aliquid
 contaminatum et facies abhominatio-
 nis et mendacium: nisi quod scriptum est
 in libro vite agri Propter quod
 hanc heri expectantes satis agite
 immaculati et inuolati inueniri
 ei in pace: hec sunt vigilie sue
 de quibus dominus ait Veni huius illi:
 quos cum uenerit dominus inueniet vi-
 gilantes Vigilat namque quod se a so-
 ribus uiciorum immune custodit:
 Qui quantum in se est tunc omnibus
 hominibus pacem habet: et in se-
 ipso pace felicissima utitur. Omnis
 tamen illecebras spiritus regimini

subdit Et bene tunc dicit satis agite
 immaculati et inuolati inueniri:
 addidit ei id est domino: Sed ille so-
 lus perfecte mundus est: qui diuino
 iudicio mundus est Vnde in laude
 bonorum coniunguntur dicitur Fratres autem iusti
 ante deum. Bene ante deum:
 quia humana sepe iudicia fallunt Et
 dominum nostrum longanimitate salutem arbi-
 trari Nolite putare quod tardet pro-
 missionem dominus: sed intelligite quod non
 longanimitate expectat ut plures
 saluentur Dicitur et hinc frater noster
 paulus secundum data sibi sapientiam scripsit
 uobis: Paulum illis scripsisse cum meo-
 rat: quia que idem paulus ad quosdam
 specialiter scripsit etiam omnibus quonia-
 litate que per orbes sunt. que una ca-
 tholica faciunt scripsisse probat etiam
 Et notandum quod hic petrus pauli
 sapientiam laudat: ipse autem de se dicit
 Ego enim sum minimus apostolorum qui non
 sum dignus uocari apostolus: quoniam
 persecutus sum ecclesiam dei Et se
 paulus priste sue infidelitatis
 memor humiliat: et aliorum apostolorum
 innocentiam profert. Et primo
 apostolorum quoniam oblitus sui peroratus. et
 daturus sibi dauuid regni: data
 pauli sapientiam miratur. Quia nimirum
 tunc moribus electorum ut aliorum magis
 quam suas mirentur virtutes: per quas
 se ad perfectum exierunt. Hec non dicitur
 quod paulus in epistolis suis dicit Cum
 autem uenisset rephas antiochia
 in facie ei restitit: quia irreprehensibilis
 erat Respondit uero paulus in epistolis
 suis petrum: et tunc ipse petrus ean-
 dem epistolas relegens laude dignas
 iudicat Quia nimirum hoc ipsum
 quod se in illis merito reprehensum
 inuenit: non quoniam iniuria aspernat ei: sed

gratulantur qui officium deuotionis
accepit Tales esse adiuuere non
quibus mortalium sibi soli noxi
qui didicerunt a domino mites esse et
humiles corde: qui sciunt honore uicem
peruenire. In quibus sunt quaedam diffi-
cilia intellectu: qui indocti et instabi-
les deprauant: sicut et totas scriptu-
ras Omnes scripturas heretici depra-
uant Nullus est enim uel noui uel
ueteris testamenti liber: in quo non
multa per se intellexerunt Sed et
ipsas sepe scripturas a suo statu per-
uerterunt: uel demendo uel addendo
uel mutando que illorum perfidia di-
tasset: Sicut constat arrianos de
euangelio errasse et asse quod salua-
tor ait: quod deus spiritus est: quod nole-
bant credere quod spiritus sanctus deus esset
omnipotens Quos recte indoctos
uocat et instabiles: quod nec lumen
scie nec stabilitatem habent mentis
ut inter doctos donec erudiantur
permaneat. Unicuique namque indoctis
remedium est humili stabilitate doc-
torum uerbis auditum prebere. Quia sta-
bilitatis gratiam quod heretici non habent
uento superbie quasi palea leuis etiam
de certitia tollunt De quibus bene
subdit ad sua ipsorum perditionem
Quia quod scripturas sanctas deperuare
quod fide catholica turbat ac peruer-
tere conantur: non aliud in hoc quam
se ipsos quod depernant. Certitia autem per
discussis errorum tenebris: uera sui
lucis fructus. Unde bene in fine apo-
calypsis que clausula et quod signatu-
lum est totius diuine scripture dicitur:
Si quis apposuerit ad haec appo-
net deus super illum plagas scriptas
in libro isto. Et si quis diminuerit de
uerbis libri haec prophetie auferat deus
partem eius de libro uite et de ciui-

tate sancta: et de hijs quod scripta sunt in
libro isto. Difficilia autem intellectu
in epistolis pauli quod ab indoctis et ab
instabilibus dicit esse deprauata:
Illa sunt maxime in quibus de gratia
dei loquitur que iustificat impios
hoc est ex impijs faciat iustos.
Dicit enim ipse ubi ait habundant
peccatum super habundauit gratia: quod illi
non intelligentes putabant eum dicere
faciamus mala ut ueniamus bona.
Absit autem ut paulus suos audito-
res ad promerenda bona doceret
facere male. Cuius omnis intentio est
a malis coherere et ad bona agen-
da quoscumque potest aduocare. Sed non
dicit ubi ait habundauit peccatum
super habundauit gratia: donum gratie
per hoc uehementius commendat:
et que et magna solet commisis-
sionibus et minoribus dimittit peccata. Et quanto
quis maior ante conuersionem
peccata commisit: tanto maiorem gratie
donantis indulgentiam conuersus
accipit. Loquitur hoc quod aptus de
hijs quod iam commisisse peccata: ne
quis desperatione uenire pro
magnitudine facinororum pereat:
Non autem ut inimici interpretabantur.
suadebat plura facere peccata ut po-
tiora per haec reciperet bona. Unde
et beatus petrus recte admonen-
do subiungit. Vos igitur fratres presae-
tes custodite ne insipientium er-
rore transiatis: extrahatis a uera
firmitate. Presentes quod insipientes
multifarios introducent errores.
Quidam iudicium futurum negantes:
quidam diuina eloquia falsantes: quidam
male interpretantes: quidam luxurie
frena laxantes: Alij alijs atque
alijs deceptionum fraudibus miseris

corda dementates: custodite ne
 quo seducentu studio a fidei v're
 firmitate decedatis. Crestite ergo
in gra et in qmone dm nri et
saluatoris ihu xpi. Juxta illud psal
 mste Ambulabunt de virtute in
virtute: videbit deus deoz syon.
psl gloria et nur et in die etmita
tis. Gloria semp saluatori deo
 et dno nro et nur cu int coti
 dianab aduersitati pressuris
 adhuc in carne positi pegrina
 mur ab illo: et maxie tuc cum
 diu desideratus cunctis gentibus
 aduenes pnta nos sue visiois
 fuerit illustrae dignatus: quam
 interim suspirantes merito seduli
 cantamus: q melior e dies vna
 in atrijs tuis sup milia ~

**Explicat in epistola beati pe
 tri secunda. Incipit i epla
 sancti iohannis primam
 exposicio bede**

Quod fuit abimiao qd
 audiung: qd vidung
 oculis nris. hanc
 eplam beatus aptus
 iohannes de fidei 2 caritatis pfer
 rone cōspit laudab deuotioez
 eoz: qui in vnitae ecclie p seue
 tabat. Porro illoz impietate
 coarguens: q ecclie pntē vesano
 dogmate turbabat. Chermi
 maxie 2 marnoms q xpi ante
 mariā nō fuisse contēdebant.
 ppter quos etiā ewā^m scripsit
 Ibi quide stus 2 ipius dm vrbis
 cōsubstantialē patri filiū affir
 māb. huc aut que a dno didi
 ct aprib smomb9 depromens

et hereticoy stultia aptica aucte
 refellens: Vn mox in capite eple
ecclie diuinitate sil et huamitate
vera eiusde dei et dm nri ihesu
xpi designat dices: Qd fuit ab
imiao qd audiung. Fuit em ab m
 itio filius dei? s eude filiū dei i
 hoie apparetem audierūt: 2 oclis
 viderūt dis: qd ipm in ewan^o
 laciub explicauit nā qd huc ait.
Qd fuit abimiao: hoc e qd in
ewan^o dicit: In pncipio eāt vbu:
et vbu eāt apud deū et deus eāt
vbu: hoc eāt in pncipio ap^o deū.
Et qd huc subdit qd audiung qd
vidung oculis nris: h^o e qd ibi la
ciub subdit: Et vbu cāo frm est:
et habitauit in nobis: et vidung
gloriā eius gloriā qm vngenti
a pte. Qd pspexung 2 manure
temptauerūt de vbo vite. Non
 solū quippe corporalib9 oculis sic
 reter dommū viderūt: s et pspex
 erūt cuiusllā dīmā quoz vntē sp
 ritualib9 oculis cernebat: maxie
 illi q eū in mōte clarificatū viderūt:
 e quibus vng eāt ipe iohes. Qd at
 ait et mang nre teptauerūt de
 vbo vite. manicheoz vmat isamā:
 qui dīm verā assūpsisse carnem
 negāt: quā apti verā esse non
 dubitae nō poterāt. Vtpote cuius
 veltate nō solū vidēdo s 2 tan
 gendo pbaret: Maxie iohes ipe
 qui in sinu eius in tena retūbē
 solitus tanto luenciub eymebra
 qnto viciniub tangebāt. Sed et
 post resurrectionē eius a mortuis
 manus eoz teptauerūt de vbo
 vite. Cū verā eū recepisse car

nem quis iam incorruptibile absque
vlla dubietate cognouerunt. audi-
entes ab illo ipso. Palpate et vide-
te: quia spiritus carne et ossa non
habet: sicut me videtis hanc
Bene autem dicit et manum vestram
temptauerunt de verbo vite: quia
cum veritate resuscitate carnis
eius a mortuis etiam manibus
contrectando probaret: cum verbo vite
certius hoc est deum verum esse cog-
nouerunt. Unde et thomas qui spe-
cialius eum palpauit uisus est mox
ubi palpauit carnem deum confessus
est dicens. Dominus meus et deus
meus. Et uita manifestata est:
et uisum et testamur. Illa dicit
uita: que in euangelio loquitur. Ego
sui resurrectio et uita: que mani-
festata est diuinis in carne de-
clarata miraculis. Uiderunt ergo
discipuli presertim quod posteris indubia
ueritate testarentur: quoniam signa fa-
ciens sicut idem iohannes scribit. Ma-
nifestauit gloriam suam: et credi-
derunt in eum discipuli eius. Et quia
iohannes apostolus uita se manifestata
uidisse cum suis coaptis testatur.
Confundat cum suis sequacibus
apellos hereticos: qui eandem
uitam id est deum saluatorem non
deum inueltant: sed hominem in fan-
tasia mundo apparuisse contendit.
Et annuntiamus uobis uitam eternam
que erat apud patrem in diuinitate
et apparuit nobis. Erat apud
patrem in diuinitate eterna: apparuit
ex tempore mundo in humanitate. Et
uidimus et audiimus annuntiamus
et uobis. ut et uos societatem
habeatis nobiscum: et societatis
nostra sit cum patre et cum filio eius ihesu christo

manifeste ostendit beatus iohannes:
quia quicunque societate in deo habere
desiderat. primo ecclesie societati
debent aduincari: illa que fide addis-
ce: eius sacramentis imbui quam
discipuli ab ipsa degente in carne
ueritate preperunt. Nec in aliquo
modo ad deum pertinet qui per
apostolorum doctrinam credit: quam
illi que per ipsum predicante in mundo
deum credebat. nisi in quantum
eos fidei uel operum qualitas discit.
Unde etiam de hac societate scriptum
quia habent in patre et filio: ipse
filius patri supplicans ait. Pater
scilicet serua eos in nomine tuo quos
dedisti michi: ut sint unum sicut
et nos. Et paulo post. Non pro
his autem rogo sed pro eis que
credidit sunt per uerbum eorum in me:
ut omnes unum sint. sicut tu pater
in me et ego in te et ipsi in
nobis unum sint. Et hoc scripsimus
uobis. ut gaudium uerum sit ple-
num. Gaudium doctorum sit plenum
cum multis predicando ad sancte
ecclesie societate: atque ad eius per
que ecclesia roborat: et crescit
dei patris et filii eius ihesu christi so-
cietate producit. Unde etiam
paulus his quos ad fide instituebat
ait. Implete gaudium
meum: ut idem sapiatis eandem
caritatem habentes unanimes
idipsum sapientes. Et hoc est annun-
tiamus quia audiimus ab eo et
annuntiamus uobis: quod deus lux
est et tenebre in eo non sunt
ulle. hanc sententiam beatus iohannes
et diuine puritatis excellentiam

monstrat: quā nos quoz ymitari iubemur: dicente ipso **S**ancti estote qm̄ et ego sc̄us sū dñs deus v̄r: et manicheoz dogma quirit insanū qui dei naturā a p̄ncipe tenebrarū bello victam et esse viatā dicebat. **Si dixerimus qm̄ societate habemus cū eo et in tenebris ambulamus mentimur: et nō facimus veritatem.** Tenebras p̄ccā. hēses. et odia noiat. Nequaquā q̄ sola fidei cōfessio sufficiat ad salutē: cui bonoz operū attestatio de ē. **S**z nec operū rītudo: sine fidei et dilcōnis simplicitate p̄dest. **C**rucisq̄ em̄ vlla ex pte tenebris obsidet: societatem ad eū in quo nichil inq̄natū incurrit habē nō valz. **C**ruce em̄ societatis luci ad tenebras. **Si aut̄ in luce ambulamus sicut et ipse est in luce: societate habemus adiuvicē.** **N**ō da distinctio v̄boz: q̄ deū esse in luce dicit. nos autē in luce ambulare debere. **A**mbulat em̄ iusti in luce: cū v̄tutū opibz s̄uientes. ad meliora p̄ficiūt. **D**ina autē sc̄itas cui dicit. **Tu aut̄ idē ipse es. recte in luce esse mēoratur.** q̄ plena bonitas s̄p̄ existēs. vbi p̄ficiē valeat nō inuēit. **D**icit quippe fidelibz: ut filij lucis ābulate. **S**cr̄us em̄ lucis ē. in omi bonitate et iusticia et veritate. **D**eus aut̄ sine aliquo profectu. s̄p̄ bonz iustus verus existit. **Si** q̄ in luce ambulamus sicut et ipse est in luce: societate habemus adiuvicē. **D**ia v̄z māifestū dat indi-

cū. qd̄ in via lucis ambulando p̄ficiamus: si fratne societatis cū qua p̄t̄ ad lucē verā p̄ueiamz copula gaudemz. **S**ed et si lucis opa si muolata mutue dilcōnis iura tenere videmz: nec sic tamē putāre debemz nro nos p̄fectū ā m̄dista. a p̄ccā ad integrū posse mūdari. **N**ā sequit̄. **Et sanguis ihu filij eius mūdāt nos ab omi p̄ccā.** **D**ac̄mētū nāq̄ d̄mce passionis et p̄terita nobis oīa in bap̄mō p̄t̄ p̄ccā laxauit. **S**ed q̄d̄ cotidiana fragilitate p̄ty bap̄mō q̄m̄isimz eiusdē nri redēptōis nobis grā dimittit: maxime cū int̄ opa lucis q̄ facis hūilit̄ cotidie nros illi q̄fitemur errores. **C**ū sanguis illig sacramēta pap̄mō: cū dimittētēs debito ribus nris. nra nob̄ debita dimittit̄ p̄ccā. **C**ū mēores passionis illig. libent̄ adūsa quez tolēamus. **N**are aut̄ cū de deo loquet̄ ait. **Et sanguis ihu filij eius. filius quippe dei idiuinitatis natura sanguinis habē nō potuit: s̄ quia idē filij dei. etiā filius hoīs factus ē. recte p̄t̄ v̄ritate p̄sone eius. filij dei sanguinē appellat: ut verū eū corpus assūpsisse verum pro nobis sanguinē fuisse: vel d̄m̄m̄ ihm̄ in carne quā assūpsit v̄cārēt esse passū dem̄raret. **C**ui site est qd̄ paulz ait. **V**os s̄p̄us sc̄us posuit ep̄os regē eccliam dei: quā acq̄siuit sanguine suo. **Si dixerimus qm̄ p̄ccā nō habemus: ipsi nos seducimz et veritas in nobis nō est.** **C**ont̄ heresim pelagianā: h̄ s̄ma valet: q̄ et puulos omēs sine p̄ccā nasci et elcōs in hac vita**

tm p̄fice posse dicebat: vt sine
p̄tō existant. Nā et aī p̄pheta di-
xit Ecce em̄ iniquitatib⁹ cōceptus
sū et in delictis pepit me mater
mea. Sine culpa in mūdo esse nō
possūm⁹. q̄ in mūdo cū culpa ve-
rim⁹. Sed sanguis ihu filij dei
mūdat nos ab om̄i p̄tō: vt nos
ideo subiure hostis nr̄i. debita nō
teneant: q̄ pro nobis mediator
dei et hom̄i hō xp̄us ih̄us: gr̄tutu
reddidit qd̄ nō debebat. Cui em̄
pro nobis morte carnis t̄debita
reddidit: nos a debita die mor-
te lib̄auit. Si q̄sitem⁹ p̄tā nr̄a:
fidelis et iustus e ut imittat nob
p̄tā nr̄a. Quia sine p̄tō in hac
vita ee nō possūm⁹. p̄ma salut̄
sp̄s ē cōfessio ne quisq̄ se iustū
putet et ante oculos dei erigat
terruē. Deinde dilectio. q̄ cari-
tas op̄t mltitudinē p̄tōy. Quā
p̄pterea in sequētib⁹ hui⁹ epl̄e.
m̄ltipli nobis laude q̄mendat.
Pulchre aut̄ utrūq̄ sil̄ insinuat.
p̄ et rogāe pro p̄t̄is debeamus.
et impetrem⁹ de dei indulgētia
cū rogām⁹. Deo et fidelē dixit
d̄m̄ ad imittenda p̄tā: fidem
pollucitacōis sue resuante. Quā
qui orāe nos pro debitis 2 pro
p̄t̄is docuit: p̄t̄na nr̄a p̄misit.
et veniā secutura. Iustū quoz eū
asseuerat: q̄ v̄e q̄fessionī iuste
dimittat. Vt imittat inq̄t nobis
p̄tā nr̄a: et om̄idet nos ab om̄i
iniquitate. Remittit in hac vita
electis p̄tā cotidiana 2 leuia: sine
quib⁹ in t̄ris viuē nequeūt. Em̄
dat post solucōnē carnis ab om̄i
iniquitate: introducēs illos in eā

vita in qua nec velint ultra per-
tāe n̄ valeant. Remittit nūc ma-
iora tēptamenta orātib⁹ vt v̄m-
tant. Remittit m̄ma ne ledāt
Mūdat tūc ab oib⁹: ne aliqua
proorsus b̄tis in regno p̄petuo
iniquitas assit. Si dixerim⁹ qm̄
nō peccauim⁹: mendacā facim⁹
eū et v̄bū eius nō ē in nobis.
Ipse nāq̄ p̄ hoīes. suo sp̄u ple-
nū dicebat. Nō est hō iustus in
t̄ra: q̄ facit bonū et nō peccet.
Sed et p̄ seipm̄ nos immunēs
a delictis esse nō posse docuit:
quos ita orare p̄cepit. Et dimittit
nobis debita nr̄a: sicut et
nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is.
Nemo q̄ dorente pelagio liberū
se a p̄t̄is ac debitis viuē posse
credat: cū vidēt aptos docētē
d̄no: pro suis exorāe delictis.
et alibi scriptū ē. Sep̄tes cadit
iustus et resurgit. Impossibile
nāq̄ est quib⁹lib⁹ sc̄oz nō aliqui
in immutis p̄t̄is. q̄ p̄ sermonē
p̄ cogitationē per ignorāciam.
per obliuionē p̄ necessitatem p̄
volūtātē p̄ subreptionē admit-
tūt lapsū m̄tē: nec tñ iusti ee
desistūt: acius a reatu d̄no op̄-
tulante resurgūt. filij mei hec
scribo uobis: ut nō peccetis. Nō
est sibi ip̄e qui sup̄ nos
sine p̄tō viuere non posse p̄hi-
bebat. Nūc at̄ ideo scribē se no-
bis dicit: vt nō peccetis. Sed ibi
nos necessariē quident salubrit̄
nr̄e singulitatis admonuit: ne
q̄s sibi q̄ immotēs placeat. et se
de m̄t̄is extollendo plus pere-
at: huc q̄sequent̄ hortat: vt si

omni culpa carere nequimus ?
 demus tamē operā quāti valeo:
 ne nos ipi fragilitate nre qdicio
 nis negligent agendo viuemus.
 Sed cont oia vicia strenue vigi
 lantibz dimitemz: maxie maiora
 et apertiora q̄ dno iuuante faci
 lins se superare ul' caue ualemus.
 Ut iuxta qd paulo ait Tepta
no uos no apprehendat nisi
huana: hoc est ea solu quam
 huana infirmitas admittit
 detulare no pot. Sed et si qd
petrauerit: aduocatu habemus
apud p̄rem ihm xpm iustu.
 Vnde ipe iohes. quāti seruet
 huilitatem. quā docet. ite vir
 iustus eat et magnus: q̄ de
 pectore dmi misterioz secreta
 bibebat. Non dixit aduocatu
 me habetis apud patre: sed
 aduocatu inquit habemus
 dixit. Et habemus dixit: no
habetis. Maluit se pone in
 nuo p̄tor: ut habet aduoca
 tu xpm: q̄ pone se pro xpo
 aduocatu et iueneri inter
 dapnandos supbos. Nec tu
 dicendu qe epi ul' p̄positi no
 petant pro p̄plo: Orat em
 aptus p̄ plebe. orat plebs p̄
 aplo. qui dicit orates simul
 et pro nobis. ut deus aperi
 at nobis hostiu vbi: et pro
 petro orabat ecclia cu esset
 in vinculis petrus. et exaudi
 ta est. Quo et petrus p̄ ecclia.
Quia oia pro muice mebra
orat. Sapit pro oibus me
 pellat. de quo scripta e. Qui

et est ad dexterā dei: q̄ eam
 intpellat pro nobis. Unigenito
em filio p̄ hoie intpellat est
 apud coetnu p̄rem. seipm ho
 mine demōstrae: Eiqz pro
huana natura rogasse e: eade
 natura in diuinitatis sue celsi
 tudine suscepisse. Intpellat
igit p̄ nobis dñs. no uoce s̄
miseratione: Quia qd dapna
ri in elab noluit: suscipiedo
seruauit. Et bene cu dicit ad
 uocatu nos apud p̄rem habet
 ihm xpm. addidit iustu. Iustus
naqz aduocatus. iustas cau
sas no suscipit: q̄ tm iustos
nos defendit in iudicio sed
nosmetipos et agnoscimz et
accusamz iustos. Cur em iusto
no sit qui cont sua iusticia
ia p̄ lacrimas seuit: Et ipe
e p̄piciatio pro p̄ris nris: q̄
per huamitate intpellat pro
nobis apud p̄rem. ide p̄ diuina
tem p̄piciat nobis cu patre.
 No pro nris aut tm: s̄ etiā p̄
 totius mundi. No pro ut solu
 p̄piciatio est dñs. q̄bus tunc i
 carne uiuentibz scribat iohes:
 s̄ etiā pro oī ecclia que p̄
 totu mundi latitudine diffusa
 est. A p̄mo nimiru electo
vsqz ad ultim qui in fine sc̄li
nasaturus e poerecta. Quibz
 vbi donatistarū sc̄isma rep
 bat: q̄ in affrice solu fimbis
 eccliam xpi dicebat ee inclusa
 p̄ totius q̄ mundi p̄ris inter
 pellat dñs: qe p̄ totu mundu

ē caritas quā suo sanguine rōpa-
tauit. Neq; huc vbo r̄pugnat.
qd̄ in sequētib; dicit Et mū-
dus totus ī maligno positus
est: qz etiā p̄ totū mūdū sūt
qui maligno id ē antiq; hosti
famulent. Et in hoc scimus
qm̄ cognouim; eū: si mādata
eius obseruem;. Eius mādata
dicit in sequētib; aperit: Id ē
caritate. Cui dicit se nosse eū
et mādata eius nō custodit:
mendax est. ⁊ in eo veritas nō
est. Christus veritas appellat. Ego
sum inquit via et veritas et
vita frustra gō nobis in eo ap-
plaudim;: cui; mādata nō
facim;. Nec grande putemus
vnū deū nosse: cū et demones
credat ⁊ gremisiat. Quid sit
aut̄ veritatē deū nosse: subse-
quet̄ ondit dicit. Et aut̄ sicut
vbi eius: v̄e in eo caritas dei
perfecta est. Ille itaq; v̄e deū nouit:
q̄ eius mādata seruādo caritatem
se eis habē cōprobat hoc ē em̄
deū nosse: qd̄ amāe. Nā quisq; eū
nō amat profecto ondit: qz
quā sit amabilis nō nouit. Quā
sit suauis dñs ⁊ dulcis gustare
ac vidē nō didicit: q̄ eius placē
cōspicitib; cōtinua intētiōe nō
satiat. Et in hoc scim; qm̄ in
ip̄o sum;: si in ip̄o p̄fecti fuim;
Cui dicit se in ip̄o manē: debet
sicut ille ambulauit: et ip̄e am-
bulāe: id ē p̄ dilcōnē m̄mā
etiā pro im̄m̄is orāe dicit̄. Pat̄
ignoscite illis. Sed et prospēa mū-
di cuncta forti aīo cōtempnē: libe-
ter irrisiones ⁊ obprobria tollēare!

sicut ip̄e dicit. Si quis vult post-
me venīe: abneget semetip̄m:
et tollat crucē suā et seq̄t̄ me.
Carissimi nō mādatū nouum
scribo vobis: s; mādatū vetus
qd̄ habuistis ab inicio. Mādatū
vetus ē verbū qd̄ audistis: Itē
mādatū nouū scribo vobis.
Eadē caritas et mādatū vetus
est qd̄ ab inicio cōmendat: et
mādatū nouū: qz tenebris eiet-
tis: desiderii noue lucis ifudit.
Vnde recte subdit: Sed est verū
et in ip̄o et in nobis: qm̄ tenebre
trāsierūt ⁊ lumen v̄e iā lucet.
Ere vnde nouū? qz tenebre ad
vetere hōiem: lux v̄e ad nouū
hōiem p̄tinet. Dem; dicit ⁊
ap̄t̄s paulus. Eruite vos veterē
hōiem: et induite nouū. Et
iterū. Fusus aliquā tenebre: nū-
aut̄ lux in dño. Cui dicit se in
lute esse et fr̄em suū odit: in
tenebris est vsq; adhuc. Dñs
p̄cepit diligere inimicos. Cui
gō dicit se eē xp̄ianū ⁊ fr̄em
suū odit: in p̄t̄is est vsq; adhuc.
Et bñ addidit vsq; adhuc: qz
nimirū om̄es hōies in tenebris
nascūt̄ vicioz: in tenebris ma-
net om̄s: donec gr̄a baptismi
p̄ xp̄m illumnet. Sed et h̄is q̄
tū odio fr̄is accedit ad fontē
vite quo nascit̄: ad potum
sanguis p̄rosi quo redimatur:
et si se illūiatū a dño estimat
in tenebris est vsq; adhuc. Neq;
vlla rāōe p̄t̄oz v̄bras exire
potuit: q̄ v̄stra caritatis iduere

nō curavit hinc est em q symō
 nup baptismatis vnda pfusus:
 ab eo q claves celi habuit audi
 uit. Nō est tibi pb neq sorb m
 smone hoc In felle em amari
 tudinis et obligatōe iniquitatis
 video te esse. Quia v3 collegio
 fraternitatis neglecto donū spūs
 quo vmitas carie consuatur? pe
 cunia emē ac puatim cupiebat
 habē. Et diligit frēm suū in
lumē manet: et scandalū in eo
nō est: id ē offensio. Cui em
diligit frēm: tollerat oīa ppter
vmitatem caritatis. Pax em ml
ta diligentibus legē tuā et carita
tem: et nō est illis scandalū
 Et paulus dicit ufferetes in
vitem in caritate: studetes huāe
vmitate spūs in vinculo pacis.
Cui aut odit frēm suū in tene
bris est: et in tenebris abulat: et
nescit quo eat. qm tenebrae ob
scuerūt oculos eius. Id em nescit
ius in gehemā ignatus: et cetera
precipitat in penā terredes: s3
in lumē monētis et dicens Ego
sū lumen mundi q me secutus
fucit nō abulat in tenebris: s3
habet lumē vite. Scribo vob
filioi: qm imittūt vob pira
ppter nomen eius. Omnes suos
auditores quos ipse in xpo pre
cessat: filioz nōie glorificat:
Quia v3 renati ex aqua et spū.
imissione acceperāt pccōz. Et ne
dubitis fideles quosq patrum
predenciū filios recte posse
noīari: audi ppheta de ecclia
canētem. Om̄ glā eius filie rēqū
abintus. Itemq ad eandē. pro

patribus tuis nati sūt tibi filij.
Scribo vobis p̄es: qm agnouistis
eū q ab inicio est. p̄es nō etate:
s3 sapia maiores ac maturos
appellat. Senectus em vneabi
lis est. nō diutina neq nūb anoz
cōputata: Tam aut sūt sensus
hoīs et etas senectutis vita m
maculata. Patrū nāq ē antiq
memisse ac nosse: et her mōz
pandē. Vnde scriptū est. Inroga
p̄es tuos: et amūabūt tibi. Et
ideo recte p̄es appellat eos: q
eū qui ab inicio est. id est dīm
xpm vna cū p̄e et spū sancto
nosse: et suis auditoribus fidelit
p̄dūe didicerūt. Scribo vobis
adolescentes: qm agnouistis pa
tre viris maligni. Adolscen
tie tepus ppter mcentua carnis
lubricū ē: s3 et qm robur etatis cer
tām abile. Vn et adolescentib9 iohs
illis scribit. q temptamenta volup
tati carnaliū. i. verbi dei amore
vicerūt. Scribit et eis q maiore
pfice illatis p̄t vbiū dei p̄serua
omibus: cūctas maligni hostis ma
chinas fortit ḡteserūt. Scribo vob
infantos: qm agnouistis p̄em. Infa
tes d̄ huiles spū. In quo magis hū
liari sub potenti māū dei cōsēd
unt: eo sublimius et̄nitatis eius
archana agnosūt. Tacit de tlib9
dicit idē patri filius. Abscondit h̄
a sapientib9 et prudētib9 et ruelas
ti ea puulis. Scribo vob p̄es: qm
agnouistis eū q ab inicio est. Con
mendat hoc et r̄p̄et. Memēto
te vob p̄es esse. Si obliuistimini
eū qui ab inicio est: pditis patri
tate. Scribo vobis iuuenes quia
fortes estis: et vbiū dei in vobis

manet et viciis malignū. Etiā atqz
etiā considerate qz iuuenes estis?
pugnate et vincite. Vincite ut co-
ronemini. hūiles estote ne i pugna
cadatis. Nolite diligere mūdū: neqz
ea q̄ in mūdo sūt. Oribus hec ge-
neralit̄ ecclēsie filiis scribit. Et
hijs vqz qui patres sūt p̄ maturita-
tem prudētiā ac doctrinē: et illis
q̄ infantes p̄ deuotiōnē hūilitatis:
et eis qui adoleſcentes ul' iuuenes
p̄pter deuicta temptacionū etiā
Oribus hijs p̄t̄ mandat vt vtant̄
quidē mūdo ad nātātē: s̄ non
diligant ad desideria sup̄flua. Hic
et paulus ait: Et carnis curā ne
feceritis in desiderijs. Si q̄s dilexerit
mūdū: non ē caritas p̄ris in eo
Nemo sibi mentiat̄: vni cor duobus
tam sibi aduersarios amores nō
capit. Vn̄ et dñs ait Nemo p̄t
duobus dñis seruire. Et iterū. Non
potestis deo seruire et mānōne. Hic
autē caritas p̄ris fons ē et origo
om̄ virtutū: ita dilectio mūdi
rūctorū est radix ac fomes vicio-
rum. Vnde sequit̄. Cū om̄e qd̄ in
mūdo est: concupiscentia carnis est
et concupiscentia oculorū et sup̄bia
vite. Om̄e qd̄ in mūdo est dicit̄:
Om̄es qui mente inhabitat mū-
dū: qui amore incolūt mūdum:
sicut qui celū inhabitat: concupis-
centiā in rebus habent: quorū cor
suscitū est: quibus carne ambulent
intra. Om̄e ergo qd̄ in mūdo est
id ē om̄es mūdi dilectores: nō
habent nisi concupiscentiā carnis:
concupiscentiā oculorū et sup̄biā vite
hijs quippe vicioz vocabulis oīa
vicioz gr̄a cōprehendit. Concupis-

ciā carnis est: om̄e qd̄ ad volup-
tatem et delicias corporis p̄tinet.
In quibus sūt maxie ribus potus
concupiscentia. De quibus salomon
ait. Banguisuge due sūt filie:
dicentes. Affer affer. Concupiscentia
oculorū oīs curiositas q̄ fit in dis-
cedendis artibus nepharijs: in con-
templandis spectaculis turpibus:
ul' sup̄uacius in accipendis rebus
trahibus: in discendendis etiā
carpendis qz vicioz proximorū.
Sup̄bia vite ē cū se q̄s iactat
in honoribus. P̄ hec tria t̄m̄ cu-
piditas hūana temptat̄. P̄ hec
adā temptatus ē et victus. Per
concupiscentiā s̄ carnis: cū hostis abū-
ligni vetitū ondit: eūqz ad gme-
dendū suāsit. Per concupiscentiā
oculorū cū diceret scientes bo-
nū et malū et aperient̄ oculi
vri. P̄ sup̄biā vite cū dicit̄:
Eritis sicut dñi. Per hec temp-
tatus est dñs et viciat̄. P̄ concupis-
centiā carnis id ē ribū: vbi sug-
gerit̄. Dicit̄ ut lapides isti pa-
nes fiant. P̄ concupiscentiā oculorū
id ē curiositatem: vbi de p̄ma
templi amonet̄ ut se deorsū
mittat̄: temptandi gr̄a vtrum
ab angelis suscipiatur. P̄ super-
biā vite id ē mānā iactantiā:
am̄ vbi in monte ḡstituto of-
tendūt̄ oīa regna huius t̄re et
pmittūt̄ si adorauerit. Que
nō est ex p̄re s̄ ex mūdo est.
Non ē pugna vicioz nobis ex
deo patre et conditore nātū
insecta: s̄ ex mūdi huius amōe
quē creatori p̄tulim̄ nobis

accidisse p̄tulm̄g p̄bat. **F**ecit em̄
 deus hoies r̄os et ip̄i se misce
 r̄it inf̄imis quōib9 ut salomō
 testat̄. **U**nde et iacobus ait
Neo cū tēptat̄ dicat. qm̄ a deo
 temptat̄. **D**eus em̄ intēptator
 maloz ip̄e em̄ nemine tēptat
Unusquisq; v̄eo tēptat̄ a con
 cupiscentia sua abstractus et
 illectus. **E**t m̄ndus t̄nsibit. et
 ḡrupia eius. **Q**ui aut̄ feret̄ vo
 lūtate dei. manet met̄nū. **M**ū
 dus t̄nsibit cū in die iudicij p̄
 ignē in meliorē mutabit̄ figu
 ram. ut sit celū nouū et t̄ra
 noua. **T**rasibit et ḡrupia eius.
 quia tempus patriade luxurie
 ul' alioz p̄t̄i ultra nō est. **I**n illa
 em̄ die p̄bit̄ om̄s cogitacōes
 eoz. **I**lla v̄tq; quib9 erga m̄
 di hui9 desideia intendebant
Qui at̄ feret̄ volūtatem d̄m
 nequaq; eius cogitacōes min
 do transeūte pereūt. **S** q̄ celestiq
 et et̄na desideabat immū
 tabilis p̄petuo manet. q̄ p̄ma
 sup̄na que cupierat consequetur.
Unde et d̄ns de feia deuota ym
 mo de vnaquaq; aīa q̄ volūtate
 suā secuta fuerit aut̄ p̄fecte. **M**a
 ria optimā p̄tem elegit. q̄ non
 auferet̄ ab ea. **E**t ergo met̄num
 manē incōmissus q̄et̄us q̄ ḡrupisat.
 ea q̄ t̄nsire nesciūt amplectat̄. eis
 qui et̄nus est dei volūtate sequat̄.
Filii nouissima hora est. **N**ouis
 simā horā nouissimū seculi tem
 pus qd̄ nūc agit̄ dicit. **I**uxta illā
 d̄m p̄bolā vbi operarios i vme
 can a p̄ma hora a terna a sexta
 a nona et ab vndeā n̄rat esse

conductos. **A** p̄ma nāq; hora vmeā
 d̄m exolebant. q̄ a p̄mordio s̄t̄i
 ul' docendo ul' recte viuēdo sui
 creatoris volūtati s̄uebāt. **A**b hōa
 t̄na q̄ a t̄ribus noe. **A**b hora
 sexta qui a t̄ribus abraham. **A**b
 hōa nona qui a t̄ribus legis
 date. **A**b hōa vndeā q̄ a t̄pe
 d̄mice incarnacōis vsq; ad finem
 seculi celestib9 faulant̄ imperijs
In qua videlicet hōa et aduentus
 in carne saluatoris futurus. et
 secutura pestis antixpi q̄ p̄omia
 salutis impugnat̄. **p̄phetarum**
p̄sagio signata est. Unde sequit̄.
Et sicut̄ audistis q̄ antixps veit̄.
nūc aut̄ et antixpi m̄lti facti sūt
antixpos dicit hēticos. **V**ed et illi
 qui fidē catholicā quā confitent̄
 p̄uersis actibus destrūit. **A**ntixpi
 id ē x̄po cōtrarij iure vocantur.
Qui om̄es illi maxio antixpo i fine
 seculi venturo. q̄ suo capiti testi
 moniū reddūt. **U**n et paul9 de
 illo ait. **Q**uia misterū iā op̄at̄
 iniquitatis. **U**n sc̄m9 q̄ nouissima
 hora est. **U**nde q̄ antixpi m̄lti
 facti sūt. **P**t̄ aut̄ etiā sic itelligi
 qd̄ aut̄. **J**am tūc nouissima fuisse
 horā. q̄ p̄secucio illius t̄pis que
 ab hētias ingerebat̄ magnam
 s̄ilitudinē habucit̄ ult̄ie illis p̄secu
 acōis. q̄ imminente die iudicij
 ventura est. quāuis h̄ l̄ngus t̄m
 vesanis etiā vexauit̄. illa etiā
 gladijs sit vexatura ferocibus
Que nobis exierūt. **S** nō erāt ex
 nobis. **P**langendū videbat̄ ut
 d̄pnū cū audiem9. **ex nob̄ exie
 rūt. Et mox cōsolacio nob̄ offert̄
 cū subdit. S̄ nō erāt ex nobis**

Constat em̄ nō posse exire foras
nisi antypos: eos at̄ qui nō sūt
xpo gtrarij foras exire nullo mō
posse. Et em̄ nō ē xpo gtrius: i
corpe ipius heret. Bed sūt q̄ int̄
st̄ sūt in corpe d̄m̄ q̄n̄ tuat̄ corp̄
ipius: et sanctas p̄f̄a nō erit nisi
in r̄surrectione mortuor̄. Sic sūt
in corpe xpi quo mō humores
mali q̄n̄ euomūt̄ tūc̄ eleuatur
corpus. Sic et mali q̄n̄ exiūt̄ tūc̄
eccl̄ia releuat̄. Ex nobis exierunt
inquit: s̄ nolite tristes esse. Nō erāt
ex nobis. Unde p̄bat̄: Nā si fuisset
ex nobis: utiq̄ mansisset nobiscū.
Hinc ergo videndū: quia mlti qui
nō sūt ex nobis accipiūt nobiscū
saēm̄ta xpi: s̄ temptatio p̄bat̄. q̄
non sūt ex nobis. En̄ illis tempta
tio uencit̄: uelut occasio uenti
uolat̄ foras: quia gratia nō erāt
Om̄s aut̄ tūc̄ uolabūt̄: cū area
d̄m̄ca reperit uentilā in die uidi
ti. Hi qui sane exierūt̄ peccando:
s̄ penitendo redeūt̄. Hi nō anti
xpi s̄ in xpo esse probāt̄ur: si illos
s̄ms uite p̄ntis in eccl̄ia manent.
S̄ ut māifeste s̄nt q̄m̄ nō sunt
om̄s ex nobis. Ideo p̄mittente d̄no
quidā et ante ultimā d̄st̄ssioez
exiūt̄ de eccl̄ia: ostedentes se nō
fuisse eccl̄ie mēbra n̄ p̄tinuisse
ad corpus xpi. Ut p̄ hoc māifeste
clarescat: q̄ nō sūt om̄s ex nob̄.
qui nobiscū int̄us positi. saēm̄ta
xpi p̄cipiūt: s̄ soli qui digna eis
dem sacramentis opa in uirtute
eccl̄ie xpi faciūt. Bed uos uncti
onē habetis a sc̄o: et nos̄ om̄ia.
Unctio spiritalis ip̄e sp̄s sc̄s est.
Cuius sacramentū ē i unctioe uisibi

li hanc unctioē xpi h̄re dicit
om̄s qui habent cognosc̄e ma
los et bonos: nec opus esse ut
doceant̄ quia ip̄a unctio doc̄.
Et b̄n̄ cū de hereticis loquetur
repente conūsus ad suos audi
tores dicit unctioē eos habē
a sc̄s. Ut oñdat eis a contrio
q̄ heretici et om̄s antyxp̄i gr̄e
spiritalis munē s̄nt̄ priuati.
Nec p̄tineāt ad d̄m̄ qui sc̄s
uocari a p̄phetis consueuit. Cui
potius int̄ m̄stros sathane qui
s̄tat̄is nichil habent. p̄d̄ic̄ōis
locū teneant. Nō sc̄p̄ uobis
q̄i ignoratib̄ ueritate: s̄ q̄i
sc̄entib̄ eā. Nos̄ em̄ ueritate
fidei et uite. Docti p̄ unctioē
sp̄s: Nec opus habetis doceri
nisi ut p̄sistatis in eo q̄d̄ cep̄
tis. Et q̄m̄ om̄e mendaciū ex
ueritate nō est. Hic ūsus p̄det
a sup̄iori: Et est sensus. Nō sc̄p̄
s̄m̄s uobis. q̄i ignoratib̄ uerita
tem: s̄ q̄i sc̄entibus eam. Et hoc
quoz̄ sc̄entibus: q̄m̄ om̄e mē
daciū ex ueritate nō lē. Ete at̄
āmoniti sum̄s: quō cognosc̄as
antyp̄m. Christus dicit ego sum
ueritas: Om̄e aut̄ mendaciū nō
est ex ueritate: Om̄s q̄ q̄ mē
ciūt̄ nōdū sūt ex xpo. Nō dix̄:
q̄dā mendaciū ex ueritate: et
q̄dā mendaciū nō ex ueritate.
Nemo se decipiat: nēo se illudat.
Om̄e mendaciū non est ex uerita
te. Cuius ē mendax nisi is qui
negat: q̄m̄ ih̄us nō est xpus. p̄
dixerat om̄e mendaciū ex uer

tate non esse. Sed quia multa sunt genera mendaciorum non pariter inter se disparia. Nunc quia singulare potest mendacium negationis christi. quia nimirum hoc tam nephandum et execrabile mendacium est. ut in eius compactione cetera aut parua videantur aut nulla. Juxta quod istum peccanti dictum est. Justificata est Sodoma ex te. Quia autem iudeorum est negatio. ut dicant quoniam ihesus non est christus. Sed et heretici qui male credunt de christo negant ihm esse christum. quia de christo recte non sciunt neque cum tale confitentur quale diuina veritas docet. sed qualem ipsorum vanitas fingit. Sicut quidam catholici qui christi mandatis obtemperare contempnunt. ihm esse christum denegant. Cui non in christo dei filio. debita timoris. vel dilectionis pietate impendunt. sed uelud hominum nullius potentiae. ad libitum contradicere non timet. Ideoque omnes huius mendaces et antichristi. id est christo aduersarii probantur existere. attestante apostolo. Et confitentur se nosse deum. factus autem negant. Hic est antichristus. qui negat patrem et filium. hac sententia tamen hereticos. tamen maxime percutit iudeos. qui ihm negantes esse christum filium dei. nichilominus deum patrem se hunc dicebant. Ordens eos frustro deum patrem confitei. qui filium negat. hinc et ipse dominus eos extrans ait. Si deus pro uobis esset. diligetis utique me. Ego enim ex deo processi et ueni. Quis qui negat filium nec patrem habet. qui confitetur filium et patrem habet. Confessione huiusmodi

40
41
uobis et operis inquit. quale querebat paulus cum ait. Et nec potest dicere dominus ihesus nisi in spiritu sancto. quod est apte dicere. Nec potest nisi donante gratia spiritus sancti. perfecta professione. et actione christo domino faulari. Vos quod audistis ab inicio in uobis permaneat. Si in uobis permanerit quod ab inicio audistis. et vos in filio et patre manebitis. Illam inquit fidei illa dogmata toto corde sectamini. que a primis ecclesie nascentis temporibus apostolorum uoce preceptis. ipsa sunt enim sola. que uos diuine gratie participes reddat. Et si quis uobis dixerit. Ecce hic est christus. ecce illuc. ne credideritis. Exurgat enim pseudo christus. et pseudo propheta. ut dominus perierit. Et uos inquit in filio et patre manebitis. Filium primo ponens. quia sicut ipse filius dicit. Nec uentus ad patrem nisi per filium. Nullus diuine celsitudinis gloriam uidebit. nisi qui per sacramenta humanitatis. quam filius suscepit renatus est. uel certe ideo filium primo et sic patrem nominauit. Ne dicat arriam filium minore patre. propterea credendum. quia nunc ante patrem nominatus inueniat. Et hoc est iuramentum quod ipse filius pollicatus est nobis uitam eternam. Si queres mercedem et dices. Ecce in me quod ab inicio audiui custodio. obtempero. uita laboribus temptacionibus pro ista promissione sustineo. que fructum quam mercedem. quid in postea dabit. Et hoc est inquit iuramentum quod pollicatus est nobis uitam eternam. memoria promissae mercedis. perseverante te faciat in

ope her scripsi vobis de hys q̄ sedu-
cit vob. Deductores quos noiat
nō solū hētri sūt intelligendi qui
puersa doctrina querūt auertē a
fide. s̄ et hī qui p̄ illerebras vel
aduersa seculi a p̄missione vite
etne mentes infirmos male
mītrando siue t̄rendo retrahunt.
Et vos vinctiōne quā accepistis
ab eo maneat in vobis. et non
uicē habetis ut alijs doceat vob.
hoc inquit dño adiuuante p̄uau-
te. ut sp̄s s̄i grām quā i baptis-
mo cōsecuti estis integrā vō in
corde et corpe seruetis. Juxta illud
ap̄t̄i pauli. Sp̄m nolite extinguere
ut q̄ sit ut docente vob interius
sp̄u. nūq̄ indigeatis extrinseca
hōim institutione doceri. P̄t vinctio
de qua loquit̄ ip̄a dei caritas intel-
ligi q̄ diffundit̄ in cordibus n̄ris
p̄ sp̄m s̄m qui datus ē nobis. que
certissime ad obseruanda dei
mandata. cor qd̄ implet inflāmat.
Bed sicut vinctio eius docet vob
de oibus. Merito addit de oibus.
quo de in euan. dñs de eodem
sp̄u loquēs dicit̄. aut ip̄e vob doce-
bit oīa. Quia nisi idē sp̄s cordi
assit audientis. otiosus ē sermo
doctōis. Nō ergo doctenti homini
tribuit qd̄ ex ore doctentis intelligit.
quia nisi intus sit qui doceat doc-
toris lingua exterius tuarū labo-
rat. Nec tamen doctor cessare
debet qm̄ qd̄ valet faciat. Juxta
id qd̄ paulus ait. Ego plantavi
ap̄ollo rigauit. deus aut̄ t̄remētū
dedit. Et verū ē. et nō ē menda-
ciū. Volentius t̄ebra iternone

incalcant vera esse q̄ p̄dicant et ab
omni falsitate sorde mūdissima.
ut eos qui alit̄ p̄dicatē p̄sūp̄eant
coherreat. et nos q̄ sedulos ad-
moneat. Non alit̄ muere posse
vitā p̄petuā. nisi illā sequantur
fidei et opis castitate q̄ p̄ ap̄tōs
p̄mitte carit̄e data ē. Atq̄ i eadē
sequenda et custodienda vsq̄ ad
finē vite huius p̄maneamus. Cui s̄c̄e
est illud ap̄t̄i pauli. Nō vob sedu-
cat manibus vobis. p̄t̄ her vicit
ira dei in filios diffidentiae. Cū
vō in alia t̄nslacione d̄ et verax
est et nō est mendax. ad p̄orem
versiculū respiciat qd̄ dicit. s̄ sicut
vinctio eius docet vob de oibus.
Dignificans quia verax ē eadem
vinctio. id ē ip̄e sp̄s qui docet
hōies mentiri nō p̄t. Et sicut
docuit vob. manete in eo. Doctōis
varis 2 p̄grinis nolite abduci
Et fide eo ritu quo docuit ip̄e. i
illo manete. Cui cū p̄seuauit
in finē. h̄c saluus est. Et nunc
filioi manete in eo. ut cū appa-
ruerit habeamus fiduciā et non
confidam. ab eo in aduentu ei.
sc̄es q̄ p̄ciā pauperū nō peibit
in finē. At quicūq̄ erubescat vel
p̄cauenti se maxillā p̄be alterā.
ul̄ cōuiciū a proximo illatū. p̄uē-
ter sufferre. vl̄ alia huiusmodi
que dñs iussit obseruare. vl̄ certe
in t̄pe p̄secutiōis publicae xp̄ianū
se p̄fiteri metuit. Iste nimirū fi-
duciā in aduentu dñi habē non
p̄t. quia fiduciā p̄fessionis eius in
hac vita seruare neglexit. Cū
potius confidet ab eo in aduentu

eius hinc nāq; dicit **Et me erubu**
 erit et meos smones: hūc filius
 hoīs erubescit tū veniēt ī maīesta
 te sua et p̄r̄s et s̄c̄oꝝ angeloy
Di satis qm̄ iustus ē: Satote qm̄
oīs qui faciūt iusticiā ex ip̄o naty
est iusticia nō nra ex fide iusticia
pf̄cta nō est nisi in angelis: et
vix in angelis si deo compentur.
 Tamē si qua pf̄cta est iusticia
 aīay et sp̄ritūū quos deus crea
 vit: in angelis ē sanctis iustis bo
 nis nullo lapsis auerfis nulla su
 perbia cadentibus s̄ manētibus
 s̄ in ḡtemplacione v̄bi dei: et nichil
 aliud dulce h̄ntibus nisi a quo
 creati sūt. in ip̄is pf̄cta iusticia
 est. In nobis aut̄ ex fide cepit eē
 sc̄dm̄ sp̄m̄. **Vñ dicit p̄d̄ Inapite**
 dnō in cōfessione Inapite inquit:
 incipiū iusticie nre cōfessio p̄ccōrū
 Lepisti nō defende p̄ccm̄ tūū. iā
 incohasti iusticiā. **P̄ficiet̄ aut̄ in te**
 qm̄ nichil aliud facēs delectabit:
 qm̄ absorbebit̄ mors in victoria.
 qm̄ nlla ḡaup̄a titillabit: qm̄ nō
 erit lucta tū carne et sanguīe. qm̄
 erit corona victorie et triūphus
 de inimico: tūc erit pf̄cta iusticia.
Ergo si satis quia iustus ē. aut:
Satote qm̄ oīs qui faciūt iusticiam
ex ip̄o natus ex deo ex x̄po. Et q̄
dixit ex ip̄o natus est: hortatur
nos iā q̄ nati ex illo sumus
pf̄cti sumy. Audi deniq; sequētia
Videte qualē caritatē dedit nob
pr̄: ut filij dei noiēm̄ et simus.
 Magna ē gr̄a conditoīs nostri:
 q̄ nobis donauit ut eū amare et
 nouerim̄ et possim̄: et ita
 amare ut p̄r̄m̄ filij. Cū et hor

magnū esset si sic illū amare pos
 simy quō fideles serui dnōs: quō
 dnōs suos deuoti amāt merces
 nary. **Qualit̄ aut̄ filij dei effici**
debeamy: idē iohes in ewan.?
 testat̄. In p̄p̄ā inquit v̄st̄ et
 s̄m̄ eū nō receperūt: q̄t̄ autē
 receperūt eū dedit eis p̄tatem
 filios dei fieri: h̄ns q̄ nō dūt ī noiē
 eius. **Conuēto igit̄ utroq; testimo:**
 constat quā p̄ fidē et dilectionem
 filij dei efficiunt̄. **sed et pelagij**
et arrij dogma p̄ her̄ cōdempnat̄.
Pelagius quidē q̄ dicit̄ ausus
 erat hoīes sine gr̄a dei posse
 saluari. **Cōdempnat̄ h̄esib̄: in eo**
 q̄ dicit̄ a deo nobis caritatē ul̄ p̄tā
 tē dari qua adopcionē filioꝝ
 accipiamy. **Porro arrij qui**
 dicebat immorē p̄r̄e ac dissilez
 esse filiū refellit̄ in eo: q̄ idē ioh̄s
 et h̄c dicit a p̄r̄e nobis dai car
 tatē qua filij dei noiēm̄ et simy.
Et in ewan. p̄ d̄m̄ saluatore aut
 p̄tate dari credentib; filios dei fi
 eri. **Constat em̄ vniy substantiay et**
 eiusdē eos esse potencie: q̄ equa
 lit̄ hoīb; ab; indifferent̄ celestia
 dona tribuit. **Et hoc mūdus nō**
nouit nos: quia nō nouit eū. s̄c̄d̄
du hoc loco mudi amatores appel
lat. Et hoc ē qd̄ idem in iudicio
visa s̄c̄oꝝ glōria quoy fidē despere
runt. dicent m̄ se gementes: et
penitentiā agentes. h̄ij sūt quos
aliqū habuim; in derisū: et in
similitudinē impp̄erij. Nos insensa
ti vitā illoꝝ estuabam; insaniā:
et finē illoꝝ sine honore: quō

computati sunt mihi filios dei. et
mihi fratres suos illoz est. Carissimi
nunc filii dei sumus et nondum
apparuit quod erimus. Et paulus ait
mortui enim estis: et vita vestra ab-
scindita est cum christo in deo. Mor-
tui vero extinctione veteris vite que
erat in peccatis. et vitam habentes
novam in christo per fidem. et altitu-
do necdum visibilis nobis apparuit
Erimus quoniam cum apparuerit scilicet
ei erimus. Et hoc quod paulus
alibi explicat vobis. Cum christus in-
genitus apparuerit vita vestra: tunc et
vos apparebitis cum illo in gloria.
Scilicet inquit ei erimus: quia enim
immutabilis et eterne divinitatis con-
templatione proficemur. Nos quoque im-
mortales erimus et scilicet quidem
erimus quia beati. Et tamen creatori
similes non erimus quia creatura
sumus. Quibus enim similis erit deo
inter filios dei: quamquam possit
hoc etiam de immortalitate corporis
dictum videri. Et hoc quippe scilicet
erimus deo si tamen filio qui solus
in eternitate corpus accepit in quo
mortuus resurrexit atque id ad
superna pronexit. Quoniam videbimus
eum sicuti est. Esse dei est. etnum
hunc atque immutabile permanere
Unde ad moysen dicit ego sum qui
sum. Et dicitur filiis israel. Deus est
misit me ad vos. Videmus ergo
eum sicuti est quoniam hunc in ipsa deita-
tis sue substantia contemplabi-
mur quod in hac vita nulli proorsus
electorum conceditur. Et etiam ipse
legislator dominum quem in angelica
specie contemplari solebat obse-

rans dicens quod. Domine unde michi
temetipsum ut videam te. Ab eo
dem domino auditur. Nemo videbit
faciem meam et vivet. Tu tamen
pro merito magne scilicet tuis aut
domina omne bonum tibi. hinc et
paulus ait. Nunc videmus per
speculum et in enigmate: tunc
autem facie ad faciem. Vn quod respon-
sum est moysi. Verum est quod nemo
potest faciem dei videre et vivere:
id est nemo potest eum in hac vita
vivens videre sicuti est. Na multi
viderunt sed quod voluntas dei elegit:
non quod natura formavit. Et illud
quod iohannes ait. quoniam videbimus eum
sicuti est. Na sicut eum homines vide-
runt quoniam voluit in specie qua vo-
luit. Na in natura quam ipsemet
ipso etiam cum videtur latuit. Sed
sicuti est quod ab eo a moysi pe-
tebat tunc ei dicitur. Unde michi
temetipsum. Ab eo qui cum illo facie
ad faciem loquebatur. Na quod dei
plenitudinem quisquam non solum oculis
corporis: ut sed vel ipsa mente
aliquam comprehendit. Aliud est enim
videre: aliud est totum videndo com-
prehendere. Quoniam quidem id videtur
quod prius utriusque sentit. Totum autem
comprehendit videndo. quod ita
videtur ut nichil eius lateat vide-
tem. Aut cum fines circumspecti
possunt: sicut te nichil latet prius
tuis voluntatis tue. Circumspecti autem
potest fines anuli tui. Exempli
gratia duo posui quorum alterum
ad mentis obtutu: alterum ad
corpales oculos pertinet. Visus

aut em ad utrumq referendus est
id e ad oculos et ad mente. Et
ois q' habet spem hat in eo
safiat se: sicut et ille scis est.
Multi se dicit spem hie vite
celestis in xpo: s' hanc cofessioez
negligent viuendo euatnat. Ma
nifestu aut de se iudiciu spei
supne exhibet: qui bonis opera
dare actibz studz. Tertus q' no
alut ad similitudine dei qb' i futu
pueiat: nisi si dei satate ipnta
se safiando id e ab negado im
pretate z seculaia desideria so
bre aut et iuste et viuendo
ymitem. Sic aut dme satatis
iudicia pro nra capacitate me
sure iubem' ymitari: sicut dme
similitudis gloria pro nra id est
creature mensura sperae papi
mur. Neq' aut pelagianu dogma
iuuare credendu est qd dicit de
hoie safiat se: q' aliqb' ipe se
sine dno auxilio safiade per
liberu arbitriu possit. Bz qui
habet spem in dno safiat se qn
tu pt ipe intendendo et eius p
bia graaa flagitando: qui ait
Sine me nichil potestas face. Et
q' duendo. Adiuutor meo esto
ne derelinquas me. Ois qui
facit pccm: et iniquitate facit.
Neo dicit aliud e pccm: aliud
iniquitas. Nemo dicat Ego pccor
su s' iniquus no su. Ois em q'
fuit pccm: et iniquitate facit:
et pccm e iniquitas. Virtus huius
sine facilius in lingua grecor
qua edita e epla comprehendit.
Inquide apud eos iniquitas ano

42
mnia vocat: qd significat q' iunt
lege vt sine lege firm e. Inquide
grece lex apud eos nomos ap
pellat. Tu g' dicit iohes q' ois
qui fuit pccm: et iniquitate facit.
Manifeste insinuat q' de qd q'
peccans contra lege dei facimus.
Iuxta illud ps. Preuaricatos repu
tati ois pccores tre. Ois em
q' peccat puaricatiois rei sunt:
hoc est no solu illi q' data sibi
scripte legis scita contempnunt
s' et illi q' innocencia legis nat'
qua in prothoplasto ois accipi
mus siue infirmitate siue negligetia
siue etia ignorancia corru
puit. Sed et latinu nome eide
racioni congruit: quo iniquitas
q' eqtati adusa nuncupat. Augz
fuit pccm et iniquitate fuit: et
pccm e iniquitas. Ita quicunq'
peccat: contrarius nimiru equita
ti dme legis peccando existit.
Veru ne nob' q' pccis z iniquitati
bus ad paru care neqms pccis
ne de salute desperemus videas
quid sequit de dno. Et scitis qm
ille apparuit vt pccm tolleret: z
pccm in eo no est. hoc et iohes
baptista testimoniu dno phibens
ait Ecce agnus dei: ecce q' tollit
pccm mundi. Ideo aute pccm tolle
potuit dno: q' pccm in eo no e.
Tot et tanti in madi hoies vene
re pfecti: s' eoz nullus pccm tolle
potuit madi: q' nullus sine pccm
esse potuit in mado. No g' gloriat
pelagus: no se iulianus exsecta
tor extollat: audies q' ois qui

habet spem in dño sciant se-
remo em tollit pñm. qd nec
lex qñs scā et iusta et bona
potuit aufere. nisi ille in quo
pñm nō est. Tollit aut et dimit-
tendo q̄ facta sūt et adiuuando
ne fiant. et p̄ducendo ad vitā
vbi fieri oīno nō possint. Dñs
qui in eo manet. nō peccat.
Inquit in eo manet. m̄tm nō
peccat. Et oīs q̄ peccat nō vi-
dit eū. nec agnouit eū. Visio
dicit et agnitione fidei. qua iusti
enā in hac vita deū vidē delect-
tant. donec ad ipam spem
aperte visionis eius in futuro
p̄ueiant de qua sup̄ dicit. Et
videbim̄ eū sicut ē. Dñs gō qui
peccat nō vidit eū. nec agnouit
eū. Si em gustasset et vidisset q̄
suaus ē dñs. nequaq̄ se peccā-
do a videnda eius glōria segre-
garet. et inq̄nti usq̄ memoria
habūdantiae suauitatis eius eru-
tant. et iusticia eius exultāt. m̄tm
se a pñis abstinendo. iusticie
eius incommutabili et incompabili
cōcordāe satagūt. Filii nemo
vos seducat. qui facit iusticiā
iustus est. sicut et ille iustus est.
Iustus ē inquit. sicut et ille ius-
tus est. Et sup̄ sciant se inquit.
sicut et ille scīs est. Nō quia
nra iusticia ul' scitas diuine
par esse valent. cū sc̄ptū sit.
Nō est scīs ut ē dñs. sed sicut
mltū m̄ est. m̄ facē hoīs et
ymaginē de speculo. q̄ ymago
ē ymitatione. corpus in vitate
Et tñ sicut hic oculi ita et ibi

Sicut hic oīres ita sūt et ibi
Dispar ē res. sicut ad similitudi-
nē refert. Ita et nos quidem
habem̄ ymaginē dei. sicut nō illā
quā habet filius eglus patri. Nā
et nos pro modulo nro si nō
sicut ille essem̄. ex nlla pte scīs
dicemur. Ergo sciant nos. sicut
et ipse scīs ē. sicut ille scīs et m̄tate.
nos sancti fide iustus sum̄. sicut
et ille iustus est. sicut ille in ipsa
incommutabili p̄tuitate. nos iusti
credendo in eū quē nō videm̄.
ut aliq̄ videam̄. Cui facit pñm
ex dya. nō carnis originē
ducendo ex dya. sicut mantheus
impiissime de cūctis credit homi-
bus. sicut ymitatione ul' suggestioe
peccandi sumendo ab illo. Cui
et nos filij abrahe sum̄. facti
ymitando fidē abrahe. deserē-
do fidē abrahe facti sūt filij dy-
aboli. dicente ad eos dñs. vos
ex p̄re dya. estis. Cui abimicio
dya. peccat. Cui p̄mittet abi-
icio. subūxit vbn̄ t̄ps pñis. per-
cat. Cui ex quo abimicio cepit
dyabolus peccatē nūq̄ desijt.
Nec pñcū sicut penarū enormita-
tem. nec furoy metu coheratus
Vnde iure ex illo cē dicit. q̄sq̄
apertando se ruotāe negligit.
Abimicio aut dya. peccat. illo
vbiq̄ quo ipse scīs est. quo enā
esse creaturū cepit origo aut
tarū. Neq̄ em dubitandū est
in p̄mas creaturas angelos
esse conditos. sicut ceteris ad laudē

creatoris gloriae sue iudiciorum refe-
rentibus. ille qui primus est conditus
mor ut altitudinem sue claritatis
aspexit: contra conditorum tu suus
sequantibus superbus intumuit
per que eandem superbiam ab imo
peccans de archangelo est in
dya^{lo} versus. In hoc apparuit
filius dei: ut dissoluat opa dya^{li}.
Oms peccatores ex dya^{lo} nati sunt.
ingentibus peccatores sunt Adam a deo
fratris est: quoniam consensit dya^{lo} ex
dya^{lo} natus est. Et tales omnes
genuit qualis erat. Natiuitas illa
deicit ad mortem. Natiuitas scda
id est baptismi erexit ad vitam.
Natiuitas illa trahit secundum peccatum:
Natiuitas scda liberat a peccato. Iohannes
enim venit Christus homo: ut soluet
peccatum hominum. De qua solutio recte
subdit. Qui natus est ex deo
peccatum non facit: quoniam semen ipsius
in eo manet: et non potest peccare:
quoniam ex deo natus est. Non autem
hec de omni peccato dicit. Qui enim
dixerimus quod peccatum non habemus:
nos ipsos seducimus. Sed de vio-
lacione caritatis: quam qui semen
dei id est verbum dei quo renatus
est in se habet committere non potest.
hoc enim sequendo manifestat di-
cens. In hoc manifesti sunt filii
dei et filii dya^{li}. Oms qui non est iustus
non est ex deo: et qui non diligit
fratrem suum. Dilatio ergo sola distinet
inter filios dei et filios dya^{li}. Qui
habent caritatem: nati sunt ex deo.
Quidquid vis habeat: h^o solum non
habeat nichil tibi adest: alia si non
habeat: hoc habe et implesti

43 44
legem. Qui enim diligit alterum
legem impleuit: et plenitudo legis
caritas. Quoniam hec est amonitio quam
audistis ab imo: ut diligamus
alterutrum. Dicente domino: hoc est
preceptum meum ut diligatis invicem.
Non sicut cayn qui ex maligno
erat et occidit fratrem suum: et propter
quod occidit eum: quoniam opa eius ma-
ligna erant. frater autem eius iusta
Exponit quo ex maligno erat
cayn. Quia vis et ipse maligna
habebat opa. Ergo ubi est invidia
amor fraternus esse non potest. sed peccatum
malignum. id est dya^{li} est in pectore:
quia et dya^{li} hominem invidendo
creat. Opa ergo iusta abel non dicit
nisi caritate: Opa mala cayn non
dicit nisi odium fratrum. Parum
est quod occidit fratrem suum: et invidit
operibus bonis hinc itaque discernuntur
homines. Ne attendat linguas sed
facta. Qui cor si non benefaciat pro
fratribus suis occidit quid in se ha-
beat. Temptacionibus probantur
homines. Rolute mirati fratres: si occidit
vos mundus. Rudentes dilectores
mundi dicit. Nec mirandum quod qui
amat mundum fratrem a mundi amore
separatum. et celestibus tamen desideris
intentum amare non possunt. Abho-
minatio est enim peccatorum religio:
ut scriptura testatur. Rob scimus quia
translati sumus de morte ad vitam:
quoniam diligimus fratres. Nemo se de
virtutibus falso extollat. Nemo
suorum virium paupertatem ultra mo-
dum metuat. Aptum dat iudicium
quicumque finitima dilectione plenus est

quia d ad sorte electorū ptinet q
portionē habē in trā uiuentium
meruit. Qui nō diligit manet
in morte. Morte aīe dicit aīa ei
que peccauit ipa moriet. Vita
quippe carnis aīa. Vita aīe deus
est. Corps corpus amittē spm et
corps aīe amittē deū. Unde con
stat q in aīa mortui omēs in
hanc lucē nascim^r trahētes ex
adam originale pccatō. sed xⁱ g^m
fidelibus regenerando cogit^r ut
in aīa uiuē possint. Verū bap
tismatis et fidei misterū illis
solū pdest. illos de morte trahi
at ad vitā. qui sincera mente
diligit frēs. Atq; ideo notandū
q nō ait q nō diligit venturus
ē in morte. q̄ de pena ppetua
loqret^r q̄ restat pccatōibus ī futo.
s̄ qui nō diligit inq̄t manet in
morte. In illa utiq; morte de qua
etiā in hac vita si frēs pfecte
amaet exurgē posset. hinc etem
dicit^r in apocalypsi Beatus r̄ sc̄us
q̄ habet spem ī resurrectione p̄.
in hīs 2^a moris nō habet p̄tatem.
Ois qui odit frēm suū. homicida
est. Si contempnebat quisq; odiū
fratnū ī nūq; et homicidiū ī corde
suo contempturns ē. nō mouet
manus ad occidendū hōiem. ho
micida iā tenet a deo. Uuit ille.
et iste iā m̄factor iudicat^r. Et sc̄us
qm̄ oīs hōicida nō habz vitā in se
manente. Et si hīc p̄fide m̄ sc̄os
uine t̄nt. nō habet in se p̄petuo
vitā manente. Nā ubi r̄tributio
nis tepus aduenit. tū ayū qui
ex maligno cāt dāpnabit. etiam
qui homicidij gr̄e tenet. ut dis

cordet et diffideat et pacē cum
frībuz nō habeat. Rōndū em̄ q
nō ait absolute homicida nō hz
vitā in se manentem. s̄ inq̄t omīs
homicida. Et h̄z nō solus ille qui
ferro. verū et ille q̄ odio frēm
insequit^r. In hoc agnoscam^r caritā
tem dei. qm̄ ille pro nobis aīam
suā posuit. Quia p̄fecta caritas
esse debeat in nobis. d̄m̄ce pas
sionis exemplo didim^r. Maiores
nāq; hac dilectionē nemo habz.
ut aīam suā quis ponat pro m̄is
suis. Un̄ et paul⁹ ait. Comendat
at̄ deus suā caritatē in nobis.
qm̄ cū adhuc p̄ccatōes essem⁹. x⁹
pro impijs mortuus est. hanc b̄s
petrus habē monebat. tū d̄no di
cente. Petre amas me pasce oues
meas. Respondit se amare. Et aliq;
audiuit. Cū aut̄ senecis extendes
manus tuas. r̄ alius te tinget. r̄
ducet q̄ tu nō vis. Hor at̄ dixit
ait exalta. significā quā morte
clarificaturus esset deū. Cui em̄
amore confitenti suas oues con
mendauit. cū itestioniū p̄fecti
amoris aīam suā pro eisde oī
bus ponē dotebat. Ille inq̄t pro
nobis aīam suā posuit. et nos
debem⁹ pro frībuz aīas ponē.
Et dicit forte aliq;. Et qm̄ pos
sū habē istā caritatē. Noli cito de
te desperare. forte nata ē s̄ nodū
p̄fecta est. Ut̄ri eā ne efforet.
Et vnde inquis noui tantā natū
in me esse caritatē quā nutriam.
Audi sequētia. Et habuēt subam
mūdi et vidēt frēm suū nēritatē
habē r̄ clausēt uisitā suā ab eo.
quo caritas dei manet in eo. Et

unde incipit caritas. Si nodū es
ydoneus mori pro frē: iā ydo-
neus esto dare de tuis facultatib;
fratri. Si ei fratri molestiā pari-
enti nō sperneris: nō utiq; p̄tib;
ex quo ambo regnati estis caritas
manet in te. frat̄i nō diligam;
v̄bo nec lingua: s; ope et v̄rita-
te Ope v̄g: ut cū fr̄at̄ aut soror
nudi sūt et indigent victu coti-
diano: demus eis q̄ natiā sūt cor-
pori. Bilit̄ cū spiritalib; domib;
eos egere cōstruim; prestem; eorū
necessitati q̄ possum; Veritati aut̄
ut eadē eis bñficia simplici itenao-
ne largiam; et nō pp̄ laudem
hūanā. Nō p̄ iactantiā nō iniuriā
alioꝝ q̄ maioribus p̄diti substantiis
nil tale fecerūt. Quorū em̄ mens
hūm̄i neuis infiat̄ in hac puritatē
veritatis habitae nō valet. Tam
et si opa dilcōnis proximis impē-
dē videt̄. In hoc agnoscim; qm̄ ex
veritate sumus: id ē cū opa pietatis
in veritate facim;. Patet quia ex
veritate sum; q̄ deus ē. ut pote q̄a
eius p̄fectione pro modo nro im-
temur. Et in asp̄tū eius suadem;
corda nra. hec s̄ma pendet a
superioribus; quia cū ope et ver-
tate proximōs diligim;: māfēs-
te agnoscim; qm̄ in asp̄tū sume
veritatis suadem; corda nra. Oēs
em̄ hoīes cū aliqd̄ facē disponūt:
ad idē s̄m̄ meditandū corda sua
se cōuertē suadent. Bed q̄ mala
cogitat̄ her a deo v̄ultatē si va-
lerēt vellēt: ip̄o attestante qui
ait. Dis em̄ qui male agit odit
lucē: et nō venit ad lucē: ut nō
arguāt̄ opa eius. Et v̄eo bona

44 45
opari meditant̄ hñ facillime suis
cordibus p̄suadent ut cōsp̄tū di-
uinitatis se patefieri desiderent.
Ad sume p̄fectiois iudiciū esse
solet. cū sua opa quisq; ul' cogi-
tatus a deo gaudet videt̄. Vnde
ip̄e subsequēt̄ d̄t. Qui at̄ facit
veritatē v̄it ad lucē: ut māfēs-
eius opa: q̄ in deo sūt sc̄a per-
verā ergo dilectionē agnoscim;
qm̄ ex veritate sum; et qm̄ i asp̄tū
eiusdē veritatis suadem; corda
nra. hor ē tales cogitacōes corda
nra habē suadem; q̄ d̄m̄is s̄nt
digna asp̄ctibus. Quā si r̄p̄chē-
derit nos cor: maior ē deus cor-
de nro et nouit oia. Si ip̄a co-
sc̄ia accusaucit nos intus: quia
nō eo aīo bona nra facim; quo
facienda sūt: quō ei; sc̄am la-
tere possū; cui carit̄. Itē tu
dñe agnouisti oīa: et q̄ teneb;
nō obscurabūt̄ abs te: et nox
sicut dies illūabit̄. Caissim;
si cor nrm̄ nō rep̄ndet̄ nos
Si verū nobis respondet̄ nos
quia diligim;: et germā dilcō-
est in nobis nō ficta: s; s̄m̄cra.
salutē frat̄nā: querēs nullum
emolumentū expectās a fr̄e
 nisi salutē ip̄ius. Itē si cor nrm̄
nō rep̄ndet̄ nos: v̄z cū i orōe
dicim; dimitte nobis debita
nra sicut et nos dimittim; de-
bitoribus nris: fiducia habe;
ad deū. Non in cōsp̄tū hom̄ s;
vbi ip̄e deus videt̄ in corde. Et
q̄ qd̄cūq; peccrim; accipim;
ab eo. Quā mandata eius custo-
dimus: et ea q̄ sūt placita corā

eo facimus magna h^{ic} et desiderabilia fidelibus data promissio
Si quis vero tam vecors et absurdus est ut promissis non delectetur celestibus: saltem pertimescat hoc quod e contrario sapientia tribuit innotat dicens. **C**um auertit aurem suam ne audiat legem: oratio eius erit execrabilis. **N**eque huiusmodi beatus iohannes sine contrarium videri oportet. quod paulus ter dominum rogauit ut discederet ab eo angelus sathane non impetrare potuit. **S**ed dominus est illi sufficit tibi gratia mea. **N**am vobis in infirmitate proficit. **E**t si enim non semper aduoluntate accipimus orationes: tamen mercede deuotionis ad salutem accipimus. **D**icit idem paulus dominum rogans non quod querebat sed quod utile habebat accepit. **A**t contra sepe reprobi exaudiuntur ad voluntatem non exaudiuntur ad salutem. **U**nde et eorum caput dyaboli^{us} ut beatus iob temptaret exauditus est ad voluntatem sed ad damnationem. **I**deo enim concessus est iste temptandus: ut eo probato esset illa cruciandus. **C**um ergo dixisset iohannes quod quicquid petierimus accipiemus ab eo: quoniam mandata eius custodimus. **C**um queres. **Q**uare mandata? continuo subdidit. **E**t hoc est mandatum eius ut credamus in nomine filii dei ihesu christi: et diligamus alterutrum. **S**ingulari numero mandatum promissit: et duo subsequentia adiungit mandata. **F**idei scilicet et dilectionis. **Q**uia numerum habet ab unitate separari nequeunt. **N**eque enim sine fide christi recte nos alterutrum dili-

gere: neque uel in nomine ihesu christi fraternam dilectionem possimus credere. **E**t diligamus inquit alterutrum: sicut dedit mandatum nobis. **I**d est puro amore. **N**o sicut latrones vel quorumlibet aliorum patratoreb scelerum: qui se utique alterutrum sed non caste diligunt. **S**ic enim dedit mandatum nobis cum ait hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. **E**t quid est enim sicut dilexi uos: nisi ad hoc amate ad quod amavi uos: uelut ad celestia regna pertingatis. **E**t qua mercede habet mandata fidei et dilectionis seruantur sequitur. **E**t qui seruat mandata eius in illo manet et ipse in eo. **S**ic ergo et dominus deus et esto dominus dei: mane in deo et maneat in te deus. **M**anet in te deus ut te contineat: mane in deo ne cadas. **B**erua mandata eius tene caritatem non diuellent a fide illius ut gloriaris in propria ipsius: et securus manebis in eo. **N**o pro fide tunc pro spe manebit et ipse presentis uite iuxta quod ei preter decantat: **h**erternum exultabunt et inhabitabis in eis. **E**t in hoc scimus quoniam manet in nobis quod de spiritu suo dedit nobis. **P**rimis tribus cadebat super credentes spiritus sanctus et loquebantur linguis quas non didicerunt. **N**unc autem quod exterioribus signis sancta ecclesia non magis indiget: quicquid credens in nomine ihesu christi fraternam habuit caritatem spiritui sancto in se manenti testimonium perhibet hoc enim agit spiritus sanctus in homine ut sit in illo caritas. **Q**uia caritas

44 46
inquit paulus diffusa e in cordi-
bus nris p spm scm q datus est
nobis. Veru q mlti caritate no
habentes et vnitatem ecclie per
diuiso dogmate scindentes nichil
omnis spm scm in se esse conte-
dunt recte subdit. Saiffim nolite
oi spm crede: s probate spm si
ex deo sut qm mlti pseudo pphete
erierut in mndu. Et qd e qui
probat spm vl vnde possut p-
bari: docet in ewan? dñs Vbi
talia ventura pdicebat q lia
iohes ia suo tpe venisse pdebat
Attendite inquit a falsis pphetis
q veniut ad vos i vestimetis
ouiu intrinsecus at sut lupi rapa-
res. A fratribus eoz agnoscetis
eos. Uiquid colligut de spmib
vuas a de tribulis ficus: hñ p-
ge frus a quibus spm maligni
qui in pseudo pphetis loquuntur.
valent dimosti. Spine viz scisma-
tu et horridi s heresiu tribuli
quibus eos qui sibi incaute ap-
propiat. fidei lacerando cotami-
nat. Sicut e contra fructus bono-
riu caritas: s gaudiu pax in spm
stro. p fragrantia vuaz ficoruq
dulcedine apte figurat. In hoc
agnoscat spm dei. Ois spm q
confitet ihm xpm i carne venisse
ex deo est. Confessione hoc loco
no solu catholice fidei s et opa-
tionis bone: q sit p caritate re-
quirit. Alioqn nonnulli hctici
confitent: mlti scismatici. mlti
falsi catholici ihm xpm in carne
venisse: s confessione sua factis
negat no habendo caritate. Sari-
tas quippe dei filiu adduxit ad

carne. et ideo quisq no habet
caritate negat illu in carne ve-
nisse q dicit no lingua s factis
no sonando s amando. Et oms
spm q soluit ihm ex deo no e
Ille soluit ihm q uel dimitatem
eius ul aiaz ul carne negat: q
eu veat hie fides catholica dog-
boluet i ille ihm. q mandata i
verba ihu ul puerse viuendo uel
puerius mterpretando corrupit.
sed et ille qui vnitatem scie ecclie
qua ihus venit collige turbat
ihm qutu in se est solue mtitur.
Nec miru si tales ex deo no sut
q dei opa ul vba ul sacrame-
ta reseruiut. Intantu naq ex deo
no sut. ut quida eoz q prauo
dogmata sepere valebat ab
hois dispensacioe diuinitate xpi.
huc quoq vsculu quo di et ois
spm qui soluit ihm ex deo no e
Ex hac epla eraserut: ne s p
auttem bu iohis conuiterentur
errores. Demoz nestorius nescie
se prodidit hanc autentias ex
emplaribus indita fuisse senten-
tia. atq ideo solue no timuit
ihm. ac se pro hoc deo redde ex-
traneu diceb btam vginē maria
no dei s hois tm extitisse gemitri-
ce. ut alia psona hois alia faceret
deitatis. Neq vnu xpm in vbo dei
et carne atz aia credes. s sepatim
alteru filiu dei. alteru hois pdi-
cans. Et hic e antixpus de quo
audistis qm venit. et nuc ia in
mudo est. Veniet imminete die
iudicij. nato in mudo hoie illo
reteris amplius nefando filio iniq.

tatis: et nūc iā in mūdo est habi-
tans in mentibus eorū qui xpo uel
p̄fessione ul' ope sine remedio
p̄mitendi repugnāt. Vos ex deo
estis filii: et uicistis eū. Uicistis
antixpm confitendo ihm xpm i carne
uēnisse id ē caritatis habēdo quā
docuit ih̄us xpus ueniēs i carne!
quā et ip̄e in ewan. cōmēdat
maiorē hac dilōz nōo habet:
ut aiām suā quib̄ ponat p̄ aiās
suis. Quo em̄ poteat filius dei
aiām suā p̄onē pro nobis. nisi
carne indueret ubi mori posset.
Quisq̄s ergo uolat caritātē qd̄
libet dicat lingua. uita ip̄ius ne-
gat xpm in carne uēnisse: et ip̄e
est antixpus. Et uicistis eū inqt
sed unde uicerūt. Uuq̄ liberi
uirtute arbitrii. Nō utiq̄ Taceat
pelagiū: dicat ip̄e ioh̄es. Em̄
maior ē qui in uobis est. q̄ qui
in mūdo. Docet utiq̄ eos suāc
hūilitatē ne uictoriā uirib̄ suis
tribuat: et arrogancie sup̄bie
uincant. Docet int̄ adūsa fidu-
ciā sp̄emq̄ semp̄ habē uincēdi:
mēoria retinentes. q̄ maior est
dñs ad p̄otegendū: q̄ dyabolus
ad impugandū. Ipsi de mūdo
sūt ideo de mūdo loquūt: et
mūdos eos audit. Antixpi id est
hētici et si nomē xpi inuocant
si signo xpi se notāt: ip̄i tanē
de mūdo sūt id ē de illoz nūo
q̄ mūdāna sapiūt. qui infma
querūt. qui celestia ignorāt: et
ideo ip̄i de mūdo loquūt. uideh̄
mūdāne sapie racōe xp̄iane si-
dei adūfantes. dicendo nō posse

fieri ut filius sit patri coeternus
ut uirgo intacta pariat: ut caro
de puluē r̄surgat i mōdus ut hō
de tra' editus. mansione p̄apat
in celis ut reuēs natus puulus
reatu p̄mi hōis teneat astrictus.
sine aqua baptismi i natus i xpo
soluat. Et mūdos eos audit: q̄
sp̄itualū corda ad mūdānos
carnalesq̄ sensus reuocāe a fidei
simplicitate nō ualēt. Sed et ca-
tholici quicūq̄ audientes illā dñi
smāz. Diligite inimicos uros bñ
facite hīs qui oderūt uos: et
orate pro p̄sequentib̄ et calūp-
niantibus uos. Et iterū si dimise-
ritis hōibus p̄cā eorū. dimittet et
uobis p̄cā uā p̄ uī celestis de-
lucta uā. Si aut̄ nō dimiseritis
hōibus nec pat̄ uester dimittet
uobis p̄cā p̄ uā. dicūt se nlla
tenus suas iurias posse dimittē
tultas. Hī nimirū de mūdo esse
et ideo de mūdo loqui cōuēt:
et quia caritatis uiscēa nō habēt
frustra fidei intemerata miscēla
seruat. Sed nec antixpi nomē
possūt carē: qui xpi mandatis
probant̄ adūfari. Nos ex deo su-
qui nouit deū audit nos: q̄ nō
ē ex deo nō audit nos. Carnal̄
em̄ hō non p̄cipit ea q̄ sūt sp̄s
dñi: stulticia ē em̄ illi. Et ergo
nō uult audire p̄dicatores carita-
tis p̄fecto iste deū nō nosse neq̄
ex deo esse ggnoscat: q̄ caritātē
quā erga hōies deus exercuit
p̄mitari neglexi. In hoc ggnosca-
sp̄m ueritatis: et sp̄m erroris. In

hoc nimirum quia quod spiritum habent
 erroris et hoc discretio est speran-
 da de qua super monuit dicens
 probate spiritus si ex deo sunt. sed vi-
deamus quod monitum est in quo
illud audire debeamus. Carissimi
diligamus invicem: quoniam caritas ex
deo multum commendat caritatem
quia dixit ex deo est: plus dictu-
rum intente audiamus. Et omnes qui
diligunt ex deo natus est et agnoscat
deum: qui non diligit non novit deum
quia deus caritas est. Et quid apostolus
dicit potuit: Deus caritas est. Face-
re contra caritatem: facere contra deum
est. Nemo dicat in hominibus peccato
quoniam non diligo fratrem meum: et facile
est peccatum in hominem in deum solum
non peccatum. Quia non peccabis in
deum: quoniam in caritate peccabis: deus
caritas est. In hoc apparuit caritas
dei in nobis: quoniam unigenitum filium
suum misit deus in mundum ut vima-
mus per eum. Quia ipse deus autem. Ma-
iore hac dilectionem nemo habet: ut
animam suam ponat quis pro animis
suas. Et ibi probata est dilectio christi
in nobis: quia mortuus est pro nobis
Dilectio patris unde probata est in no-
bis: quia filium suum unicum misit mori
pro nobis. Sic et paulus apostolus dicit
Quis pro filio non peccat: sed pro
nobis omnibus tradidit eum. Quia non
etiam cum illo omnia nobis donavit:
Et in hoc est caritas non quoniam nos di-
lexerimus eum: sed quoniam ipse dilexit
propter nos. Non illud dilexerimus propter
nam ad hoc nos dilexit: ut diliga-
mus eum: gratia quippe hominem facit
ut diligat deum: quia dilectione

operet bona. Unus propter deus meus
inquit misericordia eius preciet me. Et
misit filium suum propter peccata nostra.
Et hoc est maximum in
nobis divine caritatis indicium: quia
cum necdum ipsi pro peccatis nostris cum
petere nossemus: misit ille filium
suum ad nos: quod nobis in se creden-
tibus ultro veniam daret nosque
ad patris glorie societate vocaret.
In quibusdam codicibus hic versus
ita legitur. Et misit filium suum lita-
tores pro peccatis nostris. Utator autem
sacrificator est. Sacrificavit enim
filius dei pro peccatis nostris: non hostias
peccatorum: sed seipsum offerendo. Unde
paulus bene ammones ait. Estote ergo
imitatores dei sicut filii karissimi: et
ambulate in dilectione sicut et christus
dilexit nos: et tradidit seipsum pro
nobis oblationem et hostiam deo in
odore suavitatis. Quis sine committit
hoc quod hic quos iohannes exhortando
subiungit dicit. Carissimi si deus
dilexit nos: et nos debemus alte-
rutrum diligere. Et dicit autem sequitur.
Deum nec vidit unquam: maiori dis-
putationi indiget: cum deus et hominibus
mundo eodem deum videndum permit-
tat et de sanctis dicat quod angeli eorum
in celis semper videant faciem patris
hanc autem sanctam et ibi et in ecclesia
sua ponit idem iohannes. Vbi etiam quomodo
deus videri possit consequenter
adiungit dicit. Unigenitus filius
qui est in sinu patris ipse narrabit
et dicit beatus pater ambrosius ita ex-
posuit. Et ideo deum nec vidit
unquam: quia ea que in deo habitat

Divinitate plenitudine divinitatis nec
cogit nec mente aut oculis co-
prehendit. Vidit enim ad utrumque refe-
rendum est. Demum cum addit unigeni-
tus filius qui est in sinu patris
ipse enarrabit mentium magis quam oculi
visio declarat. **A**penon enim vi-
det. **V**etus vero narrat. **I**lla oculis
hec mente comprehendit. **I**n **augu-**
stino libro de videndo deo. De eadem
disputans questione. **P**rimo inquit
narrante unigenito qui est in sinu
patris narratione ineffabili et facta
conabilis. **M**unda et sancta implet dei
visione ineffabili. **Q**uia tunc sequitur
mur. **C**um equales facti fuimus. **C**um
sicut videntur ista visibilia corporis
sensibus nota. **D**eum nemo vidit
unquam. **E**um si aliquando eo modo visus
est. non sicut ista natura videtur
sed voluntate visus est. **E**specie qua
voluit apparere. latente natura
atque in se incommutabiliter permanente.
Eo autem modo quo videtur sicuti est
Nunc fortasse videtur a quibusdam
angelis suis sanctis. a nobis autem
tunc ita videbitur cum eis facti fu-
erimus equales. **E**t post aliqua
exponens sanctus facti ambrosius
Deum enim inquit neco vidit unquam
vel in hac vita sicut ipse est vel est
in angelorum vita sicut visibilia
ista que corporali visione continentur.
Et **u**na unigenitus filius qui est in
sinu patris ipse narrabit. **U**nde non
ad oculorum corporali sed ad men-
tium visionem deum est pertinere quod
narrat. **I**tem post multa. **A**d eam
vero visionem inquit qua videbi-
mus deum sicuti est. **M**undanda
corda admonuit. **E**t **u**na enim

corpa consuetudine loquedi vi-
sibilia noverant. **P**ropterea deus
invisible dicitur ne corpus esse
credat. **N**on quia corda munda
sue substantiae contemplatione
fraudabit. **C**um hec magna et
summa merces deum colentibus
et diligentibus promittat. **D**ivente ipso
deum quam corporalibus oculis visibiliter
apparebat et invisibile se gratiam
mundis cordibus promittebat. **C**um
diligat me diliget a patre meo. **E**t
ego diligam eum et omnia merces illi.
Hec quippe natura eius equaliter
invisibilis sicut equaliter incorrupti-
bilis est. **E**t **u**ne continuatim apostolus
posuit dicens. **R**egi autem saeculorum
invisibili incorruptibili. **D**ivina
substantia qua potuit hominibus predicari
commendans. **D**eus ergo rex invisibilis
neque oculo sed mente querendus est.
Hec quemadmodum si sole istum vi-
de velle oculum corporis purgarem
vultu videri lux potest. **V**olentes videre
deum. oculum cordis quo deus videtur
potest purgare. **B**eati enim iudicandi.
quoniam ipsi deum videbunt. **V**erum
quia hec visio in futuro speratur
quid agendum est nobis dum adhuc
constituti in corpore peregrinamus a deo.
quo solacio utendum. **V**bi divina vi-
sione necdum licet perfrui. **S**i dili-
gamus inquit inquit deus in nobis
manet. **H**ec nemo putet hanc
dilectionem in qua deus manet.
abiecta et desideriosa quadam man-
suetudine. **V**mo non mansuetudine
sed immisione et negligencia servari.
Non ista caritas sed languor. **F**erveat
caritas ad corrigendum ad emendandum

49 18
Bedsit boni moēs delectent. Sūt
mali emendent corrigant. Si q̄
diligam⁹ muicē sincera ⁊ discipli
nabili caritate: deus in nobis ma
net. Et opibus quidē ipsius ca
ritatis manifestatus: q̄uis nō
dū visibilis apparēs. Et caritas eius
in nobis p̄fecta est. Querendū at
quō dicit p̄fectionē dīne caritatis
in mutua dilcōe consistē. Sū Dñs i
ewan. p̄nūciat nō esse magnū
si diligam⁹ eos qui nos diligūt.
nisi adiunctos etiā de q̄bus hic
penitus tacē videt eadē dilcō
p̄tingat. Nisi forte ipos quoz mi
micos fratni amoris intuitu dili
gē debem⁹: vtz ut nō p̄ inimici
romaneat s̄ resipiscat a dyaboli
laqueis. nobisq̄ germano fedē
sorcant. Si diligam⁹ inquit
muicē deus in nobis manet. et
caritas eius in nobis p̄fecta. huic
diligē p̄ficiēris. Scipisti diligē te
pit in te deus habitare. Ut p̄fec
tius habitando faciat te p̄fectum.
In hoc intelligim⁹ qm̄ in eo ma
nenus et ipse in nobis. qm̄ de spū
scto dedit nobis. hoc ipm̄ q̄ de spū
scto dedit tibi. Vñ ggnosus. ut
roga viscera tua si plena sūt carita
te habes spm̄ dei. Paulo teste qui
ait. Caritas caritas dei diffusa ē in
cordibus nr̄is p̄ spm̄ sc̄m q̄ datus
est nobis. Et nos vidim⁹ ⁊ testi
ficam⁹. qm̄ p̄ misit filiu suū sal
uatorē mudi. Reo de salute des
peret. quia et si magni sūt mor
bi sc̄lex qui depm̄it. omnipotens
est medicus qui saluet. Tantū

memineat quisq̄ quia idē filius
dei qui v̄it m̄tis ut saluaret. v̄e
turnus est district⁹, ut iudicet.
Quicūq̄ cōfessus fuerit qm̄ ih̄sus ē
filius dei: deus in eo manet et
ipse in deo. p̄fectam cordis con
fessione dicit. que nec male sua
dencū hēticorū possit fraude cor
rūpi. n̄ p̄sequēcū paganozū
tormentis cōquassari. n̄ carnaliū
f̄m̄ exemplis nec p̄pue fragilitatis
segracia titubare. Sūt etem q̄ eadē
v̄bis negat ih̄m esse filiu dei. qua
les m̄ti fuisse p̄dit. corpo tempe
quo h̄ scribebat ioh̄es. Sūt item
Qui cōfitent v̄bis et factis ne
gant. Unde bene q̄ nūc ait. Quicūq̄
cōfessus fuerit qm̄ ih̄sus ē filius dei:
deus in eo manet et ipse in deo.
Ipse paulo superius dicit. si diligam⁹
muicē deus in nobis manet. Insi
nuas p̄fecto quia q̄sq̄ dilectionē
in fr̄es habet. ille v̄e ih̄m dei eē
filiu testat. Et nos ggnouim⁹ et
credidim⁹ caritati: quia habz deus
in nobis. Cognouim⁹ quia ih̄sus est
filius dei. et quia p̄ misit eum
saluatorē mudi. Et credim⁹ carita
ti quā habet deus in nobis. q̄a
vz cū habet v̄nicū: noluit illū eē
v̄nicū: s̄ ut fr̄es habet adoptauit
illi qui cū illo possideret vitam
etnā. Deus caritas est. Jam dixit
illud superius. ecce iterū dicit am
plius tibi nō potuit caritas gmen
dari. quā ut dicit deus. forte
manus dei cōtempturus eās. nū
quid et deū cōtepm̄is. Et q̄ manet
in caritate in deo manet ⁊ deus

in eo Uicissim in se habitat qui continet et qui continetur. habitas in deo sicut ut continearis ne cadas: quia sic de ipsa caritate apostolus dicit Caritas nunquam cadit. Quo cadit que continetur deus? Et in hoc perfecta est caritas non habetur: ut fiduciam habeamus in die iudicii: perfecta est caritas in illo. Quid est habere fiduciam in die iudicii? non timere ne veniat dies iudicii. Cum enim primo quod ad penitendum se de malis actibus conuertit: incipit timere die iudicii: ne viz apparente iusto iudice ipse dampnetur iniustus. Pressu vero bone consuetudinis caritatis discretus non timet quod timebat: sed potius optat ut veniat ille desideratus cunctis gentibus sperans se cum sanctis merito bone actionis esse coronandum. Unde autem fiduciam in die iudicii habere possimus: plerumque subdendo manifestat. Quia sicut ille est: et nos sumus in hoc mundo. Nunquam vero potest esse homo sicut deus. Sed metesse oportet quod et super deum est quia non semper ad equalitatem dicitur sicut: sed dicitur ad quadam similitudinem. Quo enim dicitur sicut aures habeo ita habet et ymago. Nunquam omnino sic: sed tamen dicitur sicut. Si ergo facti sumus ad ymaginem dei: quare non sicut deus sumus: non ad equalitatem: sed pro modo nostro. Inde quod nobis datur fiducia in die iudicii: quia sicut ille est et nos sumus in hoc mundo: ymitando viz perfectione dilectionis in

mundo: cuius ille exemplum nobis cotidie prebet de celo. De qua saluator in ewangelio. Diligite inquit inimicos vestros et orate pro persecutoribus vestris: ut sitis filii patris vestri qui in celis est: qui solem suum oriri facit super bonos et malos et pluit super iustos et iniustos. Timor non est in caritate. In tali videlicet caritate: que ad ymitationem diuine bonitatis etiam inimicos benefacere et hos diligere nouit. Sed perfecta caritas foras mittit timorem. Illu sicut timorem de quo dicitur. Incipit sapientie timor domini. Quo timet quisque incipiens operam iusticie ne veniat districtus iudex: et se minus castigatum inueniens dampnetur. Illa caritas pellit foras: que pro merito iusticie fiduciam habet in die iudicii. Sed et penitentiam aduersitatum timorem: perfecta caritas creat creaturam: quam habere querebat a domino supplicans ait. A timore inimici eripe animam meam. Qua habebat qui dixit: quis nos separabit a caritate christi: tribulatio an angustia: an persecutio: an fames an nuditas an periculum an gladius etc. Quia timor penam habet. Tergetur consuetudo peccatorum. Nondum facta est iustificatio. Ideo in psalmo de ipsa perfectione iusticie. Conuertisti inquit planctum meum in gaudium in: consolasti partem meam et penam istam me leticia: ut cantet tibi gloria mea et non comparetur. id non sit quod

stimulet consciā meā **S**timulat timor: si noli timē **I**nter caritas que sanat: qd' vulneat timor. Qui at timet: nō est pfectus i caritate. Quia nimirū: timor penā habet. **Q**uo scio medici penā habet? Quis sicut sectione medici salus optata: ita timorē caritas desiderata subsequat. **N**ec putari debet hys bti iohis smoi bus esse contrariū: qd' psalmis ta dicit **T**imor dñi scis pma nēs in seculi seculi **D**uo namqz sūt timores: vnus quo timent hoies deū ne mittant in gehennam. **I**pe est timor ille q' intro ducit caritate: si sic vult ut exeat. **S**i em̄ adhuc ppter penas times deū: nondū amas quē sic times: nō bona desideras sed mala caues. **S**ed ex eo qd' mala caues corrigis te: et incipis bona desiderare. **C**ū bona desiderare ceperis. erit in te timor scis: ille si ne ipa bona amittas. **N**onne mittaris in gehennā? si ne te deserat pñcia dñi quē amplectis: eo inctnū frui desideras. Nos q' diligamus: qm̄ deus prior dilexit nos. Diligamus: quia ipse prior dilexit nos: hinc em̄ ipse i ewan^o dicit. **N**ō vos me elegistis: sed ego elegi vos. **I**ta aut pfecti erimus in caritate si quēadmodū nullius alteri si salutis nre grā pōr nos ille dilexit: **I**ta em̄ nos nulli rei quoz: nisi tm̄ sui amoris dilexerim⁹ obtentu. **V**erū quia sūt q'

ubotenus deū diligūt: q' sulte sub iungit. **S**i quis dixerit q' diligo deū et frēm suū odit: mendax ē. Unde probas: q' mendax ē: Audi. Qui em̄ nō diligit frēm suū quē videt? deū quē nō videt quo pōt dilige? **Q**uid q' **Q**ui diligit frēs nre est ut diligit deū: ut diligit ipas dilectem. **D**eus em̄ dilectus est. **E**t ne quis dicē audēt. **E**t qd' obstat dilige deū? et si nō diligo frēm: recte subdidit. Et hoc mandatū habemus a deo: ut qui diligit deū diligit et frēm suum. **Q**uo em̄ diligis eū? **Q**uodisti mādatū? **Q**uis ē qui dicit diligo impatorē? **S**i odi leges eius: **N**ō ita verus dei amor. **S**ed vide inqt quia mandata tua dilexi dñe. **E**t ideo cōfident adiungit. **I**n tua m̄a viuifica me. Dñs qui credit quia ihus est xp̄us: ex deo natus est. **Q**uis ē qui credit: q' ihus est xp̄us: q' sic viuit quō pcepit xp̄us. **N**eo hēticōz nēo sarnaticōz dicat. et nos credim⁹: quia ihus ē xp̄us. **N**ā et demones credūt 2 gremis aut. et confitebant sicut in ewā^o legim⁹ et sciebāt ipm̄ eē xp̄m. **S**ed quia q' dilectem 2 opa veritat nō habet ex deo nō sūt. **E**t oīs qui diligit eū q' genuit: diligit eū q' natus ē ex eo. **N**una arte p̄dicationis bti iohes ad dilectem proximi nos accendē curauit. **P**o q' memoras q' oīs q' p̄ferte credit ex deo natus ē. **D**emide i s̄mūas q' iustū sit. ut qui deū diligit diligit et eū qui ex deo natus est

Si quis enim tante tarditatis est ut
hominem quia homo est quia secum
eandem in terra peregrinationem tolcat.
amare neglexerit amonendus est
ut saltem ob id illum amet quod ex deo
natus est: quia princeps seculi domine
grate factus est. quod eadem seculi vite ce-
lestis premia expectat. Cuius quidem
exhortatio specialiter ad illos pertinet:
qui non solum humane consortio nati
sunt et fidei et professionis fratres sunt
nobis effecti. Verum quod nonnulli sunt.
qui proximos diligunt. sed propter quod sang-
winitate. vel propter aliquod modum tem-
porale. Ecce scitis evangelium qui sit
verus proximi amator. subden-
do manifestat. In hoc agnoscimus
quoniam diligimus natos dei cum deum
diligamus. et mandata eius facia-
mus. Ille ergo solus recte proximum
diligere probatur. qui etiam conditoris
amore flagrant agnoscit. Et ne
quis seipsum de conditoris amore
falleret. cognoscatur ubi ostendit se a-
mare profitendo. Bene cum dixisset.
In hoc agnoscimus quoniam diligimus
natos dei cum deum diligamus. ad-
didit. et mandata eius faciamus.
hec est enim caritas dei ut man-
data eius custodiamus. hoc et ipse
dominus dicit. Si quis diligit me. ser-
monem meum servabit. Probatio ergo
dilectionis. exhibitio est operis. Vere
enim diligimus si ad mandata eius
a nobis nos voluntatibus coarta-
mus. Nam qui adhuc per illicita
desideria defluit profecto deum
non amat. quia ei in sua volun-
tate contradicit. Et mandata

eius gratia non sit. Et ipse dicit
Jugum enim meum suave est et onus
meum leve est. Neque hiis vel dominum.
vel beati iohannis verbis debet videri
adversum quod ipse dominus dicit. Et
angusta porta et arcta via est
que ducit ad vitam. Et propheta
ad eum propter verba inquit labiorum
tuorum. ego custodivi vias domus
Et aptius. Quia per multas tribu-
lationes oportet nos introire in
regnum dei. Cuius enim natura sui
divina sit et aspera. Spes celestium
premio et amor christi sunt esse levia.
Durum namque est persecutiones pati propter
iustitiam. sed et hoc fructus suave. quod ipse
qui sic patitur est regnum celorum.
Unde beatus subdit. Quoniam omne quod
natum est ex deo. vincit mundum.
Ideo. namque mandata divina non
sunt graviora. quia omnia quae veniunt de
voatione huius manant. et ad-
versa mundi huius et blandimenta
pauca mente contempnunt. Ipsa
quorum mortem velut ingressum
patrie celestis amantes. Et
ne quis sua virtute mundi vel
luxus vel labores se superare
posse confidat. consulte sub-
iungit. hec est victoria que vincit
mundum. fides nostra. Illa nimirum
fides que per dilectionem operatur. Illa
fides qua eius humiliter auxilium
flagitamus qui ait. In mundo
pressuram habebitis. sed confidite
ego vici mundum. Quis est qui
vincit mundum? nisi qui credit quoniam
ihesus est filius dei. Vincit

mūdū: q̄ ihm esse filiū dei cre
 deus digna eidem fidei opem
 iūgit **Bed** nūq̄ sola diuinitatis
 eius fides et confessio valet
 ad salutē sufficē: vide sequē
hīc ē qui venit p̄ aquā et sang
wine: ihus xpus. **Qui** ergo eter
 nus erat dei filius factus est
 homo in tpe: ut q̄ nob̄ p̄ diui
 nitatis sue potēciā creauēat.
 p̄ hūanitatis sue infirmitatem
 recrearet. **Qui** uēit p̄ aquam
 et sanguinē. Aqua v̄ lauacri
 z sanguinē sue passionis. **Nō**
in aqua solū: s̄ in aqua z sang
wine **Nō** solū baptisari p̄pter
 nrām ablucionē dignatus est
 ut nobis baptisimi sacramen
 tū consecraret ac tradēt: uerū
 etiā sanguinē suū dedit pro
 nobis sua nob̄ passione rede
 mit. **Cui** sacramentis semper
 refecti nutrem̄ ad salutē. **Et**
spūs est qui testificat: qm̄ ihus
xpus ē ueritas. **Baptisato** in ior
 dane dno descendit spūs sc̄s
 in spene colube sup̄ eū. testio
 niū illi p̄hibens q̄ ueritas est:
 hoc ē uerus dei filius uerus me
 diator dei et hōm̄. **Verus** hūa
 ni qm̄s redemptor ac r̄ōsilia
 tor. **Vere** ip̄e mūdus ab om̄i labe
 p̄m̄: uē sufficē tollē p̄cā mū
 di. **Quod** etiā ip̄e baptista vi
 so eiusdē spūs aduentu intelli
 gens ait. **Qui** me misit bap
 tizare in aqua: ille m̄ dixit **Sup̄**
 quē uideris spm̄ descendētē
 et manentē sup̄ eū: hīc est qui

baptisat in spm̄ sc̄o **Ego** uidi et
 testioniū p̄hibui: quia h̄ ē filius
 dei. **Quia** go spūs ihm xpm̄ esse
 ueritatē testat: ip̄e ueritatē cog
 noiat. **Baptista** illū ueritatem
 p̄ducat: filius hominū ueritatē
 euangelizat. **Taceant** blasphe
 mi qui hūc fantasma eē dog
 matizant. **Pereat** de t̄ra mēoria
 eorū q̄ eū ul' deū ul' hōiem esse
 uerū denegant. **Quia** tres sunt
 q̄ testioniū dant. Spūs aqua et
sanguis. **Spūs** dedit testionum
 qm̄ ihus ē ueritas: qm̄ sup̄ bap
 tizatū descendit. **Si** eū uerus dei
 filius nō esset: nequaq̄ in eū
 tanta māifestatione spūs sc̄s
 ueniret. **Aqua** etiā z sanguis
 dedē testioniū qm̄ ihus ē uitas.
 qm̄ de latē eius in cruce mortui
 manarūt: qd̄ n̄llatenḡ fieri poss̄
 si uerā naturā carnis nō habēt.
Bed et hoc qd̄ ante passionē cum
 orāet factus z sudor eius sicut gut
 te sanguis decurrentis in t̄ra: uer
 tati carnis assūpte testioniū dat.
Nec reticendū q̄ in hoc quoz sag
 wis et aqua testioniū illi dede
 rūt: q̄ de latere mortui uiuaciter
 effluerūt. **Ed** eāt cont̄ naturā
 corporū atq̄ ob id misterijs aptū
 et testionio ueritatis fuit congruū.
Uideliz insinuās q̄ et ip̄m d̄m
 corpus melius post mortē esset
 uicturū. resuscitatū in glōia. z ip̄a
 mors illius nobis uita donaret.
hoc quoz q̄ sudor eius instar gut
 tarū sanguis dec̄ebat in terram
 testioniū p̄hibebat illi sacrosancto
 misterio: qd̄ eam̄ totū p̄ orbem

suo sanguine lauaret. Tres sunt ergo
qui testimonium prohibent veritati. Et
tres inquit vni sunt. Individua
namque haec manent nichilque eorum
a sui generatione seungit. quia nisi
sine vera credenda est humanitate
diuinitas. Verum et in nobis haec
vni sunt. non naturae eiusdem substantiae
sed eiusdem operatione mysterij. Nam
sicut beatus ambrosius ait. Spiritus
mente renouat. aqua proficit ad
lauacrum. sanguis spectat ad peccatum.
Spiritus enim nobis per adoptionem filios
dei facit. sacri fontis vnda nos
abluit. sanguis domini nos redemit.
alterum igitur inuisibile. alter visi-
bile. testimonium sacramento conse-
quitur spiritali. Si testimonium
hominis accepimus. testimonium dei ma-
ius est. Et in hoc est testimonium dei
quod maius est. quia testificatus de
filio suo. Magnus est testimonium hominis
quod prohibet de filio dei dicitur. Dixit
dominus domino meo sedere a dextris meis.
Et ex persona ipsius filij. Dominus
dixit ad me filius meus es tu. Itaque
ex persona patris loquentis de filio
Ipse inuocabit me pater meus es
tu. deus meus et susceptor salu-
tis mee. pater meus quia ego filius
dei. deus meus quia ego homo. suscep-
tor salutis mee. quia ego passurus
et a morte saluandus sum. Et ego
inquit primogenitum ponam illum.
exaltatum pre regibus terre. Magnus
namque hoc testimonium verax. et omni
acceptatione dignum hoc testimonium
hominis de filio dei. sed multo maius
est testimonium dei quod testificatus est
ipse de filio suo. cum de celo illuc al-

loquens ait. Tu es filius meus di-
lectus. in te complacuit in sa. mag-
num est testimonium patris. quod
dei filio prohibens ait. Ego bap-
tismi vos aqua. ille vero baptis-
mum vos spiritu sancto. Magnus est testi-
monium patris quo spiritus sanctus in eum
quo spiritus erat plenus etiam visibili-
ter misit. Qui credit in filio dei.
habet testimonium dei in se. illud
vltimum quia ipse quos in filiorum
dei nunc iure computet. Ipse vni-
co dei filio. sic suis fidelibus pol-
licente. Si quis in ministraverit. ho-
norificabit eum pater meus. Quod
si dei testimonium habere merueris.
si deum testem tue fidei itemerate
possederis. quod te hominum infamia
quod etiam persecutio ledit. Si enim deus
pro nobis. quis contra nos. Et
non credit in filio mendacem fuit
eum. quoniam non credit in testimonium
quod testificatus est deus de filio suo
frustra iudei frustra heretici pa-
trēm se credere et venerari putant.
quod dum christum contempserunt et ei credere
renuuerunt. Qui enim non honorifi-
catur filium non honorificat patrem qui
misit illum. quia non credit filio
qui ait. Ego et pater vni sumus.
Et interrogante capharna. ac dicit
te Tu es christus filius dei benedicti.
Respondit. ego sum. Si enim uel
non esse filium dei. uel et dissimile
patri contendunt. mendacem
profecto faciunt patrem. qui non
credit in testimonium quod testifica-
tus est de filio suo. In illo vero

50 51
quod supra memi Tu es filius meus
dilectus: in te complacuit michi. Sed
et in illo quod ei imminente hora
passionis prohibuit. Dū orante illo
adruente pater saluifica me ex
hora hac. Sed propterea veni in horam
hanc. Pater clarifica tuum nomen.
Respondit eam turba audiente
de celo. Et clarificauit et iterum clari-
ficabo. Verū se deū patrem esse
significans in celis illius quod ut verus
homo morte erat passurus in terra.
Et hoc est testimoniū quoniam vitam eter-
nam dedit nobis deus. Dedit
inquit vitam eternam nobis deus
et ipse loquebatur adhuc vitam
temporalem et mortem obnoxiam agebat
in carne. Sed ita dedit nobis
vitam eternam sicut dedit nobis patri-
tem filios dei fieri: credentibus
in nomine eius. Ut enim scias data
tibi esse a deo potestatem habere vitam
eternam: audi prophetam. Deus est homo
qui vult vitam: et cupit videre
dies bonos. Tene linguam tuam
a malo et labia tua ne loquantur
dolum: et cetera usque ad finem psal-
mi. Dedit ergo nobis vitam eternam: sed
adhuc in terra peregrinantes in spe:
quam daturus est in celis ad se peruen-
tibus in re. Et hoc est vita in filio
eius. In fide vestra scilicet et in confessione
nomine eius in perceptione sacramen-
torum eius in obsequantia mandato-
rum eius. Hinc et ipse dominus ait
Nemo venit ad patrem: nisi per
me. Et petrus de illo. Neque enim
nomen est aliud sub celo datum
hominibus: in quo oporteat nos

saluos fieri. Qui habet filium habet
vitam: qui non habet filium dei vitam
non habet. Ne parum dicit videtur
vitam esse in filio: addit ipsum fili-
um esse vitam. Sed idem quoque
filius alibi ad patrem glorificans
ostendit ubi ait. Sicut enim pater habet
vitam in semetipso sic dedit et filio
vitam habere in semetipso. Qualiter
autem eadem vita quae filio est et patri
comis: etiam credentes illustret. idem
filius alibi ad patrem orans inquit
ait. Sicut dedisti inquit ei potestatem
omnis carnis: ut omne quod dedisti
ei det eis vitam eternam. Hec est autem
vita eterna ut agnoscat te solum
verum deum: et quem misisti in mundum
inquit. Hec scribo vobis ut scitis quoniam
vitam habetis eternam quae creditis in
nomine filii dei. Ut scias inquit
ut certi sitis fuisse vere beatitudinis
qui creditis in christo: ut non sedu-
tarii per fraudem eorum quae in nomine
filii negant et ideo nichil eis
per futurum asseuerant quae in nomine
eius crediderunt. Et mira haec
vesania: qui toties per totam hanc
epistolam appellato dei filio: ipsi contra
non dei filium sed creaturam dei christum
esse confirmant: quod nusquam prophetis
legunt nisi dum humanitatis illius me-
rito celebrat. Et haec est fiducia quam
habemus ad eum: quia quodcumque pe-
tierimus secundum voluntatem eius audit
nos. Magnam nobis fiduciam
probet sperandi a domino bona celestia
quod etiam in hac vita quodcumque sa-
lubrat eum petimus impetramus

Juxta qđ etiā ipse in ewange-
lio credentibus p̄mittit Dico uo-
bis inquit **D**ia quecūq; orātes
petitis: credite quia accipietis
et uenient uobis Non dū qđ
ita orantes exaudim⁹ a dño:
si ea q̄ ipse iussit petim⁹ Dicit
aut ipse **P**̄mū q̄rite regnū dei:
et iusticiā eius Unde bene et
ioh̄es cū dixisset qđcūq; peteri-
mus exaudiri nos: impositus f̄m
uolūtate eius Ergo sup̄ h̄is tm̄
plenā nos et indubitabile iussit
exauditiōis habē fiducia: que nō
nr̄is q̄modis nec solacijs t̄p̄alib⁹
s̄ d̄m q̄gruūt uolūtati Quod
etiā in orōne d̄m̄ca inserē p̄cipi-
mur fiat uolūtās tua s̄ nō nr̄a
Vi em̄ et illud ap̄l̄i recordem⁹:
qm̄ quid orem⁹ s̄m qđ oportet
nescim⁹: Intelligim⁹ nos non
nūq; saluti nr̄e q̄traia postula-
re: q̄modius nobis ab eo qui
uolūtate nr̄am rectius quam
nos intuet: ea q̄ posim⁹ dene-
gari Quod ip̄i quoq; mḡro
genā accidisse nō dubiū. Et
scim⁹ qm̄ audit nos qđqđ petie-
rimus: scim⁹ qm̄ habem⁹ peti-
ones quas postulam⁹ ab eo. Mul-
tiplicat eadem q̄ p̄miserat iul-
cat: ut nos ad orandū uiuam⁹
excitet: s̄ manet adiectio quā
posuit ut s̄m uolūtate petam⁹
nr̄i conditoris: qđ bifarie p̄t
accipi: ut s̄ et ea q̄ ipse uult
rogem⁹ et tales ip̄i quales
nos eē desiderat ad rogandū
ueniam⁹: qđ est h̄c fide que
p̄ dilectōem opat. Et ante oīa

memisse illius ewangelii man-
dati. et cū stabitis ad orandum
dimittite si quid habetis aduersus
aliquē: ut et p̄r̄ v̄r̄ qui i celis
est dimittat uobis p̄tā uestrā
Cū sit fratrem suū petare p̄m
nō ad mortē petet: et dabit ei
uita peccati nō ad mortē. her et
huic⁹ s̄m uolūtate d̄m petitur:
que ad fratne dilectōis officiū ex-
pectant. loquit⁹ at de uolūtate
lembus q̄ p̄tīs: que sicut difficile
uitant⁹ sic etiā facile curant⁹. Sed
quo ordine her altitru petas
sit celebranda pro p̄tīs: iacob⁹
insinuat apertius dicit⁹ Confite-
mī altitru p̄tā uā: et orate p̄
inuitē ut saluemī. **V**i igit⁹ dico
ul' cogitatu ul' obliuione ul' igno-
rancia forte deliquisti: uade ad
fr̄em confite illi postula intue-
tionē: et si te singulitatis sue cō-
sciū p̄t pure cōfitendo fecerit: et
tu eius errata p̄re intedendo
diline. **S**ed her de leuoribus dic-
ta sint p̄tīs. Porro si grauius
qđ omisisti: induc presb̄itros eū:
et ad illorū examen casuā. Et
p̄tā ad mortē: nō pro illo dico
ut quis roget. Magna h̄c q̄stio
nasat: q̄ apte ondit b̄tus ioh̄es
esse quosdā fr̄es pro quib⁹ orāe
nō nobis p̄cipit: Cū d̄ns etiā
pro p̄secutoribus nr̄is nos orāe
inbeat: q̄ nō alit solui p̄t nisi
fateam⁹ esse aliq̄ p̄tā in fr̄ibus
que inimicorū p̄secutiōe ḡuora
sint. P̄tā q̄ fr̄is ad mortē est
cū post agnitiōe dei que per
grām d̄m nr̄i ih̄esu xp̄i data ē

quisq; obpugnat fratritate: et ad
 usus ipam gram qua rōsilatus
 est deo: invidencie facibus agita
 tur. Pctm aut nō ad mortē est
 si quisq; nō amore fratne aliena
 uerit s; officia fratritatis debita p
 aliqua infirmitatē animi nō ex
 hibuit. Qua apt et dñs i cruce
 ait: Pat ignosce illis q; nesciūt
 quid faciūt. Nondū em grā spūs
 sancti pncipes facti. Societatem
 scē fratritatis inierat. Et bñs
 stephanus orat pro eis a quibus
 lapidat: quia nondū xpo credi
 derat: neq; adūsus illā gūne
 grām dimicabāt. Et apłus paulo
 pterea credo nō orat p alexan
 deo quia iam frat erat: et ad
 mortem id ē inuidencia fratritas
 ten obpugnando peccauit.
 pro hñs aut qui nō abruperāt
 amorē s; timore succubuerāt:
 orat ut eis ignoscat. Hic em dicit
 alexand erarius multa mala michi
 ondit: reddet illi dñs s; m opera
 illius: quem et tu deuota. Valde
 em restat nrīs s; mōibus. Dem
 subūgit pro quibus orat ita
 dicit. In pma mea defensione
 nemo m affuit s; omīs me dere
 liquerūt: nō illis imputet. Pct
 aut pctm ad mortē pctm usq;
 ad mortē accipi: pro quo roga
 re quēpiā dicit: quia s; pctm
 qd in hac vita nō corrigitur:
 eius uenia frustra post mortē
 postulat. Verū si sequencia dili
 gent inspicim;: magis superior
 sensus hñs leōis tenozī ognerere

videt. Nā subdit. Dñs inq;tas pctm
est: et est pctm ad mortē. Tanta
e inq;tas dñsitas pctm; ut et omē
qd ab equitatis ratione discrepat
int pctā numeret. quib mima
pctā iustis sue iusticie meritum
nequaq; aufre ul minue possint
illa dñtaxat sine quibus hanc
vita transigē nullaten; valent. Et
item quedā pctā tm ab oī iusti
cie sorte discordent tanta inq;ta
te patrent: ut absq; ulla gducti
one factorē suū nisi corrigant
etnā mergūt in penā: de qua
lib; scriptū est. Aīa q; peccauit:
ipā moriet. Quia bñ iohis s; m
manifeste repudiāt: inepta sto
ptoy disputacio: qui dicē ausi
sūt contra omēs genēs hūani
sensū et firmare q; oīa pctā st
paria: duentes nichil distare
utrū hōiem quis furatus sit bo
nem an; gallinā: quia nō aut
crimen s; anim; fecit. Quos
iouinianus serutus est hēticos
astruēs nullā nuptiay 2 vgm
tatis esse distancā: nō abstinē
tes in aliquo retibucōis pūile
quo simplicit; epulantib; esse
pferendos. Dñe itaq; q; uque
comittit: ad pctm ē referendū.
Bed sūt pctā quedā ad mortē:
de qualib; dicit apłus. Dñm q;
talia agūt: regnū dei nō con
sequent. Beim; qm oīs q; natus
est ex deo: nō peccat. pctm
vy ad mortē: qd et de oī emie
capituli 2 de illo specialit; pt
intelligi quo violat fratritas

sicut et supra exposuimus. Sed peritiam
ad mortem peritiam usque ad tempora mortis
protractum. Diximus recte posse
intelligi: quod omnis qui natus est ex
deo non peccat. Denique deus rex
mortale crimen admittit. Deus
enim nesciat adulterium et homici-
dium mortem mereri perpetua. Sed tamen
dauid quod ex deo natus est: quia
ad filiorum dei pertinebat sanctitatem
non peccauit usque ad mortem: quia
sui reatus veniam mox percipiendo
percipit. Sed gratia dei conser-
uat eum: et malignus non tangit
eum. Gratia christi qua venati sunt
fideles conseruat eos qui secundum propo-
situm vocati sunt sancti: ne peritiam ad
mortem committant. Et si in quibuslibet
pro humane conditionis fragilitate
deliquerint: ne ab hoste malig-
no possint tangi defendit. Item
dicendum propter nos in generatione
dei permanere quasi non pecca-
uerimus. Immo qui in generatione
dei perseverant peccare non possunt:
neque a maligno contingi. Erue
enim in munitione lucis ad tenebras:
christo ad belial: quo magis dies et
nox misterii nequeunt: sic iustitia
et iniquitas. Peritiam et bona opera
christus et antichristus malignus et
gratia dei. Scimus quoniam ex deo sumus:
et mundus totus in maligno posi-
tus est. Nos ex deo sumus eius gratia
et in baptismo regnati per fidem:
et ut in fide perduerimus seruari.
Mundi vero amatores maligno
sunt hosti subiecti: vel nunquam regna-
tionis vinda ab eius soluti domi-
nio. Vel post gratiam regnationis
denovo peccando ad eius domi-

nium redacti. Nec solum mundi ama-
tores: sed et illi qui reus editi
necdum dimissionem boni habent
et mali propter reatum propter vari-
tationis ad regnum maligni perti-
nent hostis: nisi per gratiam benigni
conditoris eruantur de perditione
tenebrarum: et transferentur in regnum
filii caritatis ipsius. Unde non aut
simplicitate mundum in maligno
positum: sed cum additamento et
mundus inquit totus in maligno
positus est. Nam sicut beatus ambrosius
ait: Omnes homines sub peccato
nascuntur: quorum ipse ortus in visio
est. Et frustra mittit perlagius
affirmare quod puuli reus editi
non opus habent gratia baptismatis
renasci: quia tam mundi nascuntur
ab omni sordide peccati. quod fuit mundus
in paradiso conditus adam. Nulla
sunt ex illo trahentes originalis
culpe macula in nullo existens
rei. donec propria sponte peccare
incipiat. Sed nos omnes ante
christum venimus: que per totam hanc
epistolam ille qui de pectore domini
fonte vite potatus est dampnat
et de ecclesia pellit: audiamus
in clausula verbum bonum salutis
quod nobis eructat attendamus
opera summi regis quod dicit. Beatus
et scimus quoniam filius dei venit:
et dedit nobis sensum ut cognosca-
mus verum deum: et scimus in vero
filio eius. Quid enim aptius hinc
vobis quid dulcius quid aduersus
omnes hereses fortius potuit dici:
Christus est verus dei filius: pater
christi ihesu domini nostri verus est deus

venit filius dei sempiternus tyra-
 lizer in mundū. qui erat i mundo.
 et p̄ quē factus est mundus. Neq̄
 aliā ob causa vēit. nisi nre sa-
 luti hoc ē ut daret nobis sensū
 agnosce deū verū. Neō em̄ sine
 diuina agnitione ad vitā venie-
 nemo deū agnosce. nisi ip̄o die
 te poterat. sicut et ip̄e dicit
 Et nemo nouit filiū nisi pater
 neq̄ patre quib̄ nouit nisi filius
 et cui voluit filius reuelare. sub
 audit et p̄cem et filiū. Vtrūq̄
 em̄ filius reuelat. qui in carne
 visibilis apparet diuinitatis archa-
 na p̄ euangelium suū mūdo pate-
 facere dignatus est. Hic ē verus
deus. et vita etna. Verū deum
 hūc esse multoies repetit. hunc
 esse dicit vitam eternam. Non
 vltiq̄ ita sicut nobis vita p̄mittit
 etna que sic ex tpe nos suscipiat
 vt nūq̄ nobis finem bte viuēdo
 reponat. S̄ filius vita sine inico
 tpe semp̄ manēs sine t̄mno sp̄
 mansura. Filii custodite vob̄ a
simulachris. Qui verū deū agno-
 uistis in quo vitā habebitis et
 nam custodite vob̄ a doct̄rib̄
 hēticorū q̄ p̄petuā ducūt ad mor-
 tem. qui amore illoz q̄ simula-
 chra pro deo faciūt gloriā incorrup-
 tibilis dei p̄uis dogmatibus i simi-
 tudinē corruptibilū rez immutat
 Custodite vob̄ a philarguria. q̄
 ē simulachroz fruitus. Obsuete
 ne quas mūdi illecebras condito-
 ris amore p̄ponatis. Nam et hoc
 inter simulachra reputabit. qua-
 tenus solius veritatis curā studi-
 umq̄ habentes. in huius visione

mercamini sine fine latari. Mūdo
 em̄ transibit et graspscentia eius.
 q̄ aut̄ fecit voluntate d̄m̄ manet
 meternum. **Explicit lib' exposicio-**
nis i epla iohis ap̄li p̄. Inap̄ in 2a

Semo electe d̄ne et natis
 eius. quos ego diligo in
 veritate. Quida p̄ulat
hanc et sequete eptaz
 non esse iohis ap̄li. S̄ cuiusdam
 p̄sbi iohis cuius sepulchru v̄s̄
 hodie monstrat in effeso. cuius
 etiā papas auditor ap̄toz et
 ierapoli ep̄us in op̄usculis suis
 sepe meminit. Bed nūc iā gnāl
ecclesie cons̄s̄ habet q̄ has q̄
 eptas iohes ap̄li s̄p̄serit quia
 reuera mltam v̄boz et fidei
 similitudinē cū p̄ma eius epla of-
 tendūt et s̄li zelo detestant̄ hē-
 ticos. Demore aut̄ se dicit iohes.
ul' qua iā p̄uētus eāt etate qm̄
has s̄p̄serit eptas. Vel qua nome
 senioris id ē p̄sbi etiā p̄tifica
 ap̄t puritate sapientie 2 ḡuita-
 tis aggruit. Vnde et petrus ait
Demores ergo qui in vobis s̄
obsecro consenior et testis passi-
onū xp̄i. Demor inquit electe
d̄ne et natis eius quos ego
diligo inuēitate. id ē v̄do amōe
 diligo. illo v̄z qui s̄m̄ deū est.
 Vel certe quos ideo diligo. quia
 p̄seuerātes in veritate considero.
Et nō ego solus. S̄ et omēs qui
agnouerūt veritate. Quia cont̄
hereticos s̄ribē incipit q̄ a fidei

veritate extiterunt. recte omni qui
veritate cognouerunt. vna dilati-
one in seos esse comemorant: vt vna
nimitate simul et multitudine catho-
licorum tunc eos qui ab horum socie-
tate seculi essent pauci segrega-
runt. Reuera enim omnes per omnia ca-
tholici vna veritatis regulam se-
quuntur. At non omnes heretici et infide-
les vnanimo errore consensuerunt.
Verum non minus semet alterum
quam ipsam veritatem vna impugnant
per veritatem que permanet in nobis:
et nobiscum erit in eternum. Non aliam
inquit ob causam te tuosque diligimus
nisi propter veritatem fidei quam in nobis
semper inexpugnabilis perdurat: quod
videlicet eandem etiam vos inuinci-
biliter custodire compingimus. Int nobis
est gratia et misericordia et pax a deo
patre et a christo ihesu filio patris in veri-
tate et caritate. Quem negabant
illius temporis heretici marcion et
cherintus verum esse filium dei dominum
natum ihesum christum. sed illi a nativitate
humana principium dabant: recte
iohannes enim ad confutandos blasphemos
filium dei patris esse commemorat.
Gratiam quam misericordiam et pacem ab
illo sicut a deo patre fidelibus
dandam esse testatur: ut eum equalem
et coeternum patri demonstraret: cuius
dona eademque quam patris esse designat:
sicut etiam ipse dominus de sua et
patris consubstantialitate loquens ait
Quem enim pater fecit: hunc et filium
similem facit. Et nunc rogo te domina
non tamquam mandatum novum scribens
tibi sed quod audiuisti ab inicio: ut di-
ligamus alterum. Arguitur verbo

hereticus quod noua dogmata illuc
hinc que ab apostolis audierant inducere
temptabant. At per hoc fratres carita-
tis federa dissipabant. Dicit ergo
nequaquam novum mandatum scribere:
sed hoc solum hortari ut antiqua
fides in omnibus et caritas illibata
maneat. Quem multi seductores
gesserunt in mundum: qui non confi-
tentur ihesum christum uenisse in carne
Et de hereticis potest intelligi: quod confi-
tentur quidem ihesum christum incarnatum.
sed in aliqua parte fidei eius non
recte sentiunt. Aut veram eius car-
nem. aut veram animam. aut veram
diuinitatem. aut verum eius patrem
dominum. aut verum eius spiritum sanctum
deum omnipotentem aut aliquid aliud
quod recta fides consistit. negantes
potest et de iudeis accipi: quod omnino
ihesum esse christum negant quod christum
in carne uenisse ad salu-
tem mundi deierant: sed ad interitum
suum uenturum expectant anti-
christum. Quis qui preedit et non
permanet in doctrina christi: deum
non habet. Deum permanet in
doctrina: hic et filium et patrem
habet. Nota uero distantiam
et fidei amplectente ueritate. Non
permanente in doctrina christi deum
non habere dicit. Permanente autem
in doctrina eius filium et patrem
dicit habere: ut ostendat patrem et
filium unum esse deum uerum: et coar-
guat eos mendacem qui filium
uel non esse deum. uel posteriorem
aut minorem patri asseuerant. In quibus

venit ad vos et hanc doctrinā nō
 affert nolite recipere eā in domo:
 nec aue ei dixeritis. Et em dicit
 illi aue: cōmunicat opibns eius
 malignis. **Hec iohes de scismati-**
cis siue hētiab detestandis que
vbis docuit etiā factis extant
 Narrat em de illo auditor eius
 scissimus polycarpus smirneorū
 antistes: quia tpe quodā cum
 apud effeti balneas lauandi
 grā fuisset ingressus. 2 vidisset
 ibi cherintū exiret cōtinuo: et
 discederet nō lotus. dices. Fugia-
 mus hinc. ne et balneae ipe cor-
 ruant: in quibus cherintus la-
 uat veritatis inimicus. **Idē etiā**
polycarpus marioni aliqm̄ cum
ocurrisset dicens sibi agnosce
nos. Rndit. Agnosco agnosco p-
mogenitū sathane. Tanta tunc
apli atqz eoz dissi in religione
cautela utebantur: ut ne verbi
quidē cōionem cū aliquo eoz
qui a ueritate deuiauerūt hēre
paterentur. sicut et paulus dicit
hētiā hōiem post p̄mā et scdāz
correptionē deuita. sties qz per-
uersus ē huius et peccat: cū sit
a semetipso dāpnatus. Salutant-
te filij sororis tue electi. Dicit
aduersarijs ueritatis aue dicere
phibet: ita e contrario electos ex
psona electoz salutat: ut et ifi-
deles detestentur ab oibus bonis si
forte ul sic corrigi uelint: et fide-
lū semp adinuicē pax auge-
rat et caritas. Explet i scdā

epla incipit in epla
tertia iohānis
Amor gazo carissimo
que ego diligo ueritate
deuiul qualis fuerit
 iste gazon in processu epte mon-
 strat: quia uis fide xpi quā pre-
 perat bōis accumulabat actibus.
 Et si ipe ad p̄dicandū. vbi mīme
 suffinebat: eos tamē q̄ p̄dicaret
 de facultatibus suis sustentāe gau-
 debat. hūc aut esse gazū arbitra-
 mus: cuius in epla ad romanos
 paulus memit dices. **Salutat**
vos gazon hospes meus. et ecclie
totius. Quia em hospes et qui
suscipit et qui suscipit appellari
ḡsueuit: erat hospes vniūse et
ecclie. quia oīs q̄ ad se uenie-
bant ex et p̄dicatores uis et au-
ditores vbi benigne suscipiebat:
 sicut et huius epte sequētia mā-
 feste declarant. Unde et iohānes
 eū in ueritate diligit: hoc ē nō
 tpaliū grā cōmōdoz. s̄ solū phe-
 miū bonoz. quia eū diligē videt
 intuitu fuisse at gazon chorinthi
 videt ex eo qz paulus illa mora-
 tus in ciuitate eptam scripsit ad
 romanos: quos et ex eius p̄sona
 salutat. Sed et in epla ad chorin-
 thios gāz q̄si cuius chorinthi me-
 mimit dices. **Grās ago deo meo**
qz neminē uōm baptisauī nisi
crispū et gazū: ne quis dicat qz
in nōie meo baptizati estis. Cris-
sime de oibus ordem facio prof-
pere in gr̄bi et uale: sicut p̄-
pere agit aia tua. hoc inqt a dño

trebro exopto pabus: ut qd bene
agis bn pfiat. Et sicut nunc aia
tua id e mna mentis intencio p
pere agit id est pfiat in eleofinay
opibus habudante tibi et bouate
animi dapilis et penuria faculta
tem indigentibus largiaris: ita p
btutibus plena dno adiuuante vi
tam duce possis. Scioore horum
no habeo grana qua ut audiam
filios meos in veritate abulare id
est ut eos quos pdicando ul' bap
tizando filios deo genui cognoscam
veritate et recte fidei et bone ope
rationis obfuates. Caissime fidelit
facis qd oparis in frs: et hoc
in pegrinos. fidelit facis dicit p
eo ut dicit. sicut ve fidelis ita
facis: attendens ex opibus fide
tua. Pro noie em eius profecti
sut nichil accipientes a gentibus
cu dicit pro noie subaudiendu e
dni ihu xpi: sic em loquebantur
antiqui. Duab9 aut ex caus9 pro
noie dni sut pfecti: a ad pdican
du sz nome eius ppa sponte ven
entes: aut ppe noie sancti fidem et
confessione a tuiibus sine contri
butibus suis patria expulsi. Nos
ergo debemus suscipere huiusmodi
ut cooperatores smg veritatis. Iug
se btus iohes qui oia dimiserat
ape xpm p somis fidelu dimitu: qua
tenus ita eos alacros reddat ad
miserendu paupibus et pegrinis
Nec distredendu est illu veraciter
dicit potuisse: quod paulu dixisse
legimus. Ipi satis qm ad ea q michi
opus erant et hns q mecu sut
mistraverut manus iste. Oia ondi
vobis quia sic laborantes oportet

suscipere infirmos: ac memisse ubi
dm sicut dicit. Beatus est magis
dare q accipere. Cooperatores aut
eos dicit veritatis: quia q spiri
talia dona hntibus tpalia sub
sidia tribuit: in ipis domis spi
ritalibus cooperator existat. Nam
cu paua sut q spirtalia dona
preperit et mla qui rebus habu
dant: per hoc se diuites btutib9
paupem inserit: du eisdem frs
paupibus de suis diuitis sola
tiant. Hinc etem dms ait. Qui
recipit ppheta in noie pphete:
mercede pphete accipiet. Et qui
recipit iustu in noie iusti: mer
cede iusti accipiet. Barpsissem
forstam ecclie: sed is qui amat
pomatu gere in eis diocpes non
recipit nos. Dyotrepes ut videt
erat heresiarcha tps illius: ali
quis supbus et insolens: males
noua docendo pmatu sibi usur
pare ste. q antiquus ste ecclie
que iohes pdicabat hntit: ausul
tare mandatis. Unde bn diotre
pes speciosus insulsus sine deca
insamies interpretat: ut pfidiam
cordis etia noie signet. pe hoc
si venero comonea opa eius: id
est in omi noticia manifestus ar
guendo pduca: iuxta illud apti
pauli. Quid vultis in virga ve
nia ad vos? Etue fat vobis ma
lignis garrub in nos. Nondum
q linguas detrahentiu sicut mo
vicio no debem9 extitae ne ipi
pereant: Ita p sua malicia exti
tatas debem9 eqnimit tollere

ut nobis meritū crescat Aliqn at
 etiā compestē? ne dñi de nobis
 mala disseminat eoz qui audie
 nos ad bona poterāt corda imo
 cencū corrupant hinc ē qđ il lo
 hñes obtrectatoris sui lingua
 redarguit? ne eius pđicationē
 nō audiret qui audire poterāt?
 et in prauis moribus rmaneret.
Carissime noli imitari malum.
sed qđ bonū est. Quōd bonū imita
ri illū uellet. subdendo aperit
dicens. Demetrio testimoniū red
datur ab oibz. Quia vñ ipse
sustinet mfinos? et egentes pro
uitate sustentat. hūc ergo gazo
imitandū pponit? ut sili om
laude possit et ipse dignus exis
tē. Pax sit tibi: salutāt te amici.
saluta tu amicos p nōrā. Amicis
graciā pacis mandat et salutis:
ut p her diotrepes ceterosq; uita
tis inimicos a salute et pace be
ra demonstrat extincos. **Explicat**
ep̄la bñ ioh̄is. Incipit expositio
sup ep̄las bñ iude apti
Iudas ihu xpi frater
 frater at iacobi. hñs
 qui in deo p̄re dilectis
 et ihu xpo cōseruatis
 uocatisq; Judas aptus que in ewā
 gelio matheus et marcus thadeū
 appellat. Scribit cont eodē fidei
 corruptores. quos et petrus et
 ioh̄es in suis dāpnat ep̄tis. Carissi
mi om̄z sollicitudinē faciens scri
bendi uobis de cō uēa salute. De
uoi eoz salute dicit de illa salu
te qđ ip̄i et illis eāt cōis. Dñm
nāq; eoz vna et cōis ē salus

fides et dilectio xpi. Deprecans
supcertari semel tradite sanctis
fidei. Deprecans nō alia fide discē
quā eā qđ sēl tradita ē nobis ab
aptis? p̄ pro hac certā semp vsq;
ad mortē. **Subintronerūt em qđā**
hoies qui olim p̄stripti sūt in hoc
uudiciū impi. In hoc uudiciū dicit
in hanc dāpnationē quā impie fa
ciendo merent? ut dñs dicit. Et
predent qui bona fecerūt in resur
rectionē uite. qđ uero mala egerūt
in resurrectionē iudiciū id ē dāp
nationis. Dñm nri grām tñsseren
tos in luxuria. Dñm nri grā molli
uit duriciā legis. Quia cū illa
dicit. Si quis hoc ul illa fecerit
flāmis gburat? Dñs laxata distri
ctione legis dedit p ewangely
grām: licenciā purgandi scelerū
gm̄ssa per penitentiā et demo
sine fitus. Sed hanc eius graciā
transferūt in luxuriā? qđ nūc tūto
licentiū ac liberiū peccāt qđto
se min9 uident statim asperitate
legis de amissis facinoribus exa
minari. Et solū dñatōrē et deum
nri ih̄m xpm negantes. **Solus**
dñator est dñs nri ih̄s xpus cū p̄re
et spū s̄cō. sicut solus dñator ē p̄r
cū filio et spū sancto. Sicut etiā
solus dñator ē spū s̄cū cū p̄re
et filio dñatōrē ē tota ip̄a trinitas
p̄r et filius et spū s̄cū. Quātr̄
em et in eadē sancta et idinidua
trinitate p̄sonā nominat? solus
deus ē. Et cū tota s̄l trinitatem
nominat. Dñ rectē intelligēdū
qđ quicūq; heretici patre xpi uex
deū bonū et iustū esse denegāt

solū dñatōrē et dñm nrm negat
Cruentūq; ihm xpm verū eē filiū
dei negant: et hī utiq; solū
dñatōrē et dñm nrm negant
Cruentūq; spūs sancti potentie de
rogant: etiā hī solū dñatōris
et dñi nri maiestati gtradiūt.
Quia nimirū idem p̄r et filius
et spūs sc̄s solū dñator et dñs
nr̄ est. Comonere aut̄ vos volo
sientes semel oīa. Oīa videlicet
archana fidei scientes et non
opus habentes recēnaa. q̄i sancti
tiora a nouis audire m̄ḡr̄s. Et̄m
ih̄s p̄tm̄ de t̄ra egypti saluans:
sc̄do eos q̄ non crediderūt p̄didit
Ihm̄ nō filiū nauē s̄ dñm nrm dicit.
ōndens p̄mū: quia nō ip̄e a p̄tu
s̄c̄e v̄ginis ut heretici voluē p̄m̄ci
p̄m̄ habuit: s̄ iuxta mysteriū sui
noīis ad saluatiōnē credentium
deus et̄nus extitit. Deinde t̄m̄uās
q̄ ita credentes saluat p̄p̄rius: ut
etiā iuste dampnet incredulos.
Ita em̄ clamantes ad se de afflictio
ne egyptiā p̄mo saluauit h̄uiles:
ut sc̄do murmurātes ad se ī here
mo prosternēt sup̄bos. Et̄ ideo
inuitat, ut etiā nūc meminerim̄
illū sic p̄ aquas baptismi quod
rubrū mare signabat saluāe cre
dentes: ut etiā post baptismā h̄u
lem a nobis requirat vitā. atq; a
viciōz s̄c̄ide secretā qualē merito
heremi secreta cōuersatio designa
bat. Et̄ p̄fecto vitā si quis ut a fide
deniando ul̄ male agendo viola
uerit: q̄i aduersus corde ī egyptū
nō p̄missā regni patriā puenire
s̄ int̄ impios merebit̄ interire.
Aliē sc̄do eos q̄ nō crediderūt p̄didit:

quia iustus iudex nō nullos culpās
exigentibus et nūc et postmodū
p̄cutit: solos quippe pena a sup̄pli
tio liberat quos immutat. Nam
quos p̄ncipia mala nō corrigūt ad
sequētia p̄ducūt. Angelos v̄o qui
nō seruauerūt suū p̄ncipatū sed
dereliquerūt suū domiciū: hī uidi
cū magni dei dicit v̄malis et̄nis sub
caligine resuauit. Et in hac sentē
tia sicut et in p̄cedente p̄mo im̄m̄
tendū: q̄ ih̄s dñs nr̄ p̄uaritōes
angelos p̄m̄uit. Cui em̄ in fine
seculor̄ ex v̄gine natus ih̄esu no
men angelo dictante p̄m̄uit acc
pit: q̄ ante oīa secula natus
ex patre deus om̄em creaturā cū
patre q̄i voluit disposuit. Et a p̄
cipio sup̄bientes angelos ita sub ca
ligine aeris huius dāpnauit: ut
eosdē in diem iudicij gr̄uiores res
uet ad penas. Et ideo iure sunt
dāpnandi: qui ihm̄ xpm̄ nondam
verū s̄ hominē fuisse tantū. et de
v̄troq; s̄c̄u p̄rogentū contendunt.
Deinde inferendū quia q̄ angelis p̄
tantibus nō peperat: nec hōibz
parat sup̄bientibus. Sed hos quoq;
cū suū p̄ncipatū nō seruauerūt. Alī
videlicet quo p̄ gr̄am adoptiōis
filij dei effecti sūt: s̄ dereliquerūt
suū domiciū id ē carie v̄nitatem
in qua deo renati sūt. Vel certe sedes
regni celestis quas accēpturi erant
si fidem seruarent: et ante iudiciū
gr̄auit̄ et gr̄auius in iudicio v̄niuersali
dāpnabit. Dicit s̄dōma et gomora
et f̄mitime ciuitates s̄c̄i mō q̄form
tate s̄c̄i. Quia dedēt exemplū dā
pnatiōis in eos qui solū dñatōrem
et dñm ihm̄ xpm̄ negant. Comōrato

intertu ul' ppli murmuratis et fide-
 lis in deserto. ul' argentiū se contra
 auctorem nequā angelox. Ita dat
 exemplū pene eoz qui dñi nri gra-
 tiam trāferūt in luxuriā cōmemorab
 mēndū sodomox. Dicit' et hñ q' car-
nem maculant dnacionē at' sper-
nut. maiestātē aut' blasphemant.
 Subaudiendū est et hñ dāpnādi
 sūt. sicut sodomite qui carnē ma-
 culauerūt. sicut p'tus nō credens
 qui maiestātē diuine potencie blas-
 phemabat. sicut angeli q' dnacionē
 sui creatoris spernebant. Cū michael
 archangelus cū dyabolo disputas
 alitaretur de moysi coepe. non
 est audiriū ausus mferre blasphe-
 me. s' dixit impet tibi dñs. De qu-
 bus scripturis iudas hoc testioniū
 supserit. nō facile p'tz. sed tm sci-
 endū. quia s'ile hñs aliquid in za-
 rhaia ppheta rep'mo. Ipe em dicit
 Quia cōdit mich' dñs ihesum
 sacerdotem stante corā angelo
 dñi. et sathan stabat a dextris
 eius. ut aduersaret' ei. Et dixit do-
min' ad sathan. Incepit dñs in
te sathan. et incepit dñs in te
qui elegit isrlm. Sed hoc in loco
 facillime intelligit' q' h' ihesus sac-
 dos desiderabat p'tm isrl' de
 captiuitate babilonia liberari. atz
 ad patriā terram redire. Resiste-
 bat aut' illi sathanas nolēs p'tm
 dei liberari s' magis hostibus et
 hor gentibus mancipari. Ideoq' illū
 angelus qui p'ti adiutor eat t're-
 pabat atz ab iniuria eiusdē p'ti
 remouebat. Sed qm de moysi coe-
 pe contētiōne cū dya. michael

habueit incertū habem' Attn non
 desūt qui dicūt eūde dei p'tm moy-
 si coepus appellatū. eo q' ipe moy-
 ses illius p'ti p'prio fuerit. Ideoq'
 iudas qd de p'to factū legerat recte
 de moysi coepe factū dice' possit
 Sed vbiqz her' alitatio facta
 angeli cū dyabolo fuerit diligenter
 intēndū. Etua si michael archan-
 gelus dya. sibi aduersante blas-
 phemiā dice' noluit s' modesto
 illū smone coherauit. qnto magis
 hōibus oīs blasphemā cauēda
 est. et maxie ne maiestātē crea-
 toris vbo mdisiplinato offendant.
De illis qui in viā cayn abierunt
et errore balaam mercede effusi
sūt. et contradictione chore peri-
erūt. Via cayn abeūt. qui p't' ui-
 diā melioris nomē sibi doctor
 quo honorificent' assumit. Erro
 balaam k pereit. qui pro amo-
 fressiū cōmodox veritatē quam
 ipi noēūt impugnat. Quicūqz
 appetitu in debiti p'matus sese ab-
 vinitate sancte ecclie seremūt. scie-
 tesq' et pudentes qntū mali ge-
 rant. ad scelerū tñ tartara descē-
 dūt. Etquidē cayn de fratricidio
 cogitante dñs corripuit. s' cum
 inuidia saluari nō stuit. Balaam
 adūsus dei p'tm iter agentē dñs
 vetuit. s' amor pecūe ne obtaret
 obstitit. Chore supbientē moyses
 ipe dño loquēte limre curauit.
 sed cū elatio qua fernebat msa-
 nabilem reddidit. Sic p'fecto sic
 faciūt heretici qui ad increpato-
 nē scē ecclie emendari despicūt.
 Quin potius ftes gladio male

doctrinae sicut cayn in fine. Ita
lo consilio decepte sicut balaam
contra doctores catholicos erige
sicut chore ad sua ipsorum predicione
contendunt hij sunt in epulis suis
macule conuantes sine timore
Maculatus est qui peccat Itaque
la est ipse scelus quod operatorem
suum contaminat. Et ideo hereticos quos
arguit maculas appellat quia non
solum in comessationibus et ebrietati
bus suis siue carnalibus siue spiri
tualibus pereunt ipse et alios
predicant et inquant. Nubes sine aqua
que a veteris arruferunt. Nubes sunt
sancti predicatorum qui conversatione
habentes in celis miraculis chorant
cant et pluuunt simonibus. De quibus
deo dicitur. Et veritas tua usque ad nu
bes. Sed nubes sine aqua sunt heretici
qui posuerunt in celum os suum pro
verba superbie. Sed aqua sapientie audire
cum corda non irrigauit. que a veteris
arruferunt. quia ad suggestionem
spirituum uisibilium in diuisos uiciorum
raptant errores. Arbores autupna
les infructuose bis morte eradica
te Mortua est arbor quod non facit
fructum bonum. Item uero etiam mali
operibus fructum protulit bis mortua
arbor appellatur. Et si ille qui boni
operibus fructum ferre noluit pro sua
sterilitate dicitur excludendus et in
igne mittendus. Quid putas
mereri penam qui uel ipse agendo
uel alios pervertendo pessimos fructus
attulit. Nec mirum si infructuose et
bis morte dicantur esse arbores. qui
eradicati esse probantur. De fructu ei
dicitur. In caritate radicati et fundati. Et

uero a soliditate caritatis eradicati
non timet. merito si quid boni fructus
habere uideatur amittit. merito
tales autupnalibus comparantur ar
boribus. ut desperata eorum salus
condatur. Autupni enim tunc non solum
nulla nasci sed etiam nata erant
matura solent decedere. Cuius uero
tunc statui assimilantur hii qui et
fructus fidei ferre ipsi negligunt. et
ea que fideles quoslibet facere bona
comparant extirpant atque ita ducunt
studium negotia conuente. Fluctus
feri maris despumantes suas co
fusiones. Fluctus feri maris sunt
pueris doctores qui et in semetipsis
inquieti semper turbidi tenebrosi
et amari sunt. et pacem ecclesie
quasi stabilitatem firmitatemque
obitu semper impugnant non cessant.
Sed tales recte dicuntur despuman
tes suas confusiones. quia istar
tumentum undarum quanto altius se
supbientes attollunt tanto apertius
confusi que in spumas et leuissi
mas dissoluntur et pereunt. Bidua
errantia quibus prella tenebrarum
metuum seruata est. Bidua erran
tia que sunt septem. nunquam in eodem
loco ubi pridie fuerant ortu faciunt
ul occasu. Sed modo ad infima zone
braumalis descendunt. modo ad alta
zone solstitialis ascendunt. modo
media zone equinoctialis linea
repetunt. Sic nimirum sunt heretici qui
lucem ueritatis permittentes. nunquam
in eodem statu docendi perdurant.

sed mo sic mo sic doctrina suam
 informantes ipi utiqz qd sit con-
 tempnenda lucis ostentatio qua
 pollicentur insnuat. Et quide me
 planetas id e errancia notissima
 sut sol luna lucifer qui et vesper
 q no nuaq in bono accipiunt. Tu
 sol dno luna ecclia. lucifer iohes
 baptista qui dnm in carne nascitu
 tu nascendo et testioniu lucis ei
 prebendo pcessit. Sed et in malo
 legimus sole dicte dno de semibz
 iactis in petrosa. sole at orto
 estuauerunt. Sed expones ipe sub
 iunt psecutio aut orta ppt vbu
 cotmno stordaliant. Bohs ergo
 ardor feruore psecutiois indicat
 luna in malo legimus. stultus ut
 luna mutat. lucifer in malo. Quia
 recidisti de celo lucifer. qd non
 soli de pmo dyaboli casu. sed
 de meritis quoqz eius q p here
 sim de ecclia ruunt intelligi pt
 vesperu in malo. et vesperu sup
 filios terre consurge facis. Quia et
 antypps et mistri eius q se tristi
 guent velut angelos lucis no tn
 diuini luci testioniu phibent sicut
 lucifer soli. s magis opa tenebra
 ru suis sequantibus onduit. Instar
 stelle q vesp diat. que in occidete
 vespina apparens secutire nocti
 pcurso extitit. videtur inqt errantia
quibus pcella tenebray motuum
seruata e. Recte em i tenebras
 tormetoz mittent etnas qui in
 eccliam dei sub noie lucis tene
 bras inducebant error. merito pro
 cella pcellit supbiaoz q in situ
 dme tempestatu marinaru pace

fideliu turbabant. phetauit aut de
hys septimz ab adam enoch dices
ecce vest dno in scis milibz suis
face iudiciu contra oms. No contra
 oms hoies dicit s contra oms impi
 os. nemme illoz relinques impu
 nitu. De quibus subdit. Et argue
oms impios. Septimu sane ab ada
 dicit esse enoch q hec phetauit. ut
 confirmet exemplo qd supius ait
 Quia iam olim pscripti fuerant
 in tale iudiciu impi hoies qui suo
 tpe subintrouerunt ad subuertendam
 fide prioru. Et argue inquit oms im
 pios de oibus opibus impietatis eoz
 quibus impie egerunt. et de oibus
 duris vrbis q locuti sut contra eum
 omes impi. Vera quide est h setena.
 quia dno in iudicio venies impios
 no solu de opibus. veru caa de
 verbis arguet et iudicat iniquis.
 Atqz sciendu quia liber enoch de quo
 illa assumpsit me apocrifas scripturas
 ab ecclia deputat. No quia dicta
 tanti patriarche abicienda ulla teneq
 possint a debeat estimari. s qz lib
 ille qui sub noie eius offert non
 vero ab illo scriptus s sub titulo noie
 eius ab alio quoda editus videtur.
 Si em ve eius esset. no eet fidei
 sane gtrarius. Nunc aut qz multa in
 credibilia contmet. e quibz illud est
 de gigantibus q no habuerit hoies
 pres s angelos. merito doctis claret
 no esse veri. veras scripta q men
 dario soudent. Unde et hec eadem
 iude epla quia de apocryphoz libro
 testioniu habet pms tribus a ple
 risqz reiciebat. tn auctoritate ia
 et vetustate et vsu motuit ut inter

scas scripturas computet? maxie quia
tale testimoniū de apochryphis iudas
assumpsit: qd nō apochryphū ac du-
bū sed vera luce et lucida cēt vei-
tate spiciū. hii sūt mīnūratōres
q̄relosi: s̄m̄ desideria sua ābulātes
Tanto āplius quisq̄ mīnūrat 2 q̄rit
de p̄ntibus cētē laboribus: q̄nto mi-
nus ipe desideria carnis extirpat
At contra sc̄us damel et ceteri ce-
lestiū desideriorū viri q̄nto obm̄xe
sup̄na sola desiderāt: tāto cōtēp-
tim transitoria cūcta q̄ vident aduer-
sa despiciūt. hii sūt qui segregant
semetipos: aīales sp̄m nō habētes.
Ideo semetipos reprobi segregant a
sorte iustorū. Ideo sūt aīales id est
p̄riās aīe sue cōcupiscētiās sēptēs
quia sp̄m v̄tatis quo cētā ḡre-
gat̄ quo spiritalis effiat̄ habē nō
meruerūt. Ideo diffliūt: q̄ coagulū
nō habent cōtatis. Vos at̄ cūssi-
mi sup̄edificantes uosmetipos sc̄ssi-
me v̄re fidei in sp̄i sc̄o orantes:
ip̄os v̄os in dilcōe dei seruate. In sp̄i
sancto oram̄: q̄m in sp̄iacione diui-
ni cōp̄ūcti sup̄ernū petim̄ auxiliū
ad p̄cipienda bona q̄s ex nobis
ip̄is nequim̄. Ita igit̄ nos amonet
b̄t̄as iudas sup̄edificāe nosmetipos
sup̄ fundamentū sancte fidei. Ita nos
ad domos deo q̄ est cētā lapides
v̄uos adiūgē. Ita in dilcōe dei
seruāe p̄cipit: ut nūq̄ de n̄ris
viribus p̄sumam̄ s̄ in diuine tui-
cionis adiutorii sperem̄. Ne quib
iuxta dogma pelagianū a seip̄so
se saluari p̄nuat̄: sed om̄s sp̄s
s̄a in nos petam̄ aduentū quo
inspirati audentiū orāe valeam̄.

Ne forte in hys q̄ sp̄m nō habent
ideo aīales p̄fuerunt a sancte
cētē societate segregem? Et hos
quidē arguite iudicatos: illos v̄o
saluate de igne rapientes: alijs
miseremur in timore. Sed aut in
timore ad cūcta tria q̄ p̄posuerat
iūgendū est: quia et apostatas
quisq̄ cū arguit ac dāpnabiles
ōndit in timōe debet agē ne forte
sibi sibi ne quos diligit aliquid
tale cōtingat. Et qui de incendio
vicioz alioz castigans eripit con-
fidere se debet ne et ipe temptet.
Et qui penitenti miseret̄ p̄ximo
eriā illū n̄re est hoc circūspete
agē ne forte plus iusto ul̄ seuerz
existat vol̄ p̄nis. Odientes et eā
q̄ carnalis est maculata tunicam.
Carnale tunica corpus n̄m̄ dicit
nō aut̄ corpus n̄m̄ odisse debem̄
s̄ maculatū hoc esse om̄modis
debem̄ odisse et q̄ntū valemus
agē ut hoc imaculatū reddam̄
ut decarnali spiritali mereatur
effici. Sed quia nō n̄ri arbitrii
p̄tate s̄ dei gr̄a p̄ficiendū ē recte
subiūgūt. Et aut̄ qui potēs ē conf-
uac̄ uos sine p̄tō 2 ḡstitūe ante
ḡspectū gl̄orie sue immaculatos
in exultacione. V̄n̄ aut̄ dicit̄ exul-
tacione nos ḡstituedos cū ḡsp̄m
gl̄orie dei quos superius monebt̄
in timore deo s̄uic̄: q̄ q̄ntomagis
trepidī de actib̄ n̄ris in p̄nti fici-
mus: tāto āplius in futuro de p̄cepta
mercede letabim̄. Soli deo salua-
tori n̄ro p̄ īhm̄ xp̄m̄ gl̄a magnificē-
tia imperiū et p̄tās ante om̄e se-
culū et nūc et in oīa secula sc̄lōz
amē hoc clausula 2 p̄ti ac filio
equalem et cōet̄nam per oīa

et ante oia secula gloria refert ac
 regnu' et eoz qui immoze
 aut posteriore patre filiu' credunt
 arguit errore: cu' dicit deo patri
 gloria magnificencia imperiu'
 et p'atem esse per ih'm xpm do-
 mmu' nrm' et hoc no' ab inicio
 t'p'is alicuius sed ante ome' s'clm'
 et n'c et in oia s'cla s'cloz Amen

Et sic e' fms

